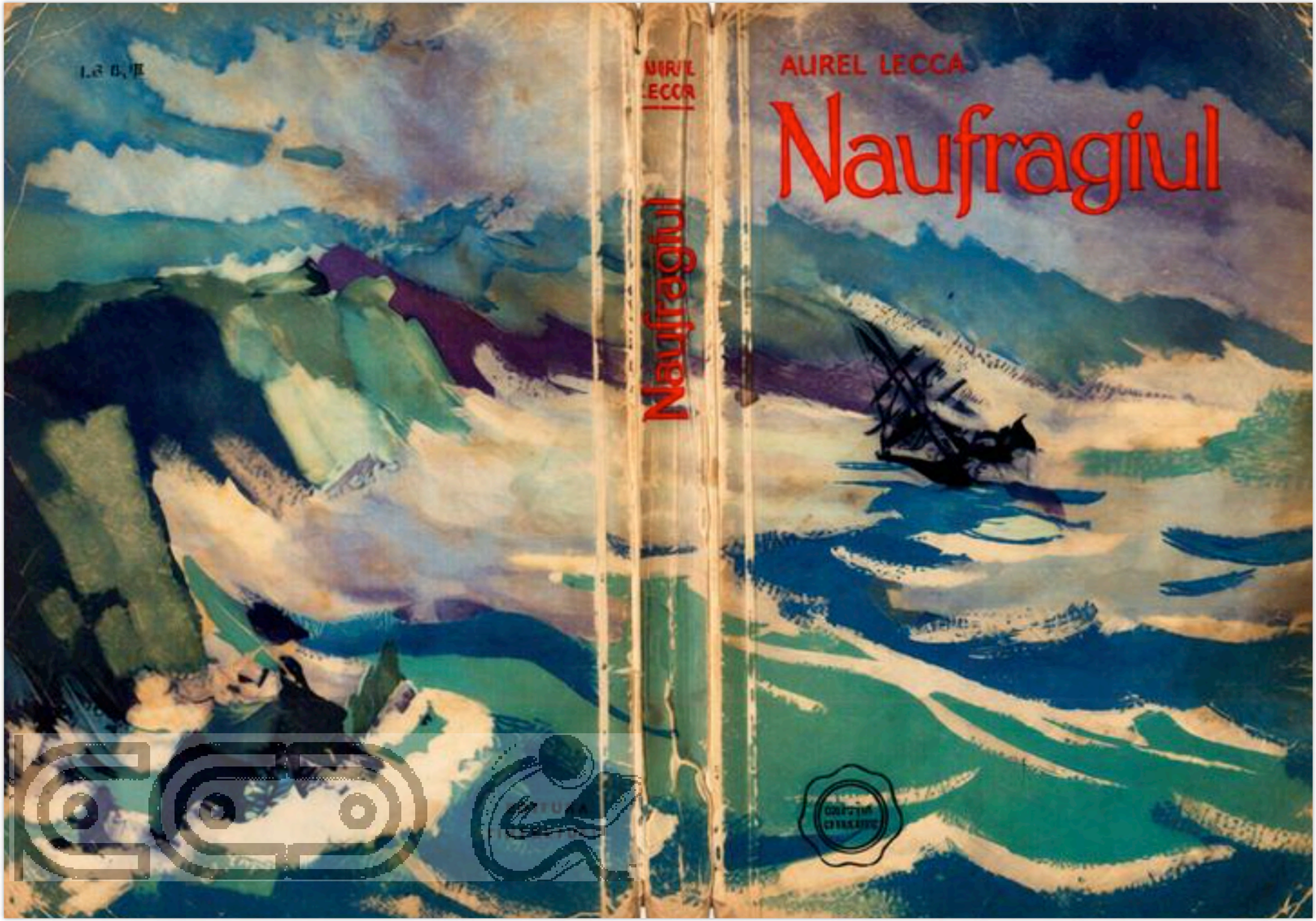
AUREL LECCA
Naufragiul

Coperta de **Eugen Mihăescu**

Fiului meu, Andi.

MOTTO:

Poate că a fost, poate că n-a fost, dar putea să fie.

RUDYARD KIPLING

CUVINT ÎNAINTE

Am scris volumul de față luînd ca temă pentru povestirea mea călătoria vasului „Grafton", condus de căpitanul Musgrave, care a naufragiat lîngă coastele insulei Auckland.

Acest fapt real s-a întîmplat între anii 1861—1863, cînd de-a lungul Noii Zeelande, băştinaşii duceau lupte aprige contra coloniştilor lipsiţi de umanitate.

Tinerilor le sînt cu deosebire dragi cărţile în care eroismul şi spiritul de sacrificiu puse în slujba unor idealuri nobile sînt ridicate la cele mai înalte culmi.

Eroii noştri, oameni curajoşi şi dîrzi, ne redau faptele pline de adevăr petrecute sub ochii lor şi ne descriu peisajele de o neînchipuită frumuseţe din locurile străbătute.

Dar să lăsăm pe unul din ei, căpitanul Alexander Larsen, fostul Alick de pe corabia „Grafton", să ne povestească în atmosfera timpurilor de atunci.

AUTORUL

Capitolul I

O ÎNCĂIERARE CU URMĂRI FERICITE

Împrejurările care au făcut să-l cunosc pe domnul Raynol au fost destul de puţin obişnuite. Cu mult înainte însă de a-i fi vorbit, figura sa îmi era bine întipărită în minte şi aş fi putut să-i recunosc îmbrăcămintea şi mersul chiar în furnicarul de lume care era Port Jackson în anul 1861.

Stăteam cea mai mare parte din zi pe chei, căci nu aveam de lucru. Ca să nu ai de lucru şi să stai cît e ziua de lungă pe chei, era ceva obişnuit în cele cîteva porturi de pe coasta de sud-est a Australiei. De lucru nu aveam fiindcă erau atît de mulţi care s-ar fi repezit să facă cea mai istovitoare muncă pentru o plată de nimic, încît, adeseori, cînd acosta vreun vas în port şi se cereau spinări solide să care baloturile de pe vas pe chei şi la magazii, se iscau certuri şi chiar bătăi. Ne băteam să cîştigăm cîţiva dolari, sau shillingi, sau orice altă monedă, pe care o schimbam repede pe mîncare; dar încăierările erau mai ales noaptea, în cîrciumile din jurul portului, cînd apărea vreun armator sau secund care anunţa că-i trebuie să-şi completeze echipajul cu cîţiva marinari. Şi dacă s-ar fi angajat numai cei care au fost marinari, cei care ştiau să execute o comandă sau să strîngă velele pe timp de furtună! Dar se angajau şi acei care nu ştiau deosebi un brick de o goeletă, ba chiar aceia erau cei care plecau mai repede din acest iad, căci nu cereau decît să plece, să fugă de pe pămîntul pe care cu luni de zile înainte îl considerau ca ţara unde toate albiile

rîurilor sînt făcute din praf de aur, iar dacă sfărîmi o stîncă găseşti pepite cît oul de găină.

Îmi plăcea să privesc în larg de pe plaja care se întindea dincolo de docuri. În acest fel, puteam urmări mişcarea corăbiilor în port şi puteam să mă înghesui dis-de-dimineaţă printre acei care se ofereau să ajute la descărcare.

Nu eram singurul care îndrăgeam acest loc aproape pustiu. Adeseori venea un tînăr înalt, subţire, îmbrăcat după o modă curioasă, străină, aşa cum mai văzusem în Franţa, şi care privea timp de ore întregi sosirea corăbiilor, sau numai marea şi pescăruşii.

Mă miram că nu este luat şi el de vîrtejul afacerilor care făceau să palpite viaţa oraşului şi faptul că îşi pierdea atîta timp să privească marea mă făcea să cred că este bolnav, sau a avut de suferit o mare nenorocire. Toată fiinţa sa era curioasă, astfel că de multe ori am căutat să ghicesc chinurile care păreau că-l frămîntă.

Primele cuvinte le-am schimbat cu el atunci cînd Filippo, prietenul meu portughez, a luat parte la o încăierare în port, seara, la împărţirea banilor pentru ziua de muncă ce o făcusem la descărcarea „Junonei". De fapt, Filippo nu a luat numai parte, ci chiar el a dezlănţuit cearta, vrînd să treacă înaintea unor hamali italieni pentru a-şi ridica mai repede banii. Limbile portugheză şi italiană au multe înjurături care se aseamănă, astfel că pînă să ajungă în faţa butoiului care servea de masă căpitanului „Junonei", Filippo se şi încăierase. Să nu-l credeţi voinic şi că se descurcă singur în astfel de împrejurări. El are numai cinci picioare[1] înălţime şi este pirpiriu, însă are mult curaj cînd sînt şi eu pe aproape.

De la primii pumni era pe jos şi căuta la centură cuţitul pe care orice marinar îl poartă la brîu, în

[1]. Picior — măsură de lungime utilizată în Australia, în timpul acţiunii noastre. Picior = 0,3048 m. (n.a).

timp ce italienii îl înconjuraseră îndîrjiți, cărîndu-i lovituri cu picioarele.

Era momentul să intervin, ca de multe ori cînd simțeam că gluma se îngroașă și se va vărsa sînge.

În jurul celor încăierați se făcuse un gol, iar căpitanul „Junonei" scosese un pistol uriaș și încerca să strîngă în grabă banii în săculețe.

Dar nu era nevoie să înceteze plățile, căci speram, în cazul cînd lucrurile nu se complicau, să termin repede.

Pe primul l-am pocnit cu pumnul în ceafă, trimițîndu-l peste Filippo, care, prăbușit, nu mai mișca. Al doilea primi o lovitură fulgerătoare în falcă, ceea ce-l făcu să zboare prin aer și să cadă moale la cîțiva metri depărtare. Deodată simții un corp greu, care îmi sărea în spate, și două brațe puternice strîngîndu-mi gîtul, în timp ce alți doi năvăleau prin față. Cizma mea dreaptă se opri în stomacul celui mai apropiat, iar pe al doilea îl lovii cu vîrful pumnului în bărbie, aruncîndu-l la pămînt. Venea rîndul celui care îmi strîngea gîtul ca într-o menghine. O învîrtitură scurtă mă ajută să-l prind de deasupra cotului. Strînsei tare, căci începeam să mă înăbuș. Un urlet ascuțit și mîinile italianului se descleștară de pe gîtul meu. L-am apucat de gît și de centură și, ridicîndu-l deasupra capului, ca pe un balot cu postav, l-am azvîrlit peste cei care zăceau la pămînt.

Mă pregăteam să smulg corpul lui Filippo și să încerc să mă fac nevăzut, cînd spre ghinionul meu, sau poate spre norocul nostru, apăru patrula care făcea ordine în port.

— Stop ! Urmați-mă, îl auzii strigînd pe sergent, în timp ce soldații tropăiau în jurul nostru, tăindu-mi orice drum de scăpare.

Mă vedeam muncind în forturi, cînd un glas limpede și vorbind o englezească neobișnuit de melodioasă, răsună în spatele meu, adresîndu-se sergentului :

— Am asistat la încăierare, domnule sergent. A fost o neînțelegere care s-a rezolvat fără pagube și ordinea publică nu a fost cîtuși de puțin încălcată.

M-am întors uimit să văd cine ne ia apărarea și am zărit pe tînărul de pe țărm.

— Ordinea publică nu, dar acești oameni stîlciți în bătaie se pare că da. Cei doi care au provocat scandalul trebuie să mă urmeze. Probabil că vin din interior și nu au nici actele în regulă.

— Imposibil, domnule sergent. Fac parte din echipajul meu și urmează să ridicăm ancora la miezul nopții. De fapt, domnul locotenent Perry ar putea pune chezășie pe spusele mele.

— Locotenentul Perry din compania portului, domnule ?

— Chiar el. Cred că pot să-mi iau oamenii. Am aci permisiunea de a angaja patru marinari. Iat-o !

— Dacă așa stau lucrurile... luați-i, dar a doua oară nu vor mai scăpa atît de ușor, dacă vor mai provoca scandal.

Asistam aiurit la discuție. Sub braț îl țineam pe Filippo, care, leșinat de loviturile primite, încă nu-și revenise, sau poate că leșinase din nou la auzul cuvintelor că sîntem angajați.

— Vino ! mi se adresă domnul cel înalt, pornind prin mulțime cu pași repezi.

Îl aruncai pe Filippo pe umăr și pornii după el, neînțelegînd nimic. Renunțam la plata zilei de muncă, căci tonul străinului era prea poruncitor, ca să nu-l urmez, și apoi doream să plec cît mai curînd de lîngă patrula care părea că mai voia încă să ne înhațe.

M-am luat deci după străin. El nu mai era acum visătorul care privea marea și pescărușii ore întregi, ci era un om energic, cu vocea poruncitoare și privirea tăioasă.

La prima cîrciumă se opri și după ce privi firma strîmbă pe care erau zugrăvite trei sticle, intră înăuntru și se așeză la o masă din fund.

Venirea mea cu Filippo leşinat şi purtat în spinare ar fi părut curioasă aiurea. Aci însă era firească, după cum firesc păru cîrciumarului să ne aducă trei rachiuri, al treilea fiind pentru cel leşinat.

— Caută să-l readuci în simţire, mi se adresă străinul, arătîndu-mi cănile de rachiu.

Treaba nu fu grea ; simţind lichidul arzător pe gît, Filippo deschise ochii şi începu să clipească des, uitîndu-se cînd la mine, cînd la străin, atît de deosebit de toţi aceia cu care stătuse el pînă atunci la masă.

Cînd Filippo puse mîna pe cană şi dădu o duşcă zdravănă pe gît, străinul socoti că poate discuta şi mi se adresă prietenos :

— Aveţi hîrtiile, într-adevăr, în regulă, sau sînteţi deportaţi ?

— Deportaţi ? i-am răspuns eu revoltat, — dar sîntem oameni liberi. Numele meu este Alexander Larsen şi mi se mai zice şi Alick. Sînt norvegian din Laurvik, marinar venit de aproape patru ani de zile. Dacă am fugit de pe „Steaua Nordului" am făcut-o pentru a-mi căuta norocul în Vest. Aur am găsit puţin, iar ca să mă fac plugar sau să îngrijesc vite nu pot, căci toţi strămoşii mei au trăit şi au murit pe mare. De altfel, la douăzeci şi opt de ani nu te gîndeşti să fundariseşti [1].

Văzînd că Filippo îl priveşte fără să spună nimic, am încercat să răspund eu pentru el :

— Iar el este prietenul meu.

— Aceasta este suficient ca să fie un om cumsecade şi liber ? întrebă el.

Cum însă nu am fost prea înţeles am adăugat :

— Este şi el marinar. Adică mai puţin marinar, ştiţi... el este bucătar. Amîndoi am fost pe „Steaua Nordului" şi tot amîndoi am fugit. Nici el nu a găsit nimic în Vest. Adică da : ceartă caută şi găseşte pre-

---

1. A fundarisi — a arunca ancora, a ancora ; aci în sensul de a rămîne pe loc (n.a.).

tutindeni. Este portughez și se numește Filippo Forques. Uitați-vă și la hîrtiile noastre...

Cu un gest, mă opri să-mi scotocesc prin buzunare în căutarea pungii de piele în care-mi țineam actele.

— Le veți arăta mai tîrziu, dacă va fi nevoie. Numele meu este Raynol, Robert Raynol. Noi ne cunoaștem din vedere, mi se adresă el zîmbind, iar în jurul ochilor săi prietenoși se formară multe crețuri, dovedind că pînă la vîrsta de treizeci și cinci — treizeci și opt de ani, cît părea să aibă, îndurase multe suferințe. Dumneata ai o mare putere, și aceasta am observat-o mai de mult, văzîndu-te la lucru în port, dar ai și o sprinteneală cum rar am întîlnit, cu toate că am colindat lumea în lung și în lat. Încăierarea de adineauri ai terminat-o în cîteva clipe și italienii erau oameni zdraveni, nu glumă. Ai lucrat pe vase englezești ?

— În ultimii patru ani numai pe americane și englezești, înainte însă pe vase norvegiene.

— Se cunoaște. Probabil de la englezi ai învățat să te servești atît de bine de pumni în luptă. Loviturile date au fost nimicitoare și dovedeau o bună alegere a locului lovit. Cît despre angajamentul de care am vorbit, este adevărat. Am nevoie de patru marinari pentru completarea echipajului goeletei cu care intenționez să merg în insula Campbell. Ați auzit de această insulă ?

Filippo se uită la mine, să-l scap din încurcătură și să spun că am auzit, ba chiar că am și fost pe acolo.

— Nu, nu am auzit de ea, mărturisii eu, spre dezamăgirea prietenului meu. Dar putem merge oriunde.

— Deocamdată aceasta va fi ținta noastră finală. S-ar putea ca asociatul meu în această afacere, Bunny Wheler, să ne mai dea oarecari însărcinări pentru Noua Zeelandă. Știți cine este Bunny Wheler ?

Simțeam că lucrurile încep să se încurce și nu știam ce să mai răspund. Dacă știam cine este Bunny Wheler ? Dar care marinar nu-l cunoștea ? Negustorul, armatorul, proprietarul de mine Bunny Wheler era

cunoscut de oricine debarca în Port Jackson şi chiar în toate porturile de sud-est ale Australiei. După cum auzisem eu, fusese un ocnaş adus din Anglia pe vasele de deportaţi, cu mulţi ani în urmă. Nu se ştie cum devenise putred de bogat, dar se zvonea, şi aceasta o spuneau chiar aceia care lucraseră pentru el, că-şi adunase averea numai din afaceri necurate. Furturile, actele de banditism, omorurile au fost începuturile care au pus baza bogăţiei sale. Avea o flotilă de pescuit, vase care făceau negoţ cu China şi India, dar şi una care negocia cu indigenii din insulele Oceaniei, dînd şefilor de triburi whisky, mărgele şi stofe colorate şi cerînd în schimb pe supuşii acestora, care apoi luau drumul sclaviei spre plantaţiile de bumbac din America. Ca să ajungi să lucrezi pentru Bunny Wheler, însemna să ai aceleaşi apucături ca el, sau să fii la capătul desperării, căci era o fiară cu chip de om, ca şi oamenii lui.

Ce legături avea domnul Raynol cu el? Ce afaceri urmăreau amîndoi în insula Campbell? Simţeam că am nimerit-o rău. Îmi fulgeră prin gînd să renunţ la angajare, deoarece aflasem de la alţi marinari că viaţa pe vasele lui Bunny era un iad şi apoi chiar în situaţia în care mă aflam nu voiam să fiu părtaş la o afacere ce-mi părea necurată.

Chipul meu exprimînd uimirea şi nedumerirea, domnul Raynol păru că-mi ghiceşte gîndurile şi îmi spuse:

— Mergem în insula Campbell pentru a face unele cercetări. Deocamdată nu pot să vă spun decît atît. Nici căpitanul Musgrave, cu care am întîlnire aci şi care va conduce goeleta nu ştie mai mult. Dar iată-l că vine.

Intrarea în cîrciumă fu întunecată de corpurile a două persoane, una care mergea mai înainte şi se uita împrejur, căutînd parcă pe cineva, iar a doua care-l urma respectuos.

Zărindu-l pe domnul Raynol, se apropie de masa noastră.

— Bună ziua, domnule Raynol, zise căpitanul, întinzînd mîna şi aşezîndu-se la masă, după ce făcu un semn însoţitorului să se aşeze şi el.

Nouă nu ne aruncase nici o privire. Era un om vîrstnic, cu barba neagră înspicată de fire albe, lat în spete şi cu privirea pătrunzătoare. După îmbrăcăminte părea că vine de pe mare, iar gesturile sale şi privirea arătau pe omul care conduce şi nu este condus.

— Ei sînt noii noştri marinari, zise zîmbind domnul Raynol, arătîndu-mă pe mine şi Filippo. Cred că vom face treabă cu ei.

De-abia atunci căpitanul Musgrave ne aruncă o privire dispreţuitoare.

— Dar, domnule Raynol..., făcu el oarecum înciudat, apoi privindu-ne din nou dădu din cap compătimitor.

— Tu de unde ai căpătat vînătăile astea pe faţă? Ce ştiţi să faceţi? Unde aţi mai lucrat? Sînteţi marinari adevăraţi sau bănuiţi?

Timp de mai bine de o oră a trebuit să-i răspundem la toate întrebările lui. Ne-a întrebat nu numai să-şi dea seama ce ştim, dar a cercetat cu amănunţime şi hîrtiile noastre, să vadă dacă nu sînt false, şi cu multe întrebări viclene a căutat să ne încerce pentru a afla adevărul.

— Da, bine! Vom vedea noi la treabă. Să ştiţi că eu sînt căpitanul Musgrave. Dacă veţi fi harnici şi ascultători, rămîneţi, dacă nu, puteţi să o ştergeţi de pe acum.

Nu mă miram că proceda aşa. Să pleci în larg cu oameni nepricepuţi sau care ar fi putut să se revolte la prima ocazie, era o sinucidere. De multe ori se auzise de echipaje răsculate, care după ce omorîseră pe ofiţeri, puseseră mîna pe corăbii, dedîndu-se apoi la piraterie şi sfîrşind pînă la urmă prin a fi spînzuraţi în vîrful catargului vreunei corăbii de război.

În tot timpul cît fusesem cercetat de căpitan, domnul Raynol luase parte la discuţie şi mi-am dat seama că se pricepe în ale meseriei de marinar.

Pe cît era de fioros căpitanul Musgrave, atunci cînd rostise ultimile cuvinte, pe atît de prietenos fu domnul Raynol cînd ne mărturisi :

— Şi eu am fost timp de patru ani marinar... pe vremuri.

Părînd că a terminat definitiv cu noi, căpitanul se adresă domnului Raynol :

— Mai trebuie să spună şi domnul Wheler un cuvînt despre angajarea lor. Mi-a spus ieri că de echipaj să nu ne îngrijim, că-l va recruta dintre nenumăraţii oameni ai săi.

Domnul Raynol, enervat, îi răspunse :

— Ştiu cît de greu a fost să admită ca George, propus de dumneata, să facă parte din echipaj, dar cred că şi eu am dreptul să-mi angajez cel puţin doi oameni care îmi convin. Nu înţeleg de ce se interesează şi de echipaj. Dacă ar proceda astfel cu toate vasele lui, cred că ar rămîne în port săptămîni de zile.

— Şi eu am găsit curios acest lucru, dar la el toate par pe dos şi nu ştii niciodată ce va urma cînd hotărăşti ceva cu el. Mai bine s-ar ocupa mai mult de vasul nostru, „Grafton", căci în starea în care este, nu vom ajunge nici pînă în Tasmania. Lemnarii care urmau să vină azi pentru reparaţii n-au fost trimişi. Am încercat să discut despre pînze şi n-a vrut să schimbe două cuvinte, spunînd doar că mai este timp. Îmi face impresia că vrea să amîne plecarea vasului.

— Şi mie mi-a făcut aceeaşi impresie, spuse domnul Raynol, gînditor. În altă situaţie nici n-aş fi stat de vorbă cu el, dar vezi, el a fost singurul om care să-şi rişte banii pentru o afacere oarecum nesigură, cum au considerat-o toţi ceilalţi cărora m-am adresat.

— Tot mai ţineţi secret scopul călătoriei ? mormăi căpitanul, trecîndu-şi pipa dintr-un colţ la celălalt al gurii, gest care mai tîrziu voi afla că-l face numai atunci cînd începe să fie prost dispus.

— După cum ţi-am mai spus, cînd vom fi în larg vei afla scopul călătoriei. Îmi dau seama că dumneata

poţi ţine secretul, dar atunci cînd Bunny a acceptat să-mi pună la dispoziţie vasul şi o parte din provizii, mi-a cerut să păstrez secretul din anumite motive pe care le vei afla mai tîrziu. Chiar echiparea lui „Grafton" se face în secret şi nimeni nu ştie încotro va pleca, în afară de el şi noi cei de faţă. Deci şi voi — şi ni se adresă nouă — să nu vorbiţi de ţinta călătoriei. Dar încă nu l-aţi cunoscut pe George, care face parte şi el din echipaj.

Şi ne arătă pe acela cu care venise căpitanul Musgrave şi care tot timpul nu scosese un cuvînt, sorbind însă cu multă poftă din cănile cu rachiu. Era un om destul de voinic, cu faţa arsă de soare şi ochii albaştri. Părea să fie englez şi pînă la sfîrşit am aflat că aşa era. Ascultase rînjind interogatoriul la care fusesem supuşi de căpitan şi doream să-l răsplătesc pentru asta la prima ocazie. Dîndu-i mîna, i-am strîns-o din întîmplare ceva mai puternic, ceea ce îl făcu să sară de pe scaun şi să încerce să şi-o smulgă dintr-a mea. Dacă nu-i dădeam drumul din strînsoare, era gata să strige.

Domnul Raynol zîmbi, iar căpitanul Musgrave mormăi un „hm" în barbă.

Totuşi George părea băiat bun şi doream să mă împrietenesc cu el.

Cînd ne-am despărţit, după încă un rînd de rachiuri, era noapte tîrziu. A doua zi urma să ne prezentăm la Bunny Wheler, după cum ne spusese şi domnul Raynol, şi apoi să începem serviciul.

La despărţire eram cu toţii veseli şi încrezători în ziua de mîine, totuşi, mai prevăzător, George nu mi-a mai întins mîna să-şi ia rămas bun.

Am pornit urmat de Filippo spre magazia unde ne adăposteam peste noapte.

— Ei, Alick, ce părere ai de toate astea? Ce vrea domnul Raynol al tău şi cam ce vom căuta în insulele acelea?

— Filippo, băiatule, cred că nu te-au stîlcit destul de bine italienii aceia. Întîi, că Raynol nu este al meu

şi apoi ai văzut ce frumos se poartă cu noi. Ai mai stat tu la masă să bei cu unul ca el? Ai văzut cum te-a pus la punct căpitanul, care este şi el în serviciul domnului Raynol? Ce o fi cu insulele acelea vom vedea pînă la plecare, şi asta numai dacă deschidem ochii şi urechile. Căci odată plecaţi, ne legăm de ei pînă la întoarcere şi căpitanul, ai văzut, pare să nu glumească, cu toate că nu face parte din oamenii cu care lucrează de obicei Wheler. Caută de-ţi ţine gura şi scoate-ţi cîrpa aceea udă de la ochi. Cu vînătăile tale vei fi omul cel mai sigur pentru angajarea la Wheler.

Capitolul II

IN VIZUINA PIRATULUI DIN PORT JACKSON

M-am deşteptat a doua zi în fluieratul lui Filippo. Primul gînd a fost să-l iau la rost pentru ciripitul lui vesel la o oră cînd nici soarele nu răsărise, apoi mi-am adus aminte de toate întîmplările din după-amiaza zilei trecute. Merita, într-adevăr, să fii mai vesel, cînd ştiai că ai un rost şi în curînd vei fi iarăşi legănat de valuri, călătorind spre ţărmuri noi. Dar să-mi văd prietenul încercînd să-şi cureţe cizmele de noroi, era prea mult. De trei ani de cînd eram împreună, era prima dată cînd îl vedeam că face o asemenea muncă.

— Ha ! Ha ! Ha ! Filippo, băiatule, tu eşti, într-adevăr ? Ţi-a intrat vreun şoarece în cizme de le scotoceşti atît ?

— Ai uitat, Alick, ce zi este astăzi pentru noi ? Acum nu mai eşti vagabond prin port, ci iarăşi marinar. Hai, scoală !

— Dar nu vezi, Filippo, că nici nu a răsărit soarele ? Tu crezi că stăpînii noştri se scoală cu noaptea-n cap ?

— Dar tu ai spus că trebuie să deschidem ochii şi urechile. Mergem la locul de întîlnire mai devreme şi poate aflăm ceva.

— Filippo, eşti un înţelept. Dar nu uita că nu trebuie să ştii unde mergi şi nici pentru ce se pregăteşte vasul „Grafton", parcă aşa l-a numit astă noapte domnul Raynol. Cum ţie îţi place să vorbeşti cam mult, poate pînă la sfîrşit scapi vreo vorbă şi strici totul. Şi nu încerca să-ţi cureţi cizmele. Cu cît eşti mai răpă-

nos, cu atît probabil că pune mai mare preţ Wheler pe tine. Vino să-ţi văd vînătăile. Bravo, sînt în regulă, Filippo.

— Lasă, Alick, glumele, şi scoală-te, căci poate la noapte nu vom mai dormi în gaura asta infectă.

Avea dreptate Filippo. Colţul de magazie în care dormeam era mai infect decît cel mai întunecos ungher de pe o corabie, fie ea chiar şi o balenieră împuţită de mirosul grăsimii rîncede.

Locul de întîlnire era la birourile din port ale lui Wheler, aproape de cheiurile principale. În faţă se vedea o clădire mică de piatră roşie, pe care sta scris cu litere de o şchioapă : „Bunny Wheler, negustor şi armator". În spatele birourilor erau nenumărate clădiri din lemn, magazii lungi, şoproane, grajduri de cai, camioane uriaşe încărcate care aşteptau să fie transportate la prăvălii, sau să ia drumul spre interiorul ţării.

Un furnicar de oameni de toate categoriile se agita în curtea imensă, strigîndu-se unii pe alţii, înjurîndu-se, cărînd în spate baloturi sau lăzi grele.

Am intrat încrezători, de parcă şi noi eram interesaţi în activitatea uriaşă care se desfăşura aci, şi am hoinărit puţin, privind la încărcarea camioanelor sau căruţelor. Eram tocmai lîngă un camion uriaş tras de patru cai, pe care se încărcau butoaie mici de rom, şi ne miram cum de le stivesc atît de înalt.

— Cînd vor porni caii, se vor răsturna, îşi dădu părerea Filippo, văzînd numărul butoaielor şi felul cum erau aşezate.

— Nu te băga, rînji la el hamalul, care le urca unul peste altul. Am ordin să le transport pe toate într-un drum. Tu le-ai aşeza altminteri, deşteptule ?

Voiam să-l trag pe Filippo de mînă, să plecăm, cînd un glas ascuţit îmi răsună în urechi :

— Ce căutaţi pe aci ? Aveţi vreo treabă ? Haideţi, spuneţi repede !

Acela care mi se adresa era un tip curios şi mînios. Scund şi rotund, cu jiletcă de mătase şi pălărie tare pe

cap, se răstea la noi şezînd în singurul picior pe care-l avea, celălalt lipsindu-i de la genunchi şi fiind înlocuit cu un ciot de lemn. Agita spre noi un bastonaş şi părea că face parte dintre administratorii de acolo.

— Noi aşteptăm pe cineva, i-am răspuns calm.

Proptindu-se în faţa noastră, lîngă camion, se răsti arătînd poarta :

— Afară ! Ştiu că umblaţi după furtişaguri. Afară, pungaşilor ce sînteţi !

— Ascultă, scoică de apă dulce[1] — îi răspunse batjocoritor Filippo — noi vrem să vorbim cu domnul Raynol şi...

Filippo nu putu să termine, căci la auzul primelor cuvinte, faţa omului se înroşi ca sfecla, vru să scoată un urlet, dar nu mai avu vreme. Şirul cel mai de sus de butoaie se prăbuşi din camion peste el, pînă la picioarele noastre. Lovitura îl azvîrli sub roţile camionului, iar alte butoaie continuau să cadă, acoperindu-l. Caii, speriaţi, săriră în două picioare, smucind de hamuri, apoi se opintiră să fugă. Greutatea butoaielor rămase pe camion îi opri, dar se vedea că la a doua smucitură vor reuşi să pornească camionul peste trupul celui de sub el. Înţelesei situaţia şi dintr-un salt fui lîngă roata din spate. Apucai de obadă şi dintr-o opintire răsturnai camionul pe o parte. Înnebuniţi de spaimă, caii porniră în galop, trăgînd după ei camionul gol şi răsturnat, printre urletele celor din curte care asistaseră încremeniţi la nenorocirea ce era să se întîmple.

Omul cu piciorul de lemn fu scos în grabă de sub butoaie şi dus pe braţe pînă la birouri. Hărmălaia din curte se oprise pentru un moment şi toţi se strînseseră în jurul nostru, privindu-ne curioşi. Hamalul care încărcase camionul veni să mă îmbrăţişeze :

— Dacă nu erai tu, camionul trecea peste domnul Johnston şi atunci eu aş fi fost de vină. Doamne, din

---

1. Scoica de apă dulce are un singur picior cu care se înfige în mîl (n.a.).

ce primejdie a scăpat! Ce putere, ce putere! Să răstorni un camion încărcat pe jumătate, dintr-o singură opinteală!

Filippo, pe lîngă mine, îşi bombă pieptul, de parcă lui i s-ar fi adresat, şi spuse dispreţuitor:

— Asta nu-i nimic, să vezi...

Începeam să mă simt prost în cercul acela de oameni care nu mai conteneau cu laudele. Ne îndreptam spre poartă să plecăm, cînd auzii lîngă noi vocea domnului Raynol:

— Dar ce s-a întîmplat? Iarăşi o încăierare?

În cîteva cuvinte îi spusei cele întîmplate, în timp ce oamenii din jur împrăştiau cu voce tare vestea:

— Domnul Johnston, administratorul, era să fie omorît...

— Caii s-au speriat...

— Ăla de colo a răsturnat camionul...

— Mă duc şi eu să-l văd, spuse domnul Raynol. Haideţi mai bine să-l aşteptaţi pe domnul Wheler în faţa birourilor.

Am ieşit din curte, unde lucrul era reluat încet, încet şi ne-am dus să ne proptim de zidul cel roşu din faţă, aşteptînd să fim chemaţi.

După puţin timp un tilbury [1] tras de doi cai frumoşi se opri în faţa uşii. Un domn gras, cu favoriţi roşii şi pălărie înaltă, coborî cu greutate, ajutat de cel care mîna caii. Purta cizme din pielea cea mai fină şi pe pîntecul voluminos se arcuia un lanţ gros de aur. Cămaşa de mătase era lucrată cu floricele, dar jiletca era scurtă. De-abia coborîse şi din clădire năvăli un omuleţ tînăr, care se rupse într-o plecăciune adîncă, lăsîndu-l să treacă înainte prin uşa larg deschisă.

— Măi Alick, cine o fi ăsta? îmi şopti la ureche Filippo.

— Habar n-am, dar e ceva de capul lui. Ia te uită ce mai cai! Copcile de la hamuri sînt din argint!

---

[1]. Tilbury — trăsură uşoară pentru două persoane (n.a.).

Aruncîndu-ne o privire dispreţuitoare, birjarul îşi bătu carîmbul cizmelor lustruite cu coada biciului, sări pe capră şi mînă trăsura în curtea alăturată, printre oamenii ce se fereau respectuoşi în lături.

Filippo strîmbă din nas şi vru să spună ceva, dar uşa se deschise din nou şi tînărul de adineauri se răsti la noi.

— Hei, voi de acolo! Veniţi înăuntru, vă cheamă domnul Raynol. Şi nu tropăiţi; aici nu e grajd.

În vîrful picioarelor, păşirăm într-o cameră unde, răsturnat într-un fotoliu, şedea cel care sosise cu trăsura, iar domnul Raynol şi căpitanul Musgrave pe scaune, înaintea lui.

— ... aşa că nu admit să fiu contrazis în astfel de lucruri, auzirăm spunînd pe cel din fotoliu.

Nu ne observase sau nu ne băga în seamă, căci vorbea înainte şi părea supărat. Vocea sa semăna cu un grohăit care ieşea din fundul pîntecului, iar faţa îi devenise stacojie.

— Te plîngi de vas, căpitane, continuă. Află că nu-l dau pe troaca ce te-a debarcat aici.

— Vasul ar mai putea fi bun numai dacă se repară, îi răspunse căpitanul, liniştit. Trinchetul [1] trebuie înlocuit. Coarnele ghiului [2] sînt rupte. Straiurile [3] sînt slabe. Velatura [4] este ferfeniţă. Chiar din bordaj [5] lipseşte.

— Ascultă, căpitane, crezi că pleci în călătorie de plăcere cu un iaht de lux? Voi trimite lemnarii să repare, dar să nu-i ţineţi mult timp, căci peste două zile trebuie să sosească „Cormoran", care a avut pe drum o furtună şi acum este numai cu catarg şi de-a-

---

1. Trinchet — catargul din faţă (n.a.).
2. Ghiu — bucată lungă de lemn aşezată perpendicular pe catarg, la partea inferioară, de care este prinsă pînza. Se leagă de catarg prin două fălci sau coarne (n.a.).
3. Straiurile — parîma ce susţine catargul dinspre prova navei (n.a.).
4. Velatura — totalitatea pînzelor (n.a.).
5. Bordaj — balustrada care înconjoară puntea vaselor (n.a.).

bia se tîrăşte. Dacă ai fi căpitanul lui aşa cum este el acum şi cum a fost mereu, ai sări peste bord şi te-ai îneca. Prea multe pretenţii pentru o afacere în care dau bani, dar nu ştiu dacă iese ceva. Nu-i aşa, Raynol ?

— Cred că vă înşelaţi, domnule Wheler, în această privinţă.

— Lasă, lasă, nu mă înşel eu.

— Credeţi că peste două săptămîni vom putea pleca ? întrebă domnul Raynol. Soseşte primăvara şi timpul este prielnic. Spre toamnă ne vom putea înapoia cu rezultatul. Şi pentru păstrarea secretului călătoriei, cred că ar fi bine să ne grăbim.

— Vă grăbiţi, hai ? grohăi Wheler. Secretul, ce secret ? Cînd vreau eu să fac o afacere, nimeni nu-mi stă în cale. Căci altminteri am eu ac de cojocul lor. Dar voi, ce-i cu voi aci ? se răsti la noi, părînd că, în sfîrşit, ne vede.

— Sînt doi marinari pe care i-am angajat eu, răspunse domnul Raynol în locul nostru. Eu i-am chemat, să-i puteţi vedea. Unul poate îndeplini funcţia de bucătar.

— Ce ? De cînd angajezi marinari pe corăbiile mele, Raynol ? Ce înseamnă asta ? Am eu destui nătărăi cu care să plecaţi. N-am nevoie de ei. Vă dau un bucătar chinez, restul echipajului mă priveşte pe mine.

— Şi totuşi susţin să meargă cu noi, rosti hotărît domnul Raynol. Participaţia mea la costul călătoriei cred că-mi dă dreptul la alegerea a doi marinari.

Wheler îl privi încruntat. Faţa îi deveni violetă de mînie şi mînile conteniseră să se mai joace cu lanţul gros de aur ce-i sălta pe pîntec. Totuşi răspunse destul de calm, cu un zîmbet şiret în colţul buzelor :

— Binee... dar să ştii că acesta este ultimul dumitale amestec în pregătirea călătoriei.

Privirea lui se opri apoi asupra noastră şi părea că vrea să-şi verse necazul pe noi, însă uşa se deschise şi intră bocănind din piciorul de lemn şi bandajat la cap

administratorul Johnston. Vederea lui păru că-l înveseleşte pe Wheler. Uitînd de noi, mugi către el :

— Ţi-ai spart dovleacul, ţap şchiop ce eşti ! Ce te făceai dacă-l sfărîmai de tot ? Puneai altul de lemn, hai ? Spune-mi, cum s-a întîmplat ?

Fără să pară cîtuşi de puţin speriat de ocările primite, Johnston îi spuse cu o voce plîngăreaţă toată întîmplarea, în timp ce îmi zîmbea plin de recunoştinţă.

— Ce spui — se miră Wheler — a răsturnat camionul dintr-o singură opinteală ? Ţi s-a părut, poate !

— Toţi cei care erau acolo mi-au spus. Şi apoi, dacă nu se întîmpla aşa, roţile treceau peste pieptul meu.

— Mare pagubă, Johnston, mare pagubă. Ce te zgîieşti aşa la el ? îl întrebă, văzîndu-l că-mi zîmbeşte din nou.

— Păi... el a răsturnat camionul.

Wheler mă privi atent. Mă măsura în tăcere şi după cîteva clipe de gîndire îmi zise cu un ton convingător :

— Ştii ce ? Rămîi în serviciul meu. Am nevoie de oameni ca tine. Chiar azi mi-a sosit vestea că la mina mea din Bathurst [1], unde întrebuinţez ocnaşi pentru lucru, supraveghetorul a fost ucis cu lovituri de tîrnăcop. Este al doilea anul acesta. Te trimit acolo să le vii de hac. Nu face de tine să stai pe vas. Aci, dacă asculţi ce-ţi spun eu, te poţi îmbogăţi. Ce zici ?

Toţi aveau ochii aţintiţi asupra mea, fiecare exprimînd o stare sufletească deosebită. Filippo era speriat de răspunsul ce-l voi da, Johnston îmbietor, Musgrave întrebător şi surprins, numai domnul Raynol era calm, ca şi cum ar fi ştiut răspunsul meu.

Am dat din cap de parcă m-aş fi scuturat de un păianjen :

— Eu sînt marinar şi nu supraveghetor de ocnaşi şi sclavi. Nu primesc.

[1]. Mină de aur situată la 100 km. vest de Sidney, dincolo de munţii Albaştri — descoperită în februarie 1851, cînd în albia rîului Turon s-au găsit bucăţi de aur de cîte 25 kg. (n.a.).

Wheler deveni iar furios. Se aprinse la față și urlă la mine :

— Nu vrei, hai ? Cînd îți dau un ordin, nu vrei ? Pot să te stîrpesc ca pe-o muscă. Ieșiți afară, nătărăilor ! Și să te mai gîndești ! îmi strigă el, în timp ce ieșeam.

— Așteptați-mă, ne spuse și domnul Raynol, iar după noi se luă și Johnston. Pe sală el încercă să-mi strecoare în mînă cîteva monede. I le-am înapoiat, spre supărarea lui Filippo.

După cîtva timp eram în drum spre docuri, însoțind pe domnul Raynol și căpitanul Musgrave.

Mergînd în urma lor, am putut să înțelegem că discuțiile cu Wheler au continuat pe același ton ca și atunci cînd eram noi de față.

Căpitanul era furios, iar domnul Raynol mai mult mirat de cele spuse de Wheler după plecarea noastră.

— Ce o fi însemnînd asta ? Să ne dea atît personal nefolositor pe bord ! Un geolog pentru cercetări ! De unde să fie în legătură Bunny cu un naturalist francez ? se întrebă mirat domnul Raynol.

— Eu cred că i-a descoperit mult aur acest geolog, cum îl numiți. Chiar el a spus că l-a trimis în prundul rîului Turon și a făcut treabă bună. Poate că și dumneavoastră căutați aur în insula Campbell ? întrebă căpitanul.

— Nu, căpitane, altceva căutăm noi, iar dacă Bunny vrea să fie sigur de reușita cercetărilor, cu atît mai bine.

— Dar mus[1] ! Auziți, să ne dea un mus în locul unui marinar de nădejde !

— Nu uita că este nepotul său și deci îți face cinste încredințîndu-ți-l dumitale, pentru a-l învăța meseria de marinar.

— Cuvîntul „cinste" luat în orice înțeles, nu se potrivește cu Wheler, domnule Raynol. Și pe celălalt,

---

[1]. Mus — copil între 14—16 ani care vrea să învețe meseria marinărească.

Jerry, cum îi spunea, care nu a mai lucrat pe o corabie de zece ani ! Cu aşa echipaj nu ajungem departe.

— Într-adevăr, curios aranjament. Eu înţelesesem mai dinainte că ne dă pe bord pe acest Jerry. Se pare că este un om de încredere al său şi acum este plecat undeva, în apus, împreună cu naturalistul.

— Călătoresc de treizeci de ani pe mare, dar n-am întîlnit pînă acum asemenea organizare şi nici oameni ca acest Wheler. Dacă nu aveam nevoie de ceva bani şi dacă nu eraţi şi dumneavoastră la mijloc, preferam să mă îmbarc secund pe baleniera aceea care se înapoia în Anglia. Pînă la plecare, cine ştie ce-i mai trăsneşte prin cap ! Şi de-aş şti pentru ce mergem acolo !

— Nu te supăra, căpitane, îl îmbună domnul Raynol. Nu-ţi pot spune acum, căci mi-am dat cuvîntul. Însă îţi repet, nu este nimic necurat în această afacere.

— M-aş mira. Ticălosul de Wheler murdăreşte tot ce atinge.

Depăşisem de mult cheiurile şi aproape că ieşisem din rada portului, cînd domnul Raynol se opri şi începu să facă semne spre larg, unde se vedea ancorat un brick-goeletă, nu departe de ţărmul adînc al acestui minunat Port Jackson. De la bord însă nu veni nici un răspuns şi de-abia după mult timp, după fluierături îndelungi, apăru un om şi apoi un dory [1] se desprinse de lîngă bord şi veni să acosteze lîngă noi. Cel care o conducea era George care îşi primi imediat porţia de mustrări din partea căpitanului. Acesta încă mai era mînios după convorbirea cu Wheler.

— Iar ai dormit, George ? Toată ziua dormi ca un cotoi la soare. Poate să te fure cu corabie cu tot, tu nu te deştepţi. De o oră de cînd strigăm.

— Am dormit, într-adevăr, domnule căpitan, dar în pustietatea asta ce poţi face altceva ? Dacă „Grafton" ar fi în port, aş mai putea schimba o vorbă cu cineva, dar aici...

---

[1]. Dory — barcă mică (n.a.).

— Mîine ducem vasul în port — spuse domnul Raynol. Va intra în reparaţie.

Cu cît ne apropiam de brickul-goeletă, cu atît starea lui prăpădită ieşea la iveală. Vechi, neîngrijit, părea un vas părăsit.

Cînd sărirăm pe punte, murdăria şi dezordinea întrecea tot ceea ce văzusem eu de cînd eram marinar. Un ghiu atîrna lîngă catarg, smuls din coarne. Vergelele fiind lipsă, balansinele [1] fluturau în vînt, ca nişte drapele ale pustietăţii. Trinchetul, părăsit, fiind crăpat pe o mare lungime, stătea gata să cadă, susţinut de şarturi şubrede. Bompresul [2] era rupt şi atîrna jumătate în apă, de parcă corabia ar fi dat o luptă berbecească cu un alt vas.

Pe punte — nenumărate lăzi goale, butoaie desfundate, care de mult trebuiau azvîrlite peste bord — încurcau locul pretutindeni.

Un strat gros de murdărie acoperea scîndurile punţii. Pe teugă [3] un morman de pînze sfîşiate şi vechi aşteptau să fie cusute.

— Acest hîrb este „Grafton", ni se adresă mînios căpitanul şi aparţine domnului Wheler. Cred că este cel mai prost vas al lui şi de mult ar fi trebuit să fie în fundul oceanului. Dar să nu-mi spuneţi mie „căpitanul Musgrave" dacă în două săptămîni nu va semăna cu un iaht.

— Mîine vom încerca să ducem vasul în port, tot într-un loc mai ferit, pentru a începe reparaţia lui, spuse cu voce tare domnul Raynol.

— Este bine spus „vom încerca", se înveseli căpitanul. Numai să nu ne dea la fund cînd vom ridica ancora.

---

1. Balansine — frînghii cu care se leagă vergelele de catarg (n.a.).

2. Bompres — catarg orizontal, fixat la prora unui vas pe care se poate ridica un număr de pînze înafara bordului (n.a.).

3. Teugă — platformă mai ridicată din faţă, de la prova. Sub ea se găsesc posturile, sau cabinele, unde stă echipajul. Sub platforma din spate, de la pupă, numită dunetă, se găsesc de obicei cabinele ofiţerilor (n.a.).

— Şi totuşi, cu acest vas vom ajunge în insula Campbell şi ne vom întoarce, spuse încrezător domnul Raynol.

Dacă în acest moment viitorul ar fi putut fi scrutat şi citi în el ca într-o carte, poate că domnul Rayhol nu ar mai fi fost atît de încrezător. Dar atunci această povestire nu s-ar mai fi scris şi multe alte întîmplări nu s-ar mai fi produs, sau ar fi rămas necunoscute.

Capitolul III

MICUL TOBIE ŞI JERRY CEL ROŞU

Din ziua aceea mi-am reluat viaţa pe bordul corăbiei şi mă simţeam foarte fericit. Părăsisem pămîntul solid şi uniform pentru puntea legănată de valuri. În nări aveam iarăşi aerul sărat al mării şi vîntul largului putea să-mi joace din nou în păr. Chiar dacă mirosul cabinei mici, în care dormeam împreună cu Filippo şi George era mai greu de suportat decît cel al magaziei de pe ţărm, sau al corturilor în care locuisem în ultimii ani, încercînd să găsesc aur, totuşi acolo trăiseră numai marinari şi nimic nu mă împiedica să stau mai mult pe punte, iar în nopţile calde să dorm sub cerul înstelat. Eram vesel şi plin de viaţă. O energie nouă curgea în valuri calde în sufletul meu şi-mi dădea impresia că pot fi în stare de cele mai uimitoare fapte. Era ca o revenire la matcă, o regăsire după ani de despărţire a unor vechi prieteni : marea şi o corabie, fie ea una hîrbuită şi care se mai numeşte şi „Grafton". Să ai douăzeci şi opt de ani, să fii sănătos şi puternic, să fii liber !

— Hei, George, băiatule, matiseşte[1] zdravăn frînghia, hai, că trebuie să mişcăm bătrînul „Grafton" din loc. Filippo, strînge guardamana[2] odată pentru totdeauna, că ne trebuiesc pînze cusute, nu sfîşiate.

---

[1]. Matiseală — împletirea a două frînghii (n.a.).

[2]. Guardamana — degetarul marinarului. Este un disc de metal perforat, fixat pe o curea de piele, sau o mănuşe de piele, care se adaptează în palmă. Serveşte la cusutul pînzelor (n.a.).

Chiar dacă nu am acostat în furnicarul de vase care își descărcau sau încărcau marfa în Port Jackson, ci într-un loc mai dosnic, așa cum se hotărîse dinainte, totuși apariția noastră în port a fost primită cu multe glume.

Starea în care se afla făcea pe toți cei de pe vasele pe lîngă care treceam să ne arunce cîte o batjocură.

Răspundeam și noi, ba chiar Filippo reușea întotdeauna să aibă ultimul cuvînt. Aplecat peste copastie [1], cu mîinile făcute pîlnie, împroșca pe cei care rîdeau de noi cu cele mai nesăbuite ocări, încît te mirai cum poate să le găsească atît de repede și atît de potrivite pentru fiecare.

De multe ori l-am văzut pe căpitanul Musgrave, de obicei atît de posomorît și mînios, zîmbind la glumele lui Filippo.

De cînd începuse repararația vasului, supraveghea cu atenție tot ce se făcea pe bord și voia ca orice lucru să iasă cît se poate de bine. Wheler trimisese o echipă de tîmplari, care toată ziua ciocăneau pe vas, și încă trei australieni care ajutau la curățenia corăbiei.

Domnul Raynol venea zilnic să se intereseze de mersul lucrului, iar odată l-am văzut chiar pe Bunny Wheler oprit pe chei și privind din tilbury-ul său la corabia în reparație.

Totuși repararația se făcea cu încetineală. Aprovizionarea vasului pentru călătorie încă nu începuse. Materialele erau aduse cu mare întîrziere, astfel că erau zile cînd lucrul înceta definitiv.

Atunci căpitanul devenea furios, iar domnul Raynol se ducea să intervină pe lîngă Wheler ca să trimită cele trebuincioase.

În felul acesta au trecut două săptămîni. Înfățișarea vasului se schimbase, totuși mai erau multe de făcut.

Era într-una din zilele cînd lemnarii veniți la lucru stăteau degeaba, căci lemnul pentru completarea balustradei nu fusese adus. Căpitanul se plimba trăgînd

[1]. Copastie — buza balustradei (n.a.).

nervos din pipă, supraveghind negrii care munceau la spălatul dunetei. În astfel de zile ne căutam de lucru cît mai departe de el, căci pe cît era de cumsecade cînd era calm, pe atît era de rău cînd se mînia.

Pe cheiul pustiu se oprise un băieţandru privind curios la corabie. Îl văzui că se apropie, pune piciorul pe schelă şi sare pe punte, îndreptîndu-se nehotărît spre căpitan.

— Ce vrei ? Pe cine cauţi ? se răsti acesta la el.

— Vreau să vorbesc cu căpitanul Musgrave.

— Vrei să spui cu *domnul* căpitan Musgrave, stîrpitură ! Ei bine, cu el vorbeşti. Spune !

— Eu sînt Tobie Wheler şi mi s-a spus că voi veni aci ca să învăţ meseria de marinar.

Căpitanul se dădu înapoi ca ars, răsturnînd un ghiordel [1]. Dădu să spună ceva, se înecă cu fumul pipei, tuşi, făcu ochii mari şi, în sfîrşit, reuşi să strige, ridicînd mîinile spre cer :

— Asta este prea de tot ! Asta le întrece pe toate ! Îmi dă un papuc [2] scîlciat să comand, nu mă ajută cu nimic la reparaţia lui şi acum îmi trimite copii pe bord. Ei nu, asta nu ! Renunţ la comandă. N-am ajuns bonă la nepoţii lui.

Apoi pe un ton mieros şi prefăcut, adresîndu-se băiatului :

— Cîţi anişori ai tu, puiule ?

Speriat de explozia de mînie a căpitanului, acesta de-abia reuşi să îngîne :

— Cincisprezece şi jumătate.

— Cincisprezece şi jumătate ! Aşa ?! Atunci nu eşti tocmai ţînc, făcu căpitanul. Tot mai bei lapte de eşti atît de slăbănog ? Acasă te ţine în puf ? Spune, puişorule !

Cu înfăţişarea sa firavă, băiatul părea să nu aibă vîrsta spusă. Hainele de oraş îl făceau mult mai mic.

---

1. Ghiordel — doniţă de lemn cu care se scoate apa din mare pentru spălatul punţii (n.a.).

2. Papuc — termen de batjocură întrebuinţat frecvent la adresa unei nave hodorogite (n.a.).

Din cămaşa destul de elegantă îi ieşeau două mînuţe slabe, iar faţa palidă dovedea că nu prea îl vedea soarele în fiecare zi. Potrivit de statură, avea trăsăturile figurii plăcute, un păr blond şi cîrlionţat îi lucea în soare şi ochii albaştri priveau întrebători şi plini de teamă la căpitanul ce-şi muta pipa dintr-un colţ în altul al buzelor.

— Vedeţi, eu am fost bolnav în ultimul timp şi am stat mai mult în casă. Totuşi, înainte învăţasem să călăresc pe ponei, să înot, dar acum...

— Să călăreşti ? îl întrerupse mirat căpitanul, bătîndu-se cu mîinile peste genunchi. Atunci de ce n-ai rămas la caii voştri ? De ce vrei să te faci marinar ?

— Eu nu vreau, dar unchiul Bunny vrea să mă fac. Eu aş voi să merg la şcoala pe care am întrerupt-o din cauza bolii.

— Aha, vei vedea tu şcoală aici cînd vei spăla puntea şi vei coase la pînze, făcu parcă mai îmbunat căpitanul. Şi are de gînd să te trimită în costumul ăsta de bal pe bord ? întrebă el, privind cu dispreţ amestecat cu milă la pantofii băiatului şi la ciorapii săi, care îi veneau pînă deasupra genunchiului slăbuţ, unde se prindea apoi pantalonul bufant.

— Eu nu ştiu, unchiul Bunny hotărăşte, răspunse băiatul. Eu nu pot spune nimic înaintea lui, şi parcă o teamă trecătoare i se întipări pe faţă.

Căpitanul îl privi un timp în tăcere, părînd că înfăţişarea plină de spaimă pe care o luase figura băiatului pentru un moment să-i dea de gîndit.

— Pot să văd şi eu corabia ? îi ceru voie băiatul.

— Da, du-te, îşi dădu învoirea căpitanul şi rămase tăcut.

Trecînd pe lîngă noi, băiatul ne dădu bună ziua şi intră apoi curios prin bacaport [1] în cambuză [2]. Reveni în grabă, agitat şi palid.

---

[1]. Bacaport — oblon care de obicei acoperă intrarea în magazii (n.a.).

[2]. Cambuză — cămară unde se depozitează proviziile de rezervă. (n.a.).

— Ai văzut vreo fantomă jos? îl întrebă curios Filippo.

— Începerea este plină de şobolani uriaşi, făcu el, după oarecare codeală.

Filippo bufni în rîs.

— Şi vrei să ajungi marinar? repetă el cu dispreţ. Află că atunci cînd vei fi pe bord, te vor trezi noaptea rozîndu-ţi urechile şi vîrful nasului.

Băiatul îl privi înfricoşat şi se uită întrebător la mine, de parcă îmi cerea să-i spun dacă era adevărat.

— Nu te teme, îl mai liniştii eu. Cînd vor fi aduse proviziile, vom curăţi magaziile şi atunci mai omorîm o parte din şoareci. Să nu cobori în cală acum, îl sfătuii eu, căci ştiam că acolo erau şoareci mai mulţi şi mai mari.

— În cală? Ce-i aia cală?

— Adică magazie, îi răspunse Filippo. Vei avea multe de învăţat aici pe bord.

— Dumneata eşti marinar de mult timp?

Încurcat, Filippo nu-i răspunse imediat, căci trebuia să mărturisească că este mai mult bucătar.

— Da, eu sînt marinar vechi, mormăi el. Acum m-au rugat să fac pe bucătarul şi ca să nu-i refuz am acceptat, spuse el mai încet. Ştii să cureţi cartofi?

Mirat, băiatul îi spuse că nu, dar că va învăţa.

— Trebuie să înveţi asta în primul rînd. Orice mus învaţă întîi să cureţe cartofi.

Cînd a părăsit vasul, băiatul era mai trist de cum venise, iar căpitanul, învăluit în rotocoale de fum, se uita gînditor la fiinţa slăbuţă care se clătina, tematoare, pe scîndura ce făcea legătura cu ţărmul. Aş fi dat mult să ştiu ce-i trecea prin minte.

De obicei părăseam rar vasul, fiind prea ocupaţi. Căpitanul nu ne da o clipă de răgaz şi găsea mereu ceva de făcut.

Totuşi în după-amiaza acelei zile am fost trimişi să ridicăm două baloturi cu pînze de la magaziile lui Wheler. M-am întîlnit din nou cu Johnston, care-şi do-

vedi recunoştinţa prin două sticle cu rom îndesate pe furiş în buzunarele hainei mele.

Filippo rămase să mă aştepte la poarta imensei curţi, stînd de vorbă cu doi portughezi, hamali în port.

Cînd revenii cu cele două baloturi în spinare, Filippo nu mai era de găsit. L-am aşteptat cîtva timp, apoi am pornit spre vas împovărat peste măsură, gîndind să-l răsplătesc pentru gluma pe care mi-o făcuse, lăsîndu-mă să aduc singur baloturile. Totuşi nu era nici pe vas şi George îmi spuse că nu mai venise de la plecarea noastră.

Cerui învoire căpitanului să pornesc în căutarea lui, temîndu-mă să nu fi provocat iarăşi vreo încăierare.

Am colindat prin toate locurile unde ştiam că-i place să stea la taifas cu portughezi de-ai lui, dar nu l-am găsit. Unul spuse că l-a văzut împreună cu doi necunoscuţi intrînd într-o cîrciumă aproape de fort. Am luat apoi cîrciumile la rînd şi într-una dădui de Filippo beat la o masă cu încă doi, care după îmbrăcăminte păreau că vin din interior. Unuia îi lipsea urechea stîngă, ceea ce da impresia că stă mereu plecat pe partea dreaptă.

La vederea mea, Filippo dădu să se scoale, dar căzu la loc, bolborosind cuvinte neînţelese. Ceilalţi doi, care nu păreau atît de ameţiţi, îmi spuseră că tocmai voiau să-l aducă la vas, că se îmbătase peste măsură şi nu prea putea merge. Mă îmbiară să iau şi eu ceva, însă văzîndu-mi figura furioasă, se scuzară şi, plătind preţul destul de ridicat al consumaţiei, dispărură fără alte explicaţii.

L-am dus pe Filippo pînă la vas în spinare, căci în starea în care era nu se putea ţine pe picioare. Îi făcui un duş bun cu două găleţi de apă, apoi îl lăsai în pace pînă a doua zi, cînd, ruşinat, se scuză de cele întîmplate. Îl descusui asupra indivizilor, dar mărturisi că nu ştie cine au fost. Se întîlnise cu ei la poarta magaziilor lui Wheler şi-l invitaseră la un păhărel. Apoi nu mai ştie ce se întîmplase.

— Astă noapte bolboroseai ceva de insula Campbell. Ai vorbit de ţinta călătoriei vasului nostru ?

În mintea lui Filippo păru că se face lumină.

— Îmi amintesc că cereau mereu să le spun încotro pleacă vasul şi dacă domnul Raynol va pleca şi el.

— Şi tu le-ai spus ?

— Nu, cred că nu, după cîte-mi amintesc.

— Şi eu cred că da, Filippo. Te-ai îmbătat şi le-ai spus tot ce ştiai. Trebuie să-l anunţăm pe domnul Raynol.

— Alick, te rog, nu-i spune nimic. Dacă află asta, este în stare să nu mă mai ia pe „Grafton". Poate că aceia întrebau aşa, într-o doară. Gîndeşte-te că dacă domnul Raynol se supără, trebuie să ne despărţim.

Avea dreptate şi totuşi simţeam că trebuie să-l încunoştiinţez pe domnul Raynol. La rugăminţile lui Filippo am renunţat în primele zile să-mi pun în aplicare acest plan, apoi văzînd că nu s-a petrecut nimic deosebit, am uitat cu totul de întîmplare.

Între timp şi pregătirile de plecare au devenit mai intense. Materialele care lipseau deseori, cu toate că magaziile lui Wheler erau pline cu tot ce trebuie pentru repararea şi echiparea unei corăbii, au început să vină cu regularitate, iar lemnarii, ca la o comandă necunoscută, ciocăneau de zor de dimineaţă pînă în noapte.

Această schimbare neaşteptată ne-a fost lămurită de domnul Raynol, care ne-a spus că Wheler voieşte ca pînă la începutul lunii viitoare să ridicăm ancora.

Era la sfîrşitul unei zile de muncă atunci cînd lemnarii se pregăteau să părăsească vasul, iar căpitanul Musgrave era plecat în oraş, la domnul Raynol, cînd am primit o vizită curioasă.

Pe bord nu eram decît George, Filippo şi eu şi ne pregăteam să mîncăm, cînd auzirăm pe punte un mers greu de cizmă.

Filippo scoase capul prin bacaport şi strigă către cel de pe punte :

— Hei, tu de colo, ce cauţi pe corabie ?

Neprimind nici un răspuns, se întoarse spre noi și ne spuse că sus este un individ care nu știe să vorbească și se duce el să-l învețe. Sări sprinten din cabină, iar George cu mine după el, căci întîmplarea mi se părea curioasă.

În fața cabinelor de sub dunetă, Filippo arunca un potop de vorbe unui individ care se uita la el și rînjea. Era un om înalt, lat în spate, cu mîinile și picioarele lungi, un adevărat uriaș. Purta niște cizme enorme, care îl făceau să pară și mai mare. De sub pălăria cu boruri mari, cît o roată de car, se vedea o față roșcată brăzdată de o cicatrice ce pornea din mijlocul obrazului și se sfîrșea la colțul gurii, acolo unde începea să crească firele unei bărbi rase, roșcate.

Sta cu mîinile vîrîte în buzunarele pantalonilor și se uita rînjind la Filippo, care nu mai contenea cu vorbele, însoțindu-le totodată cu gesturi ale brațelor. Cum stăteau unul lîngă altul, străinul înalt aproape de șase picioare și jumătate, iar Filippo trecînd abia cu un cap deasupra centurii acestuia, îmi amintea de pozele care îl înfățișau pe David alături de Goliat.

Ajunsesem aproape lîngă ei și străinul încă nu scosese un cuvînt. Întoarse spatele lui Filippo și vru să intre în cabina pregătită pentru căpitanul Musgrave, dar Filippo i se agăță de braț și-l făcu să se întoarcă.

George, din spatele meu, ca unul cu mai multă vechime pe bord, interveni mîniat :

— Este nemaipomenit ! Te sui pe bord, cauți prin cabine și nici nu spui cine ești.

— Te zvîrl peste bord — țipă Filippo, privind în sus la străin.

Străinul aruncă un ghemotoc de salivă neagră amestecată cu fire de tutun la picioarele lui George și cu o voce care amintea hîrîitul făcut de lanțul ancorei cînd se freacă de marginile narei [1] ne spuse tărăgănat :

---

[1]. Nară — orificiu prin care iese lanțul sau frînghia ancorei (n.a.).

— Sînt Jerry, Jerry cel roșu și am venit să văd cum merg treburile pe aci.

— N-am auzit pînă acum de tine și n-ai ce căuta pe vas. Șterge-o, și altă dată să răspunzi cînd ești întrebat, îi spuse George, iar Filippo, lîngă el, își frămînta mîinile, gata să sară în gîtul străinului.

Un alt ghemotoc de salivă se opri la picioarele lui George și din nou se auzi hîrîitul :

— Ți-am spus cine sînt. Dacă vrei, poți face cunoștință cu mine și altminteri. Ne întoarse spatele și cu mîinile vîrîte pînă la cot în buzunarele pantalonilor șoioși împinse ușa cabinei cu vîrful cizmei și voi să intre înăuntru. Nu făcu al doilea pas, căci se simți înșfăcat de ceafă și centură, ridicat prin aer și azvîrlit pe chei la o distanță de cincisprezece picioare. Totul se petrecuse în cîteva clipe și de-abia avu timp să se prindă de un buștean, ca să nu cadă în apă.

Zăpăcit de zborul făcut și de căzătură, sări în picioare, privi pălăria care îi căzuse din cap și plutea acum pe valuri. Ducînd mîna la centură vru să se repeadă pe scîndurile care făceau legătura între chei și corabie. Văzîndu-ne însă hotărîți să-i dăm o nouă lecție, rînji dezvelind un șir de dinți lungi și lați ca de cal și, adresîndu-mi-se mie, care-l aruncasem peste bord, îmi spuse dînd din cap amenințător :

— Mai vorbim noi !

— Ți-am spus că te zvîrl de aci, îi strigă Filippo în numele meu.

Scuturîndu-se de praf, dispăru în umbra serii care se lăsa, în timp ce pălăria i se scufunda și ea în apele negre ale portului.

— În viața lui n-a zburat așa — rîse Filippo vesel.

— Ascultă-mă pe mine, îi răspunse George, dacă te apuca cu o mînă ăsta, la fel zburai și tu.

— Spune, Alick, ce-am făcut noi în port la Honolulu ? se umflă în pene Filippo.

— Trebuie să te ferești de el, Alick. Namila aceea ar putea să se răzbune. Cu acest om deci vom pleca la drum. Ce-l va pune Wheler pe corabie ? Secund ? Avem

cam mulţi stăpîni aci, mormăi George, aşezîndu-se la masă.

Filippo, satisfăcut din cale-afară, ne propunea să dăm pe gît o duşcă din romul pe care ni-l trimitea regulat Johnston...

A doua zi, domnul Raynol păru supărat de cele întîmplate. Apoi ne spuse că era de faţă cînd s-a prezentat Jerry în faţa lui Bunny şi i-a raportat că marinarii de pe „Grafton" s-au purtat obraznic cu el şi l-au atacat toţi cinci, gonindu-l de pe bord.

— Cum cinci, domnule Raynol, că noi sîntem doar trei, răspunsei eu, cam cu capul în jos, după ce îi explicasem cum s-au întîmplat lucrurile.

— Ştiam de asta chiar de la Jerry. La început nu a vrut să spună, dar încolţit de Bunny, a mărturisit că a zburat pe sus pînă la chei. Mă miră însă că Bunny nu a zis nimic de toate acestea, ci a făcut haz de întîmplare. Jerry este doar unul din oamenii săi de încredere şi ar fi trebuit să se supere. Îmi pare curioasă această atitudine a lui. Pentru viitor căutaţi de rezolvaţi altminteri aceste neînţelegeri. Gîndiţi-vă că vom sta împreună cîteva luni şi dacă începem astfel, unde vom ajunge? Iar tu, Alick, ar trebui să te păzeşti. Bruta aceea va căuta să se răzbune.

— Nu-i nimic, domnule Raynol, am eu grijă să nu i se întîmple nimic, sări cu gura Filippo.

Zîmbind, domnul Raynol îmi spuse că va trebui să ne împăcăm şi atunci cînd va veni pe vas să ne dăm mîna.

Am oftat ca pentru o grea încercare ce mă aştepta şi apoi pentru ce? Nu-l ţinusem în mîini nici două clipe!

Capitolul IV

FOC PE „GRAFTON"

Încet, încet, „Grafton" luă altă înfăţişare şi chiar dacă nu semăna cu un iaht de lux, cum gîndise căpitanul Musgrave, totuşi arăta ca o corabie pe care se putea naviga. Înăuntrul vasului chila[1] fusese întărită, iar grinzile care consolidau coastele, schimbate cu altele mai trainice. Chiar şi magaziile de sub punte au fost curăţate ; acele magazii care de la construirea vasului şi pînă la putrezirea lui nu mai sînt cercetate decît pentru a se vedea dacă apa nu-şi face prea mult loc prin crăpături sau pentru a se umple cu diferite mărfuri. Mirosul care domneşte în cală este deosebit, de la vas la vas, după încărcătura care o transportă, însă la toate vasele, în cală, trebuie să se întîlnească şoareci, miros de umezeală şi întuneric. Cît despre şoareci, vai de vasul care e părăsit de aceste animale roşiatice sau negre-cenuşii. Ca marinar vechi, eu cred că vasul fără şoareci este sortit pieirii. Navigam odată de la Bergen la Copenhaga cu o încărcătură de fier. Pe un timp liniştit, aproape de ţărm fiind, văzui năvălind din adîncul calelor, prin bacaport, un cîrd de şoareci. Au dat ocol punţii, măturînd-o cu coada lor lungă, apoi ţuşt ! peste bord, în apă. După două zile, ne izbeam de nişte stînci : luam apă, şi a trebuit să părăsim corabia în cîteva minute.

---

[1]. Chilă — grindă de lemn din josul vasului, care leagă pupa cu prova şi pe care se sprijină coastele (n.a.).

Arborada fusese parte schimbată, parte reparată şi l-am auzit pe căpitanul Musgrave, sub comanda căruia se făcuseră toate aceste schimbări, că Bunny Wheler ar vrea să întrebuinţeze pe „Grafton", după revenirea din insulele Campbell, la transportul regulat de mărfuri între Port Jackson şi porturile din Malaya.

Viaţa pe bord se scurgea liniştită. Munceam din greu, fără un pic de răgaz, însă eram mulţumiţi că ştiam ce aveam de făcut în ziua următoare şi nu eram aruncaţi la voia întîmplării, ca în lunile cînd terminasem cu căutatul aurului şi voiam să plecăm din nou pe mare.

Cu George ne-am împrietenit repede. Era un om de înţeles, liniştit, care visa să-şi cumpere o barcă de pescuit şi să se retragă acasă la el, în Anglia. Pentru aceasta cheltuia puţin, strîngea orice ban şi vorbea mereu că visul său se va împlini în curînd. Atunci va face ultima călătorie pe ocean şi odată acasă, în Anglia, va rămîne lîngă soţie şi cei doi copii. Plecase din ţară de trei ani.

De voie, de nevoie, ne-am împăcat şi cu Jerry cel roşu. Venise pe bord împreună cu domnul Raynol şi căpitanul Musgrave şi de data aceasta nu mai voia să inspecteze vasul. Ne-a strîns mîna fără să ne spună un cuvînt şi ne-a rînjit numai cu dinţii săi ca de cal. S-a învîrtit de două, trei ori pe punte, apoi a şters-o, spunînd că trebuie să se ducă la Bunny Wheler.

— Ăsta tot aşa va face şi cînd vom pleca ? ne întrebă George.

— Este oare marinar, sau nu ? întrebai şi eu. Pentru manevra corăbiei trebuiesc cel puţin şase oameni şi noi nu sîntem decît trei. Ce au de gînd ?

— Avem nevoie şi de cineva să mestece tutun şi să scuipe, spuse cu înţeles Filippo. S-a uitat la patul tău, Alick, voia să-l oprească pentru el. I-am spus că e al tău şi a rînjit, dînd din cap.

— N-are ce căuta în cabina noastră, hotărîi eu. Să stea în cabina cealaltă.

— Da mai e un pat liber la noi, spuse George.

— Îl luăm pe Tobie cu noi.

— Tobie va sta poate cu domnul Raynol — îşi dădu părerea George.

— Ceee ? făcu revoltat Filippo. Un mus acolo ! Ori e mus, ori nu. Sau poate vrea să facă o călătorie de plăcere şi nu să înveţe meseria. Trebuie să-mi ajute la preparatul mîncării, să spele puntea, să mătură, să...

— Lasă, lasă, Filippo, atunci noi ce vom mai face ?

— Şi totuşi eu cred că Wheler vrea să scape de el trimiţîndu-l ca mus. Nu prea-l are la inimă, spuse Filippo, dînd pe faţă aceleaşi gînduri pe care le aveam şi noi şi poate şi căpitanul Musgrave.

Cu Tobie ne-am pomenit într-o bună zi pe punte. De-abia ne deşteptasem şi ieşeam unul după altul din cabină, căscînd şi întinzîndu-ne, cînd dădurăm cu ochii de el.

Stătea trist pe o grămadă de frînghii, cu cotul sprijinit pe genunchi şi bărbia în palmă, privind la pădurea de catarge din zare şi la coşurile vaselor cu aburi care scuipau nori negri de fum, pregătindu-se de plecare sau de-abia ancorate. Îmbrăcămintea îi era schimbată, avînd acelaşi pantalon grosolan şi bluza aspră pe deasupra cămăşii, ca orice mus care-şi începe sau sfîrşeşte ucenicia. Se vedea că Wheler se pricepe în ale marinăriei, atunci cînd dăduse ordin cum să fie îmbrăcat Tobie. Chiar şi legătura de lîngă el părea aceeaşi pe care o primisem eu de acasă, de la biata maică-mea, atunci cînd mă însoţise pe vasul unde îmi începusem meseria de marinar.

Faţa palidă, gîtul subţire şi alb, genunchii ascuţiţi ce se vedeau prin pînza pantalonilor, ochii trişti care priveau în zare îi dădeau înfăţişarea unei mici vietăţi firave şi părăsite, azvîrlită într-o viaţă potrivnică şi prea grea pentru puterile sale. Adîncit în gînduri, nu ne-a auzit lipăitul picioarelor pe puntea udă.

— Hei, Tobie, strigă nerăbdător Filippo.

Smuls din gîndurile sale, se ridică în picioare încurcat, ne dădu bună dimineaţa şi veni să ne întindă mîna. Palma sa moale şi fină se pierdu în strîngerea viguroasă a mîinilor noastre bătătorite.

Rămase apoi în fața noastră zîmbind și totuși speriat, neștiind ce ar mai trebui să spună unor marinari pe jumătate goi, cu bărbile și părul încîlcit după o noapte de somn greu, dar care îl priveau prietenos.

— În sfîrșit, iată-te ! începu Filippo. De ce ai venit atît de dimineață ?

— Să vedeți, domnule....

— Ha ! Ha ! Auzi, Alick, îmi zice „domnule". Te-a speriat căpitanul. Nu, Tobie, aci ne zicem pe nume, fără „domnule". Eu sînt Filippo, el este Alick și el George. Pe „domnule" lasă-l pe uscat. Aci numai domnul Raynol se numește domn.

— Și căpitanul Musgrave.

— Ei, da, și el cîteodată, însă de el să te ferești, că nu este ca domnul Raynol. Nici noi nu stăm înaintea lui cînd pipa sa pornește în derivă.

— Pipa pornește în derivă ? ! făcu ochii mari băiatul.

— Da, adică se mișcă dintr-un colț la altul al gurii. Atunci furtuna este aproape și-i mai bine să fii la adăpost.

— Lasă astea, Filippo, interveni George. Hai, Tobie, ia-ți bocceaua și vino să-ți arătăm unde ai patul.

Ne-am ținut toți trei după el, ca după un oaspete de mare însemnătate.

Cînd intră în cabina mică, întunecoasă și prost aerisită, făcu o mișcare de parcă ar fi vrut să se dea înapoi, apoi, ca mînat de un resort interior, porni înainte, după George.

— Uite, aici este patul tău. Poți să-ți pui bocceaua pe el, îi arătă George patul îngust, lipit de peretele vasului. Aci este masa pe care mîncăm. Toți patru vom sta aci. Jerry va locui în cabina cealaltă.

La auzul numelui lui Jerry, băiatul făcu ochii mari și o umbră de spaimă îi trecu peste figură.

— Dar ce ai ? îl întrebai eu. Nu te împaci nici tu cu Jerry ?

— Nu... vedeți... eu nu l-am văzut decît odată... mai înainte... atunci cînd a murit tata și apoi... ieri.

Ultimul cuvînt de-abia îl şoptise şi pe figura sa de copil mai răsărit, se răspîndiră semnele spaimei care-l cuprindeau la amintirea lui Jerry.

— Ei, drăcia dracului, dar nu vă aveţi bine de loc voi doi ! Ia spune, ţi-a făcut ceva ?

Băiatul deveni mut şi nu ridică ochii din podea.

— Nu fi trist, Tobie, salvă situaţia Filippo. Aici, pe bord, nu este rău. Dacă eşti băiat ascultător şi muncitor, vei învăţa repede meseria. Să nu-ţi intre însă în cap că unchiul tău este stăpînul corăbiei. Atunci nu va ieşi nimic din tine. Hai şi tu pe punte, acum, să-ţi arăt ce este o coadă [1].

Coada a fost primul cuvînt marinăresc pe care l-a învăţat Tobie pe „Grafton". Avea să întrebuinţeze deseori, de-acum înainte, coada, pentru a face curăţenie în cabinele de sub dunetă şi în cele de sub teugă. Dar şi alte munci neplăcute, la care nu visase el pînă acum, aveau să-i îngroaşe pielea palmelor, să-i încovoaie mijlocul fraged într-un cerc de foc după o zi de muncă şi atunci cabina de care încercase să se dea înapoi azi i se va părea cel mai odihnitor şi mai plăcut colţ din lume.

Munca i-a fost uşurată la început de noi, atunci cînd el nu ştia unde să stea, nu ştia ce trebuie să facă, sau de teamă strica tot ce făcea.

Venirea lui pe bord, chiar în ziua aceea, ne-a salvat de la o mare încurcătură, o întîmplare misterioasă a cărei dezlegare aveam să o aflăm mult mai tîrziu.

Ziua fusese destul de grea şi la venirea nopţii, după cina destul de bine pregătită de Filippo, ne-am întins cu toţii pe pat, vorbind de o mulţime de nimicuri, pînă cînd unul cîte unul adormirăm.

Afară era cald, o căldură neobişnuită pentru sfîrşitul iernii prin meleagurile acestea. Nu stătea niciunul de veghe, căci nu lăsasem nimic de preţ pe punte. Magaziile erau bine zăvorite, iar uşa cabinei noastre era deschisă ca să intre puţin aer.

---

[1]. Coadă — frînghie despletită care serveşte la măturat (n.a.).

Am fost ultimul care mai rămăsesem treaz şi înainte de a închide ochii, mi-am aruncat o privire la patul lui Tobie, unde bietul băiat, neobişnuit să aibă drept aşternut o simplă saltea de paie şi poate şi din cauza oboselii prea mari, se zvîrcolea fără să poată adormi.

Apoi fui şi eu cuprins de un somn adînc.

Un zgomot curios mă deşteptă după cîtva timp. Ceva căzuse pe punte şi apoi parcă un tropot de paşi grăbiţi au bocănit în apropiere şi iarăşi o linişte adîncă.

M-am ridicat într-un cot să ascult mai bine. Din patul de deasupra mea, Filippo mă întrebă somnoros :

— Umblă cineva pe punte ?

— Mi s-a părut şi mie. Mă duc să văd.

— Stai că vin şi eu.

Afară, întuneric beznă. Sirenele unor vase cu abur se auzeau în depărtare, încolo nimic.

— Poate ni s-a părut. Hai să ne culcăm — spuse Filippo şi dădu drumul unui căscat zgomotos.

— Miroase a fum, Filippo, nu simţi ?

— De la focul cazanelor cu smoală cu care s-a călăfătuit azi. Hai la culcare.

Voiam să mă întorc în cabină, cînd o lucire roşiatică se înălţă parcă prin tambuchiul magaziei din mijloc.

Făcui doi paşi într-acolo, dar mă împiedicai de ceva moale. Mă aplecai şi pipăii un corp omenesc ce zăcea în nemişcare.

— Filippo, scoală-l pe George şi adu felinarul. Este un corp omenesc. Ceva nu e în regulă pe bord. Hai repede !

Căutai să ridic corpul şi-mi păru uşor de parcă ar fi fost al unui copil. De sub teugă apărură Filippo şi George, care aduceau un felinar ; în mîini le sclipeau cuţite lungi, marinăreşti.

Lumina slabă a felinarului căzu pe figura celui care zăcea în nesimţire şi-l recunoscurăm pe Tobie. Faţa îi părea mai albă, iar din nas i se scurgea o şuviţă subţire de sînge.

Ne privirăm miraţi.

— O fi vrut să iasă pe punte, s-a împiedicat de ceva şi a căzut, spuse George, încercînd să explice situaţia.

— Aci puntea este liberă, n-avea de ce să se împiedice, îi răspunsei eu.

— Altminteri ce ar putea fi ?

— Să-l ducem în cabină, dar, ia stai ! Felinarul de la pupă lipseşte şi parcă am văzut ceva lucind prin tambuchiul magaziei.

Cei doi se întoarseră să privească într-acolo şi-i auzii strigînd îngroziţi :

— Foc, arde în cală !

— La pompe ! La pompe !

Dusei corpul lui Tobie aproape de balustrada ce da spre chei, astfel încît să-l pot lua pe uscat, dacă focul nu putea fu stins, şi mă repezii spre tambuchiul de unde ieşeau nori negri de fum.

— Sună alarma ! strigai lui Filippo.

Vrui să dezvelesc pompa de pe punte, ca să o pun în funcţiune. Pînza gudronată care o acoperea era lipsă, iar mînerul de pompare de asemenea. Însemna că cineva umblase de curînd la ea, căci eu însumi o învelisem în ziua trecută pentru a o feri de ploaie.

Clopotul de alarmă începu să sune deznădăjduit.

George, lîngă mine, îmi strigă în ureche :

— Cazanul cu smoală nu mai e pe punte. A fost vărsat în magazie şi i s-a dat foc.

— Dacă este smoală, e bine, îi răspunsei eu, şi poate că George, auzindu-mă, m-a crezut nebun. Înseamnă că nu poate lua foc imediat şi-i trebuie aer mult, ca să ardă. Pompa de la babord e bună ?

— Da, dar nu o pot împinge singur.

— Hai !

Am smuls pompa mai mult pe sus şi am adus-o pînă la uşa calei, apoi, lăsîndu-l pe George să o monteze, l-am tras pe Filippo de lîngă clopot.

— Nimeni nu ne aude în pustietatea asta, unde este ancorat „Grafton". Ajută-i lui George, eu aduc nisip.

Dădui de-a rotogolul butoaiele cu nisip şi apoi le deşertai prin gura calei. Flăcările roşiatice care veneau

din pîntecele corăbiei se stinseră pentru o clipă, apoi izbucniră din nou.

În acest timp, pompa începu să arunce o şuviţă de apă, care apoi se îngroşă, vărsînd valuri peste vîlvătaia dinăuntru.

Mă repezisem să mai aduc butoaie cu nisip, cînd observai o umbră subţire sprijinită de parapet. La o răbufnire a flăcărilor din adîncul calei, îl recunoscui pe Tobie.

— Tobie, ce s-a întîmplat? îi urlai eu, în timp ce înşfăcam un butoi cu nisip. Poţi să te ţii pe picioare? Vino încoace, trage de cureaua clopotului, poate tot ne mai aude cineva.

L-am lăsat acolo şi am început să arunc nisip. Flăcările păreau mai potolite, apoi se stinseră. Prin tambuchiu se revărsa numai un fum negru, de parcă ar fi ieşit din coşul unui vas cu aburi.

Am continuat să pompăm apă şi după cîtva timp ne veniră ajutoare de la cel mai apropiat vas. Într-un tîrziu, în zori, apăru şi barca de salvare a portului. Dar focul era stins. Din cală ieşeau numai aburi albicioşi şi fierbinţi, care dispăreau treptat.

Ne-am strîns cu toţii pe teugă şi în timp ce Filippo pregătea ceva de mîncare, Tobie ne povesti ce putea să-şi mai aducă aminte din întîmplările nopţii trecute.

Deşteptîndu-se din somn, din cauza zăpuşelii din cabină, ieşise pe punte să ia puţin aer. Printr-o spărtură a norilor, luna luminase pentru cîteva clipe, apoi iarăşi se ascunsese. În acest timp, i se păruse că vede o umbră care se mişca lîngă pompa de la tribord. Crezînd că se înşeală, rămase cîteva clipe pe loc, să asculte. Tocmai atunci mugetul sirenei unui vas care se apropia acoperea orice zgomot de pe punte. Învingîndu-şi frica, se apropie de pompă. Dar nu era nimeni. În schimb, în uşa magaziei se auzi un zgomot înfundat, de parcă se scurgea ceva greu în cală. Mai făcu cîţiva paşi şi atunci văzu două umbre care se învîrteau împrejurul cazanului cu smoală. Frica îl paralizase. Nu putea să se mai mişte, privea doar la umbrele ce se zăreau în noapte la

cîţiva paşi de el. Felinarul de la pupă se mişcă şi începu să vină către magazie, semn că fusese desprins de cineva şi adus pînă aproape de deschizătura calei. Înţelesese de data asta mai clar că erau doi oameni, dar nu le putu vedea feţele, căci ţineau felinarul sub deschizătura tambuchiului. Unul din ei vărsă uleiul din felinar pe ceva alb, care părea o pînză, apoi îi dete foc şi o aruncă în fundul calei. Dîndu-şi seama că vor să dea foc corăbiei, Tobie scoase un scîncet de parcă ar fi voit să ţipe. Unul din cei doi îl auzi, se întoarse fulgerător, chipul îi fu luminat pentru o clipă de flacăra ce cădea în adînc şi în acelaşi timp îl izbi pe Tobie cu pumnul în faţă, rostogolindu-l pe punte.

Apoi nu mai ştiu ce se întîmplă cu el, pînă cînd se trezi, trăgînd de clopotul de alarmă.

Am încercat să-l întrebăm cum arătau cei doi oameni, dar din cauza întunericului, nu-i putuse vedea bine, iar lovitura primită în faţă îl făcuse să cadă cu capul pe punte. Şi acum, cînd povestea, mai era încă ameţit ; o durere puternică îl făcea să nu poată mişca capul. Cît despre nas, în locul lui era o pătlăgică vînătă, iar vineţeala cuprindea şi ochiul stîng. I-am pus comprese reci şi l-am dus în cabină, lăsîndu-l să se odihnească.

Nu după mult timp apăru şi Bunny Wheler, însoţit de Tom, unul din oamenii săi, care părea că se ocupă numai de intrarea şi ieşirea corăbiilor din Port Jackson. În urmă sosi şi domnul Raynol.

Le-am povestit cele întîmplate, apoi am coborît în cală, să vedem stricăciunile. Flăcările nu cuprinseseră decît schelăria superioară pe care erau întinse nişte scînduri. Nisipul aruncat înăbuşise focul de deasupra, iar smoala aprinsă ce cursese în fundul calei fusese stinsă de apa pompată. Pagubele erau mici.

Wheler, mînios, tuna şi fulgera. Nu-l interesau pierderile ce le-ar fi avut dacă „Grafton" ar fi ars în întregime, cît mai mult faptul că tocmai lui i se întîmplase asta, că cineva îndrăznise să-l păgubească. Dorind să ştie cine erau cei doi, îl sculă pe Tobie şi-l acoperi cu

ocări, dar bietul băiat nu putu să-i spună mai mult decît îi spusesem noi. Fără să se sinchisească de starea în care se afla copilul, care de-abia se ţinea pe picioare din cauza ameţelilor, îl zgîlţîia de piept să-şi aducă aminte. Cînd băiatul leşină, îl lăsă să cadă şi, fără să se mai uite la el, ne luă pe noi la ocări.

— Să ne adresăm poliţiei, propuse căpitanul Musgrave, care sosise şi el.

— Afacerile mele nu le descurcă niciodată poliţia, căpitane, asta să o ştii. Eu singur mi-am făcut dreptate pînă acum şi mi-o voi face şi de data asta. Tom, ce vase au părăsit portul noaptea asta ?

Acesta, după ce consultă un carneţel, îi răspunse :

— Cargoul cu aburi şi pînze „Kamciatka", destinaţia Hong-Kong, două veliere — „Cangurul" şi „Pescăruşul" — spre Batavia şi o balenieră, „Gorgone", spre Noua Zeelandă.

— Să-mi dai amănunte despre ele şi asta pînă la prînz.

— Despre balenieră nu pot să vă spun nimic, de celelalte da. Baleniera a fost doar în trecere pe aci, nimeni nu ştie de ce.

— Nu ştie nimeni, Tom, aşa, nu ştie nimeni ? De aceea te ţin eu pe lîngă căpitănia portului, să nu ştii nimic ? Vom mai vorbi noi de asta.

— Eu cred că am întîrziat cam mult cu plecarea, spuse domnul Raynol. Poate să fie altceva la mijloc, ştiţi, cele ce v-am spus eu.

— Aş ! Baliverne! Nu cred. Sau poate oamenii dumitale au scăpat vreun cuvînt...

— Nimeni nu ştie scopul plecării noastre, domnule Wheler, astfel că n-ar avea ce să vorbească. Şi apoi „Grafton" a fost destul de izolat aci.....

— Da, izolat, şi noaptea i se dă foc ! Peste o săptămînă trebuie să plecaţi. Dă zor, căpitane ! Haide, Tom !

Capitolul V

JEAN PIPELET ÎNVAȚĂ PE TOBIE PUȚINĂ ISTORIE

Totuși plecarea nu a fost chiar atît de grabnică și am întîrziat cu cîteva zile peste termenul fixat de Bunny Wheler.

Reparațiile făcute în urma focului au fost acelea care ne-au întîrziat, cît și altă întîmplare cu totul neprevăzută.

Magaziile au fost umplute cu provizii de tot felul, căci drumul urma să dureze cîteva luni. Căpitanul și domnul Raynol se mutaseră pe corabie și o dată cu ei a venit și restul echipajului, adică Jerry cel roșu, însoțit, spre mirarea noastră, de trei polinezieni tuciurii, „maori", cum spunea el. Aceștia vorbeau destul de slab englezește, însă păreau că se pricep la mînuitul velelor.

Apariția lui Jerry pe bord a produs o schimbare neașteptată asupra lui Tobie. De unde băiatul, după ce își revenise din lovitura primită în noaptea focului, începuse să se obișnuiască cu viața pe bord, să nu mai fie trist, ba chiar să mai facă cîte o șotie împreună cu Filippo, după venirea lui Jerry devenise tăcut, căuta să fie cît mai departe de el. Cînd Jerry era pe aproape, îi arunca priviri speriate, și de cîte ori acesta îi poruncea să facă ceva, se grăbea să ducă la îndeplinire cele cerute mai repede decît pentru oricine altul.

Jerry avea aceeași purtare neobrăzată. Pe bord venise beat, de-abia ținîndu-se pe picioare. Îl trimisese pe Zolu, negrul care-i cărase bagajele, după o nouă sticlă de whiski și apoi cîntase pînă noaptea tîrziu.

Injurînd, îi gonise pe cei trei negri să doarmă pe punte, spunînd că au miros urît şi nu poate să împartă cabina cu ei. Cerea să-l dăm pe Tobie cu el şi să-i luăm noi pe negri. Sărmanul Tobie, cînd văzuse namila ce deabia se ţinea pe picioare că vine să-l ia din mijlocul nostru, se făcuse mic în patul lui de deasupra lui George şi nu mai sufla. A fost nevoie de intervenţia căpitanului pentru a-l trimite pe Jerry la culcare.

A doua zi, în timp ce toată corabia răsuna de graba pregătirilor, Jerry se sculase către amiază şi ceru să fie trimis Zolu după băutură, ca să se dreagă, căci la noapte avea de lucru şi nu putea să lucreze dacă nu era băut.

L-am auzit pe căpitan plîngîndu-se domnului Raynol de Jerry, dar acesta se mulţumi să ridice din umeri şi-i spuse să se mai aştepte şi la alte lucruri, mai neplăcute, de pe urma angajării la Bunny Wheler.

Cu toate că încărcătura pentru călătorie se terminase, vasul era cu cîteva palme deasupra liniei de plutire şi mi s-a părut curios faptul că nu am luat lest suficient, atît cît ştiam eu că trebuie pentru o bună stabilitate. L-am întrebat pe căpitan dacă mai luăm ceva savură [1] şi acesta îmi răspunse răstit că nu, şi în acelaşi timp îşi aruncă privirea spre domnul Raynol, care se plimba gînditor prin faţa dunetei. Văzusem o schimbare şi la domnul Raynol. De unde în primele zile după angajarea noastră era vesel şi plin de viaţă, acum parcă îi reveniseră gîndurile ce-l frămîntau atunci cînd ne pierdeam amîndoi timpul privind marea. De asemenea, de cîte ori revenea de la Bunny Wheler, era mai nervos şi mai abătut.

Pregătirile erau terminate, a doua zi urma să ridicăm ancora.

În noaptea aceea Jerry lipsise şi nu se arătă nici a doua zi. Gîndeam că nu va mai veni cu noi pînă la urmă şi mă bucuram dacă ar fi fost aşa.

---

[1]. Savura — greutate care se pune pe fundul calei pentru a se asigura echilibrul corăbiei (n.a.).

În schimb, apăru naturalistul.

Era un om de peste patruzeci de ani, scund și aproape mai gros decît înalt. Avea fața rotundă, fruntea rotundă, capul rotund, două bărbii rotunde și pîntecul îi ieșea înainte, ca o încununare a rotunjimilor sale. Părul îi era blond și ochii albaștri îi rîdeau incontinuu în cap. Purta haine largi, care îi fluturau pe corp, iar atunci cînd venise cu trăsura încărcată de bagaje, avea deasupra capului o umbrelă cu care se apăra de razele soarelui.

Uitîndu-te la el, nu-ți făcea impresia unui om pe care Bunny Wheler să-l trimită într-o misiune importantă și totuși, după cum am aflat mai tîrziu, naturalistul îi adusese nenumărate servicii acestuia.

Se urcase pe bord cu o mulțime de bagaje, cutii, baloturi, umplînd peste măsură cabina strîmtă pe care o împărțea cu domnul Raynol. Văzînd că nu se mai poate mișca din cauza bagajelor, domnul Raynol îi propuse să depoziteze o parte din ele în magazie. I-a trebuit o după amiază întreagă să se decidă de care bagaje putea să se lipsească.

Primul cu care a stat de vorbă pe bord a fost Filippo. A întrebat de bucătar și Filippo s-a prezentat umil, îngînînd că el este de fapt și marinar și nu are de gînd să stea numai lîngă plita înroșită de pe care, știe el, atunci cînd era în larg, săreau oalele ori cît de bine ar fi fost fixate și-i vărsau apa sau ulciul fierbinte pe picioare.

Naturalistul, bănuind că Filippo nu ar fi un bucătar bun, îl chemă pe căpitan și amenință că el coboară imediat și merge la Wheler să ceară un bucătar adevărat. În toate călătoriile din interior, unde lucrase pentru Wheler, acesta îi dăduse un bucătar chinez „prima", cum spunea el, și nu înțelegea să stea pe vas atîta timp fără să aibă un om care să-i prepare mîncăruri pe gustul său.

Căpitanul, enervat de ultimele pregătiri, se uită la domnul Jean Pipelet, cum se numea naturalistul, ca la o ființă care acum ieșise din adîncul mării și se coco-

ţase în pat. Pipa sa începu să se agite dintr-un colţ în altul al gurii ; apoi, răzgîndindu-se, vru să rîdă şi, făcînd cu ochiul lui Filippo, se adresă împăciuitor noului venit :

— Cred că este o greşeală şi aceasta se datoreşte numai modestiei de care suferă acest băiat. Filippo este un bucătar care a servit pe corăbiile regale spaniole. Însăşi regina i-a adus laude pentru măestria cu care ştie să prepare cele douăsprezece feluri din carne de potîrniche.

Fu rîndul domnului Pipelet să rămînă cu gura căscată, în timp ce căpitanul părăsea în grabă cabina, lăsîndu-l pe Filippo să se descurce cum o putea.

După cîtva timp, prietenul meu ieşea şi el năucit, dar salvat. Naturalistul înghiţise o mare cantitate de minciuni, discutase îndelung asupra posibilităţilor de a prepara sosuri picante şi-i promisese lui Filippo că în orele sale libere va veni să-i arate cum se prepară carnea de rechin.

Încă de dimineaţă, vasul era gata de plecare. Era un vînt prielnic, care ne-ar fi ajutat la ieşirea din port, totuşi rămaserăm pe loc.

Domnul Raynol se închisese în cabină, iar căpitanul Musgrave îi urmase exemplul. Părea că ceva nu este în regulă şi se feresc amîndoi să se întîlnească.

Din cînd în cînd, căpitanul ieşea pe punte, adulmeca aerul ca un ogar, simţea vîntul prielnic care putea să-l scoată din port în mai puţin de o oră, apoi reintra în cabină trîntind uşa.

Pe seară, veni dinspre centrul portului o barcă din care se urcă pe bord pilotul. Acesta urma să ne conducă pînă la ieşirea din acest labirint care este Port Jackson.

Pentru început de primăvară, prin meleagurile acestea timpul era foarte călduros, iar aerul parfumat, amestecat cu briza sărată a mării, te îmbia să stai mai mult pe punte.

Naturalistul fusese pentru ultima oară în oraş. Revenise de cîteva ore şi acum se arătă pe punte, proba-

bil dornic să respire aerul curat al serii. Se plimba cu mîinile împreunate la spate, făcînd cu picioarele sale scurte paşi mici şi repezi. Într-un tîrziu se apropie de noi, care stăteam întinşi pe teugă şi povesteam în şoaptă. Vorbind repede şi cu o voce subţire, ce parcă nu ieşea din trupul său îndesat, ne întrebă pe fiecare de nume, de unde sîntem şi ce am făcut în interior.

Firea noastră de marinari, trăiţi pe mare, fără să cunoaştem multă lume, ne obişnuise să vorbim puţin, mai ales cu aceia pe care-i întîlneam pentru prima dată. Răspunsurile au fost scurte, dar el nu luă în seamă aceasta. Părea obişnuit să stea de vorbă cu oameni simpli şi vorbea prietenos. Pînă la sfîrşit rămase să vorbească numai cu Tobie, pe care-l cunoştea mai dinainte. Cu capul sprijinit pe o grămadă de parîme, îi ascultam pe cei doi, trăgînd atenţi cu urechea la ce spuneau, mulţumiţi că nu sîntem noi puşi să discutăm.

— Îţi pare rău, Tobie, că pleci de-acasă ?

— La început mi-a venit greu, dar acum nu ştiu..., nu mai am timp să mă gîndesc.

— Dar şcoala pe care ai părăsit-o ?

— Unchiul Bunny spune că nu-mi foloseşte la nimic, că şi tata ştia carte şi totuşi nu a putut să facă averea pe care a făcut-o el.

— Ştiu, Tobie, cunosc părerile unchiului tău despre oamenii care au învăţat carte, dar ele sînt cu totul greşite. S-au găsit oameni puţini, ce-i drept, care să-l facă să se închine înaintea cunoştinţelor lor. Eu am fost unul din aceia. Cînd a auzit cît salariu îi cer pentru a merge în interior să fac explorări pentru el, m-a socotit nebun şi m-a dat pe uşă afară. M-am angajat la guvernămînt şi după două luni venea el însuşi după mine, la două sute de mile în interior, să ceară să-mi stric contractul cu statul. I-am cerut dublu şi a acceptat, nu fără a uita să-mi spună că dacă zăcămintele lui din Bathurst nu dau o anumită cantitate de aur anual, mă ucide. Parcă eu puteam fabrica aur, pe care apoi să-l găsească el ! Indicaţiile mele au fost însă juste şi „pămîntul a plătit" cum se spune. Asta era acum nouă

ani. De atunci nu mai iese din cuvîntul meu, căci știe că el reprezintă „aur".

Ascultam liniștiți pe acela care vorbea cu atîta siguranță de metalul prețios și dorit, noi care ne zbătusem luni de zile în mizerie, pentru ca să ne alegem, pînă la sfîrșit, cu un săculeț de praf de aur ce nu plătea nici pe sfert suferințele noastre.

În depărtare, o corabie cu pînze manevra să acosteze la chei. Se vedeau limpede luminile de la pupă, iar comenzile răsunau înăbușite pînă la noi.

Din întunericul care se lăsase se auzi din nou vocea piţigăiată a naturalistului vorbind ca pentru sine.

— Părăsesc Sydney-ul pentru a doua oară în zece ani de cînd sînt în Australia.

— Am auzit că orașul Sydney are unul din cele mai bune porturi de pe continent, spuse cu timiditate Tobie.

— Într-adevăr — răspunse naturalistul — este cel mai bun port, însă altul a fost destinat la început să fie portul de colonizare al Australiei. Dacă nu mergi acum la culcare, Tobie, îți voi spune cîte ceva din istoria acestui port și a țării unde te-ai născut. Poate cele ce le vei auzi, vor fi deosebite de ce ai învățat tu în cărțile de școală, dar ele reprezintă adevărul. Îmi închipui că nici nu se pomenește de asemenea lucruri în acele cărți, ele fiind pline de războaiele și intrigile întîmplate la mii de leghe de aci, adică tocmai în Anglia.

Primii oameni care au atins cu adevărat coastele Australiei au fost chinezii. Olandezii se pot considera primii europeni ce au venit din Indiile Olandeze în Australia, pe care au botezat-o Noua Olandă.

Portughezul Torres, părăsit de Quiros în mijlocul Oceanului Pacific în anul 1606, reușește să treacă cu corabia sa prin strîmtoarea care-i poartă numele. El vede un cap de pămînt mare apărat de un zid de corali [1] și dă numele acestui pămînt *adevărata Australie.*

[1]. Marea barieră de corali care se întinde de-a lungul coastei de nord-est a Australiei (n.a.).

El constată că Noua Guinee nu este un continent, cum se credea pînă atunci, ci o insulă.

Olandezul Abel Tasman descoperi, prin anul 1642, insula denumită de el ţara lui Van Diemen şi este primul care recunoaşte coasta de sud a Australiei.

În 1670, cu o sută de ani înaintea englezului Cook, francezul M. de Saint-Alouran atinge coasta de sud a Australiei.

De altfel, şi alţi francezi ca Duperrey, d'Urville, Lesson, Molte-Brun au colindat aceste regiuni, dar ei s-au ales numai cu onoarea, nu şi cu profitul.

Acela care a făcut însă ca Australia, sau cum o numesc olandezii — „Noua-Olandă" — să devină colonie englezească a fost exploratorul englez James Cook, care în 1770 călători de-a lungul coastei orientale de la Botany Bay pînă la strîmtoarea Torres.

Acum aproape o sută de ani, sau mai precis prin luna mai anul 1770, Cook făcea prima sa călătorie prin aceste locuri, venind dinspre Noua Zeelandă. Explorînd coastele Australiei, zărise un golf bine adăpostit, care ar fi fost bun pentru aşezarea unei colonii. Din cauza nenumăratelor plante care creşteau aci, majoritatea necunoscute pînă la acea dată europenilor, acest golf a fost numit Botany, adică golful Botanic. În raportul făcut guvernului englez la înapoierea sa în Anglia, Cook a amintit de golful Botanic. Guvernul englez nu a întîrziat să-i dea o întrebuinţare nemaiîntîlnită în istoria omenirii.

Mai demult se votase în Anglia o lege prin care criminalii pedepsiţi cu moartea urmau să fie iertaţi de execuţie şi deportaţi în anumite colonii. Un timp, aceştia, cît şi alţii cu pedepse mai mici au fost trimişi în coloniile din America de Nord, însă după războiul pentru independenţă din 1776, cînd americanii s-au răsculat contra englezilor, traficul acesta de oameni albi a trebuit să înceteze. Cum guvernului englez îi trebuia neapărat un loc unde să trimită pe cei care umpleau pînă la refuz închisorile, a fost aleasă în acest scop Australia. O lege votată în grabă a consfinţit că

pământul australian va fi transformat într-o colonie de criminali, iar Botany Bay port de debarcare. Astfel, în mai 1787, un număr de unsprezece corăbii pline de puşcăriaşi părăsiră Anglia cu destinaţia Australia. Era o ţintă destul de vagă, căci în realitate nu se ştia unde vor merge. Căpitanul Arthur Philip, căruia i se încredinţase comanda celor unsprezece corăbii, nu ştia poziţia exactă a lui Botany Bay, deoarece Cook nu vorbise în raportul său de poziţia golfului şi nici de clima lui.

Ajunse în Australia în ianuarie 1788 şi găsi golful Botanic, dar constată că nu era bun de acostat. În plus, locul era mlăştinos şi nu era protejat de vînturile dinspre est. Căpitanul Philip însă nu se descurajă. Recitind copia raportului lui Cook văzu că acesta menţionase un alt golf, în apropiere, botezat de el Port Jackson, unde însă nu se oprise. Cercetă coasta spre nord şi, într-adevăr, găsi un minunat golf natural, adică portul unde ne găsim acum.

Împrejurimile erau încîntătoare şi mult schimbate faţă de cele de azi. Păduri de cedri şi eucalipţi se întindeau de-a lungul fiecărui golfuleţ. Oraşul nou înfiinţat fu botezat Sydney, iar portul păstră numele de Port Jackson.

Philip se opri aci şi debarcă pe viitorii colonişti din cele două vase care sosiseră mai întîi. Indigenii se arătară la început prietenoşi şi dădură o mînă de ajutor la defrişarea terenului pentru stabilirea coloniştilor.

După cîteva zile sosiră şi celelalte nouă corăbii astfel că, după nouă luni de călătorie, se debarcară aci 242 de femei şi 585 bărbaţi, reprezentanţii cei mai vicioşi şi mai nărăviţi ai Angliei.

Ca o presimţire a ceea ce avea să se întîmple, indigenii, care pînă atunci se arătaseră prietenoşi, deveniră dintr-o dată războinici. Strîngîndu-se în număr mare pe ţărm, agitînd suliţe şi scuturi, începură să strige: „Waravara, Waravara", care s-ar fi putut traduce cu „Plecaţi de aici, plecaţi de aici".

Aveau dreptate să nu dorească debarcarea albilor. Chiar a doua zi, doi puşcăriaşi, colindînd prin pădurile învecinate, deteră peste un tînăr şi o fată care-şi prăjeau liniştiţi un peşte. Unul din puşcăriaşi încercă să le fure peştele. Împotrivindu-se, tînărul fu ucis.

Descoperindu-se crima, puşcăriaşul fu spînzurat din ordinul lui Philip, ca un exemplu pentru cei care voiau să procedeze la fel.

Aclimatizarea, cît şi încercările de a-i face pe noii colonişti să muncească mergeau destul de încet. Cei care au călătorit pe mare ştiu cît de grea este viaţa pe corabie. Mai ales după atîtea luni de călătorie ! Ocnaşii care stătuseră închişi, supuşi la raţii de mîncare destul de mici, sosiseră foarte slăbiţi. Unii au trebuit să fie debarcaţi pe braţe. Cu asemenea oameni era greu să se progreseze. Îşi furau uneltele, se băteau între ei, nu însămînţau cum trebuie pămîntul, nu îngrijeau animalele aduse aici pentru a fi aclimatizate. Hrana se distribuia din proviziile transportate, majoritatea acestora alterîndu-se din cauza climei. Urmară bolile : scorbutul, dizenteria, boli de piele şi altele. Ajutoarele din Anglia nu mai soseau, cu toate că se trimisese la Batavia o corabie să anunţe situaţia desperată în care se găseau coloniştii.

În aprilie 1790 sosi din Anglia al doilea transport de deportaţi. Primul, de sub comanda căpitanului Arthur Philip, devenit apoi guvernator al Noii Galii de Sud, nu suferise aproape nimic datorită măsurilor luate. Al doilea transport fusese încredinţat unei firme particulare. Socotind aceasta ca o afacere pur comercială, raţiile de mîncare erau extrem de mici, iar în corăbii se îngrămădiseră atîţia ocnaşi, încît, ca să aibă loc de dormit, trebuiau să facă cu schimbul : unii să stea în picioare în timp ce alţii dormeau. Din cei peste 1000 de condamnaţi care părăsiseră Anglia au sosit în Australia numai vreo 750. Cei rămaşi în viaţă erau atît de slăbiţi, încît, atunci cînd erau scoşi pe punte, leşinau, iar unii nu puteau să meargă decît pe genunchi şi în mîini. Aceasta a fost una din paginile cele mai inumane ale istoriei colonizării Australiei. Că-

pitanul Narker, cel care condusese acest convoi, şi-a căpătat răsplata mai devreme decît era de aşteptat: după puţin timp de la sosire, a fost gîtuit în cortul său, în timpul nopţii, de o deportată al cărui copil fusese ucis de el în timpul călătoriei. Condamnată la moarte prin spînzurătoare, cu o zi înainte de executarea pedepsei, coloniştii se răsculară, sparseră porţile închisorii şi liberară pe condamnată, care se ascunse în pădurile învecinate; cu toate cercetările soldaţilor englezi, ea nu mai fu găsită.

Acestea sînt cîteva exemple din începuturile colonizării, atunci cînd domnea mizeria cea mai cruntă, cînd culturile erau puţine şi fără rezultat.

Încet, lucrurile s-au schimbat. În 1793, cînd sosi din Anglia primul transport de emigranţi liberi, colonia avea o populaţie de peste 4000 de suflete, iar 29 de ani mai tîrziu, Noua Galie de Sud, cum s-a numit prima colonie engleză, adică provincia de aci, număra peste 24.000 de locuitori.

Chiar dacă interiorul Australiei nu era cunoscut complet, în scurt timp ţara a luat o mare dezvoltare. Ea oferă posibilităţi mai ales pentru cei care, după ce nu au reuşit să se îmbogăţească căutînd aur, s-au apucat de agricultură şi de creşterea vitelor, care formează acum bogăţia principală a ţării.

— Dar ce faci, Tobie, nu te mai mişti de loc, ai adormit?

— Nu, domnule, vă ascultam, se auzi din întuneric glasul lui Tobie. Într-adevăr, acestea nu le-am citit în cărţile de şcoală.

— Mai este o istorie a Australiei, însă pe aceea poate ţi-o va povesti într-o zi unchiul tău, Wheler. Este mai senzaţională şi tot atît de neomenoasă ca şi aceasta pe care ţi-am spus-o eu. El o ştie, căci a trăit-o şi a făurit-o o dată cu averea sa. Eşti încă un copil, Tobie, dar cred că ai luat şi tu parte la cîteva întîmplări care s-au petrecut în casa unchiului tău şi care vor forma o istorie nescrisă a acestui continent.

— Vă mulţumesc pentru cele povestite, însă nu pricep un lucru : de ce olandezii, care au fost primii cercetători europeni ai Australiei, cu aproape două sute de ani înainte de venirea englezilor prin aceste meleaguri, nu au luat ei în stăpînire continentul australian ?

— După cum ţi-am povestit la început, printre corăbierii olandezi care au explorat ţărmurile acestui continent, a fost prin 1627 şi olandezul Peter Nuyts. Acesta a cauzat ţării sale două mari neplăceri : prima, că atunci cînd el „descoperi coastele Australiei" în urma unui naufragiu, raporta guvernului său că ţara descoperită este populată rar cu triburi de canibali, săraci şi sălbatici, iar pămîntul, greu accesibil, este pustiu. Aceste pămînturi, spunea el, nu vor aduce nici un folos „Companiei Est-Indiene". A doua neplăcere este că în anul 1630, cînd fusese numit guvernator al Formozei, rupsese relaţiile comerciale cu Japonia.

Cu cîteva luni înainte de ruperea relaţiilor cu Japonia, Peter Carpenter, un căpitan al Companiei Indiilor, se întoarse în Olanda cu o flotă de cinci vapoare pline cu mărfuri, condimente şi aur. El a povestit că aceste comori provin din insulele situate în marele golf australian, care astăzi poartă numele său. Aceasta era o minciună descoperită mult mai tîrziu. Aurul şi mărfurile aduse proveneau de la prădarea unor corăbii chinezeşti de către piraţii celor cinci vase olandeze, căci nu pot fi numiţi decît piraţi aceşti „descoperitori" de ţări şi insule.

Capitaliştii olandezi rămaseră cu gura căscată cînd văzură prăzile aduse din „noile ţinuturi descoperite", despre care guvernatorul lor Nuyts „minţise" cînd raportase că sînt atît de sărace. Cum, între timp, Nuyts, după cum ţi-am spus, făcuse marea greşeală de a rupe relaţiile cu Japonia, îl destituiră din postul de guvernator. Olandezii organizară de îndată o încercare de colonizare. O flotă de unsprezece corăbii plecă spre „Noua Olandă", cum era numită de către olandezi Australia.

Ajunsă în apele oceanului Indian, flota fu cuprinsă de o furtună groaznică, care distruse 10 corăbii cu peste 900 de ocupanți. Singură corabia „Batavia", comandată de căpitanul Francisc Pelsart, scăpă din acest uragan. „Batavia" avea pe bord 108 coloniști : bărbați, femei și copii. Pelsart plecă mai departe spre Noua Olandă însă, din greșeală, îndreptă corabia spre sud, ajungînd astfel la paralela 28°, lîngă coasta de vest a Australiei. La 1 iunie 1629 corabia se zdrobi de recifele Arolhos de Hautman. Întregul echipaj și peste 60 de coloniști se salvară pe două din aceste insule mici, unde reușiră să transporte și nenumărate lăzi pline cu mărfuri. Pe vas se mai găseau încă 50 de copii și femei care trebuiau salvați. Marinarii, însă, dădură printre lăzile descărcate de sticle de rom și vin și se îmbătară, uitînd de nenorociții care, între timp, se scufundară împreună cu „Batavia". După pierderea vasului se constată că apa dulce de băut, lucrul cel mai prețios, nu fusese salvată. Pelsart, reușind să salveze și o barcă, plecă în explorarea coastei australiene, în căutarea apei de băut. Nu întîlni în cale decît dune de un verde întunecat, îndărătul cărora se ridica un lanț uniform de munți înalți de 2000 de picioare. Străbătu coasta pe o lungime de mai multe sute de mile, fără să întîlnească apă de băut sau oameni. Olandezul a fost primul european care a văzut și descris cangurul. În jurnalul său el scrie că a întîlnit niște pisici uriașe cu picioarele dinainte scurte și cele dinapoi înalte de o jumătate de cot. Ele umblă sărind numai pe picioarele dinapoi.

Întorcîndu-se la naufragiați, luă decizia să plece cu trei din cei mai buni vîslași pînă în Batavia, în insula Java. Străbătînd mai mult de 2000 de mile, ajunse la Batavia după 35 de zile. Guvernatorul olandez îi puse imediat la dispoziție fregata „Sardan", cu care el plecă spre naufragiați. Cînd mai avea cîteva mile pînă la locul știut, văzu venind spre el, dintr-o insulă apropiată, o plută construită de naufragiați din sfărîmăturile „Bataviei". Pe plută se găseau doi coloniști și doi

mateloţi. Aceştia povestiră lui Pelsart că după plecarea sa, mai mulţi mateloţi, care ştiau că între lăzile salvate din naufragiu se găsesc şi unele pline cu aur, se sfătuiră să pună mîna pe vasul ce le va veni în ajutor, să omoare echipajul şi să se apuce de piraterie. Cei veniţi pe plută reuşiră împreună cu alţi colonişti şi marinari să se salveze în timp ce viitorii piraţi ucideau pe toţi cei rămaşi, în majoritate colonişti. Ei au stat ascunşi pe o insulă din apropiere şi au aşteptat sosirea lui Pelsart spre a-i da de veste. Fregata „Sardan" întinse o cursă rebelilor care fură arestaţi. Judecaţi sumar, peste două zile, optsprezece corpuri atîrnau spînzurate de velele corăbiei. Doi a căror vină consîliul de judecată a găsit-o mai mică, fură lăsaţi în părăsire pe coastele Australiei de Vest. Corabia se întoarse la Batavia cu restul naufragiaţilor. Cînd se cunoscu în Olanda odiseea încercării de colonizare din Noua-Olandă, guvernul se lăsă păgubaş şi părăsi complet proiectul pentru colonizarea acestei „ţări sălbatice şi lipsită de apă".

Şi acum, du-te la culcare, Tobie. Am uitat să întreb pe căpitanul Musgrave cînd plecăm. Noapte bună!

Capitolul VI

O ÎNCĂRCĂTURĂ MISTERIOASĂ. PLECAREA SPRE SUD

Ne-am dus cu toţi să ne culcăm, afară de George, care era de veghe pe punte pînă la miezul nopţii. Nu ştiu cît am dormit, cînd mă trezii zgîlţîit de George, care îmi striga să ne sculăm căci trebuiesc ridicate pînzele.

— Ce, ai înebunit ? Lasă-ne să dormim ! Îţi arde de glume, îi strigă Filippo, care visa numai la prepararea limbilor de fazan, de cînd discutase cu domnul Pipelet.

— Haideţi mai repede, uite că vine şi căpitanul.

Se auzi pasul căpitanului şi apoi vocea lui îndemnîndu-ne să trecem la posturile de manevră. Cerea ca de data asta să ridicăm velele în tăcere, fără obişnuitele comenzi şi fluierături.

Am executat manevrele pe tăcute ; domnul Raynol alături de noi trăgea la parîme şi ne îndruma cu voce înceată.

Nu-mi închipuiam că vom părăsi Australia pe un astfel de timp şi în acest fel, pe tăcute, ca nişte hoţi care caută să se piardă în noapte. Velatura redusă pe care o ridicasem făcea ca „Grafton" să se mişte încet în noaptea ca de smoală. Luminile oraşului se pierdeau în zare si la o cotitură a canalului dispărură cu totul. Pilotul, la proră, scruta întunericul şi îndruma pe căpitan care ţinea echea [1] cîrmei.

Părăsisem de mult împrejurimile portului şi simţeam că mai avem puţin pînă să ieşim în larg, cînd deodată corabia viră scurt şi pînzele se lăsară moi, pe vergele.

---

[1]. Eche — bara cîrmei (n.a.).

— Funda ancora — repede ! se auzi vocea căpitanului.

Manele cabestanului [1] mînuite cu pricepere scîrţîiră şi se auzi huruitul lanţului ancorei.

De-abia părăsisem portul şi ancoram. Cu siguranţă că pe „Grafton" se petreceau lucruri curioase.

Din beznă luci o lumină, apoi se apropie o barcă. Prin întuneric îi vedeam forma mare şi plată, alăturîndu-se corpului corăbiei noastre.

— Pregătiţi palancul [2] din babord [3] ! se auzi iarăşi comanda căpitanului.

Pe scara de frînghie aruncată în noapte peste bord se urcară o mulţime de fiinţe, care nu se deosebeau de întunericul din care ieşiseră. Erau toţi negri. Ultimul care se urcă fu Jerry, duhnind a rachiu ca întotdeauna. Dădu ordine scurte şi din barcă începură să urce, în scîrţîitul palancului, lăzi mari şi grele, care apoi fură duse în grabă în cală. Căpitanul se învîrtea pe lîngă lanţul de oameni care se formase de la barca de lîngă noi şi pînă în fundul corăbiei, cerînd ca lăzile să fie aranjate într-un anumit fel, spre a nu strica echilibrul corăbiei.

Jerry împărţea picioare şi pumni bieţilor negri care munceau peste puterile lor la ridicatul şi coborîtul în cală al lăzilor grele.

De două ori se depărtase barca şi revenise încărcată cu lăzi, sub care negrii voinici se încovoiau.

Munca încordată dura de cîteva ore şi erau semne că în curînd se vor arăta zorile. Ultima ladă fusese trasă pe bord şi negrii coborîseră în barcă, împreună cu pilotul care, între timp, ciocnise un păhărel cu Jerry. Deabia acum observasem că pilotul nu purta uniforma obişnuită a personalului portului şi că era tot un om al lui Wheler.

---

[1]. Manelele cabestanului — pîrghie care serveşte pentru învîrtit cabestanul, un fel de vîrtej pe care este înfăşurat lanţul ancorei (n.a.).

[2]. Palanc — macara cu care se ridică diferite greutăţi pe bord (n.a.).

[3]. Babord — partea stîngă a corăbiei (tribord, partea dreaptă) (n.a.).

— Viră ancora...

Vocea căpitanului se auzi de data asta clară, puternică în zorile ce se iveau grăbite. Manevra fu însoțită de fluierături, velele prindeau vîntul una cîte una, „Grafton" sălta vesel spre ocean. Primele talazuri se sparseră cu zgomot de provă, o spumă argintie țîșni pe punte. Pescărușii se roteau țipînd deasupra noastră.

Eram bucuroși că simțeam sub picioare nava care sălta bătută de valuri, eram bucuroși că părăseam Australia.

La pupă, domnul Raynol privea gînditor pămîntul care dispărea în zare. În viața lui aventuroasă, rămasă pînă acum misterioasă pentru noi, au fost multe plecări asemănătoare spre necunoscut. Cine i-ar fi putut ghici gîndurile acum, la despărțirea de pămîntul australian, ar fi înțeles că ele erau pline de amărăciune ; energia sa desfășurată în multe acțiuni fusese aproape întotdeauna sterilă. Erau fapte care urmau să ne fie povestite mai tîrziu, în împrejurări cu totul deosebite de cele actuale, cînd pentru povestirea trecutului nu avea timp, fiind continuu preocupat de atingerea țelului pentru care plecase, cine știe a cîta oară în viața sa scurtă, dar agitată și vînturată, în nenumărate colțuri ale globului pămîntesc.

Ținînd strîns straiul [1], Tobie, udat de stropii sărați și reci ai oceanului, scotea strigăte de bucurie la fiecare val care izbea prova, în timp ce Filippo, din ușa bucătăriei, îi făcea semne desperate cu un linguroi, chemîndu-l să mestece în cafeaua ce trebuia pregătită pentru dimineață.

Căpitanul manevra atent la echea cîrmei, căutînd să înțeleagă mersul corăbiei, ca un călăreț galopul unui cal. Pentru el corabia care sălta pe valurile jucăușe era asemănătoare unei ființe vii, putînd să fie ascultătoare sau îndărătnică, greoaie sau sprintenă.

Eram mulțumiți noi, cei de pe „Grafton", și aceasta se citea pe figura fiecăruia. Chiar polinezienii rîdeau cu o gură pînă la urechi, arătîndu-și șiragurile de dinți

---

[1]. Strai — odgon solid care susține catargul dinspre prova navei (n.a.).

mari și sclipitori. Numai domnul Pipelet, care nu știuse nimic din cele întîmplate în timpul nopții, pentru că dormise tot timpul, apăruse în ușa cabinei și acum, aplecat peste balustradă, dădea afară resturile din cina pregătită în ajun de Filippo.

Mai era cineva care nu lua parte la bucuria plecării și a primelor ore pe ocean : zvîrlit de la un colț la altul al cabinei, Jerry dormea pe dușumea, strîngînd în mînă gîtul unei sticle de rachiu.

Auzisem acum cîtva timp, de la domnul Raynol și căpitanul Musgrave, că prima escală o vom face în Noua Zeelandă. Nu mică mi-a fost mirarea atunci cînd mi-a venit rîndul de cart [1] văzînd că „Grafton" era îndreptat direct spre sud, în loc de est-sud-est. Fiindcă îl schimbasem tocmai pe căpitanul Musgrave, n-am îndrăznit să întreb care este cauza acestei noi ținte, însă atunci cînd am fost înlocuit de domnul Raynol, nu m-am putut opri să nu-l întreb.

— S-au schimbat multe din planurile noastre de la început, Alick, îmi răspunse el. Asociatul meu, Wheler, mi-a dat o mulțime de comisioane, care mai de care mai dubioase. Mergem spre Tasmania acum și după aceea vom pune cap spre Noua Zeelandă.

— Încă nu ne puteți spune unde vom merge după aceea și care este scopul acestei călătorii ?

— Încă nu, Alick. Scopul călătoriei noastre este cu totul nevinovat față de cele întîmplate noaptea trecută și de cele ce vom face în Tasmania și în Noua Zeelandă. Dacă scopul s-ar cunoaște, ar putea fi divulgat fără vreo intenție rea, în vreun port unde vom ancora. Mai așteaptă.

— Nu sînt curios, domnule Raynol. Am observat și eu că Wheler v-a impus multe lucruri care nu vă convin.

— Tot ce fac acum nu este pentru mine, sau mai precis călătoria aceasta nu este în folosul meu. Am de îndeplinit o datorie de onoare. E vorba de un bun prieten de-al meu din copilărie. De altfel, de la tatăl meu,

---

[1]. Cart, serviciu pe bord de 4 ore (n.a.).

care a fost un simplu reprezentant comercial al Franței pentru Australia și care a murit sărac acum douăzeci de ani, n-am moștenit decît spiritul său întreprinzător și dorința de a călători. Leagănul tinereții mele, plină de iluzii, a fost baleniera franceză „Pelikanul". Pe puntea ei, în umbra pînzelor și în legănarea valurilor ședeam ore întregi și priveam marea. Marea care m-a subjugat și m-a învățat răbdarea și perseverența. Marea care mereu mă sileşte să las liniștea de acasă și să plec spre necunoscutul de mai departe, tot mai departe. Această sete de călătorie, această tainică pornire m-a frămîntat din tinereţe. Dar din nenorocire aproape toate năzuințele mele au murit înainte de a se naște, deoarece toți coloniștii și armatorii bogați cărora le-am expus proiectele au rîs și le-au numit „basme pentru adormit copiii".

Bunny Wheler s-a asociat cu mine în această întreprindere numai pentru motivul că cele două comisioane despre care ți-am vorbit îi vor aduce destui bani ca să-l despăgubească suficient în cazul cînd expediția mea va eșua.

Dar se pare că se înrăutățește timpul, schimbă el firul discuției, arătînd spre orizont, unde se ridicau nori negri.

Viața pe bord începu să-și ia ritmul obișnuit pe navele cu pînze, unde timpul îl împarți între orele de serviciu la cîrmă și apoi nenumăratele ore de matiseală, cusutul pînzelor, manevra sus pe arboradă[1].

Începeau să se înfiripe și prietenii și ne strîngeam, în orele libere, grupuri, grupuri, povestind sau doar stînd unul lîngă altul fără să ne spunem ceva. Așa făceam cu George și Tobie și uneori cu Filippo, care era tot timpul ocupat cu domnul Pipelet. Viața sărmanului Filippo devenise foarte grea. Pretențiile în ale bucătăriei pe care le avea naturalistul întreceau cu mult cunoștințele prietenului meu, cît și alimentele cu care era încărcată magazia, dar mai ales întreceau răbdarea sărmanului bucătar.

---

[1]. Arboradă — ansamblul catargelor unei nave (n.a.).

Nenorocit că magazia este slab aprovizionată, Pipelet declarase greva foamei și nu mînca decît de șase ori pe zi. Mă miram chiar de răbdarea îngerească a lui Filippo față de toate „fanteziile culinare", cum auzisem că spune naturalistul la încercările de a prepara alte feluri de mîncare din alimentele destinate hranei obișnuite de pe bord. Pe cînd Filippo nu se văita, dar începuse să slăbească și să devină negru din măsliniu, cum îi era culoarea pielei, domnul Pipelet striga în gura mare că slăbește, că va coborî în primul port și se va înapoia în Australia, neputînd suporta să fie ucis prin foame.

La văicărelile naturalistului, căpitanul mustăcea zîmbind, iar domnul Raynol căuta să-l îmbuneze, spunîndu-i că nu va dura mult călătoria.

Mai era cineva care suferea de pe urma stomacului domnului Pipelet: micul Tobie, care nu mai contenea cu spălatul vaselor, curățatul cartofilor sau desăratul cărnii, care trebuia să aibă cît mai puțină sare, pentru a fi „savuroasă", cum zicea naturalistul. Totuși, Tobie își găsea timp să învețe și meseria de marinar și nu contenea cu întrebările. Figura sa plăcută cît și firea sa veselă făcea ca fiecare din noi să-l ajutăm cu plăcere să se descurce cît mai repede în nenumăratele taine pe care le cuprindea meseria noastră.

Fața palidă a lui Tobie se bronzase, mîinile îi prinseseră bătături ca ale oricărui marinar care trage la parîme și ne arăta în fiecare zi, suflecîndu-și mîneca bluzei, că prinde mușchi și în curînd mă va ajunge pe mine, ba chiar îmi va trage și o sfîntă de bătaie. Îl luam atunci la o trîntă în toată regula, în care el ieșea întotdeauna învingător, sau ne băteam cu pumnii pînă ce privirea severă a căpitanului se oprea asupra noastră. Ne ridicam atunci pantalonii largi pe pîntec și lipăiam cu picioarele goale, căutîndu-ne de lucru.

Numai Jerry cel roșu nu vorbea și nici nu avea vreun prieten. Cu cei de la dunetă nu avea ce vorbi, iar noi, cei de la teugă, nu prea stam la taifas cu el. În primele două zile Jerry fusese mai mult beat, apoi terminînd băutura, părea ca un cîine însetat care privește

în zare să-i plouă în gît, în cel dintîi port. Avusese chiar îndrăzneala să meargă la căpitan să-i ceară o sticlă „cu împrumut". După ce primi o morală zdravănă, care se termină cu înjurături marinărești, căpitanul îl trimise să coase niște pînze, alături de tovarășii săi de cabină. Jignit, plecă tîrșiind picioarele și nu apucă să-și lege guardamana că și adormi. Dar cizma căpitanului îl sculă și, în cuvinte ce nu mai îngăduiau răspuns, îi aminti că pe bord este marinar sub ordinele sale. Care-i vor fi atribuțiile pe pămînt, nu-l interesează pe el, însă aci trebuie să asculte.

Roșu ca para focului, Jerry se așeză între cei trei maori, rumegînd gînduri de răzbunare.

Capitolul VII

PE COASTA DE SUD A AUSTRALIEI

Eram de serviciu la echea cîrmei, cînd am intrat în strîmtoarea lui Baas. Trecuseră aproape patru zile de cînd navigam de-a lungul coastei australiene, spre Ţara lui Van Diemen, azi numită Tasmania. Soarele cobora spre asfinţit, cuprinzînd orizontul într-o mare de flăcări. Aerul era liniştit şi greoi. Căpitanul Musgrave, cunoscător al semnelor prevestitoare, dăduse ordin să reducem din velatură. Nu terminaserăm încă complet treaba, cînd începu să bată vîntul, la început mai slab, apoi din ce în ce mai puternic. Talazurile negre se spărgeau în bordaj, măturînd puntea.

Naturalistul se retrase în cabina lui, iar Tobie, care veni lîngă echе, îmi arătă pe cer un cîrd de păsări care, împinse de vînt, zburau spre noi. Erau nenumăraţi porumbei verzi şi fregate cu aripi lungi. Bietele păsări se năpustiră spre velele noastre, pe care se aşezară ca ciorchinii, unele peste altele, scoţînd strigăte ascuţite. Cerul se umplu de nori negri, care se învîrteau împinşi de un vînt ce îngrozea. Corabia se izbea în mersul ei de colosali munţi de apă, ce se încălecau, se izbeau, se uneau pentru a reveni să lovească cu toată puterea lor nava care se cutremura. Păsările stăteau agăţate, fără să se mişte.

Se înoptase de mult. Un bolid luminos căzu în ocean, întocmai ca un foc de artificiu. Un glob cu o lumină alb-verzuie, terminat cu o coadă argintie, străluci cîteva secunde apoi se stinse. El a fost vestitorul taifunului de a doua zi.

Începu apoi să cadă o ploaie rece, care ne udă pînă la piele. Era miezul nopții. Domnul Raynol, care mă schimbă, îmbrăcă haina de ploaie făcută din pînză groasă ceruită și, trăgîndu-și gluga peste cap, ne trimise la culcare.

După ce întinserăm lucrurile la uscat, adormirăm buștean.

Cînd mă deșteptai dimineața, cerul era plumburiu și marea umflată și plină de spumă. Vergele erau goale. Păsările plecaseră în timpul nopții.

Deodată, vasul începu să dea semne de neliniște printr-o mișcare dezordonată și spasmodică. Vîntul mugea în tremurături fioroase. Cîteodată corabia se cabra, se urca deasupra enormelor valuri ca munții, voind a rezista, dar cădea cu botul în jos, scufundîndu-se în adîncimile văilor pe care valurile, odată trecute, le lăsau în urma lor.

Dinspre Noua Zeelandă, ca un munte de catran, venea un nor uriaș brăzdat de fulgere. Căpitanul, care se odihnise cîteva ore, apăru în ușa cabinei, strigînd :

— Taifunul ! Aruncați ancora plutitoare !

Împreună cu George și Jerry executarăm cu repeziciune ordinul. Ea se scufundă numai pînă la treizeci-patruzeci de picioare și în cazul cînd am trece peste o stîncă fără să eșuăm, ea s-ar fixa, oprind astfel înaintarea noastră periculoasă. Deodată, o coloană de apă ieși pe neașteptate la suprafață, rostogolindu-se cu un urlet năprasnic spre micul nostru „Grafton", care se prăvăli într-o groapă neagră și adîncă. Valuri vijelioase, spumegînd zgomotos, se înălțau cît munții și se surpau cu mugete, sfărîmîndu-se, căscînd prăpăstii și înălțîndu-se din nou, spre a se nimici iarăși. Nu mai exista decît un haos de abisuri și trăsnete. Cerul și marea erau confundate, nimic nu se putea vedea împrejur, orizontul era închis de colosalii munți de apă, care după fiecare ciocnire se aruncau pe puntea lui „Grafton". Părea că totul s-a terminat, cînd vîrtejul

uraganului se depărtă şi suprafaţa oceanului începu să joace într-o hulă [1] de mare intensitate.

Treptat, treptat, totul se linişti. Taifunul, care spre norocul nostru durase numai cîteva minute, suficient timp pentru a ne zdrobi complet, ne atinsese numai cu coada, smulgîndu-ne săgeata bompresului, slăbindu-ne straiul artimonului şi rupîndu-ne parîmele. Biata noastră corabie plutea cu velatura redusă în apropierea coastei australiene, spre care căpitanul, după ce se consultă cu domnul Raynol, se decisese să ne îndreptăm, pentru a repara săgeata bompresului şi parîmele rupte.

— La cîteva mile de coasta ţinutului Victoria sînt păduri întinse de eucalipţi şi vom găsi lemnul necesar pentru a reface stricăciunile, ne spuse domnul Raynol.

— Vom ancora lîngă capul Alberton, la 100 de mile mai jos de Melbourne — continuă să vorbească domnul Raynol — şi dacă pădurea nu este departe de coastă, pentru a pierde prea mult timp cu transportul lemnelor, cred că în trei zile putem pune cap spre Tasmania.

*
* *

O dată cu lăsarea serii, „Grafton" ancorase în golful Alberton, care are ţărmul jos şi plin de stînci.

A doua zi de dimineaţă, doi dintre cei trei maori, împreună cu George şi cu domnul Raynol plecară înarmaţi cu securi şi un fierăstrău spre pădurea de eucalipţi care se zărea la douăzeci de mile depărtare de ţărm. Domnul Pipelet, după ce stătu de vorbă cu căpitanul şi consultă harta ţinutului Victoria, mă chemă pe mine şi pe Tobie şi ne spuse să-l însoţim într-o excursie pe care o va face pînă în satul Mirboo, situat spre nord-vest de punctul unde ne găseam. Pe vas nu mai rămase decît căpitanul cu Filippo, Jerry şi unul din maori.

[1]. Hulă — unduirea lentă a suprafeţei mării, după furtună (n.a.).

Plecînd de la țărmul mării; străbăturăm un covor cu flori galbene-aurii de Acacia dealbata, plantă despre care naturalistul ne-a explicat că este bunica „mimozei senzitive" din regiunile tropicale ale Africei și Asiei. Poteca intră apoi într-o pădure de arbuști înalți de aproape șapte picioare, cu frunzele crestate și cu florile în ciorchine.

— Cum se numește acest arbore? întrebarăm în același timp și Tobie și eu pe savantul nostru.

— Clianthus Dampier, nume ce i-a fost dat de naturaliști în amintirea navigatorului-pirat William Dampier, care a străbătut acum o sută șaizeci de ani mările de la nordul continentului australian.

Merseserăm aproape zece mile de la coastă fără să întîlnim vreo ființă. Pretutindeni domnea o liniște de moarte. Nici o pasăre nu se vedea zburînd pe cerul limpede al Australiei. Pădurea începea să se rărească și din loc în loc întîlneam nenumărate cuiburi de termite care, la prima vedere, credeam că sînt trunchiuri de arbori tăiați.

Domnul Pipelet rămînea mereu în urmă, scotocind toate ascunzișurile cînd, deodată, începu să țipe și să dea din mîini :

— Iată o Echidna oculeta ! exclamă el, arătîndu-ne un ghemotoc de țepi ce stătea nemișcat pe nisip.

— Pare a fi un arici mai mare, își dădu părerea Tobie.

— Așa s-a crezut la început, că este un porc spinos, dar acum cîțiva ani, prin 1855, cînd naturaliștii l-au examinat mai atent, au observat curiozitatea acestei creaturi care este la fel ca ornitorincul, și pasăre și mamifer[1]. Aceasta, cea mai mare, numită echidna australiană, are țepi foarte deși, pe cînd cea din Tasmania, numită echidna sestos, este îmbrăcată cu o blană roșcată, care-i acoperă țepii în întregime.

---

[1]. În 1876 naturalistul rus Maklai aduse contribuții prețioase, întregind datele cercetărilor anterioare, disecînd și examinînd o echidna australiană (n.a.).

Tobie şi cu mine ne apucarăm să desfacem ghemul de ţepi, lucru pe care-l reuşirăm după multă trudă. Animalul avea o lungime de un picior şi jumătate şi labele foarte scurte, înarmate cu gheare puternice.

— Ia uitaţi-vă la unghiile sale — ne arătă cu bastonul domnul Pipelet — sînt atît de puternice încît poate sparge muşuroaie de termite, apoi cu ciocul lung răscoleşte dărîmăturile, prinzînd furnicile cu limba, ca furnicarul.

Aşezarăm animalul pe spate şi naturalistul, continuînd examinarea, ne spuse :

— Este o femeie, deoarece are pungă. Ea face numai două ouă pe care, cu mare grijă, le aşază cu ciocul în această pungă, unde se clocesc, pentru că temperatura din pungă este mult mai ridicată decît în restul corpului. Puii se hrănesc cu laptele ce-l secretă aceşti muşchi aşezaţi lîngă pungă, care acum nu prea se văd, deoarece se dezvoltă numai cît timp echidna alăptează puii.

— Cît timp stau puii în pungă ? întrebă Tobie.

— Din cercetările făcute în ultimul timp, s-a constatat că după două luni puii părăsesc punga pentru a-şi căuta singuri hrană.

— Ca şi cangurul, se grăbi să completeze Tobie.

— Nu este adevărat — îl contrazise naturalistul — deoarece cangurul nu face ouă, ci naşte puiul care are o mărime cît un degetar, numai de trei centimetri. Puiul de cangur şade în pîntecele mamei sale numai trezeci şi nouă de zile, iar în pungă rămîne opt luni.

Tobie dete drumul echidnei care se strînse iarăşi ca o minge cu ţepii înafară, spunînd :

— Ce bine pregătit pentru lupta vieţii este acest mic animal care contribuie la stîrpirea distrugătoarelor termite !

— Trebuie să ştiţi — ne spuse domnul Pipelet, plecînd mai departe — că în acest ţinut au fost găsite acum zece ani, de către căutătorii de aur, scheletul a mai multor echidne uriaşe, lungi de şase-opt picioare, ce au trăit acum cîteva zeci de mii de ani.

— Cum, prin aceste locuri se găseşte aur ? întrebă Tobie, care începu să se uite mai atent pe unde călca.

— Desigur — zise naturalistul, oprindu-se în loc. Cam la 200 de mile de aci se află importantele zăcăminte aurifere de la Ballarat şi de la Bendigo, descoperite acum cincisprezece ani de către un cioban care a găsit acolo mai mulţi bulgări de aur în greutate de aproape un bushel[1] unul. Atunci întreaga Australie a fost cuprinsă de nebunia aurului. A fost o năvală nemaivăzută de oameni desperaţi care se scurgeau prin portul Melbourne spre nord. Corăbiile sosite în port cu căutătorii de aur nu mai puteau pleca, deoarece toţi marinarii le părăseau şi alergau şi ei în necunoscut spre „eldorado" al deşertului australian.

Nenumăratele cîrciumi din Melbourne erau pline de „diggers-i"[2], care negociau pe rom grămezile de aur. Acum furia după aur a scăzut, deoarece au fost secătuite toate zăcămintele aurifere din albia rîurilor.

— Acum a început să fie căutat aurul în măruntaiele pămîntului, zise Tobie.

— Azi nu mai aleargă mulţi în căutarea lui — spusei eu — căci numai marilor capitalişti le dă mîna să investească sume mari în maşinării şi scule de scormonit pămîntul în adîncime. Majoritatea coloniştilor s-au mulţumit cu aurul din afară, plămădit din căldura soarelui şi ţărîna pămîntului, adică grîul. Dar, domnule Pipelet — continuai eu să vorbesc — mă ţineam să vă întreb de cînd am plecat, de ce oare căpitanul Musgrave nu a fost de părere să reparăm pe „Grafton" în portul Melbourne, unde treaba s-ar fi terminat într-o singură zi ?

— Căpitanul şi domnul Raynol au socotit că la Melbourne ar fi putut să aibă neplăceri, deoarece în oraş, pe lîngă nenumăraţi căutători de aur ce prin poveştile lor ar fi reuşit, poate, să ademenească pe George, Filippo sau chiar pe tine, cîrciumile sînt pline de puşcăriaşi şi evadaţi, oricînd gata de ceartă ori bătaie.

[1]. Bushel — unitate de greutate întrebuinţată în Australia în timpul acţiunii noastre. Un bushel = 36,348 kg. (n.a.).

[2]. Digger — săpător, căutător de aur (n.a.).

— Dacă în satul Mirboo vom găsi o gabrioletă, am putea să ne repezim pînă la Melbourne să facem ceva cumpărături şi să vedem şi oraşul, spuse Tobie, zîmbind.

— Am pierde cam mult timp, răspunse naturalistul. De altfel, nu prea aveţi ce vedea la Melbourne, în afară de palatul guvernatorului, care este o clădire monumentală, şi catedrala sfîntului Patrick. În prezent, este în curs de construcţie un hotel cu patru etaje, biserica protestantă şi cea scoţiană. Ştiu toate astea deoarece am fost invitat la Melbourne astă toamnă cu ocazia serbării date în onoarea exploratorului Burke, care a plecat în inima Australiei nestrăpunsă încă. Oraşul este foarte tînăr, nu are decît douăzeci şi cinci de ani.

— Cine a întemeiat acest oraş ? întrebă Tobie.

— Povestea Melbourne-ului este foarte interesantă — spuse naturalistul — dar înainte de a vă istorisi cum a luat fiinţă, să ne aşezăm jos şi să mîncăm ceva, căci pînă la Mirboo mai avem peste douăzeci de mile.

Tufele de clianthus se terminaseră şi ne găseam în albia unui rîu secătuit care, iarna, în timpul ploios, capătă viaţă din torenţii ce se nasc pe pantele muntelui Baw-Baw ce se ridică dincolo de satul Mirboo, pînă la 4500 de picioare. Baw-Baw face parte din lanţul Alpilor australieni care se întinde spre est pînă la muntele Clark, cu cel mai înalt vîrf din întreaga Australie, avînd peste 6600 picioare. Ne aşezarăm jos, pe nisip, şi în timp ce mîncam, naturalistul începu astfel povestea oraşului Melbourne :

— Prin anul 1836, crescătorul de oi din Tasmania cu numele de John Botman reuşi să prindă pe Brandy, banditul care terorizase timp de cinci ani pe coloniştii tasmanieni. Cu banii căpătaţi din premiul pus de guvernul australian pe capul banditului, Botman şi-a cumpărat cîteva sute de oi. Cum în Tasmania păşunile erau foarte neîndestulătoare, el s-a gîndit că s-ar putea găsi păşuni mai bune pentru oile sale pe coasta meridională a Australiei. Colindînd aceste locuri cu o barcă cu pînze, ajunse în golful Philip, unde fu nevoit să înnopteze într-o colibă. Făcînd un foc mare, atraşi de lumina flă-

cărilor, mai mulți sălbatici australieni se apropiară de colonist. Acesta, prin semne, încercă să se înțeleagă cu ei. Fermierului i se părură curioase gesturile unui sălbatic, cu toate că acesta, ca și toți ceilalți, era încins cu o piele de dingo [1], înarmat cu bumerang și cu capul vopsit cu alb și albastru. Botman mai observă că pielea acestui sălbatic este mai albă ca a celorlalți și că el caută să rămînă mereu în spatele tovarășilor săi, arătîndu-se foarte rezervat.

Cînd colonistul scoase dintr-un sac o pîine mare de grîu, intenționînd să taie mai multe felii spre a le oferi băștinașilor, auzi pe sălbaticul australian exclamînd în engleză cuvîntul „pîine". Botman intră cu el în vorbă și află că se numește Buckley, ocnaș adus din Anglia cu un transport de deținuți în anul 1798, cînd avea numai douăzeci de ani. La Sydney, în pușcărie, era condamnat să fie îmbrățișat de „fecioara de fier" [2]. Cu cîteva zile înainte de execuție, reuși să evadeze din închisoare. Străbătînd ținuturi pustii, hrănindu-se cu ierburi și șerpi, după multe peripeții, ajunse în ținutul Victoria, unde s-a împrietenit cu acești sălbatici în mijlocul cărora a trăit timp de treizeci și doi de ani. A luat în căsătorie pe fata șefului de trib și după moartea acestuia a devenit el șeful tribului. Botman află de la fostul pușcăriaș că în apropiere se găsesc pășuni bune pentru vite. Colindînd amîndoi împrejurimile, ajunseră pe platoul unde se află astăzi orașul Melbourne. De pe acest platou se întindea, spre nord, o cîmpie verde pînă la poalele Alpilor australieni.

Prin intermediul fostului pușcăriaș, crescătorul de oi intră în legătură cu conducătorii celorlalte triburi ve-

---

[1]. Dingo — cîine sălbatic australian (n.a.).

[2]. „Fecioara de fier" — cea mai grozavă tortură aplicată condamnaților la moarte din Australia : o cutie de fier, cu chip de femeie, în care era introdus condamnatul. Pereții cutiei erau prevăzuți cu șaizeci de cuțite. Aceste cuțite erau împinse încet, printr-un mecanism de ceasornic, în interiorul cutiei, condamnatul dîndu-și sufletul în chinuri groaznice (n.a.).

cine. Aceşti sălbatici nu cunoşteau dreptul de proprietate asupra pămînturilor locuite de ei.

Botman se întoarse degrabă în Tasmania şi, încărcînd mai multe pirogi cu stofe viu colorate, mărgele, pălării, oglinzi, cuţite, foarfeci şi sticlărie, acostă în golful Philip, chemă pe toţi şefii de trib şi le „dărui" podoabele aduse în schimbul „punerii de deget" pe o coală de hîrtie. Bieţii australieni, ei nu şi-au dat seama că aceşti bandiţi le-au smuls astfel pămînturile stăpînite de ei de secole. În acest fel Botman şi rudele sale puseră mîna pe aproape şase sute de mii de acri [1] de păşune şi teren arabil.

Sălbaticii au îndeplinit orbeşte toate sfaturile date de Buckley, devenit mîna dreaptă a coloniştilor englezi din Tasmania. Aceştia se mutară apoi cu familiile şi întreaga lor gospodărie pe coasta australiană şi formară colonia căreia îi deteră numele de Melbourne.

Aceasta este povestea adevărată a întemeierii acestui oraş, încheie naturalistul, ridicîndu-se şi pregătindu-se de drum.

— De ce i-a fost dat acest nume? întrebai eu.

— William Melbourne, mort mai tîrziu, era la data înfiinţării oraşului, în 1835, ministru al coloniilor şi protejatul reginei Victoria a Angliei. Coloniştii s-au adresat ministrului coloniilor să le recunoască „cumpărarea" făcută de ei şi, ca să-l măgulească, au botezat cu numele lui acest tînăr oraş. În 1838, Melbourne avea doar treizeci şi şase de case de lemn, două cîrciumi şi o biserică a cărui clopot era atîrnat între doi eucalipţi.

[1]. Acru — unitate de măsură întrebuinţată în Australia. Un acru = 4.046,70 m² (n.a.).

Capitolul VIII

ÎN MIJLOCUL SĂLBATICILOR AUSTRALIENI

Plecarăm mai departe pe poteca care mergea acum de-a lungul unei păduri de eucalipți, gîndindu-ne la acești nenorociți oameni înapoiați, care au fost atît de banditesc înșelați de coloniști. Nu făcusem nici trei mile cînd, spre uimirea noastră, ne întîlnirăm cu un trib de australieni.

Pe marginea potecii, ei își construiseră mai multe colibe din crengi și frunze de eucalipt.

Tribul era format din vreo optzeci de bărbați, femei și copii, care umblau complet goi. Bărbații, de statură înaltă, cu picioare și mîini lungi, aveau pielea de culoare arămie, ochii vioi, părul buclat, barba mare, nasul turtit și buzele groase. Cel mai bătrîn, care era totodată șeful și preotul tribului, purta pe cap un coif făcut din frunze lipite cu pămînt argilos și încrustat cu scoici, așezate în forme geometrice. Deasupra erau înfipte mai multe pene negre de emu. Stătea jos, pe nisip, cu picioarele așezate cruciș, lîngă un ciot de lemn sculptat rudimentar, avînd în vîrf un cap de ornitorinc, care probabil reprezenta spiritul protector al tribului.

Femeile australiene, de statură mai mică decît a bărbaților, aveau părul lînos și împletit în șuvițe subțiri unse cu ulei de eucalipt.

În fața unei colibe, o femeie ținea în brațe un copil de vreo patru ani și pe care-l văzurăm cu mirare cum sugea.

Naturalistul, care trăise mai mult timp departe de civilizație în mijlocul triburilor de australieni din re-

giunea Tabular, situată la sud de Brisbane, le cunoștea limba pe care, de altfel, o vorbesc toate triburile, însă dialectele acestei limbi primitive sînt diferite. Scrisese și o carte despre aceste ființe și despre obiceiurile lor. El ne povesti în urmă că nici o femeie nu crește mai mult de doi copii, pe care-i alăptează pînă la vîrsta de peste patru ani. Cînd se nasc doi gemeni, unul este omorît și mîncat de mamă.

Femeile se învîrteau împrejurul colibelor și se părea că ele au grija întregii gospodării. Într-adevăr, bărbații se ocupau numai cu vînătoarea, dansul și ceremoniile religioase. Băieții sînt considerați bărbați numai în urma unui ritual la aniversarea a cincisprezece ani. Pînă atunci ei nu au voie să mănînce carne de cangur sau de emu.

Tobie, care la început privea cu teamă pe sălbatici, stînd numai prin apropierea mea, după ce naturalistul ne asigură că australienii, dacă nu sînt provocați, nu fac nici un rău albilor, se duse să le viziteze colibele. Ne spuse foarte mirat că în bordeiele băștinașilor nu se găsește nici un mobilier în afară de un pat înclinat, construit din ramuri împletite.

— Ca și voi m-am mirat și eu cînd am văzut la triburile din Tabular același fel de pat — zise rîzînd naturalistul — dar de-abia mai tîrziu, cînd am început să dezleg tainele acestor sălbatici, am aflat că ei au credința că numai cei morți au dreptul să doarmă în poziție orizontală. Cei vii trebuie să se ferească de spiritele rele și pentru acest motiv dorm în paturi înclinate spre a putea fi la nevoie repede în picioare, gata de apărare. De altfel, această cinste de a dormi în colibă, în pat, nu o au decît războinicii și bătrînii. Copiii și femeile dorm pe lîngă colibe, în văgăuni, în pomi sau pe cîmp.

Cîțiva bărbați mai îndrăzneți din trib se apropiară de noi și eu le dădui o oglinjoară ce o găsisem prin buzunar. Sălbaticii se înghesuiau să se privească în ea, scoțînd strigăte de bucurie.

Naturalistul schimbă cu bătrînul vrăjitor cîteva cuvinte în dialectul australian, spunîndu-ne că l-a rugat să poruncească bărbaţilor să ne arate interesantul „dans al cangurului".

Vrăjitorul chemă pe un tînăr care, cu vîrful săgeţii sale, desenă pe nisip chipul unui cangur. Bărbaţii îşi luară sulițele şi bumerangurile, înşirîndu-se în monom în jurul cangurului desenat rudimentar. Femeile, mai gălăgioase, după ce au înconjurat pe vrăjitor, s-au aşezat jos, cu picioarele încrucişate, începînd să îngîne un cîntec tărăgănat. În ritmul acestui cîntec bărbaţii îşi îndoiau cu gesturi leneşe picioarele, bătînd nisipul pe loc. Ei aveau sulițele aşezate la spate şi ţinute orizontal cu ambele mîini, iar bumerangurile agăţate pe o sfoară înfăşurată împrejurul şoldurilor. Treptat, treptat, cîntecul căpătă un ritm mai vioi şi în aceeaşi măsură şi dansatorii începură să se mişte mai repede, făcînd diferite figuri care imitau săritura cangurului. După un timp, fiecare dansator înfipse sulița în „cangur" şi luîndu-şi în mîini bumerangul continua să danseze, întorcîndu-se însă cu faţa spre noi. Deodată, toţii se aplecară pe spate, apoi ţinînd bumerangurile în mîna dreaptă şi aducînd brusc braţul înainte, le dădură drumul în aer. Curioasele arme se învîrtiră cu o viteză uimitoare, trecură peste capetele noastre şi la două sute de picioare depărtare, după ce atinseră pămîntul, se ridicară ca o vrabie în zbor şi, schimbîndu-şi direcţia, se întoarseră la sălbatici, căzînd la picioarele lor. Dansul se sfîrşi cu această figură repetată de mai multe ori.

Nedumeriţi, ne apropiarăm de dansatori, uitîndu-ne la bumeranguri. Erau lungi cam de un picior, de forma unor bastonaşe îndoite la mijloc în unghi obtuz, plate pe o parte şi convexe pe cealaltă, cioplite rudimentar din lemn tare de eucalipt.

Un tînăr australian se apropie de Tobie şi îi arătă un bumerang lung de peste trei picioare şi mult mai greu decît cel pe care sălbaticii îl purtau agăţat de cingătoare.

Domnul Pipelet ne explică că acesta este întrebuinţat

la vînătoarea de canguri, iar cel mic la vînătoarea de păsări. La aruncarea lui, primul lucru despre care sălbaticii ţin seamă este că trebuie aruncat întotdeauna contra vîntului. Numai atunci bumerangul are puterea să se întoarcă de la sine.

— Aţi văzut — ne spuse în continuare naturalistul — că atunci cînd dansatorii au aruncat bumerangurile s-au întors cu faţa spre noi, sau mai bine zis cu faţa spre vînt. Dar, uitaţi-vă cu atenţie la picioarele acestor războinici şi spuneţi-mi, ce aţi observat?

Privirăm picioarele băştinaşilor şi constatarăm că degetul cel mare de la picioare este la fel ca cel de la mînă, iar celelalte patru sînt tot atît de lungi.

— Vedeţi — spuse naturalistul — ei se servesc de picioarele lor ca şi de mîini. Războinicii ţin suliţa între degetele unui picior, astfel că piciorul, cînd este acoperit de iarbă, inamicul crede că nu sînt înarmaţi. Femeile, cînd adună lemne pentru încălzit, nu se apleacă niciodată ca să culeagă de jos o creangă sau surcea, ci o apucă cu degetele picioarelor, ridicînd-o la înălţimea mîinii.

După aceea, naturalistul îşi luă rămas bun de la vrăjitorul tribului şi de la bărbaţii care ne conduseră în semn de prietenie o bună bucată de drum.

— Domnule Pipelet — zisei eu în timp ce ne depărtam — acum sîntem în decembrie, în plină vară, [1]) dar în iunie, în timpul iernii, cînd bate vîntul şi temperatura scade uneori sub zero grade, tot în pielea goală umblă aceşti primitivi?

— Atunci îşi acoperă o parte din corp cu piei de cangur şi dingo, iar bărbaţii se strîng roată şi stau cu picioarele lipite de cenuşa caldă, în jurul unui foc pe care femeile tribului au grija să-l alimenteze continuu.

Ar fi de spus multe lucruri despre aceşti oameni care par a mai trăi încă în epoca pietrei cioplite şi pe care coloniştii australieni i-au botezat greşit „negri". De altfel, mare parte din oamenii de ştiinţă vorbesc despre

[1]. În această regiune de sub tropicul capricornului anotimpurile sînt cu totul inverse celor din emisfera noastră (n.a.).

ei ca de o ramură a familiilor negroizilor, în timp ce eu am dovedit în mod ştiinţific că anatomia indigenului australian îl apropie mult mai mult de rasa albă decît de cea neagră.

— Bine, domnule Pipelet, dar pielea lor este foarte închisă, spuse mirat Tobie.

— Într-adevăr, aşa este, dar coloraţia este superficială. La naştere, copilul australian are pielea roză şi acoperită cu un puf blond. Pielea nu se închide la culoare decît după cîteva săptămîni de viaţă.

Aceşti sălbatici îşi expun morţii pe o platformă de ramuri aşezată în vîrful pomilor. Am examinat aceste cadavre care stau astfel expuse la soare şi am văzut epiderma crăpînd şi dedesupt apărînd derma de culoare albă. Eu împărtăşesc părerea savantului englez Thomas Huxley, apostolul darwinismului, care a cercetat Australia între 1846—1850 şi care consideră pe australieni formînd o familie specială, pe care eu am botezat-o „Australoidă", după cum este cea a negrilor „Negroidă", cea a galbenilor „Mongoloidă" şi cea a albilor „Caucaziană". E vădit că ea prezintă caractere anatomice diferite de a celorlalte trei familii, caractere care trebuie să-i asigure un loc special printre ramurile aceluiaşi arbore al rasei umane. De altfel, Darwin, care pe vasul său „Bengale" a vizitat în 1835 Australia, Tasmania şi Noua Zeelandă, demonstrează în cartea sa „Originea speciilor", că lumea organică se supune aceloraşi legi de dezvoltare şi transformare şi nu unei pieiri şi renaşteri periodice.

— De ce însă — întrebai eu — această rasă, pe care dumneata o numeşti „Australoidă", este pe punctul de a dispare [1] ?

— Iată care este părerea mea ne spuse domnul Pipelet :

[1]. Statisticile din 1870, cînd aproape toată Australia fusese cercetată, arată că numărul băştinaşilor se ridica la trei sute de mii de suflete. În timpurile noastre (1956) nu mai există decît optzeci de mii de suflete, deoarece triburi întregi au fost distruse de colonişti (n.a.).

În timp ce celelalte rase trebuiau să-şi agonisească cu greu hrana, din cauza climei, animalelor şi păsărilor răpitoare, ca tigri, lei, pantere, hiene, vulturi, locuitorii continentului australian avură norocul să se găsească într-un ţinut unde clima era blîndă, animalele răpitoare lipseau complet, iar vînatul abunda. Acesta fuse într-adevăr un noroc, dar şi un nenoroc pentru rasa australiană, căci neexistînd nevoia de a se apăra contra pericolelor ce le-ar fi întîmpinat în căutarea vînatului, evoluţia sa a stagnat şi chiar a dat înapoi. În timp ce albii, galbenii şi negrii au traversat succesiv stadiile pietrei cioplite, ale pietrei lustruite, ale bronzului şi ale fierului, Australienii pierdeau pasul, conservînd cultura rudimentară. Iată cum ne este dat să vedem astăzi triburi care posedă arme şi unelte de piatră şi os, ale căror modele noi le găsim în nisipul aluviunilor sau în peşteri. De altfel, în 1856, în Europa a fost găsit într-o peşteră din valea Neaderthal, lîngă Düsseldorf, scăfîrlia unui strămoş direct al sălbaticilor ce i-am avut în faţa noastră. Vizierele orbitelor şi deschizătura nazală la aceşti sălbatici este aidoma cu a craniului găsit la Neanderthal.

— Ei au o religie, domnule Pipelet ? întrebă Tobie.

— Religia lor este foarte simplă. Ei cred în două spirite : Bai-a-Mai, creatorul tuturor lucrurilor de pe pămînt, cer şi apă, şi pe care primăvara îl sărbătoresc cu cîntece şi dansuri. Şi-l închipuie trăind pe o insulă dincolo de ocean, hrănindu-se cu peşti, care la un singur cuvînt al său ies din apă şi sar direct în gura lui Bai-a-Mai. Wan-Dang este duhul răului şi ziua toată el stă ascuns în scorburi, gropi şi locuri întunecoase. Numai seara iese şi mănîncă oamenii întîrziaţi şi singuratici.

Dar iată că s-a făcut noapte şi este posibil să fim mîncaţi şi noi de Wan-Dangul australienilor, zise naturalistul, oprindu-se în loc.

— Cîte mile mai avem pînă la Mirboo ? întrebă Tobie.

— Mai sînt de străbătut aproape zece mile, ne spuse naturalistul, uitîndu-se pe hartă.

Capitolul IX

O ÎNTÎLNIRE CU UN OMORÎTOR DE DINGO

Domnul Pipelet şi Tobie au împărtăşit îndată părerea mea de a înnopta aci, în vale, la marginea pădurii, urmînd ca în zori să ne continuăm drumul spre sat.

Am făcut un foc de crengi uscate, la care am copt cîţiva cartofi pe care-i luasem cu noi. Ne găseam într-o vale adîncă, ferită de vînt, prin care, în timpul iernii, se zbat valurile sălbatice ale ploilor torenţiale.

Focul la care ne copseserăm cartofii ardea încet. Naturalistul şi Tobie adormiseră de mult. Dinspre sălaşul tribului nu venea nici un zgomot. Stăteam culcat lîngă foc şi nu auzeam decît sforăitul domnului Pipelet. Mă gîndeam la ţara mea, Norvegia, la Laurvik, unde se găseau ai mei, de la care nu mai primisem nici o veste de aproape doi ani. Adormisem. Cît timp trecuse, nu ştiu.

Un zbieret lung şi puternic m-a deşteptat. La început nu mi-am dat seama dacă a fost un vis urît sau un zgomot adevărat. Îmi lăsasem capul din nou pe haina făcută căpătîi, cînd mult mai aproape am auzit acelaşi strigăt sinistru. Mă sculai în picioare. Luna plutea pe cerul fără nici un pic de nor, proiectînd pe nisip umbrele măreţilor eucalipţi. După ce aţîţai din nou focul care era gata să se stingă, tăiai cu securea un retevei zdravăn dintr-un pui de eucalipt şi, luîndu-mi puşca pe umăr, mă îndreptai, ieşind din pădure, spre albia uscată a rîului pe lîngă care mergea poteca noastră. M-am urcat pe un eucalipt răsturnat, de pe care se vedea foarte departe în împrejurimi. O ceată de canguri ce

fugeau în trap mare dădu viață acestui pământ gol. Cîțiva pui de cangur, care rămăseseră în urmă, încheiară convoiul caraghioaselor siluete.

Mult timp totul rămase liniștit și tocmai voiam să mă ridic spre a mă apropia mai mult de un mic lac ce se vedea strălucind în bătaia lunei, cînd din apropiere rîsete omenești îmi provocară fiori de groază în corp. Deodată zării statura unui om înalt, care trăgea după el doi dingo morți ; în jurul gîtului avea înșirate pe o sfoară mai multe capete de cîini sălbatici. În această regiune existau oameni care încă din anul 1859 se ocupau cu vînătoarea de dingo, deoarece guvernămîntul din Melbourne a pus preț de doi shillingi pentru fiecare cap de dingo prezentat. În apropiere se găsesc nenumărate ferme de oi și dingo, cîinele sălbatic este cel mai înverșunat dușman al oilor, animale fără apărare, pe al cărui spate crește bogăția cea mai de preț a Australiei, lîna.

Omorîtorul de dingo, care vorbea bine engleza, părea să aibă peste douăzeci și cinci de ani, avea figura prelungă, încadrată de o barbă rotundă, îmbrăcat cu haine europene, cu cizme lungi și o pălărie cu boruri largi. Era francez și se numea Louis de Rougemont [1]. Îl întrebai de ce rîdea cu atîta poftă și el îmi răspunse rîzînd din nou :

— S-au prins în aceeași cursă doi dingo deodată !

— Ești de mult timp prin părțile acestea ?

— În ținutul Victoria sînt numai de trei luni, însă în Australia de peste patru ani. La vîrsta de optsprezece ani am plecat cu un vas comercial spre Indiile Olandeze și în insula Timor m-am întovărășit cu căpitanul Peter Jansen, care avea un vas de pescuit scoici cu un echipaj de mai mulți oameni. Într-o dimineață, Jansen, fiind suferind, plecai numai eu cu scufundătorii spre un recif de corali situat în marea Arafura. Aici descoperisem cu

---

[1]. Aventurile lui Louis de Rougemont au fost publicate în anul 1898 de către revista engleză Wilde World Magazine și au făcut mare vîlvă (n.a.).

o zi înainte un cuib de scoici perliere la adîncimea de cîteva zeci de picioare. De-abia plecaseră cele două bărci cu scufundătorii, cînd se dezlănțui un ciclon de o violență extraordinară. Furtuna dură toată noaptea. Spre dimineață, cînd totul se liniști, constatai cu groază că sînt singurul supraviețuitor. Cele două bărci cu cei opt pescari nu se mai înapoiară. Atunci a început pentru mine marea aventură pe care ți-o voi povesti în cîteva cuvinte :

Rămas singur pe vas, avînd slabe cunoștințe în arta navigației, eșuai în seara aceleași zile pe o insulă de corali. Din rămășițele corăbiei îmi făcui o colibă. Mă hrăneam cu pești și păsări pe care le prindeam cu lațul. După șapte luni de singurătate, într-o dimineață, valurile aruncară la țărm o plută cu patru negri leșinați : un bărbat, soția și doi copii. Bucuria mea fu fără margini. Mă înțelegeam cu ei prin semne. După alte patru luni reușirăm să construim o barcă rudimentară, cu care ne avîntarăm spre necunoscut. După ce am atins coasta Australiei la capul Londonderry, un curent puternic împinse ambarcațiunea noastră în golful Cambridge, unde printr-un miracol ajunsesem pe pămîntul de baștină al prietenilor mei. Australienii credeau că sînt picat din cer, privindu-mă ca pe o ființă supranaturală. Șeful de trib îmi dădu ca soție pe fata lui. Luai parte împreună cu sălbaticii la jocurile și vînătorile lor timp de aproape un an de zile. Am învățat cum se vînează crocodilul, balena, rechinul, șerpii veninoși, broaștele țestoase, șopîrlele și alte animale care se găsesc din abundență pe coasta occidentală a Australiei.

După un an de zile, dorul de a întîlni oameni civilizați mă hotărî să fug împreună cu Jamba, soția mea, de-a lungul coastei spre Port Darwin. În drum ne întîlnirăm cu o corabie de pescari malaezi, care se oferiră să ne ducă în insula Timor, însă Jamba căzu în genunchi, rugîndu-mă să nu mă urc pe corabia acestor oameni vicleni. De milă pentru această ființă, care de multe ori a fost gata să-și sacrifice viața pentru mine, nu m-am îmbarcat. Plecînd mai departe, m-am îmbol-

năvit de friguri şi am fost nevoit să mă întorc la tribul meu, care se găsea în război cu un trib vecin. Am luat comanda armatei de sălbatici şi am învins. Între alte trofeie capturate a fost şi o barcă de pescuit, de care tribul nostru ducea lipsă. Această barcă, pe care o ancorasem la o jumătate de milă departe de ţărm, lîngă nişte stînci, mi-a provocat nostalgia mării. M-am decis să fug singur, însă pentru asta trebuia să întrebuinţez un vicleşug, deoarece toate mişcările mele erau supravegheate de soţie şi războinicii tribului.

Reuşisem ca în cîteva zile să car ceva provizii pentru drum şi să le ascund chiar în barcă. Într-o zi mă găseam pe plajă, împreună cu soţia mea, şi mă gîndeam care ar fi cel mai bun mijloc de fugă, cînd norocul îmi scoase în faţă o broască ţestoasă uriaşă [1]. M-am aşezat călare pe spinarea ei, forţînd-o mereu să înoate în direcţia bărcii. Soţia mea şi sălbaticii de pe mal făceau haz de dibăcia cu care eu conduceam docilul animal. Cînd ajunsei în apropierea bărcii, mă aruncai în apă, înotai repede pînă la ea, şi punînd mîna pe lopeţi, începui să vîslesc cu putere, îndepărtîndu-mă de ţărm. Cîţiva sălbatici înotară spre mine, însă eu eram departe... Am călătorit astfel douăzeci de zile pînă în dreptul capului Borda, unde am întîlnit o corabie care plecase din Timor spre Melbourne cu mai mulţi căutători de aur. Sosit acolo, acum doi ani, am lucrat ca hamal în port, unde cîştigam parale frumoase. Anul trecut însă a sosit la Melbourne un vas plin cu chinezi care, nemaigăsind locuri de chelneri, servitori sau grădjdari, s-au angajat ca hamali în port pentru cîţiva shillingi pe zi, astfel că nemaicîştigînd decît foarte puţin, m-am gîndit să-mi încerc norocul în nord şi am plecat la Bendigo unde am închi-

---

[1]. Broască uriaşă, care pînă în 1900 a populat coastele de nord ale Australiei şi insulele Pacificului, lungă de peste 1,60 m. şi cîntărind pînă la trei sute de kg. A fost vînată în mod barbar pentru uleiul fin obţinut din grăsimea ei şi pentru preţioasa carapace. În insulele Galapagos se mai găsesc şi azi cîteva exemplare din varietatea numită *Broasca neagră*, care atinge greutatea de patru sute kg. (n.a.).

riat cu banii ce-i agonisisem, gropile părăsite de căutătorii de aur. Şase luni de zile am răsturnat pămîntul, dar n-am avut norocul să găsesc decît o singură dată un bulgăre de cincizeci de uncii [1], cu care mi-am putut achita datoriile la gazdă şi la cîrciumă şi acum iată-mă aci, ca omorîtor de cîini sălbatici, îşi încheie francezul povestirea.

— Ştii ceva — i-am spus eu — vino la lagărul nostru, vom mînca cîţiva cartofi şi ne vom odihni niţel.

— Bine — spuse el — pentru azi am omorît destule dihănii, să ne odihnim puţin şi mîine pornim cu toţii spre Mirboo.

Ne-am aşezat lîngă foc. Răscolind în cenuşă, am găsit un pumn de cartofi, pe care i-am oferit francezului. Acesta i-a luat repede cu mîinile lui murdare de sînge. Părul îi atîrna pe frunte, iar limba i se învîrtea în gură, plescăind, ca şi cum ar fi mîncat o friptură ademenitoare.

— Obosit ? întrebă el. Eu nu sînt niciodată obosit în aceste nopţi cu lună şi, drept să-ţi spun, trebuie să mai dau o dată roată pe la cursele mele, să văd ce s-a mai prins, şi apoi mă întorc să mă culc.

Mă aşezai pe iarbă, lîngă naturalist şi Tobie, învîrtindu-mă pe o parte şi pe alta. Cînd abia aţipisem, se auzi urlînd sinistru.

— Urlaţi, bestiilor ! murmură Rougemont, mai mult pentru el decît pentru mine, vă vin eu acum de hac ! şi auzii paşii repezi care se depărtau...

Dimineaţa, cînd mă deşteptai, domnul Pipelet şi Tobie stăteau de vorbă cu prinzătorul de dingo, care tocmai terminase de povestit peripeţiile sale.

Mă sculai şi, ducîndu-mă spre ei, mă băgai în vorbă, spunîndu-i :

— Toate aventurile pe care zici că le-ai trăit or fi mai mult sau mai puţin adevărate, dar povestea cu

---

[1]. Uncie — unitate de greutate utilizată în Australia, egală cu 0,031 kg. (n.a.).

broasca țestoasă pe care te lauzi că ai călătorit călare este un basm.

— Nu, nu este basm! țipă domnul Pipelet — pot afirma că în timpul cît am trăit la nord de Cooktown, între sălbaticii care locuiesc de-a lungul „Marei barieri de atoli" am văzut mulți indigeni care călăreau broaște țestoase și reușeau să le conducă pe mare, apăsînd pe partea posterioară a carapacei.

— Nu cunosc nimic din viața acestor animale, deoarece n-am vizitat coastele de nord ale Australiei, zisei eu.

— Cheleneele — se grăbi să ne spună naturalistul — sînt reptile marine, care trăiesc și se întîlnesc de multe ori în plin ocean, la mii de mile de cel mai apropiat țărm.

— Cele mai mari broaște țestoase le-am întîlnit în golful Cambridge, în mica insulă Lacrosse, îl completă pe naturalist Louis de Rougemont.

— Cîte ouă face o broască țestoasă? întrebă Tobie, curios.

— Cu precizie nu se poate ști, deoarece cuiburile lor le-am găsit așa de aproape unul de altul, încît nu pot ghici de la cîte sînt. În orice caz, într-un cuib se află depuse peste două sute de ouă. Cuiburile sînt bine ascunse, astfel că sălbaticii, deși le cunosc toate obiceiurile, nu le pot găsi cu ușurință. Ei întrebuințează un băț ascuțit cu care sondează nisipul plajei, mirosind des vîrful bățului. După miros își dau seama cînd au spart un ou de broască țestoasă.

Australienii capturează broaștele foarte ușor, răsturnîndu-le cu picioarele în sus pe plajă și astfel sînt reduse la neputință.

Dar ar fi cazul să pornim la drum, mai spuse naturalistul, ridicîndu-se de pe mușuroiul părăsit de termite.

— Domnule Pipelet, i se adresă Tobie, vă rugăm să ne mai spuneți dacă broaștele țestoase australiene se pot prinde și în apă, nu numai pe uscat.

— Întrebarea este bine-venită, zise el, căci pescuitul acestor reptile este foarte ciudat: printre peștii curioși

care populează coastele australiene de nord se numără și *remora*. Capul acestui pește are pe partea sa inferioară un disc oval traversat de lame cărnoase ce au proprietatea de a se fixa ca o ventuză. El se fixează cu acest disc pe fundul corăbiilor, pe lemne plutitoare, pe balene, rechini și broaște țestoase și astfel este dus distanțe mari fără să se obosească a da din aripi, întocmai ca și copiii ce se agață de spatele unei diligențe. Indigenii australieni au un ingenios procedeu de a pescui broaștele țestoase cu ajutorul acestui pește. Ei prind un remora viu și-i agață de coadă un inel bine fixat, închizînd apoi peștele într-un vas cu apă sărată de mare pe care o primenesc foarte des. În largul mării, cînd zăresc o broască țestoasă, pescarul leagă o sfoară solidă de inelul de la coada peștelui și-i dă drumul pe apă, ținînd de capătul sforii. Remora, crezînd că scapă de captivitate, se fixează de broasca țestoasă. Pescarul trage repede sfoara și aduce pe corabie peștele împreună cu broasca țestoasă. Remora se dezlipește foarte greu de broască și numai un pescuitor dibaci și puternic îi poate despărți. Mărimea acestui pește poate ajunge pînă la trei picioare.

Plecarăm apoi cu toții prin pădurea de salcîmi, Tobie și cu mine mergînd înainte, iar cei doi francezi în urma noastră, venind mai încet, deoarece Rougemont trăgea după el un cărucior plin cu capete de dingo.

Ha, ha, ha !... răsună în spatele nostru un rîs strident. Eu mă întorsei spre cei din spate, uitîndu-mă curios la Rougemont ce începu să rîdă cu hohote, arătîndu-mi într-un salcîm o pasăre albă și spunîndu-mi :

— De data asta n-am mai fost eu cel care a rîs, ci Hans, singura pasăre cu glas din regiunea Victoria.

Ne uitarăm la această pasăre de mărimea unei găini, cu coada scurtă și penaj alb, strălucitor, purtînd pe cap un moț mare, format din pene fine.

— Este un papagal denumit de coloniști „Hans care rîde" din cauza strigătului său care seamănă cu rîsul omenesc, zise Rougemont.

După un timp am ieşit din pădure într-un cîmp de iarbă presărat din loc în loc cu cetăţi de furnici albe. Cei doi francezi discutau aprins despre aceste furnici. Rougemont povestea că lîngă Melbourne, casa unui fermier construită din lemn de stejar a fost totuşi atacată de termite. Nimeni nu şi-a dat seama de prezenţa acestor tocătoare care au mîncat tot lemnul în interior, astfel că într-o bună zi întreaga construcţie, ale cărei grinzi şi stîlpi pînă atunci păreau de o tărie fără sfîrşit, s-a prăbuşit, nemairămînînd nimic din ea.

În faţa unor tufişuri de arbori înalţi de şase-opt picioare, cu frunzele înguste şi ascuţite, văzurăm un colonist ce discuta cu doi chinezi înarmaţi cu tîrnăcoape şi securi.

— Iată pe bătrînul „squatter“ [1] John Robertson, care vrea să distrugă acest cuib de scrub care este între plante ceea ce este dingo între animale, spuse aventurierul nostru.

— Ce vrei să spui cu asta, domnule Rougemont ? întrebai eu, apropiindu-mă de francez.

— Această plantă numită scrub, care pentru compatriotul meu, domnul Pipelet, constituie un material interesant, deoarece naturaliştii au descoperit, pînă acum, peste trei sute de specii de scrub, pentru fermieri însă constituie o mare pacoste, deoarece se înmulţeşte cu repeziciune uimitoare, cuprinzînd cu rădăcinile ei terenul bun de păşune sau de agricultură. Blestemat de fermieri, scrubul este distrus acolo unde apare după cum vedeţi că procedează şi bătrînul Robertson.

Fermierul, după ce dădu instrucţiuni chinezilor cum să distrugă scrubul, veni spre grupul nostru şi Rougemont făcu prezentările. Bătrînul fermier, care auzi că venim de la capul Alberton, ne întrebă dacă pe drum ne-am întîlnit cu un trib de sălbatici australieni. La răspunsul nostru afirmativ, bătrînul exclamă :

---

[1]. Squatter — colonist ; în Australia are sensul şi de crescător de vite (n.a.).

— Noroc că aţi fost înarmaţi, că altfel aţi fi sfîrşit în frigările lor.

— Nu este adevărat — spusei eu — sălbaticii par a fi foarte blînzi şi nu au înfăţişarea de mîncători de oameni.

— Am primit dispoziţiuni de la Melbourne să împingem spre nord toate triburile nomade de sălbatici ce le vom întîlni pe domeniile noastre, iar în caz de nesupunere să-i împuşcăm.

— Asta este o adevărată crimă — exclamă domnul Pipelet — să omori ca pe nişte dingo făpturi care au singura vină că s-au născut pe acest pămînt după urma căruia se îmbogăţesc cuceritorii.

— Să mergem în sat — schimbă Rougemont vorba — luînd-o înaintea noastră şi trăgîndu-şi repede grămada de capete din cărucior.

— Sînteţi bineveniţi în casa mea, spuse fermierul, care nu auzise ultimile cuvinte ale domnului Pipelet. Ia noi în sat în afară de cîţiva copii şi bătrîni nu veţi găsi pe nimeni. Toată colonia este plecată peste munte, la cîmpiile de grîu, deoarece începe secerişul.

— Cît teren arabil posedaţi, domnule Robertson, dincolo de munte ? întrebă naturalistul.

— Eu posed aproape cinci mii de acri, dar pînă în prezînt nu am desţelenit decît jumătate, din marea lipsă a braţelor de muncă. Anglia a colonizat Australia cu oi şi vaci, nu cu oameni.

— Este adevărat — completă domnul Pipelet spusele fermierului — după ultima statistică făcută în 1859 sînt douăzeci şi cinci de oi la un locuitor şi de cinci ori mai multe vite cornute decît oameni. Populaţia din Marea Britanie este de aproape cincizeci de locuitori pe un acru pătrat, iar cea din Australia de un locuitor la peste zece acri pătraţi.

— Domnule Robertson, întrebai eu, cît grîu obţineţi de pe un acru de pămînt ?

— Terenul desţelenit de cîţiva ani ne produce cam optsprezece busheli de fiecare acru. Acest teren ne mai procură pe lîngă grîu şi miriştea pe care pasc oile, căci

peste cîteva săptămîni, cînd vom termina cu treieratul, aceste oi le vom duce peste munte la păşune.

— După cum se pare, vă bucuraţi de cîştiguri însemnate de pe urma recoltelor îmbelşugate, completai eu.

Trecurăm pe lîngă o turmă a lui Robertson formată numai din oi merinos şi naturalistul ne spuse încet, spre a nu fi auzit de bătrînul fermier :

— Oile au fost aduse în Australia din Africa de sud sau mai bine zis din ţara burilor, de către locotenentul englez Mac Arthur care, ca toţi ofiţerii din armata colonială, se ocupa mai mult de afaceri comerciale decît de militărie. Văzînd că afacerea rentează, el şi-a dat demisia din armată şi pe lucru de nimic a cumpărat 8000 de acri de pămînt şi a întemeiat o fermă de oi merinos, de la care s-au aprovizionat toţi fermierii. Oaia pătrunde mereu spre inima continentului, unde populaţia indigenă era îmbrîncită şi distrusă fără milă. Noi, în Franţa, ne acoperim cam douăzeci la sută din necesităţile noastre cu lîna produsă în colonii, pe cînd Anglia deţine peste cincizeci la sută din producţia de lînă a întregului glob.

Ajunşi la fermă, intrarăm pe o alee de palmieri de cocos, care ducea la locuinţa de lemn a fermierului, construită pe un postament de beton, cum de altfel sînt construite cam toate casele din împrejurimi, pentru a fi apărate de invazia termitelor. Clădirea este înconjurată de jur împrejur de o prispă avînd o balustradă de fier. Casa era foarte joasă şi acoperită cu olane. În apropierea ei se afla un foişor ce avea în vîrf un rezervor pentru apă. Apa se transporta cu sacalele de la o depărtare de treizeci de mile de dincolo de munţii Baw-Baw, unde se afla un afluent al rîului Murray, care însă din decembrie pînă prin martie era complet secătuit. Acest rezervor de apă nu lipseşte la nici o casă din sat.

Ochiul ager al naturalistului descoperi în fundul curţii pe un tînăr băştinaş de cincisprezece ani tăind

lemne și întrebă pe colonist cum de ține în curtea lui un australian care ar putea să-l... mănînce.

— Este Miago — ne spuse colonistul — singurul scăpat din lupta avută acum doi ani între soldații englezi și tribul lor. Tatăl său a fost îngropat lîngă poarta fermei, iar el de atunci a rămas pe lîngă fermă. Cară apă, taie lemne și curăță grajdurile în schimbul hranei. Îi place foarte mult pîinea de secară. Cînd vede oameni albi, fuge. De multe ori dispare zile întregi. Am aflat că pleacă la triburile din vecinătate, unde ia parte la ceremoniile religioase.

Intrînd în casă, gazda ne ospătă cu ciorbă de coadă de cangur, pe care am găsit-o delicioasă, și friptură de oaie.

Naturalistul îl întrebă pe fermier dacă merg bine treburile cu creșterea oilor și cultura grîului.

— Toate ar fi bune — spuse el — dacă n-ar exista dingo, scrubul și pacostea iepurașilor pe care chiar eu i-am adus în Australia.

— Cum se face că dumneavoastră sînteți autorul uneia din cele trei nenorociri ale coloniștilor? întrebai eu.

— Cam acum zece ani, în afară de casa mea, nu se găsea nici o altă locuință prin împrejurimi. Mă plictiseam de moarte. Am scris în Scoția, fratelui meu, să-mi trimită cu primul vapor cîțiva iepuri de casă. Peste șase luni am primit o cușcă cu două perechi de iepuri. I-am lăsat în libertate prin fermă și într-un an împrejurimile erau pline de iepuri, iar eu, vesel, mă umflam în pene cînd mă întorceam de la vînătoare și-i arătam soției tașca plină de iepuri. Dar în al doilea an, iepurii au început să distrugă și semănăturile mele și ale celorlalți fermieri stabiliți între timp în Mirboo. Cînd i-am lăsat în libertate, n-am știut că Australia, neavînd animale și păsări răpitoare ca: vulpi, dihori, vulturi și ulii, care să-i distrugă, se vor înmulți în mod uimitor, astfel că o singură pereche de iepurași în cinci ani au zece milioane de urmași. În ultimii patru ani cred că fiecare colonist a omorît cîte cincisprezece, douăzeci de

mii de iepuraşi însă ei se înmulţesc mereu. Acum au năvălit în Melbourne şi împrejurimi [1]. Au devenit o piagă mai grozavă decît dingo, încheie fermierul, rămînînd pe gînduri.

Mă uitai mirat la naturalist, care ceru gazdei o bucată mare de pîine de secară, şi plecă afară, fără să ne adreseze nici un cuvînt.

Eu aţipisem pe scaun, iar Tobie dormea destul de comod pe canapeaua de lîngă masă. Louis de Rougemont plecase să se odihnească, urmînd ca de dimineaţă să meargă cu căruţa la Melbourne, spre a preda capetele de dingo la Oficiul agricol, de unde-şi va încasa premiul. Cînd se întoarse naturalistul, noi eram de mult culcaţi. A doua zi de dimineaţă domnul Pipelet mă zgîlţîi, grăbindu-mă să mă îmbrac. Pe Tobie îl sculase deja. Ne spuse pe şoptite că seara se dusese la Miago, cu care a stat mult de vorbă, şi băiatul i-a declarat că de dimineaţă pleacă la tribul Yara, cu care ne-am întîlnit noi ieri, unde va avea loc ceremonia „Korobora", care înseamnă serbarea religioasă a maturităţii pentru tinerii tribului ce urmează a deveni bărbaţi şi la care nu au voie să ia parte nici femeile tribului lor. El mi-a promis că ne va duce şi pe noi într-un loc ascuns, de unde vom putea să urmărim neobservaţi tot ritualul.

Dorinţa de a observa ceremoniile secrete ale băştinaşilor mă entuziasmă atît pe mine cît şi pe Tobie, încît ne îmbrăcarăm la repezeală şi după ce mulţumirăm bătrînului colonist pentru ospitalitatea sa plecarăm grăbiţi spre locul de întîlnire stabilit dincolo de poarta fermei. Găsirăm pe Miago îngenuncheat, stînd cu capul în jos, lîngă poartă, şi ne închipuirăm că acolo este mormîntul tatălui său. Se uită speriat la noi şi după ce schimbă două cuvinte cu savantul nostru, o luă spre

[1]. În 1868 iepurii au trecut dincolo de rîul Murray şi au invadat ţinutul South Wales. Cîţiva ani mai tîrziu ei îşi făcură apariţia la Brisbane, iar în 1878 se revărsară în Australia de vest prin deşert. Invazia iepuraşilor a adus Australiei pagube enorme. Au fost aduse prin anul 1878 vulpi şi dihori care s-au învăţat însă să mănînce miei în loc de iepuri (n.a.).

dreapta, chiar prin locurile pe care venisem noi cu o zi înainte.

Mergeam repede pe urmele australianului şi ne gîndeam foarte bucuroşi că misterioasa ceremonie va avea loc chiar în drumul nostru, astfel că nu vom pierde prea mult timp.

Ajunserăm la scena viitoarelor evenimente înainte de sosirea actorilor, în dreptul unor eucalipţi groşi de unde puteam privi la locul serbării fără teama de a fi descoperiţi. Naturalistul schimbă cîteva cuvinte cu Miago, care se făcu nevăzut, nemaiuitîndu-se la noi. Văzurăm pe domnul Pipelet rămas pe gînduri şi-l întrebarăm ce a discutat cu Miago.

— Mi-a spus că dacă vom face zgomot şi vom fi văzuţi de oamenii din tribul Yara, el n-are nici o putere şi s-ar putea să ne pomenim cu cîteva suliţe în coaste sau bumeranguri în cap.

Nu doream să am o moarte aşa de stupidă şi constatai că şi domnul Pipelet, cu toată dorinţa sa de a-şi îmbogăţi nesfîrşitul său bagaj de cunoştinţe, împărtăşi prin priviri cam aceleaşi păreri cu mine şi o luarăm înainte, spre a ajunge la poteca cunoscută. Nu făcurăm nici douăzeci de paşi, cînd zărirăm venind spre noi o ceată de arătări vopsite în roşu şi galben, cu pene albe de kakatu sau cu pene colorate de papagal, avînd pe cap o podoabă înaltă şi pitorească. Unii aveau genunchii şi picioarele împodobite cu frunze de eucalipt. Erau războinicii tribului Yara. Ne retraserăm tăcuţi în ascunzişul nostru. Tobie şi naturalistul stăteau pitulaţi în tufişul de ferigi din jurul bătrînilor eucalipţi şi dîrdîiau în toată legea. Uitîndu-mă la mutrele lor caraghioase, începui să zîmbesc, cînd semnele ce-mi făcu domnul Pipelet îmi îndreptară privirile în direcţia rădăcinii eucalipţilor şi sîngele îmi îngheţă şi mie în vine. Chiar în apropierea mea ceva foşnea în tufiş şi cînd am privit mai bine, văzui un şarpe enorm tîrîndu-se alene. N-am ştiut pînă acum că în Australia există asemenea şerpi mari. Desigur că periculosul animal se întorcea de la vînătoare în sălaşul său obişnuit să se odihnească. Oh,

cum m-aş fi îndepărtat cu cîteva mile în acest moment şi blestemam toate dansurile băştinaşilor şi ideea năstrușnică a naturalistului. Aruncai o privire spre el şi-l văzui cu degetul la gură, făcîndu-mi semn să nu fac nici o mişcare. Înlemnisem. Probabil că reptila bănuia că ceva se petrece în apropierea ei, deoarece, cu o mişcare bruscă, ridică capul în sus şi, uitîndu-se spre noi, scoase din gîtlej un şuierat ascuţit cu limba ei lungă şi tremurătoare. Desigur că în acel moment corpurile noastre tremurau la fel ca limba şarpelui. Salvarea veni de unde nu ne aşteptam. Tropotele şi zgomotele făcute de sălbaticii care treceau în monom, rîzînd şi strigînd, pe lîngă eucalipţii noştri, făcu pe fiorosul animal să se retragă cu repeziciune în gaura sa. Instinctiv mă repezii spre o piatră de la picioarele mele şi o vîrîi cu toată puterea în gaura reptilei, fiind astfel convins că i-am închis posibilitatea de a ne mai ameninţa.

Băştinaşii se strînseră aproape toţi pe prundul rîului secat şi fiecare părea că-şi cunoaşte locul său în timpul ceremoniei. Penele albe şi roşii care fuseseră lipite pe pielea brună formau pe corpuri diferite modele în linii şi spirale, care îi făceau de necunoscut. Parte din ei aveau gleznele îmbrăcate în frunze şi acum această trupă începu să execute o pantomimă ce părea să distreze pe naturalist şi Tobie. „Pentru asta trebuia să pierdem atîta timp, aici", gîndeam eu. Mulţimea începu un cîntec plictisitor, în timp ce tinerii elevi se pregăteau să dea examenul de maturitate, aducînd un teanc de vreascuri uscate, cărora le deteră foc. Printre ei recunoscurăm pe Miago, deoarece cei patru tineri nu aveau nici un fel de mască.

Sălbaticii înconjurară într-un cerc larg văpaia, lîngă care se aflau băieţii.

Domnul Pipelet, care se apropie de mine, îmi şopti la ureche că aceşti tineri trebuie acum să dovedească că sînt demni de a fi primiţi în rîndul bărbaţilor tribului. Unul dintre australieni le legă mîinile la spate. Bărbaţii mai bătrîni, arbitrii, după cum bănuiam, aşezară băieţii în şir în faţa focului. La un semn, primul se aruncă re-

pede în flăcări, reușind să le străbată. Unul după altul săriră neînfricați în văpaie. Fără îndoială că o părticică din corpul gol era friptă, dar ei nu arătau prin nici un gest durerea. Crengile care alimentau focul erau complet arse, cînd jarul a fost acoperit cu ramuri înfrunzite, venind din nou rîndul la fiecare candidat să se tăvălească în frunzișul înfierbîntat, în care ei se întorceau cu repeziciune cînd pe o parte, cînd pe alta, pentru a nu fi pîrliți. Arbitrii vegheau să nu se audă nici o exclamație de durere din gura lor. După cîte am observat, nici un candidat nu a căzut la examen.

Nu li s-a lăsat mult timp să se întremeze după acest chin, căci intră în arenă vraciul bătrîn cu care domnul Pipelet stătuse de vorbă cu o zi înainte și pe care-l recunoscurăm după coiful ce-l purta pe cap. Se făcu tăcere și după figura gravă a bărbaților, îmi dădui seama că nu era nimic de rîs. Apăru un bărbat care ducea în mîini o sabie din lemn tare, de eucalipt, foarte ascuțită și periculoasă, pe care o văzusem cu o zi înainte la băștinași. Vraciul luă sabia și cu o îndemînare uimitoare începu să vîjîie pe la capul celor patru tineri această armă atît de înfricoșătoare la vedere. Cei patru elevi stăteau nemișcați ca patru stane de piatră. Cea mai neînsemnată mișcare a mușchilor, care ar fi însemnat frică, i-ar fi arătat ca nedemni.

Vraciul scoase apoi un cuțit lung și în tăcerea evlavioasă a adunării trecu la executarea operației de circumciziune la fiecare din cei patru tineri, care nu se mișcau din poziția lor. Observai bine figurile lor, însă la niciunul nu se vedea vreo tresărire. Îmi dădeam totuși seama că de-abia se mai puteau ține pe picioare. Mă gîndeam la acești tineri sălbatici care trebuie să fie așa de mîndri și de bucuroși că de azi înainte vor putea și ei mînca carne de cangur sau emu, cînd mă simții tras cu putere de mînă. Era Tobie care prin gesturi mă făcu să înțeleg că nu mai poate suporta această priveliște și mă rugă să plecăm. Făcui semn domnului Pipelet, care tot mai privea la dansul bărbaților ce începuseră să

zbiere şi să tropăie, agitîndu-şi în aer lăncile, că acum este momentul să ne facem nevăzuţi.

Cînd ne aflarăm departe de locul ceremoniei, savantul nostru ne spuse că în Australia se găsesc nenumărate specii de şerpi veninoşi, dar că cel întîlnit de noi nu făcea parte dintre aceştia, fapt observat de el deabia în momentul cînd şarpele se retrăgea în gaură, recunoscînd forma coadei turtite a familiei *Colubriforme*. Bolovanul pus de mine la intrare nu ar fi fost de nici un folos, deoarece aceşti şerpi îşi fac întotdeauna mai multe ieşiri din vizuina lor. Şi pentru că a fost vorba de şerpi, cînd eram în apropiere de malul mării, domnul Pipelet ne spuse că pe coastele australiene prin aceste locuri se găsesc şerpi veninoşi din specia Hydrophdae ce trăiesc în turme şi înoată cu o viteză uimitoare de-a lungul ţărmului, printre stînci, astfel că atunci cînd Filippo a venit cu barca să ne ia de la ţărm, am ţipat la el să nu intre cu picioarele în apă, iar noi am sărit pe bolovani pînă la barcă, nemaibăgîndu-ne în apă cu pantalonii suflecaţi.

Capitolul X

OCOLIND TASMANIA

A doua zi la prînz totul era pus la punct şi cum aveam vînt bun, am luat-o direct spre sud.

Pe seară, Tobie, care se căţărase sus, pe gabie [1], ne anunţă că se vede pămînt. Pînă se întunecă, puturăm să vedem şi noi un vîrf stîncos care părea că ţîşneşte din mare. A doua zi de dimineaţă, traversînd strîmtoarea lui Bass, aveam la stînga noastră înălţimile stîncoase ale Tasmaniei. Am navigat toată ziua cu direcţia vest-vest-sud şi am ieşit din strîmtoare strecurîndu-ne printre insula King şi grupul de insule Hunters.

„Grafton" mergea sub vînt şi înainta încet, părăsind apele întunecate ale strîmtorii lui Bass. Eram la cîrmă cu Tobie lîngă mine, cînd auzirăm vocea subţire a naturalistului lîngă noi.

— Mă cam ocoleşti, Tobie, spuse el.

— De loc, domnule Pipelet. Dar am fost foarte ocupat ; Filippo nu-mi dă răgaz o clipă şi nici obligaţiile mele de viitor marinar...

Domnul Pipelet privi la figura serioasă a lui Tobie şi zîmbi.

— Cînd vom ancora în port, te voi lua cu mine să mergem după ceva fructe şi ce vom mai găsi prin paraginile acestea. Nu cred că vom face mare lucru.

— Într-adevăr, nu cred să crească cine ştie ce pe aici, îi răspunsei eu, privind coastele stîncoase, fără vegetaţie, care se iveau în zare.

---

[1]. Gabie — platformă rotundă fixată la o treime din înălţimea catargului prova. (n.a.).

Navigam la mică distanță de țărm. Timpul fiind liniștit, domnul Pipelet vru să mai spună ceva, cînd dinspre coastele stîncoase se auziră zgomote înfundate care se repetau, de parcă s-ar fi tras nenumărate focuri de armă. Ocoleam în acel moment capul vestic al celei mai mari din insulele Hunters și vîntul, bătînd dinspre strîmtoare, aducea pînă la noi zgomotul împușcăturilor.

— Se bat pe aproape ? făcu nedumerit domnul Pipelet.

— Așa mi se pare. Tobie, du-te și anunță-l pe căpitan și pe domnul Raynol, zisei eu.

Căpitanul ieși pe punte cu luneta și scrută zarea în direcția de unde veneau împușcăturile, fără să vadă însă nimic, un promontoriu stîncos acoperindu-i vederea.

Deodată trei pirogi duble apărură de după promontoriu, avînd direcția țărmului opus, adică al Tasmaniei propriu-zise.

Din pirogile lor strîmte, ocupanții se vedeau ca niște puncte negre care se agitau trăgînd la vîsle. Păreau să fie vreo zece în fiecare pirogă.

— Îmi pare curios, se adresă căpitanul domnului Raynol, întinzîndu-i ocheanul. Cei care trag la vîsle au mișcările dezordonate, nu trag în ritm. N-am mai văzut așa ceva la indigeni. Priviți !

Domnul Raynol aprobă cele spuse de căpitan, adăugînd că ritmul în care merg ar da de bănuit că vor să ajungă cît mai repede undeva.

— Corabie la babord ! strigă Tobie, care se și cățărase sus, în gabie.

Privirile tuturor se întoarseră spre stînga, unde apăruse din aceeași direcție cu pirogile un mic schooner [1], care părea că este în urmărirea celor de pe pirogi.

— Dacă ei urmăresc pirogile, le vor ajunge într-o jumătate de oră, deci înainte ca ele să atingă țărmul, spuse căpitanul.

Într-adevăr, distanța dintre velier și pirogi se micșora treptat. Acum puteam vedea cu ochii liberi mișcă-

[1]. Schooner — corabie mică, cu velatură de goeletă (n.a.).

rile dezordonate ale negrilor, care trăgeau la vîsle desperați

„Grafton" era la o leghe departe de pirogi, cînd schoonerul le ajunse. Comenzi scurte făcură ca pe schooner o parte din pînze să fie strînse, apoi de pe bordul lui începură să se audă bubuitul carabinelor și să se vadă fumul făcut de explozii.

Negrii din pirogi cădeau unul cîte unul. Alții, desperați, se aruncară în apă, însă se pare că nici acolo nu puteau scăpa de furia celor de pe corabie, care îi vînau imediat ce ieșeau la suprafață.

Curînd, împușcăturile încetară. Pirogile se scufundară și ele, găurite de gloanțe.

— Direcția schooner — îl auzii poruncind pe căpitan. Adu arme, George, și dă-mi pîlnia, Tobie, ceru el, după ce schimbase cîteva cuvinte cu Raynol.

În grabă se aduseră din cabina căpitanului patru carabine, care fură împărțite împreună cu muniția respectivă. Numai domnul Pipelet refuză să ia vreuna, spunînd că nu știe să ochiască.

Cînd ne-am apropiat de ei, cei de pe schooner se pregăteau să ridice din nou pînzele.

— Ce a fost cu măcelul ăsta ? întrebă căpitanul prin megafon.

De pe corabia alăturată se auzi un hohot de rîs scos din mai multe piepturi, apoi o voce care spuse batjocoritor :

— Vedeți-vă de drum ! Niște păcătoși de băștinași și-au primit pedeapsa.

— Dar ce au făcut ? întrebă din nou căpitanul.

— Acum nimic, dar cred că ei mi-au furat două vaci anul trecut, răspunse de pe vas o namilă bărboasă.

— Și-i omorîți ca pe niște animale pentru o simplă bănuială ?

— Ascultă-mă, tu, de acolo. Cărați-vă mai repede sau începem și cu voi. Dau acum socoteală și pentru niște negri ? Ei, drăcia dracului !

Căpitanul renunță să mai întrebe ceva și dădu ordin să reducem velatura și să lăsăm o barcă pe apă.

După o cercetare de o oră în jurul locului unde se întîmplase măcelul, barca se înapoie cu un băştinaş rănit, care fusese scos din apă tocmai cînd era să fie sfîşiat de un rechin.

Era o biată fiinţă scheletică, îndobitocită de frică şi foame, cu umărul stîng găurit de un glonţ.

Naturalistul îl pansă cu multă pricepere, iar Filippo îi aduse de mîncare. Privea aiurit la noi, neînchipuindu-şi cum este posibil ca puţin timp înainte oamenii albi să-l vîneze ca pe un animal, iar acum alţii să-l îngrijească şi să-i dea de mîncare.

Cu ajutorul celor trei maori ai noştri, am putut afla că urmăritorii erau colonişti care îşi făceau vînătoarea obişnuită de indigeni. Întîi le descoperiră satul şi-l devastară, dîndu-i foc şi împuşcîndu-le femeile şi copiii. Erau primele împuşcături pe care le auzisem noi din depărtare. Bărbaţii reuşiseră să se urce în pirogi, cu gîndul să scape. Coloniştii îi prinseră şi pe unii îi uciseră sub ochii noştri. La întrebarea dacă n-au furat ei vacile, indigenul, zăpăcit, nu înţelese deodată, apoi ne răspunse că ei s-au aşezat aici numai de puţin timp, fiind goniţi din alte locuri, tot de colonişti.

A doua zi de dimineaţă, după ce i-am dat ceva hrană şi cîteva unelte, l-am dus la ţărm unde el dispăru în desiş.

Desigur că în ziua ce urmă nu se discută pe bord de cît de felul neomenos cum sînt trataţi indigenii de către coloniştii englezi.

Eram din nou de cart cu Tobie lîngă mine, cînd domnul Pipelet se apropie de noi şi continuă conversaţia întreruptă în ajun de sîngerosul eveniment.

— Ceea ce aţi văzut ieri nu este decît un mic episod din opera de colonizare a Tasmaniei de către coloniştii englezi. Dar nu trebuie să confundaţi coloniştii liberi, oameni întreprinzători şi harnici, care deschid noi drumuri în ţările sălbatice, cu cei de aici, din Tasmania.

Din 1817 englezii luaseră obiceiul să se trimită aci numai marii criminali, care erau debarcaţi la Macqua-

rie Harbour, unde vom ancora noi azi. Ce făceau aceşti oameni care aveau o libertate relativă faţă de autorităţile engleze, însă absolută faţă de băştinaşi? Rătăceau la întîmplare prin insulă, furînd şi ucigîndu-se între ei, dar mai ales exterminînd pe indigeni. Aveau doar acest drept, credeau ei, deoarece pielea lor era albă, pe cînd a bieţilor băştinaşi era neagră.

Această stare de lucruri dură aproape o jumătate de secol. Puşcăria din Tasmania, alimentată cu scursorile societăţii engleze, se umplea mereu şi noii veniţi împingeau pe nenorociţii de băştinaşi în locurile cele mai aride, îi lipseau de locuri de vînătoare, de locuri de pescuit, sau mai simplu îi ucideau numai din plăcerea de a-i ucide. Un fapt mai condamnabil decît al canibalilor, care ucid pentru a mînca şi de multe ori sînt îndemnaţi la aceasta de foame sau de credinţe primitive.

De-abia în 1852, adică acum nouă ani, guvernul englez restabili ordinea în Tasmania, ordine destul de relativă, după cum aţi văzut ieri. Penitenciarele din Tasmania fură suprimate, iar patru ani mai tîrziu transporturile de deportaţi încetară. Vedeţi, deci, pentru ce se întîmplă asemenea măceluri, ca şi cel care s-a petrecut sub ochii noştri. Guvernul a luat acum cîţiva ani măsura ca indigenilor rămaşi în viaţă, foarte puţini, ce-i drept, să li se facă un azil în insula Flinders. Nu toţi însă au putut fi adunaţi aci. Cei care încă mai vor să trăiască pe lîngă albi, în libertate, păţesc ca cei de ieri.

Dar iată şi portul Macquarie Harbour. Ce mai căutăm aici, domnule Raynol?

— Se pare că Jerry are nişte afaceri de făcut — răspunse acesta, şi-l arătă pe Jerry care-şi îmbrăcase cizmele şi jileteca de sărbătoare şi, nerăbdător să acostăm mai repede, plescăia din limbă la gîndul băuturii care-l aştepta.

Înainte de a începe manevrele pentru ancorare, căpitanul ne strînse pe toţi şi, asistat de domnul Raynol, ne făcu cunoscut că nimeni nu are voie să coboare pe

ţărm afară de domnul Pipelet şi Jerry. În cazul cînd vom fi întrebaţi ce transportăm, să răspundem că avem o încărcătură de cafea.

Motivul acestor ordine l-am aflat de-abia spre miezul nopţii, cînd am început să scoatem din cală o parte din lăzile grele şi să le trecem pe chei, unde erau încărcate în grabă şi transportate la magaziile lui Wheler. Nu ştiam ce conţin, pînă cînd doi negri au scăpat o ladă jos. Sub greutatea dinăuntru, capacul sări şi cîteva carabine se rostogoliră. În aceeaşi clipă Jerry stinse felinarul la lumina căruia lucram şi, orbecăind prin întuneric, strînserăm armele şi le urcarăm în căruţe. Ameninţări surde ieşeau din gura lui Jerry cel roşu, iar căpitanul, care se plimba nervos pe lîngă noi, ne zorea să terminăm mai repede.

Eram acum lămurit asupra încărcăturii atît de grele pe care o aveam în cală. Transportam arme, cu care Bunny Wheler făcea contrabandă, fiind interzisă vînzarea acestora în fostele colonii de puşcăriaşi. Erau arme cu care coloniştii se ucideau între ei, sau mai simplu trăgeau la ţintă în nenorociţii de indigeni.

Înţelegeam supărarea căpitanului şi a domnului Raynol şi motivul pentru care Jerry se dusese singur să negocieze cu reprezentanţii stăpînului său din Macquarie Harbour.

N-am mai aşteptat să se facă ziuă şi după întoarcerea lui Jerry am ridicat ancora imediat. În cală mai rămăseseră nenumărate lăzi lungi şi lădiţe. Unde urma să le mai ducem şi pe acestea ?

*

* *

Aceasta este o mare pierdere de timp, îl auzii pe domnul Raynol spunînd a doua zi. Aplecat asupra unei hărţi maritime, discuta împreună cu căpitanul Musgrave direcţia pe care urma să o ia „Grafton". Dacă nu ar fi existat aceste obligaţii ce ne-au fost impuse de Bunny Wheler, în două săptămîni am fi ajuns în insula Campbell.

— Poate nu chiar atît de repede, dar cu siguranţă, că în optsprezece, douăzeci de zile am fi fost acolo, îi răspunse căpitanul. Sînt destul de mulţumit de felul cum merge „Grafton".

— În Noua Zeelandă nici nu ştim cît vom întîrzia. Încărcătura pe care o avem pe bord mă neliniştește.

— Va trebui să fim foarte atenţi cînd ne vom apropia de insulă, spuse căpitanul. Precauţia luată de Bunny Wheler de a trece vasul pe numele dumneavoastră, ca singur armator, nu cred să fie suficientă pentru a îndepărta bănuielile autorităţilor engleze cu privire la prezenţa noastră prin acele locuri.

— În cazul cînd ne întîlnim cu o fregată engleză care ar voi să ştie ce transportăm, ar însemna o condamnare sigură pentru noi, adăugă domnul Raynol.

— Nu vreau să mă dau înlături de la răspundere, însă cred că Bunny a fost destul de viclean aruncînd numai asupra dumneavoastră răspunderea acestei afaceri, de pe urma căreia el profită iar dumneavoastră riscaţi numai. V-a promis şi dumneavoastră o parte din beneficiul care va rezulta din vînzarea armelor ?

— Mă jigneşti, căpitane. Ai luat parte la toate convorbirile mele cu Bunny în ceea ce priveşte organizarea acestei călătorii şi ştii cît m-am străduit să nu intru în afaceri necurate.

— Într-adevăr, de-abia cînd a văzut că vasul este gata de plecare, a venit cu propunerea să transportaţi dumneavoastră armele, iar dacă refuzaţi rupea orice angajament. Ştia că oricare din vasele lui ar fi fost urmărit şi se expunea la percheziţie. Nu înţeleg de ce nu a transportat această încărcătură cu un alt vas, cumpărat peste noapte şi trecut ca şi „Grafton" pe numele altui armator.

— Dumneavoastră şi cu mine, căpitane, prezentăm destule garanţii ca să nu ne bănuiască cineva de lucruri murdare. Asta cel puţin la Sydney. Pe drum însă norocul şi abilitatea urmează să ne salveze. Apoi trebuie văzut şi prin cealaltă latură, pur comercială, pe care

Bunny o urmăreşte în orice clipă. Luînd parte la cheltuielile călătoriei, cîştigă de la contrabanda de arme.

Totuşi, căpitane simt în sufletul meu o mare satisfacţie la gîndul că aceste arme pe care noi le ducem în Noua-Zeelandă vor ajuta poate maorilor să-şi recîştige pămînturile cotropite de coloniştii englezi.

— Ce puneţi la cale, domnilor? se auzi vocea domnului Pipelet. Aha, studiaţi traseul de urmat. Îmi plac orice fel de hărţi, în afară de cele maritime. Îmi par complet şterse, fără culoare.

— Dar pentru noi, marinarii, sînt destul de colorate, domnule Pipelet, îi răspunse repede căpitanul, apărîndu-şi harta şi începînd să o ruleze.

— Nu mă refer la aceasta, ci la lipsa lor de viaţă; pe ele nu vezi decît curenţi, vînturi, adîncimi, stînci, baraje. Nu oraşe, nu munţi, nu vegetaţie. Stai, căpitane, nu o strînge. Vreau să-mi arunc şi eu ochii pe ea. Ai toată partea de sud a oceanului Pacific. Uite insula Norfolk care a servit pînă acum cinci ani, ca şi Tasmania drept închisoare puşcăriaşilor nărăviţi din Australia şi care anul trecut a fost colonizată cu urmaşi ai marinarilor ce s-au revoltat acum şaptezeci şi patru de ani pe vasul „Bounty" şi au fugit în insula Pitkern. Acolo, din amestecul celor nouă englezi rebeli cu şase tahitieni şi douăsprezece tahitiene, a ieşit o generaţie de oameni sănătoşi care acum au venit să populeze şi insula Norfolk.

— Acum trei luni, cînd mă întorceam din San Francisco, am văzut pe aceşti urmaşi viguroşi şi frumoşi ai acestei modeste comunităţi. Şi cînd te gîndeşti că sînt mulţi oameni de ştiinţă care au afirmat că din amestecul europenilor cu rasele „inferioare" nu pot ieşi generaţii sănătoase, completă domnul Raynol.

— Am căutat să aflu mereu care a fost motivul revoltei şi cum s-a petrecut, însă din toate povestirile auzite de mine, faptele diferă, ba unele se bat cap în cap, adăugă domnul Pipelet.

— Din întîmplare, printre cunoscuții mei din Sydney era și colonelul Parker. Tatăl său lucrase sub Bligh prin 1810, astfel că el știa povestea de la însuși eroul principal, spuse domnul Raynol. Cînd veți fi dispuși să aflați adevărul asupra celor întîmplate pe „Bounty", vă stau la dispoziție.

— Dacă nu vă supără, vă rugăm chiar acum, zise naturalistul.

REVOLTA DE PE VASUL „BOUNTY"

Şi domnul Raynol ne povesti următoarele :

— Călătoriile lui James Cook în jurul lumii şi rezultatul lor, descoperirea nenumăratelor insule, necunoscute pînă atunci celor din lumea veche, a făcut pe englezi să gîndească că transplantarea unora din plantele insulelor bogate ale Pacificului în alte colonii mai sărace, dar cu o climă propice cultivării lor, nu ar face decît să le umple cu aur buzunarele.

Astfel, după cea de a doua călătorie în jurul lumii a lui James Cook, un grup de botanişti de la Societatea regală de ştiinţe din Londra, examinînd însemnările acestuia cu privire la flora insulelor Pacificului, propuse guvernului să trimită un vas în insula Tahiti, cu scopul de a aduce de acolo o serie de plante — arborele de pîine, merişorii de cytera şi altele — care apoi urmau să fie aclimatizate în celelalte posesiuni engleze.

Proiectul aprobat, pentru ducerea lui la îndeplinire a fost construit special, în cele mai bune condiţii de confort şi soliditate, brickul „The Bounty".

O călătorie în insulele Pacificului avea atunci, după povestirile minunate ale celor care le exploraseră, caracterul unei vizite în ţara basmelor. Pe de altă parte, călătoria, implicînd şi multe primejdii, fiind considerată în caz de reuşită ca un act de mare îndrăzneală şi pricepere, cei care terminau cu bine o astfel de expediţie se puteau aştepta la întoarcere la cele mai mari onoruri şi la o grabnică avansare. Pentru acest motiv, mulţi

ofiţeri din marina engleză doreau să facă parte din echipajul brickului „The Bounty".

În luna decembrie 1787, cînd vasul a fost gata, amiralitatea engleză a numit comandant pe căpitanul William Bligh, un ofiţer energic şi încercat care dăduse dovadă în timpul serviciului de o severitate excesivă, fapt care îl făcuse apreciat de superiorii săi şi mai mult temut decît iubit de inferiori.

Cum în acel timp, comandantul navei avea dreptul de a-şi alege pe unul din secunzi, Bligh alese pe locotenentul Cristian, mai tînăr cu cîţiva ani decît el.

Alegerea aceasta nu se făcuse la întîmplare. Cristian fusese camarad de şcoală cu Bligh şi navigaseră împreună în cîteva călătorii pe coastele Africei. Cu toate că erau prieteni şi se înţelegeau de minune, caracterul lor era însă complet deosebit : dacă Bligh era sever şi uneori rău, ieşindu-şi din fire repede, Cristian era blînd, însă tot aşa de hotărît şi de energic ca şi Bligh.

Alegerea de secund pe care o făcuse căpitanul lui Bounty s-a dovedit mai tîrziu nefericită. Dacă s-ar fi cunoscut mai bine pe sine însuşi, s-ar fi ferit să călătorească împreună cu un camarad care îi era prieten acum, însă cu care mai înainte se duşmănise de moarte. Căci în trecutul lor exista o taină, care va lămuri cum s-a făcut ca la prima ciocnire prietenia lor să se risipească.

Cu ani în urmă, Bligh şi Cristian fuseseră invitaţi de un prieten comun să petreacă cîtva timp în apropierea Glascowului. Primul tocmai căpătase epoleţii de locotenent, iar Cristian era încă sublocotenent.

Acolo, ei au cunoscut pe Hélène, sora prietenului lor, de care cei doi tineri se îndrăgostiră din primele zile. Hélène se pare că era atrasă mai mult de Cristian, astfel că după zece zile cei doi îşi schimbară inelele de logodnă.

Bligh simţi o durere adîncă cînd înţelese alegerea făcută de Hélène. În loc să părăsească terenul unde fusese învins, rămase mai departe la fermă. Pregătirile de

nuntă erau începute, iar ceremonia aceasta se fixase înainte de terminarea concediului lui Cristian.

Într-o zi, pe cînd cei doi tineri însoţeau călare pe Hélène pînă la un sat vecin, aceasta propuse o întrecere : cine va ajunge mai întîi la un anumit punct. Propunerea acceptată, dădură pinteni cailor şi cursa începu. Hélène, fiind o amazoană desăvîrşită, îi întrecu cu mult şi ajunse prima. Pe drum, pînă la locul de sosire, între Bligh şi Cristian se născu o ceartă care se soldă cu o provocare la duel.

Fără să spună nimic Hélènei, cei doi ofiţeri se purtară ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Aceasta, imediat după ce sosi, înfierbîntată fiind de cursă, ceru să bea un pahar cu lapte rece, fapt căruia nu-i dădu nici o importanţă.

A doua zi, în prezenţa martorilor, Bligh şi Cristian se băteau în duel pe un teren la marginea oraşului Glascow. Rezultatul fu că Bligh se alese cu mîna dreaptă străpunsă. Conveniră să atribuie unui accident rana aceasta şi se întoarseră la fermă. Aci aflară cu groază că Hélène se îmbolnăvise de pleurezie galopantă, în urma paharului de lapte rece băut.

După trei zile, cei doi rivali însoţeau corpul neînsufleţit al fetei la ultimul lăcaş. Aici, în faţa nenorocirii comune, ei se împăcară, jurîndu-şi prietenie veşnică.

După cîţiva ani, Bligh se însură, iar Cristian rămase mai departe credincios amintirii Hélènei.

Acum erau din nou împreună, însă într-o situaţie cu totul nouă ; unul era comandant, iar celălalt subaltern. Aceasta cît şi firea lor complet deosebită va duce la deznodămîntul tragic care a provocat revolta.

După ce au fost îmbarcaţi pe corabie un botanist şi un grădinar, la 25 septembrie 1787, brickul părăsi portul Plymouth.

După scurt timp, severitatea excesivă a lui Bligh deveni greu de suportat întregului echipaj. În schimb, Cristian îşi dădea osteneala să mai îndulcească asprimea comandantului, astfel că el dobîndi dragostea unanimă a echipajului.

Călătoria se desfăşură în bune condiţiuni. Corabia străbătu oceanul Indian, trecu prin strîmtoarea Sunda şi făcu un popas de cîteva zile la Batavia, în insula Java, unde se aprovizionară cu apă de băut şi alimente proaspete.

Trecînd prin marea Arafura, după cinci săptămîni se aflau în apropierea insulei Tahiti, cînd între căpitan şi secund izbucni o ceartă grozavă care urma să fie prologul dramei. Motivul ar fi fost o chestiune de minimă importanţă. Pentru a nu se îndepărta cu un deget de regulament, Bligh pretinsese ca marinarii să poarte obişnuitele berete, confecţionate din stofă de lînă şi deci cu totul improprii sub soarele arzător al ecuatorului. La început, Cristian ridică cîteva obiecţiuni dictate de bunul simţ, apoi renunţă şi-l anunţă pe Bligh că va cere echipajului să respecte regulamentul. Această atitudine nu fu pe placul căpitanului care, în sinea sa, simţea că dreptatea era de partea lui Cristian. Îl insultă pe Cristian, iar acesta, ieşindu-şi din fire, îl ameninţă cu un topor.

Bligh ceru ca secundul său să fie arestat, însă cum cearta se petrecuse fără martori, învinuirea comandantului era lipsită de temei.

Restul ofiţerilor, cît şi întregul echipaj, aflînd cauza scandalului, primiră pe Cristian cu aclamaţiuni. Golul din jurul lui Bligh creştea.

În acest timp, corabia se apropia de insula Tahiti, insulă minunată, pe care exploratorul Cook a numit-o cu drept cuvînt paradisul pămîntului, şi ancoră în golful Matavai.

Populaţia prietenoasă ieşi înaintea corăbiei în sute de pirogi pline cu bărbaţi şi femei, arătîndu-le punctul cel mai favorabil de a ancora. Obişnuitele ghirlande de flori mirositoare trecură de pe grumajii graţioşi ai tinerelor tahitiene pe aceia ai asprilor marinari.

În zare se desfăşura vegetaţia luxuriantă a insulei, etajată în nenumărate trepte ce se înălţau pînă în vîrful munţilor albaştri, cuprinzînd cele mai minunate plante tropicale : minunaţii meri de cytera cu fructe aurite şi

aromate, lămîi şi portocali, diferite specii de palmieri, bananieri şi arbori de pîine cu fructele de mărimea merelor, rotunde şi cu coaja subţire. Băştinaşii mănîncă fructul arborelui de pîine după ce l-au rumenit în cuptor pînă ce coaja începe a se înnegri, iar înăuntru devine fraged şi alb. Astfel pregătit, acest fruct dă un produs făinos şi suculent, care are acelaşi gust cu al pîinii calde.

De la plecarea lui Cook, în 1778, pînă la venirea lui Bounty, nu mai staţionase în Tahiti nici o corabie cu albi. Sosirea vasului Bounty a prilejuit o sărbătoare generală de şase zile, în care timp s-au fript purcei sălbatici între pietre înroşite, s-au mîncat peştişori în marinată de lămîie, mult „tairo", mîncarea nelipsită a tahitienilor, preparată cu miez de nuci de cocos şi piper. Nenumărate vase din bambus pline cu vin de portocale au fost golite.

Oricine îşi poate imagina ce reprezintă pentru marinari o asemenea sărbătoare prelungită, după lunile grele de călătorie pe mare. Pentru ei debarcarea în Tahiti reprezenta, într-adevăr, o şedere în paradis.

Timp de şase luni de zile cît brickul a rămas ancorat, comandantul Bligh nu părăsi vasul decît pentru plimbări scurte, trăind cu amintirea soţiei şi a copiilor săi. Cît despre Cristian, acesta uită cearta avută, alături de frumoasa tahitiană Mohé, fiică de sînge regal, cu care se cunună în grabă după obiceiul locului.

Şederea atît de prelungită pe insulă nu era hărăzită numai desfătărilor. Mai multe mii de rădăcini de arbori de pîine, ananas, piper şi meri de cytera fuseseră pregătite pentru transport, sub îngrijirea botanistului şi grădinarului expediţiei. Încărcătura terminată, comandantul hotărî ca plecarea să se facă peste cinci zile şi pentru a întări disciplina printre oamenii săi, dete ordin ca în acest răstimp nimeni să nu părăsească vasul decît în interes de serviciu.

Vestea aceasta nu fu pe placul echipajului, dar mai ales a lui Cristian şi a celor trei aspiranţi — Haywood, Young şi Stewart — cărora le produse o mare durere:

uitaseră de Anglia şi de datoria de marinar, alături de tinerele lor soţii tahitiene, în mijlocul acestei insule fermecate.

Se pare că din acest moment a încolţit în gîndul lor o vagă intenţie de dezertare, simulînd la început boala spre a fi lăsaţi pe insulă, sau pentru a putea pur şi simplu să fugă în munţi.

Totuşi, nereuşind cu această prefăcătorie şi pentru a nu se expune pedepsei de dezertare, se hotărîră să se întoarcă în Anglia, să demisioneze din armată şi să se înapoieze în grabă la Tahiti.

Plecarea corăbiei era regretată şi de indigeni. Regele lor, tînărul Pomare, hotărî să dea o mare serbare în onoarea celor de pe vas.

Ştiind că această serbare va întîrzia plecarea, Bligh era pe punctul de a refuza. Totuşi, pentru a nu jigni pe băştinaşi, acceptă.

Cu această ocazie ura lui Bligh contra lui Cristian începu să încolţească din nou. Cunoscînd legătura acestuia cu Mohé, profită de o mică greşeală a lui Cristian şi-l consemnă pe bord pe tot timpul serbării. Dîndu-şi seama că fostul său prieten îl împinge la comiterea unui act de indisciplină, cu toată mîhnirea pe care o simţea, Cristian se supuse ordinelor căpitanului.

Totuşi, cînd o barcă în care era micuţa Mohé acostă la bord, Cristian uită de disciplină şi în înţelegere cu ofiţerul de serviciu însoţi pe tînăra lui soţie pe insulă, în golful Tanoua, unde casa lor se afla ascunsă între abanoşii înfloriţi.

A doua zi, în zori, era înapoi, fără ca ceilalţi să ştie de plecarea sa. Acest lucru se petrecu zi de zi, cît ţinură serbările. Cei doi îndrăgostiţi trăiau singuratici, doar zgomotul petrecerii ajungînd pînă la ei. Pe malul lacului Vaihiria, la lumina torţelor ce se oglindeau în apă şi în sunete înăbuşite de tobe şi fluiere, Bligh şi ceilalţi ofiţeri asistau la desfăşurarea serbărilor de adio.

Amintirea acestor zile, rămasă neştearsă în sufletul marinarilor, contribui la plămădirea revoltei ce urma să se dezlănţuiască.

Părăsind insula, căpitanul Bligh dădu ordin să se ridice ancora şi „Bounty" ieşi din golful Matavai, însoţit pînă departe, în larg, de şiruri nesfîrşite de pirogi pline cu băştinaşi, care le urau marinarilor drum bun.

Plecînd din Tahiti, corabia luă direcţia spre insula Tofua, care trebuia cercetată cu atenţie, pentru a se constata dacă este bună pentru înfiinţarea unei noi colonii. Ideia fondării acestei colonii în insula Tofua fusese dată de peripeţiile unui marinar englez, Patrick.

Pe cînd trecea prin dreptul acestor insule, Patrick sărise de pe vas şi înotase pînă la ţărm. Fiind un element rău, comandantul corabiei renunţase la el, lăsîndu-l în voia soartei pe care singur şi-o alesese. Nenorocitul se descurcă bine : luase cu el şi un săculeţ de cartofi şi grîu, care-i fu salvarea. Cultivă semînţele de grîu şi cartofi, scoase recolte bune, cîte două, trei pe an, şi vîndu produsele sale diferitelor vase care se opreau să se aprovizioneze cu apă. Schimbul se făcea numai pe rachiu, astfel că ajunse într-o stare de pură animalitate. După trei ani, pe insulele pustii colonia se mărise la patru persoane : Patrick reuşise să atragă în regatul său încă trei marinari. Le lipseau însă femeile pentru a popula insula. Furară o şalupă de la un vas american şi cu ea ajunseră nu în insulele Marchize cum intenţionau, ci în America de Sud. După diferite delicte şi şederi prin închisoare, urma lui Patrick se pierdu.

Era primul pămînt pe care vasul „Bounty" îl vizita de la plecarea din Tahiti. După ce se făcură cercetări amănunţite, terestre şi hidrografice, vasul părăsi insula. Această reluare de contact cu uscatul fu semnalul revoltei care mocnea în sufletele celor mai mulţi oameni din echipaj, dar mai ales în sufletul lui Cristian.

După cîte s-a aflat mai tîrziu, ideia răscoalei i-a fost dată lui Cristian de Young, tînărul aspirant. Cristian o acceptă, cu o singură condiţie : să fie respectată

viața căpitanului. Înarmînd o parte din echipaj, Cristian arestă pe Bligh și ceilalți ofițeri. Unii din marinarii care luaseră parte la răscoală cereau ca Bligh să fie ucis. Sforțările lui Cristian pentru a împiedica crima au fost destul de mari. Pentru ca totuși să scape de ei cît mai curînd, se hotărî să-i lase în voia valurilor. Echipară o șalupă cu ceva provizii, unelte de navigație și diferite obiecte indispensabile și Bligh, împreună cu ofițerii care îi rămăseseră credincioși, fură îmbarcați : în total nouăsprezece persoane. Cerură puști, dar li se deteră numai cuțite.

Despărțirea se făcu într-o tăcere de mormînt. Cei douăzeci și cinci de răsculați de pe „Bounty" priveau cum dispare în zare șalupa încărcată cu camarazii lor, în timp ce „Bounty" era condus spre ținta dorințelor tuturor : insula Tahiti.

Cu toate că cei din șalupă se aflau în mijlocul Oceanului Pacific, într-un vas rudimentar, cu puține provizii dar cu multe șanse să fie scufundat de prima furtună, ei nu desperară. Cu energia care-l caracteriza, Bligh puse cap spre vest, cu gîndul să ajungă în Australia.

A doua zi întîlniră o insulă plină de palmieri și tot felul de arbori tropicali. Acostară pentru a-și mări provizia de apă, deoarece li se dăduseră trei butoaie de apă din care două erau goale. De-abia debarcară și din desișul pădurilor învecinate se iviră nenumărați sălbatici. O ploaie de pietre și suliițe se abătu asupra lor. Un matelot căzu, restul scăpară prin fugă.

Urmară zile de deznădejde și de speranță. Înfruntară furtuni, soarele ecuatorial ardea puternic, apa lipsea, de asemenea hrana ; uscatul nu se bănuia uneori decît după păsările care-i însoțeau în zbor, totuși cu o perseverență nemaiîntîlnită înaintau mereu spre vest.

Trecură pe lîngă coasta de nord a Australiei, unde debarcară și făcură un foc mare, la care fripseră un pui de cangur prins după multă goană de doctor și doi marinari.

La 3 iunie, trecură pe lîngă capul York, punctul cel mai nordic al Australiei, iar la 9 iulie, după o călătorie de patruzeci şi una de zile, optsprezece spectre îmbrăcate în zdrenţe debarcară în partea de sud-vest a insulei Timor.

Guvernatorul insulei îi ajută să se întremeze şi, după trei luni, cincisprezece oameni făcînd parte din vechiul echipaj al lui „Bounty" se îmbarcară pentru Anglia. Doctorul rămase în Batavia, iar botanistul şi doi marinari muriră de friguri pe insula Timor.

Sosind în Anglia, Bligh fu avansat la gradul de comandor şi i se puse la dispoziţie o corabie să-i caute pe răsculaţi, însă el refuză.

Dar să revin acum la cei rămaşi pe „Bounty", spuse domnul Raynol. Ei nu s-au putut reîntoarce în Tahiti atît de repede cît ar fi voit, căci o serie de vînturi potrivnice le îngreună înaintarea. Apoi Cristian se sfătui cu oamenii săi şi ajunse la concluzia că o şedere îndelungată în Tahiti ar fi fost periculoasă. Trebuiau găsite deci unele insule fertile, însă ferite din drumul navigatorilor, unde se gîndeau să se stabilească definitiv, bineînţeles împreună cu tahitienele pe care urmau să le ia cu ei.

Primul arhipelag, vizitat fu Tabuai. Intenţionară să întemeieze aici colonia, dar nu putură să convingă pe băştinaşi de dorinţa lor de a trăi în pace cu indigenii. Avură loc nenumărate ciocniri. Hărţuiţi şi dornici de a ajunge mai repede în insula paradisului pierdut, ridicară ancora, de data aceasta cu direcţia Tahiti.

Primirea acolo fu încîntătoare. Mohé, Tofo, Tamare şi Tore, cele patru tinere soţii ale lui Cristian şi aspiranţilor dansau de bucurie la vederea soţilor lor.

Povestiră tahitienilor că au fost trimişi de Bligh să adune bărbaţi, femei şi ceva animale, pentru ca să colonizeze nişte insule mai minunate decît cele în care locuiau. Aproape treizeci de femei şi bărbaţi dădură crezare minciunii şi se îmbarcară pentru aşa zisa colonizare.

Plecară în insulele Tubuai şi încercară să se stabilească definitiv acolo. Băştinaşii însă nu le lăsau o zi

liniştită, ciocnirile sîngeroase petrecîndu-se în fiecare zi. Pe de altă parte, între răsculaţi şi tahitieni se iviră neînţelegeri. Răsculaţii doreau să rămînă mai departe aci, temîndu-se de o reîntoarcere în Tahiti ; coloniştii cereau să se înapoieze. Cristian se străduia să-i hotărască să caute o altă insulă, mai liniştită.

În cele din urmă, corabia se întoarse pentru a treia oară în Tahiti.

Acum se produse o ruptură şi în rîndul revoltaţilor. Unii voiau să rămînă aci, înfruntînd primejdia de a fi prinşi şi condamnaţi ; alţii, în frunte cu Cristian, doreau să plece spre alte locuri, mai izolate. Împărţind în părţi egale armele şi uneltele între cele două tabere, o parte din echipaj rămase pe insulă, iar alta, împreună cu şase tahitieni şi douăsprezece tahitiene porniră spre necunoscut.

Trecură prin faţa arhipelagului Poumontu şi ajunseră în arhipelagul Gambier, mai puţin cunoscut navigatorilor, prin poziţia sa sudică, în afara drumurilor obişnuite de navigaţie.

La 10 septembrie 1787, poposiră în partea de sud a arhipelagului, în faţa unei insule pustii, dar plină de verdeaţă şi de pomi fructiferi : era insula Pitkern. Vasul „Bounty" fu ars, astfel ca cei de pe insulă să nu mai poată fugi şi trăda astfel pe camarazii lor.

Începură să cultive pămîntul şi încercară să-şi întemeieze un cămin în această pustietate pierdută în oceanul Pacific.

Dar neînţelegerile care se arătaseră de la început între oamenii albi şi cei de culoare nu întîrziară să-şi facă apariţia şi aci. Cu timpul, englezii tratară pe tahitieni drept sclavi.

O primă încercare de răscoală din partea tahitienilor fu trădată de cîntecul uneia dintre femeile lor : „Pentru ce omul de culoare îşi ascute cuţitul ? El vrea să omoare pe omul alb" spunea cîntecul. Cei doi capi ai revoltei fură executaţi. Doi ani mai tîrziu revolta izbucni din nou şi tahitienii îşi luară revanşa : într-o încăierare pieriră cinci albi, printre care şi Cristian.

Tînărul sublocotenent muri în braţele soţiei sale, micuţa Mohé. La puţin timp după aceea pierea şi ea, ucisă de compatrioţii săi. Pierderea lui Cristian o înnebunise. Umbla prin pădure în căutarea lui, iar cînd se întîlnea cu ucigaşii soţului său îi blestema, rugîndu-se zeilor să-i pedepsească. Moartea pe care părea că ea însăşi o doreşte, fu pentru ea o eliberare din pustietatea vieţii pe pămînt, în speranţa că pe lumea cealaltă îşi va întîlni soţul iubit.

În acelaşi an, 1791, în insula Tahiti sosea un vas de război englez. Echipajul răsculat de pe „Bounty", care rămăsese pe insulă fu arestat, judecat şi condamnat la spînzurătoare.

În toamna anului 1808, o corabie de comerţ americană ancora în insula Pitkern. Nu mică fu mirarea echipajului cînd văzu că se desprinde de pe ţărm o barcă cu trei oameni ce aveau culoarea pielei brună şi vorbeau curent englezeşte. Căpitanul debarcă şi întîlni pe insulă pe ultimii dintre supravieţuitorii răscoalei de pe „Bounty". Printre aceştia era şi caporalul Adam, al cărui nume adevărat era Smith şi care dădu dezlegarea misterului. Pînă la sfîrşit nu rămăsese pe insulă decît un singur bărbat, adică el împreună cu zece tahitiene şi cei douăzeci şi opt de copii ai lor, între opt şi paisprezece ani. Cele suferite făcuseră pe Adam să fie mai milos. El avea sentimente mai omeneşti acum, cînd era tatăl coloniei pe care o dezvoltă în spiritul dreptăţii, exercitîndu-şi puterea cu multă fermitate, dar şi cu blîndeţe.

Pe măsură ce copiii deveneau adulţi, îi căsătorea, îi învăţa arta de a lucra pămîntul şi vedea micul său regat înflorind încet, încet. Adam a refuzat să plece de pe insulă, rămînînd mai departe în mijlocul oamenilor săi.

Prin 1825, exploratorul Beeckey descrie insula Pitkern ca o insulă model, cu case frumoase şi culturi bogate, cu populaţie sănătoasă, avînd o moralitate excepţională.

Acum, la peste şaptezeci de ani de la venirea bunicilor lor în insula Pitkern, peste o sută din urmaşii celor

douăzeci și șapte de englezi și tahitieni au fost împroprietăriți în insula Norfolk.

Aceasta este adevărata istorie a răscoalei.

— Dar cu căpitanul Bligh ce s-a mai întîmplat ?

— El nu dispare din istoria acestei părți a globului. În 1806 este numit guvernator al Noii Galii de Sud, în Australia. Cu conduita sa de dictator, el reușește să provoace o răscoală și aci. Creează nemulțumiri în rîndul ofițerilor de sub comanda sa și-i provoacă la o răscoală nu mai puțin celebră decît aceea de pe „Bounty". Este vorba de „răscoala romului" ; Bligh este arestat, închis și salvat de un colonel, Lachlan Macquarie, trimis de guvernul englez să pacifice această țară. Reinstalat în drepturile sale, Bligh trăiește mai mult în umbra colonelului Macquarie, care știe să-i tempereze anumite ieșiri dictatoriale. Aceasta nu-l împiedică să ajungă la gradul de amiral.

Capitolul XII

VIAȚA PE O CORABIE DE COMERȚ

Pe la amiază, vîntul începu să bată puternic. Cerul, care fusese mai mult senin, se acoperi cu nori negri, prin care se încolăceau fulgere luminoase. Schimbarea aceasta se produse pe neașteptate, astfel că vela aurică[1] înainte de a putea coborî pînzele mari, fu sfîșiată.

După puțin timp, totul se liniști. Nu mai sufla nici o adiere, lăsîndu-se o liniște ciudată, care prevestea furtuna. Aceasta nu se dezlănțui însă decît pe înserat. Ploaia începuse înainte ca vîntul să sufle din nou, semn că se pregătea un adevărat uragan. Într-adevăr, „Grafton" se luptă toată noaptea cu valurile, purtat ca o jucărie pe creste înspumate. Legasem tot ce aveam pe punte, printre care și două butoaie cu varză murată, bună contra scorbutului, boală frecventă pe corăbii. A doua zi de dimineață nu le-am mai găsit, fiind smulse de talazuri.

A fost o noapte „tare", cum se spune în limbajul nostru. „Grafton", pierdut în beznă, cînd acoperit de valuri, cînd pe creasta lor, trosnea din toate încheieturile, însă se lupta vitejește.

Nimeni nu a putut să doarmă. Afară ieșeam legați cu o frînghie de mijloc și de catarg. Valurile măturau puntea care uneori dispărea sub masele de apă. Pe cer fulgerele luminau fără întrerupere, arătînd cînd fundul

[1]. Vela aurică — velă dreptunghiulară, așezată de obicei pe un brick-goeletă, pe arborele al doilea. Arborele prim, cel dinspre proră, sau trinchetul, poartă vele patrate. Între ele se pot desfășura pînze mici, triunghiulare (n.a.).

unui val, cînd creasta lui, pe care corabia părea că stă în echilibru.

Spre dimineață, furtuna s-a potolit. Nu se luminase încă de ziuă cînd vîntul scăzu, iar jocul nebunesc pe care vasul îl executase toată noaptea încetă.

Eram frînți de oboseală și uzi pînă la piele, căci apa intrase în toate cabinele, cu toată grija noastră de a acoperi orice intrare. Căpitanul hotărî să ridice numai parte din vele, cu care „Grafton" putea să înainteze încet, dar sigur, pentru a ne lăsa să ne odihnim.

A fost o odihnă bine meritată pentru toți. Cînd neam deșteptat, fără înjurăturile și ocările secundului, atît de obișnuite pe alte vase pe care lucrasem înainte, căpitanul, pe punte, căuta să stabilească poziția vasului cu ajutorul instrumentelor de bord. Comunică apoi domnului Raynol punctul exact în care se afla „Grafton" și-i spuse că peste trei zile, dacă vîntul va continua să se mențină bun, vom ajunge în insula de nord a Noii Zeelande.

Este greu de stabilit orele de lucru pentru un marinar pe un vas cu pînze. El trebuie să fie în orice clipă la post, cînd bătut de furtuni și ud pînă la piele, cînd prăjindu-se sub soarele nemilos al ecuatorului sau tropicelor. Somnul cel mai adînc, după multe ore de ridicat și coborît pînzele, îți este întrerupt pentru a executa o nouă manevră. Să manevrezi la o parîmă pe timp uscat poate nu-i un lucru greu, ba chiar plăcut, căci așa e meseria; însă același lucru, făcut sus, pe gabie, bătut de furtuna care caută să te azvîrle de pe arbore în valuri, unde te așteaptă înecul sigur, sau pe punte, unde îți zdrobești oasele, cu frînghiile ude care-ți alunecă între degete, cu carnea palmelor sfîșiate pînă la os, manevra devine un lucru groaznic.

Nu ai unde usca hainele ude de pe tine, nu te poți încălzi după nenumăratele ore pe care le-ai petrecut urcînd și coborînd scările de pe sarturi, căci pe corabie nu se poate face foc decît la bucătărie.

Dar cel mai greu de suportat este lipsa somnului. Douăsprezece ore, douăzeci și patru și chiar patruzeci

Negustorii îşi frecau mîinile nerăbdători, apoi răsuflau uşuraţi cînd li se anunţa că vasul a sosit.

— Cam tîrziu, cam tîrziu, căpitane. Preţul ceaiului a scăzut între timp. Înaintea dumitale au sosit patru corăbii pline cu ceai julan [1].

— Dar corabia mea este veche, pînzele sînt rupte, am avut pe drum furturi...

— Întîrzierea este pierdere de bani. Data viitoare mă voi adresa altuia.

Ceaiul, şi bumbacul, şi tutunul, şi zincul se vindeau totuşi la preţuri urcate, iar negustorul gîndea că ar fi putut cîştiga cinci cenţi în plus la fiecare pound de ceai, sau un shilling şi trei pence la fiecare balot de bumbac dacă vasul ar fi sosit „mai repede".

— Căpitanul „Pinguinul"-ui iar a întîrziat, spunea armatorul. Vînturi potrivnice, furtuni, uragane, pînze vechi, astea sînt fleacuri, el este de vină. Îi voi face observaţii şi poate îl voi şi schimba.

— Secunzii aceştia nu sînt buni de nimic, exclamă căpitanul. Sînt nişte papă-lapte, se poartă cu mănuşi cu oamenii.

— Adunătură de cîini puturoşi, marinarii ăştia! Se scuzau secunzii. Ar trebui întrebuinţată mai des pisica cu nouă cozi, sau alte pedepse, ca pe vremuri...

Cu toţii, de la căpitan pînă la ultimul mus, ne zbăteam ca marele negustor de ceai din Boston să-şi aibă la timp încărcătura, iar consumatorii de banane şi ananas din New-York să servească aceste fructe, aduse de la San-Juan de Nicaragua sau Kingston în Jamaica, cît mai repede, ca să nu-şi piardă din prospeţime şi parfum. Din calele special amenajate răzbea pînă la noi mirosul fructelor tropicale, iar din cazanul comun, aşezat pe punte lîngă teugă, ieşeau aburii de şuncă sărată plutind în zeama fasolei cu boabe tari ca gloanţele. Galeţii [2] tari ca piatra, cu miros de şoareci şi roşi de

---

[1]. Ceai julan — ceai chinezesc, verde, de bună calitate (n.a.).

[2]. Galeţi — biscuiţi care se servesc pe bordul corăbiilor în loc de pîine (n.a.).

insecte, nu se puteau înmuia în zeamă decît de la o zi la alta. Mulţi dintre noi rămîneau să-i mestece încet, pe îndelete, în gingiile lipsite de dinţi, semn că scorbutul a lăsat urme.

Aceasta era viaţa pe multe corăbii şi în multe privinţe ea nu se deosebea de la marinar la secund decît poate cînd era vorba de mîncare şi de băutură.

Puteam fi mulţumiţi că acum, pe „Grafton", am întîlnit altă viaţă, mai omenoasă. În ceea ce priveşte mîncarea, am putut să şi învăţăm ceva. Seara, în cabină, Filippo se plîngea că domnul Pipelet nu-i dă răgaz să mai stingă şi el focul sub plită şi să iasă pe punte ; tot timpul îi cere mîncăruri complicate, care-l ţin în bucătărie, iar cînd i le duce, este veşnic nemulţumit.

— Închipuieşte-ţi că acum vrea să mănînce carne de rechin, ne anunţă Filippo, desperat. Spune că se pricepe el să o gătească.

— Rechinii ! sări Tobie din colţul său.

— Dacă aveai ochi de văzut, îi şi vedeai, îi spuse George. De mai multe zile dau tîrcoale lui „Grafton".

— Parcă mai am timp să mă uit pe lîngă corabie..., făcu amărît Tobie. Filippo este toată ziua cu gura pe mine : fă cutare, curăţă cutare. Căpitanul la fel, Jerry cel roşu la fel. Nici cu Alick n-am mai putut sta de vorbă să-mi mai spună despre grement, că doar asta trebuie să învăţ, nu să fac toată ziua mături din parîme vechi şi să curăţ cabina naturalistului.

— Ai timp, Tobie, şi pentru meseria de marinar, răspunse înciudat Filippo. Mie cine îmi ajută atunci ?

Făptura uriaşă a lui Jerry cel roşu apăru în uşă :

— Mişcaţi-vă la cusut pînzele, ce trîndăviţi aici ? Credeţi că numai eu o să cos la ele ? se răţoi el, apoi plecă furios.

— Aş dori să-l pun odată la punct pe ăsta, spuse Filippo, gata de harţă. Îşi dă aere de parcă ar fi el comandantul.

— Şi eu cred că i-ar mai trebui o lecţie. Pe cea veche a uitat-o, completă George.

— Lăsaţi-l, vă rog, spuse speriat Tobie, apoi tăcu, văzînd că toţi ne uităm supăraţi la el.

— Dacă ţie îţi este frică de el, că eşti un mucos de o şchioapă, află că mie nu-mi este, spuse hotărît Filippo. Cît de curînd îi voi da o lecţie. Crede că afacerile murdare pe care i le-a încredinţat Wheler îl scutesc să facă de rînd la bucătărie.

— Nici pe sarturi nu prea se înghesuie, se auzi şi George. Spune că are ameţeală.

— Are ameţeală că n-are de băut.

Tobie se uită în tăcere la noi, speriat.

— Nu-ţi fie teamă, puştiule, îl încurajă Filippo. Cînd vei mai creşte, nu te vei mai teme de toate gunoaiele, şi-l bătu pe umăr protector, uitînd că Tobie era mai înalt decît el cu o palmă.

Ne-am îndreptat spre maldărul de vele sfîşiate de furtună. După ploaia şi vîntul de ieri, era o zi splendidă, briza era răcoroasă, iar pe întinsul cerului nici un nor.

Tobie, care stătea în apropierea pupei, zvîrli dintr-o dată pînza pe care o cosea şi arătă spre apă.

— Un peşte mare, un peşte mare !

— În sfîrşit ai văzut şi tu un rechin, îi spuse George.

Ne-am lăsat lucrul şi ne-am apropiat de balustradă, privind în direcţia în care arăta el. O umbră albalbăstruie se zărea înaintînd cu repeziciune în urma vasului. Puţin cîte puţin, umbra se apropie de suprafaţă şi o înotătoare cenuşie se ivi din apă, asemeni unei pînze triunghiulare. După cît am putut observa era un rechin mic, de vreo nouă picioare. Descria cercuri în jurul spumei lăsate de corabie, urmărindu-ne îndeaproape.

— Ce mare este ! exclamă Tobie, care rămăsese cu gura căscată.

— Mare ! Ăsta este un fleac. Am văzut eu unul de treizeci de picioare, spuse George.

Tobie îl privi neîncrezător,

— Treci la lucru ! se auzi vocea lui Jerry, lasă peştii în pace.

Ne-am aşezat din nou lîngă pînze. Tobie, cu spatele spre noi, cosea, privind mai mult către spuma albă din care se vedea uneori aripioara rechinului.

După o jumătate de oră strigă agitat :

— Iată încă doi şi acolo, la dreapta, pare să mai fie alţi doi. Un adevărat banc de rechini.

Aripioarele triunghiulare se înmulţiră, evoluînd cu eleganţă în vîltoarea făcută de corabie.

Cheful de vorbă ce-l avea Tobie ne făcu şi pe noi vorbăreţi.

— Ultima dată cînd am pescuit un rechin a fost acum vreo cinci ani, începui eu. Am făcut o afacere bună. Pielea mi-a fost dăruită mie, căci eu am fost acela care i-am tăiat capul în timp ce se zbătea pe punte şi sfărîmase totul în jur cu coada. Am vîndut-o la Lisabona unui tîmplar. Ştiţi, cu ea se lustruieşte lemnul.

— Noutate ce-mi spui ! făcu batjocoritor George. Află că eu am găsit în pîntecele unui rechin o stridie cu perlă.

Îl privii bănuitor. Ştiam că George este serios, nu glumeşte şi nici nu are obiceiul să mintă.

— Da, asta este şi nu mă privi aşa. Plecasem de la Colombo spre Bombay pe un brick cu o încărcătură de coprah [1]. Pe bord erau şi cîţiva pasageri. Deoarece brickul abia se tîra, pasagerii au cerut voie căpitanului să pescuiască unul din rechinii care însoţeau corabia. Zis şi făcut. Totul a mers bine pînă l-am tras pe bord. Cu toate că rechinul avea în el o duzină de gloanţe pe care doi dintre pasageri le băgaseră în el cu multă dărnicie, cînd a fost tras pe punte a început să se zbată atît de puternic, încît a făcut ţăndări nişte cuşti de păsări şi lăzile goale dimprejur. Nu avusesem grijă să-i legăm

[1]. Coprah — pulpa sau carnea nucii de cocos, după ce a fost lăsată să fermenteze şi apoi să se usuce la soare mult timp. Are diferite întrebuinţări în industrie ; printre altele, se întrebuinţează la fabricarea explozibilelor şi linoleumului (n.a.).

coada. M-am apropiat de el şi cu o lovitură de cange i-am zdrobit şira spinării, sau doar i-am amețit-o, apoi i-am tăiat iute coada. N-am apucat să-l despic, că a început din nou să se zbată. Uite rezultatul — şi George ne arătă la piciorul stîng cicatricea unei răni. Drept recompensă căpitanul mi-a dat voie să-i scotocesc stomacul. Probabil că rechinul acela trecuse pe lîngă un banc de stridii, căci în stomacul lui am găsit o perlă destul de mare şi fără cusur. Am vîndut-o la Bombay şi cît am făcut escală acolo am avut ce cheltui.

— Şi eu am omorît vreo cîţiva rechini, mărturisii eu. Am lucrat, cînd eram doar cît Tobie, pe o balenieră. Se ţineau după corabia noastră şi înhăţau toate resturile de la animalele omorîte. Atunci îi vînam. Uneori pot spune că-mi plăcea chiar să-i pescuiesc şi să caut în pîntecele lor. Găseşti acolo tot ce nu bănuieşti. Îmi amintesc că odată am găsit în pîntecele unuia o sepie de curînd înghiţită. Despicasem stomacul rechinului şi deodată ţîşni din el ceva violet-negru, care mă împroşcă din cap pînă-n picioare şi mă orbi. Era sepia care, drept recunoştinţă, mă stropise cu toată cantitatea de cerneală pe care o avea. Pielea rechinilor o vindeam tăbăcarilor, care fabricau apoi talpă din ea. Dar perle... n-am găsit niciodată în pîntecele vreunuia.

— De ce or fi murind rechinii numai la apusul soarelui ? întrebă George, care se făcuse că nu aude ultimele mele cuvinte.

— Basme. Cei pe care i-am prins eu au murit atunci cînd îi omoram, fără să aştepte asfinţitul soarelui. Este adevărat însă că inima rechinului bate încă trei, patru zile după ce a fost scoasă din corp, iar capul mai trăieşte cîteva ceasuri după ce a fost tăiat de trup.

Tobie rămăsese nemişcat, cu pînza în mînă, şi asculta. Părea ca vrăjit de tot ceea ce auzea şi uitase să-şi mai arunce privirea la animalele care înotau pe urmele corăbiei.

— Şi eu am avut odată ocazia să mă lupt cu rechinii, auzirăm vocea hîrîitoare a lui Jerry. A fost o întîmplare straşnică pe care trebuie neapărat să v-o spun.

— Erai marinar pe atunci, spuse George înăcrit dintr-o dată.

— Ei, marinar ! Marinar am fost în tinereţe, cînd am fugit de acasă. Pe atunci eram tot la domnul Bunny, supravegheam muncitorii la o mină de aur din valea rîului Leay, lîngă muntele Snowy. Tabăra era formată din foştii ocnaşi liberaţi, care luaseră cu împrumut mari sume de bani de la stăpînul meu şi acum trebuiau să muncească în mină pentru el. În minele din Leay nu prea era uşor de lucrat. Căldură, lipsă de apă, mîncarea cît mai puţină îi făcea pe mulţi să încerce să fugă din acest iad. Cînd se întîmpla o asemenea fugă, eu şi cu încă cîţiva, căci aveam treizeci de paznici sub comanda mea, plecam călare şi cu cîinii dresaţi pe urmele lor. Îi găseam şi-i aduceam înapoi, căci nu aveau unde se duce, tabăra fiind în pustiu, iar marea la douăzeci de mile. Cei care se împotriveau căpătau cîte un glonţ în burtă şi rămîneau acolo, să-i mănînce furnicile. Puţini, foarte puţini ne-au scăpat. Odată, cinci lucrători s-au înţeles să fugă. Şi-au strîns ceva provizii şi într-o bună zi au fost daţi lipsă la numărătoare. Am alergat trei zile după ei, fără să-i găsim. Apoi ne veni gîndul să-i căutăm înspre mare. Văzurăm urmele lor la vreo cinci mile de ţărm şi ne luarăm în galopul cailor după ei. În curînd zărirăm marea şi, ghinionul nostru, o corabie ancorată în golful Trial, spre care se îndreptau fugarii. Era pe înserat, apoi dintr-o dată, aşa cum se întîmplă la tropice, se făcu noapte. Ne-am apropiat de ţărm, unde întîlnirăm trei marinari în căutarea unei bărci pe care o lăsaseră pe plajă şi care dispăruse. Le-am spus cine ar fi putut să le ia barca, apoi trăgînd salve în aer, am atras atenţia celor de pe corabie să trimită o barcă la ţărm.

Pînă a doua zi nu mai puteam face nimic. De cum se lumină, cu o mică balenieră plecarăm la întîmplare pe urmele fugarilor. I-am zărit în depărtare, nu putuseră vîsli prea repede, căci erau nişte schelete. Cînd am fost lîngă ei, i-am somat să se înapoieze, însă ei vîsleau desperaţi. Unul din oamenii mei a tras în ei. Cel atins căzu în mare şi atunci văzurăm cîţiva rechini uriaşi cum

dădeau tîrcoale bărcii. Cel căzut fu sfîşiat imediat, iar fiarele deveneau din ce în ce mai îndrăzneţe. Vedeam că cei din barcă sînt în primejdie, dar dacă nu voiau să se înapoieze, ce le puteam face ? Doar nu era să stricăm gloanţele pe rechini. Unul din rechini zvîcni din apă şi atinse marginea bărcii în care cei patru stăteau îngroziţi. O răsturnă şi apoi fu o bălăceală de sînge şi spumă de mare. Vedeam cum îi sfîşie pînă la ultimul, rupînd bucăţi întregi din ei. Ne-au scutit pe noi să-i mai aducem înapoi. Ce ziceţi de asta ?

O tăcere grea urmă cuvintele lui. Doar fluieratul vîntului prin sarturi răspundea întrebării.

Tobie, înfricoşat, privea la figura stranie a lui Jerry, care zîmbea dezvelindu-şi dinţii de cal.

Capitolul XIII

O VÎNĂTOARE DE RECHINI

Apariția domnului Pipelet ne scoase din încurcătura în care ne adusese povestirea tragică a bieților mineri.

Tobie îi spuse că au apărut rechinii în jurul corăbiei și naturalistul, care pînă atunci de-abia se mișca, păru că se înviorează. Cercetă cu atenție marea și ne spuse fericit :

— Perfect. Vom mînca friptură de rechin. Apoi coborî la căpitan.

— Ce i-o fi trăsnit ? întrebă George.

— Să știi că vrea să pescuiască un rechin. Bună idee. Vom întrebuința harponul, spusei eu.

— Aș, crezi că lasă căpitanul o barcă pe apă acum, cînd are un vînt așa de bun ? Nu vezi că mergem cu peste optzeci de mile pe zi ?

Tobie coborî de pe dunetă și-și făcu de lucru în jurul cabinei căpitanului, apoi veni să ne spună bucuros :

— Căpitanul nu a vrut să lase o barcă pe apă, dar i-a făgăduit domnului Pipelet că atunci cînd vîntul va slăbi, îi va da voie să pescuiască cu momeală.

Naturalistul nu se mai reîntoarse și intră îmbufnat în cabina lui, după ce stătuse de vorbă și cu domnul Raynol. Din cînd în cînd, după cum îl învățase George, spre a nu lăsa rechinii să se îndepărteze, Tobie arunca în apă o sticlă legată cu o sfoară pe care o lăsa să plutească puțin timp, apoi o trăgea repede pe bord. Luciul sticlei atrăgea, într-adevăr, pe acești tigri de mare, cum li se mai spune rechinilor.

Spre seară vîntul slăbi şi atunci începură pregătirile de pescuit. Totul se însufleţi pe bord, fiecare căutînd să dea o mînă de ajutor. Chiar şi cei trei maori, care de obicei stăteau la o parte, vorbindu-şi încet în limba lor, luaseră o cange în mînă şi aşteptau gata să intervină.

Domnul Raynol apăru cu o carabină, iar în urma sa venea domnul Pipelet, care îi explica cu ochii strălucitori şi buzele umede cum se prepară sosul pentru mîncarea de rechin. Vedeam că şi domnul Raynol ia parte cu tot sufletul la această mică aventură. Numai căpitanul era nemulţumit că nu are vînt.

La ordinele domnului Raynol, se aduse o bucată mare de slănină care începuse să se strice în magazie, un cîrlig de măcelărie şi o bucată de lanţ gros.

George şi cu mine, ca foşti harponieri pe baleniere, nu prea doream să luăm parte la aceste pregătiri. Ni se părea că este o nesocotinţă să pescuieşti în acest fel aceşti tigri ai mării. Adevărata vînătoare era cu harponul, în barcă, acolo unde primejdia este mare şi se cere dibăcie să înfigi harponul în bestia care se zvîrcoleşte şi te remorchează multe mile într-o cursă nebună pînă îşi dă sufletul.

Filippo, ca unul care se pricepe, legă o scîndură de lanţ, pentru ca momeala să rămînă la suprafaţa apei.

Se pregătea tocmai să arunce slănina, cînd domnul Raynol îl opri.

— În primul rînd — se adresă el tuturor — nu uitaţi că trebuie să staţi cît mai departe de bordaj. Vă daţi seama că dacă unul din voi cade peste bord, cu atîţia rechini în jur este pierdut. Căpitane, dă-ne o mînă de ajutor.

Mormăind, căpitanul Musgrave mişcă cîrma în aşa fel, încît corabia îşi încetini mai mult mersul.

— Acum aruncă ! strigă domnul Raynol.

Învîrtind-o de cîteva ori deasupra capului, Filippo zvîrli cu putere scîndura cu nada, lăsînd să se desfăşoare cam patruzeci şi cinci de picioare de lanţ, apoi se propti pe picioare, urmărind-o din ochi.

Condus de piloţii săi, un rechin veni şi mirosi momeala, apoi se depărtă.

Încordat dar dezamăgit, Filippo scuipă dispreţuitor.

Dar acelaşi rechin se întoarse, văzurăm piloţii înaintea sa, apoi dintr-o dată aceştia se dădură la o parte şi capul rechinului ieşi din apă. Monstrul se dădu dintr-o smucitură pe spate şi văzurăm o gură enormă care înghiţi bucata de slănină. În clipa în care se întoarse pe spate, arătîndu-şi pîntecul albăstrui, domnul Raynol ochi şi trase un glonte. Rechinul bătu apa cu coada lui puternică şi se îndepărtă, căci Filippo îi lăsase lanţul liber. Dintr-o dată smuci puternic şi Filippo căzu pe spate, iar lanţul se destinse singur. Rechinul înghiţise nada, dar cîrligul nu se prinsese de nimic.

— Ai tras prea repede, se auzi din spatele nostru glasul tunător al căpitanului Musgrave, care urmărise manevra şi acum zîmbea dispreţuitor.

Filippo trase cîrligul gol pe bord şi se uită întrebător la domnul Raynol.

— Adu altă bucată de slănină, Filippo, spuse George, punînd mîna pe nadă.

De data aceasta, nada aruncată în apă fu repede înghiţită de un rechin, care în acelaşi timp primi în pîntec două gloanţe. Calm, George aşteptă cîteva secunde, dînd drumul lanţului, apoi trase. Lanţul se întinse, rechinul era prins. Începu să se zbată atît de puternic, încît George de-abia mai putea să ţină de lanţ. Mă apropiai şi eu de el, şi apucîndu-l, începurăm să-l scurtăm încet. Corabia viră scurt şi îşi reluă drumul. Cînd rechinul fu adus mai aproape, domnul Raynol îi mai trase două gloanţe în cap. Zvîrcolirile acestuia deveniră mai slabe.

— Treceţi lanţul pe palanc şi sus cu el pe bord. Pregătiţi-vă să-i prindeţi coada, porunci domnul Raynol.

George băgă pe lanţ un nod alunecător, apoi cu o cange îl lăsarăm să alunece de-a lungul corpului rechinului, prinzîndu-i coada. Cu toate zvîrcolirile lui, reuşirăm să-l urcăm pe dunetă. Era un exemplar frumos de aproape optsprezece picioare lungime. Avea mereu

tresăriri şi imensele lui fălci se strîngeau convulsiv, de parcă ar fi voit să-şi muşte duşmanii.

Domnul Raynol trase în el încă un glonţ, iar eu îi dădui o lovitură puternică cu o rangă de fier, rupîndu-i şira spinării. Încetă să se zbată o clipă şi în acest timp George îi tăie coada cu un topor ascuţit. Începură din nou zvîrcolirile, împrăştiind şiroaie de sînge pe punte. Părea că nu va muri niciodată.

Domnul Raynol ne preveni din nou să nu ne apropiem de rechin, căci cu o singură lovitură el ar putea încă să ne azvîrle peste bord şi ne spuse să-l lăsăm să moară în linişte. Această linişte dură aproape două ore, apoi începurăm să-l desfacem.

Naturalistul era în culmea fericirii. Uitase complet de scopul pentru care fusese pescuit şi explica acum lui Tobie particularităţile bestiei care zăcea întinsă pe punte.

În acest timp, eu despicai capul enorm al rechinului cu ajutorul unui ferăstrău şi al unui topor, iar George îi desfăcu stomacul, în care nu găsi nimic.

— Afurisit peşte ! blestemă el.

— Te aşteptai să găseşti vreo perlă ? făcu batjocoritor Jerry.

— În primul rînd că scoicile purtătoare de perle nu trăiesc în apele acestea, îi spuse domnul Pipelet, care-l auzise pe Jerry. Lor le trebuie o apă mult mai caldă, iar specia aceasta de rechin trăieşte numai prin meleagurile astea. În al doilea rînd, rechinul este un peşte al cărui stomac se goleşte foarte repede şi digestia este incompletă. De altfel, aceste cauze sînt cele care produc lăcomia proverbială a animalului şi care, de multe ori, îi cauzează enorme neplăceri. Astfel, în apele calde trăieşte un peşte numit diodon care este acoperit cu solzi ghimpoşi. Aceştia nu se ridică în sus decît numai cînd animalul este în pericol şi atunci se umflă ca o minge. Ei bine, cînd rechinul înghite un diodon, acesta se umflă în stomacul rechinului, ghimpii se ridică în sus şi-i rup stomacul. De multe ori diodonul reuşeşte

să evadeze din închisoare, lăsîndu-şi temnicerul într-o stare de zdreanţă sîngerîndă.

George îşi pusese de o parte o grămadă de intestine, spre a-şi face şireturi din ele. Tocmai spintecase partea de sus a pîntecului animalului şi-şi băgase mîna pînă la cot în deschizătură, cînd o trase speriat.

— Dumnezeule doamne, exclamă el, este o mamă, are pui ! Stătea cu gura căscată şi se uita la noi uluit.

Băgă apoi mîna din nou şi scoase un buzunăraş cu şase pui cam de o jumătate de picior lungime, apoi un altul tot cu şase pui, dîndu-i domnului Pipelet, care începu să-i explice în amănunţime lui Tobie cum rechinii se înmulţesc prin ouă, dar şi prin pui vii pe care îi hrănesc pînă se fac mai mari.

— Dacă ucizi o mamă-rechin, e semn de nenoroc, George, îl avertizai eu.

Într-adevăr, după o veche legendă marinărească, uciderea unei creaturi femelă aduce nenorocire corăbiei.

Amărît, George ceru puii domnului Pipelet, tăie cordonul care îi lega de mama lor, apoi legînd capătul cu aţa cu care cosea pînzele îi aruncă în apă, în speranţa că vor trăi.

— Iată, acesta este capul, îl auzirăm pe domnul Pipelet. După cum vezi, gura deschisă are trei picioare înălţime şi două picioare lăţime. Acest rechin înghite un om fără nici o greutate chiar dacă dinţii săi ascuţiţi nu-l pot sfărîma în întregime. Ciudăţenia gurii la cele mai multe specii de rechini o constituie felul cum sînt aşezaţi dinţii. Se spune că ei au trei sau chiar patru rînduri de dinţi. În realitate au un singur rînd, însă natura prevăzătoare nu a vrut să-i lase fără dinţi în cazul cînd i-ar pierde în vreo luptă. De aceea îi are pe aceştia din spate dirijaţi spre interiorul gurii, de rezervă, gata să-i înlocuiască pe cei din faţă. Uite, îi vezi, sînt aci, acoperiţi de o mucoasă bucală, şi domnul Pipelet băgă mîna în gura monstrului să arate lui Tobie poziţia dinţilor.

Auzirăm dintr-o dată un urlet de groază şi văzurăm pe naturalist cu mîna însîngerată şi alb ca varul, în

timp ce domnul Raynol şi Tobie stăteau împietriţi, uitîndu-se la el cum îşi agita mîna din care sîngele curgea în valuri.

— Repede feşi pentru pansament, spuseră ei şi dumneavoastră haideţi în cabină, domnule Pipelet.

— Ce s-a întîmplat acolo ? strigă căpitanul.

— Domnul Pipelet a băgat mîna în gura rechinului şi fălcile s-au strîns în acel moment, prinzîndu-i, spre norocul lui, numai un deget, care i-a fost retezat într-o clipă.

Grupul se îndreptă spre cabină, în timp ce noi, îngroziţi, priveam la capul tăiat al monstrului, care pînă acum cîteva minute avusese gura larg deschisă, iar acum o strîngea ca o menghină.

În seara aceea nu am mai mîncat carne de rechin. Domnul Pipelet se văita în cabină, bandajat la mînă, avînd un deget lipsă şi totuşi fericit că bestia nu-i prinsese tot pumnul, pe care i l-ar fi retezat ca pe o frunză.

Pielea rechinului am întins-o să se usuce, iar urmele de sînge le-am spălat, căci mirosea îngrozitor.

Capitolul XIV

O LECȚIE DE GEOLOGIE ȘI PUȚINĂ ANTROPOFAGIE

A doua zi de dimineață, în vîrful catargului mare atîrnau aripioarele rechinului-femelă ucis cu o zi înainte, iar o bucată din coadă era ţintuită pe capătul bompresului.

Erau, tot după un obicei marinăresc, ofrandele prin care George își cerea iertare de la natură, că a ajutat la uciderea unei creaturi-femelă.

În timp ce orizontul nu era întunecat de nici un nor, din albastrul oceanului se ivi un punct alb, care, pe măsură ce ne apropiam de el, se contura sub forma unui con.

— Este muntele Egmont, ne spuse domnul Raynol, după ce cercetase cu căpitanul Musgrave pe hartă drumul corăbiei.

La strigătele lui Tobie : „Pămînt ! Pămînt !" apăru și domnul Pipelet să vadă pentru ce se face atîta gălăgie. Părea că suferă mai puțin de pe urma rănii, cu toate că-și înfășurase tot brațul pentru un singur deget rănit.

— În sfîrșit, Noua Zeelandă ! exclamă el, privind primul semn al pămîntului de care ne apropiam. Cred că a meritat să mă scoli la ora asta, Tobie, pentru a vedea muntele Egmont în spatele căruia răsare soarele. Poate că tot ca și tine au strigat și marinarii lui Tasman, atunci cînd au zărit prima dată pămîntul acestor insule. Tot nu mai pot dormi acum, iar briza este plăcută și răcoritoare față de căldura din cabină. Pînă începi lucrul de fiecare zi, stai lîngă mine să-ți spun cîte

ceva din istoria descoperirii acestor pămînturi. Tu ai marele noroc, Tobie, că poţi vedea o parte din cele ce-ţi voi povesti.

— Cum, domnule Pipelet, tot olandezul Tasman a descoperit şi Noua Zeelandă? întrebă băiatul curios.

— El aminteşte în rapoartele sale de un pămînt „mare, înalt şi colţuros". Acest pămînt a fost explorat prin 1770 şi de exploratorul James Cook, de care am mai vorbit cînd ţi-am povestit de Australia.

— Dar ce făcea acest Cook prin părţile astea? Căuta ceva, sau doar se plimba?

— Ca să faci o plimbare de doi ani şi mai mult, cît dura pe atunci o călătorie din Anglia pînă în aceste locuri, nu era lucru prea plăcut şi nici la îndemîna oricui. Partea aceasta a globului era necunoscută, doar Tasman pomenise ceva de ea. Atunci Anglia, care nu voia să rămînă în urma Olandei, a echipat expediţia lui Cook.

— Nu uitaţi, domnule Pipelet, că a mai avut un scop această expediţie, spuse domnul Raynol, care se apropiase de cei doi, sprijinindu-se de balustradă.

— Vă gîndiţi la cercetările astronomice. Într-adevăr, astronomii precizaseră că în acel an, planeta Venus va trece prin dreptul discului solar. Privitor la această trecere şi la fenomenele legate de ea, astronomii au declarat că ea va putea fi urmărită mai bine din partea de sud a globului pămîntesc. Deci pe corabia lui Cook se găsea şi astronomul Green, însărcinat de Societatea de ştiinţe din Londra să facă observaţiile necesare. Ca orice om de ştiinţă, care ştia că fenomenul ce avea să se întîmple era unic în viaţa sa, îşi luase toate măsurile de prevedere ca cercetarea să se facă în condiţiuni cît mai bune. Îşi instalase în insula Tahiti trei observatoare, la mari distanţe unul de altul, pentru a nu avea nenorocul ca după o călătorie atît de lungă, o pînză de nori să oprească orice vizibilitate spre soare. În ziua de 3 iunie 1769, trecerea calculată a avut loc cu o precizie „astronomică" şi a putut fi urmărită în perfecte condiţiuni.

Din Tahiti, Cook s-a îndreptat spre insulele Societății iar în septembrie 1770 atinse coastele unui pămînt nou, care nu era altul decît una din insulele Noii Zeelande, adică cea de nord.

— Mai există și altă insulă ? vru să știe Tobie.

— Da, în afară de insula de nord sau „Ika a Maui", cum o numesc maorii, adică „Peștele lui Maui", acesta fiind la ei zeul focului, mai există insula de sud, mult mai mare și de o formă alungită. Maorii au numit-o destul de poetic „Te vahi Punamu" adică „Insula Smaragdului".

— Cred că băștinașii au fost încîntați să vadă oameni albi — spuse Tobie — și i-au primit cu bucurie.

— Nu este tocmai așa. Încă din prima zi, după cum amintește Cook, s-a întîmplat un conflict care s-a încheiat cu mulți morți. Corabia acostase lîngă un rîuleț, iar pe țărm se vedea un sat alcătuit din cîteva colibe. Au lăsat o barcă pe apă și au debarcat la țărm, îndreptîndu-se într-acolo. Indigenii, care probabil că îi urmăreau din ascunzișuri, fără să se mire prea mult de culoarea pielii vizitatorilor, au socotit că era mai bine să le fure barca cu care veniseră. De aci conflictul. O salvă trasă în aer nu i-a înspăimîntat. Unul dintre indigeni, plin de curiozitate, a voit să știe dacă aceste ființe caraghios îmbrăcate pot fi străpunse de o lance. Urmarea a fost că s-a tras asupra lor și cîțiva morți au fost rezultatul primei întîlniri dintre oamenii albi și maori. Marinarii au făcut cale întoarsă spre corabie. Dar pînă să ajungă, au fost atacați de ocupanții unei pirogi cu pînze. Alte focuri de armă, alți morți. Văzînd că nu sînt prea bine primiți, Cook a părăsit în grabă locurile acestea.

— Dar de ce îi atacau ? întrebă nedumerit Tobie. Doar Cook cred că nu avea nici un gînd rău față de ei.

— Probabil că băștinașii bănuiau că vor avea multe de îndurat de la ființele cu pielea albă. Totodată, din nevoia de a mînca...

Ochii lui Tobie se rotunjiră de mirare.

— Nu înţeleg, domnule Pipelet, cum din nevoia de a mînca ?

— Foarte simplu, Tobie, erau antropofagi. Mîncau carne. omenească ca şi unii din sălbaticii australieni. Însuşi Cook, în cursul explorării coastelor, a asistat la un ospăţ unde băştinaşii, foarte liniştiţi, se înfruptau din carne de om. Chiar echipajul său a avut de suferit de pe urma acestor obiceiuri. În a doua călătorie a sa pe care a făcut-o prin aceste locuri, o barcă plină cu marinari, făcînd parte din echipajul vasului „Aventura", a fost capturată de canibali şi nu s-a mai întors. Făcîndu-se cercetări, bieţii marinari au fost găsiţi tăiaţi în bucăţi şi băgaţi în nişte coşuri de nuiele, bucăţile urmînd să fie fripte şi mîncate după ce se mai frăgezeau. Aceste fapte se întîmplau în anul 1774.

Poate că ar mai trebui să adaug, că şi soarta lui Cook a fost tragică. Cinci ani mai tîrziu, cînd se afla în insulele Haway, în urma unei neînţelegeri cu băştinaşii a fost măcelărit, nu însă şi mîncat. Corpul său a fost dat oceanului de către tovarăşii săi de drum.

— Şi acum fac la fel ? întrebă speriat băiatul.

— Eu cred că da, însă nu chiar toţi.

— Dar de ce nu mănîncă altceva ?

— De ce ?... Domnul Pipelet rămase un moment tăcut ca şi cum s-ar fi gîndit adînc, apoi îi răspunse : Ca să-ţi explic acest lucru, trebuie să facem o mică incursiune în domeniul geologiei. Vezi vîrful acela alb care se conturează din ce în ce mai tare în zare ? Ei bine, şi el poate fi cauza canibalismului la aceşti sălbatici. Îl vezi cum apare de mîndru în albeaţa sa strălucitoare, acoperit de zăpezi imaculate. Vezi ce formă regulată are, parcă ar fi un trunchi de con. Este, după cum ai învăţat, un vulcan stins, aşa cum se găsesc nenumăraţi alţii pe insula de nord care, spre deosebire de insula de sud, este de origine vulcanică. Ba aci se gă-

sesc şi vulcani în activitate, care varsă lavă şi aruncă pietre din craterul lor, atunci cînd nu te aştepţi.

Aceşti vulcani fac parte din centura de foc care înconjoară oceanul Pacific ca un brîu. La nord avem vulcanii din insulele Aleutine şi din cele două peninsule, Kamciatka şi Alaska ; la est, munţii Cordilieri din America de Sud, presăraţi cu nenumăraţi vulcani, la vest insulele Kurile, Japoneze, Mariane, Noua Guinee şi Arhipelagul Malaez, care el singur are patruzeci şi nouă de vulcani activi, iar la sud insulele Solomon, Melanezia, Polinezia şi Noua Zeelandă.

O mare parte din aceste insule erau unite între ele, iar unele şi cu continentul asiatic şi australian, însă datorită mişcărilor interioare ale pămîntului, porţiuni întinse de uscat s-au scufundat şi s-au format insulele.

Savanţii au emis o idee mai îndrăzneaţă : tot fundul oceanului Pacific se ridică de la sud şi se lasă în jos de la nord, într-o mişcare lentă, de emersiune şi submersiune [1].

Pînă la forma actuală pe care o are uscatul, în decurs de milioane şi milioane de ani, s-au produs în scoarţa pămîntului nenumărate schimbări, pe care putem să le urmărim cercetînd urmele animalelor care au trăit în diferite locuri. Astfel, întinderi mari de pămînt s-au scufundat şi au devenit funduri de mare, altele s-au ridicat şi au devenit uscat, asupra altora a năvălit apa mărilor şi le-a divizat în insule.

Cercetînd fauna acestor insule, constatăm că unele animale prezintă caracteristice ce ne-ar îndreptăţi să le socotim anterioare perioadei triasice. Deci în urma unui cataclism formidabil întîmplat înaintea erei mezozoice, pămîntul care unea Australia de Noua Zeelandă s-a scufundat, despărţind-o de aceasta.

Aci nu au rămas nici cel puţin mamiferele de tranziţie. Nimic. Doar cîţiva şoareci şi lilieci.

Faţă de această situaţie lăsată de cataclismele ce s-au abătut asupra acestor pămînturi, băştinaşii au dus mare

[1]. Emersiune — ridicare ; submersiune — coborîre (n.a.).

lipsă de vînat, care după cum ştiţi este format din păsări şi din mamifere de tot felul. Peştele care se găseşte în apele oceanului şi rîurilor în cantităţi mari se pare că nu i-a mulţumit. Pentru a suplini lipsa vînatului, au început să se vîneze între ei, devenind astfel antropofagi din necesitatea de a trăi. Au reputaţia de a fi cei mai cruzi canibali din Insulele Pacifice. Luptele dintre diferitele triburi nu se fac pentru altceva, decît pentru a se vîna între ei. Sînt anumite perioade, după cum şi vînătoarea obişnuită se face în anumite anotimpuri, cînd pornesc ca nişte haite hămesite unii asupra altora. Triburi întregi au dispărut în acest fel. Populaţii numeroase, dar slabe, au fost devorate de cele mai puternice. Obiceul de a se extermina între ei s-a sădit atît de adînc, încît şi atunci cînd au hrană din belşug preferă o friptură de carne de om.

Căpitanul Musgrave, care sta cu spatele la noi, dar trăsese cu urechea la vorbele domnului Pipelet, spuse :

— În Noile Hebride, acum un an, mi-a fost dat să văd, într-un sat unde mersesem să încărcăm apă dulce, resturile unui asemenea ospăţ. Am aflat că cel mîncat era chiar tatăl antropofagului, care-i afuma tocmai capul la un foc mocnit. Măruntaiele mortului însă erau împrăştiate pe jos şi întindeau cîinii de ele.

— Acestea nu prea sînt apreciate nici pe aici. Se preferă creierul, căci au credinţa că în el se concentrează întreaga vitalitate şi inteligenţă a celui ucis. Mîncîndu-l, li se transmit toate aceste calităţi. Inima este căutată pentru aceleaşi motive. Ceea ce am uitat să reamintesc — spuse domnul Pipelet — este că niciodată sălbaticii nu mănîncă carnea crudă. O frig sau o afumă, probabil procedeul din urmă întrebuinţîndu-l ca să o conserve.

— Aşa cum mîncăm noi slănină afumată ? întrebă cu glas scăzut Tobie.

— Cam aşa ceva.

— Acum, după venirea oamenilor albi şi începutul colonizării, cred că situaţia s-a schimbat mult, spuse domnul Raynol.

— Din punct de vedere al antropofagiei poate da. Totuşi, după cîte ştiu eu, sînt ţinuturi întregi în insula de nord unde colonistii nu au pus încă piciorul, astfel că nu ştim în ce stadiu de canibalism se găsesc triburile de acolo, zise domnul Pipelet.

— Primii colonişti cred că au avut mult de suferit, se auzi din nou vocea căpitanului.

— Nu ştiu la care „primii colonişti" te referi, îi răspunse domnul Pipelet, care pentru fiecare întrebare avea un răspuns. Albii nu pot fi socotiţi aci ca primii colonişti. Locuitorii de baştină ai acestor insule se pare că au fost papuaşii, populaţie complet înapoiată. Maorii, care se deosebesc cu totul de papuaşi, atît fizicește cît şi în ceea ce priveşte posibilităţile intelectuale, spun că ei au fost primii colonişti ai acestor insule. Orientîndu-se numai după stele şi după o cunoaştere perfectă a vînturilor şi a curenţilor oceanului, ei şi-au îndreptat pirogile lor duble, din ţara de baştină, Hawaiki, cum o numeau, probabil Tahiti sau actualele insule ale lui Cook, către Noua Zeelandă. Aceasta se întîmpla prin secolul al XIV-lea. Legendele lor spun că au urmat drumul faimosului navigator polinezian Kupe, pe care se crede că acesta l-ar fi făcut cu 400 de ani mai înainte.

Noii ţări i s-a dat numele de Ao-tea-roa, care se pare că se poate traduce în diferite feluri : „Norul lung şi alb", sau „Ţara luminii nesfîrşite", sau „Ţara lungă şi luminoasă".

Lucrul cel mai important pe care l-au adus ei a fost Kumara, adică nişte cartofi dulci. În timp ce-şi cultivau aceste legume, se războiau cu vechii ocupanţi ai insulei, împingîndu-i în munţi, unde erau sortiţi pieirii. După cum papuaşii, sălbatici pe ultima treaptă a dezvoltării omeneşti, se apărau cu înverşunare împotriva maorilor, acelaşi lucru îl fac şi aceştia cu colonizatorii englezi, care vin pe insulele lor ca la ei acasă, construiesc, caută aur, le taie pădurile, le iau cîmpurile fertile, împingîndu-i spre munţi. Maorii răbufnesc ca şi vulca-

nii care au dat naştere acestei insule şi atunci se întîmplă revolte sîngeroase, cum este aceasta de acum.

În Noua Zeelandă, începînd din 1840 — continuă domnul Raynol — coloniile începură să răsară ca ciupercile : în 1841 se întemeie orăşelul Taranaky, Nelson în 1842, Otago în 1848, Canterbury în 1850, acestea din cele mai cunoscute. Prin 1853, numărul albilor se ridica la treizeci de mii de suflete, destul de puţini faţă de numărul maorilor şi de întinderea ţării. Se pare că afluxul de emigranţi s-a produs atunci cînd s-a descoperit aur în insula de nord, cam la şase ani după ce începuse vijelioasa goană după aur din Australia, adică prin 1857. Am aflat că acum şi în insula de sud s-a găsit preţiosul metal, în albia rîurilor din districtul Otago.

Vîntul începu să se înteţească şi să bată în rafale. Nori negri, care ne vor însoţi continuu cît vom rămîne pe coastele Noii Zeelande, se arătară la orizont, semn că ploaia este aproape.

Filippo, în uşa bucătăriei, lăcrimînd de fumul scos de soba defectă, începu să facă semne, chemîndu-l pe Tobie să-i ajute la împărţitul cafelei, dovadă că viaţa pe bord începea să pulseze luîndu-şi aspectul obişnuit.

Capitolul XV

NOUA ZEELANDĂ ÎN ANUL 1861

Pe măsură ce ne apropiam de insula de nord, muntele Egmont se arăta mai mîndru, încununat cu o ghirlandă strălucitoare de zăpezi.

Ascultîndu-i pe domnii Raynol şi Pipelet, nu dădusem atenţie celorlalţi de pe bord. De-abia după ce ei s-au retras în cabină pentru a-şi continua conversaţia, am observat că cei trei maori ai noştri priveau din ce în ce mai pătrunşi la vederea acestui uriaş ce se profila la orizont, ca şi cum ar fi ţîşnit din albastrul oceanului. Pentru mine, toţi trei erau de nedeosebit. Tineri şi voinici, cu trăsături regulate, pielea o aveau de un negru-deschis, iar părul creţ. Doar unul din ei avea faţa tatuată, avînd înscrise pe obraji şi frunte o îngrămădeală de cercuri şi spirale care îi dădeau un aer deosebit de al celorlalţi şi puteai să-l identifici astfel mai uşor.

Deşi pornisem la treabă, mînaţi şi de vocea poruncitoare a căpitanului, ei încă mai stăteau împietriţi, cu ochii aţintiţi la minunea albă din zare, de parcă ar fi putut înţelege altceva decît noi, din această privelişte. Văzui cum cel care avea faţa tatuată ridică braţele în sus şi se pleacă de mijloc, de parcă ar fi salutat sau s-ar fi închinat splendorii din zare, iar după cîtva timp şi ceilalţi doi făcură aceeaşi mişcare. De-abia atunci înţelesei că dacă mie îmi păreau aidoma, ei erau deosebiţi atît prin atitudini, cît şi prin felul de a se purta unul cu altul. Ţinuta celui tatuat era mai mîndră, gesturile mai reţinute, privirea sa se oprea asupra lucrurilor şi fiinţelor într-un mod deosebit, de parcă ar fi avut o altă

posibilitate de înțelegere a faptelor decît ceilalți doi. Îmi amintii că și bruta de Jerry, chiar atunci cînd beția îi întuneca mintea, împiedicîndu-l să mai gîndească, se purta cu acest maor într-un mod cu totul deosebit, cruțîndu-l de lovituri și înjurături.

Îmi pusei în gînd să-l observ mai cu luare-aminte și atrăsei atenția și lui Filippo asupra constatărilor mele. Spre surpriza mea, el sări supărat, spunînd că este un leneș și pe deasupra nu este bun de nimic. De cîteori l-a chemat să-l ajute la bucătărie, a refuzat ; în schimb, ceilalți doi se înghesuiau să facă treabă pentru el.

— Vezi dar ce om este, dacă lasă pe alții să-i îndeplinească treburile sale. Se poartă cu ei de parcă ar fi supușii lui, iar el un mare senior. Însă cu mine nu-i merge, încheie Filippo înciudat.

I-am uitat pe cei trei, căci în curînd puturăm distinge coastele stîncoase ale insulei, primul pămînt după treisprezece zile de cînd părăsisem Tasmania.

Am pus de data asta cap spre nord și spre seară pătrunserăm în golful Manukan, la intrarea căruia stau de strajă două înălțimi aproape de patru sute de yarzi acoperite cu păduri verzi și parfumate. Era întuneric de-a binelea cînd ne-am oprit în mijlocul apelor liniștite ale golfului, rămînînd ca a doua zi să ne fixăm poziția definitivă de ancorare.

Obișnuiți cu vînturile din larg, cu corabia care nu rămînea o clipă liniștită sub picioarele noastre, cît și cu aerul sărat al mării, noaptea petrecută pe apele de oglindă ale golfului, cu susurul pădurilor care păreau că se coboară pînă la țărm, cu boarea umedă și parfumată de mii de flori și plante care se învăluiau la fiecare adiere de vînt, toate acestea ne făceau să ne credem la marginea unui pămînt fermecat. Noaptea se auzeau bătăi de aripi și păsări necunoscute scoteau țipete ciudate.

A doua zi văzurăm pitite în fundul golfului un mănunchi de case albe și impunătoare, iar la oarecare depărtare de țărm — cîteva corăbii cu pînze, lîngă care

ancorarăm şi noi. Domnul Raynol, care privise cu luneta căpitanului, ne spuse că pe malul opus se văd colibele unui sat de maori.

Mica noastră barcă nu părăsise încă corabia pentru a se îndrepta spre ţărm, cînd dinspre satul maorilor apărură un şir de pirogi joase, vopsite în alb şi roşu, cu prova ridicată şi arcuită ca un gît graţios de lebădă. Indigenii vîsleau ritmic însoţindu-şi mişcările de o melopee tristă. Picurii ce se scurgeau de pe vîslele lor scurte semănau în razele soarelui ce răsărea din spatele pădurilor cu podoabe strălucitoare de mărgele care înconjurau, unduitoare, fiecare pirogă.

De la prova maorii noştri le strigară cîteva fraze guturale, la care cei din pirogi răspunseră agitînd vîslele deasupra capului.

Îi întrebai ce le-a spus, smulgîndu-i din nemişcarea cu care priveau luntrele uşoare ce se pierdeau în zare.

— Bun pescuit! Bun pescuit! îmi răspunseră ei pe dată şi melancolia lor făcu loc unei veselii de nedescris. Rîdeau şi se băteau pe umeri, vorbindu-şi între ei cu voce tare.

În timp ce noi pregăteam barca să mergem la ţărm, de pe corabia cea mai apropiată de noi, un brick-balenieră, cum mi se părea mie, răsună o voce şi văzurăm două persoane aplecate peste copastie, făcîndu-ne semne.

— Alo, voi de acolo, cine sînteţi? îi auzirăm spunînd în englezeşte.

— „Grafton" din Port Jackson cu căpitanul Musgrave. Şi voi?

— „Buna Speranţă" din Nantucket cu căpitanul Andrew.

— Înţeles. Unde mergeţi?

— Spre strîmtoarea Foveaux. Dacă coborîţi pe ţărm, luaţi-vă şi arme. Triburile sînt în fierbere.

— Înţeles. Mulţumiri, aşa vom face.

Cei doi căpitani schimbară cîteva semne prieteneşti cu mîna, apoi domnul Raynol, care era gata de plecare,

spuse să se aducă din cabina căpitanului patru pistoale şi o carabină cu muniţia necesară.

— Alick, mergi cu mine, hotărî el. Ia carabina şi pistoalele astea. Îi vom însoţi pe Jerry şi Zolu pînă în oraşul Auckland. George va aduce barca înapoi de la ţărm. Haidem !

Eram gata să sărim în barcă cînd un strigăt se auzi dinspre dunetă. Înţepenit în uşa strîmtă a cabinei, domnul Pipelet ne făcea semne desperate, căutînd să iasă pe punte. Încercare zadarnică, căci după cît era de rotund şi cu tot ce sta agăţat pe dînsul, era imposibil să iasă întreg. Atîrnîndu-i pînă sub brîu, două cutii cilindrice se bălăngăneau, dispărînd sub pîntecele său enorm. De centură altă cutie se proptise în pervazul uşii, iar printre picioare îi atîrnau cîrligele unei plase de prins peşte. Într-o mînă, cîteva bastoane cu plase susţinute de cercuri de sîrmă, iar în alta, încă două undiţe şi o cutie de tablă. Sub braţ ţinea strîns o umbreluţă de soare. Încărcat în acest fel, domnul Pipelet se zbătea să iasă pe uşă, strigînd la noi să-l aşteptăm. Zăngănind din toate cutiile de tablă, reuşi să scape de la strîmtoare şi ne spuse gîfîind :

— Vin şi eu pe ţărm. Vreau să erborizez şi să pescuiesc. Noua Zeelandă este o comoară pentru mine. Trebuie să studiez degrabă fauna şi flora acestor ape. Îmi trebuie o barcă numai pentru mine.

Căpitanul Musgrave, care rămăsese mut la ivirea acestei arătări împopoţonată cu cutiile şi cîrligele de care se împiedica la fiecare pas, îi spuse hotărît, nu însă fără un zîmbet în colţul gurii :

— O barcă trebuie să rămînă pe bord în permanenţă, alta îl va duce pe domnul Raynol la ţărm şi va face două drumuri pentru a aduce apă proaspătă. După aceea vă stă la dispoziţie.

Amărît, domnul Pipelet vru să protesteze, dar ochii i se fixară pe un punct în spaţiu, care se apropia de el. Sări ca ars şi dintr-o destindere surprinzătoare pentru enorma sa greutate, mîna în care ţinea bastoanele cu plasa rotundă în vîrf se avîntă în aer, urmări mersul

neregulat al unui fluture, apoi îl prinse în ochiurile sale. Victoria era a domnului Pipelet, însă în acelaşi timp un buf înfundat răsună. Cu ochii după insecta jucăuşă, nu observase butoaiele de pe punte, ce aşteptau a fi umplute cu apă proaspătă, şi dădu peste ele, rostogolindu-se împreună. Totuşi surîdea fericit şi, fără să se ridice, întins pe puntea udă, scotea cu multă grijă insecta care se zbătea, umplîndu-i degetele cu un praf multicolor. Ne arătă triumfător prima sa pradă în Noua Zeelandă şi rămase să-i explice lui Tobie caracteristicele acestor zburătoare catifelate.

Clădirile de pe ţărm erau în majoritate reprezentanţe comerciale ale unor case din Sydney şi Melbourne. Şi aici ni se dădură sfaturi ca să fim atenţi pe drum, căci în multe părţi ale insulei s-au semnalat răscoale, iar nemulţumirile indigenilor contra albilor au început să ia forme violente.

Jerry preferase să nu-l însoţească pe domnul Raynol la vizita pe care acesta o făcu micului grup care alcătuia colonia albă din acest golf. Putea fi recunoscut şi prezenţa unui om al lui Bunny Wheler în preajma ţinuturilor răsculate ar fi putut naşte bănuieli, astfel că ne aşteptase în barcă. Apoi pe drumuri lăturalnice porniram spre oraşul Auckland.

Cele aproape cincizeci de mile care ne despărţeau de Auckland, marele oraş al insulei de nord, le-am parcurs în cîteva ore. Drumul era bun, poteci largi şi bătătorite şerpuiau prin ţinuturi mlăştinoase cu o vegetaţie încîlcită.

Fermele întîlnite în cale păreau destul de înfloritoare ca aspect, totuşi pe feţele fermierilor se citea spaima şi aşteptau cu îngrijorare evenimentele. Prin părţile acestea, după cum ne spuneau ei, maorii fuseseră siliţi să se retragă în munţi. Rareori această „retragere" fusese făcută de bună voie şi de cele mai multe ori începuse şi sfîrşise cu focuri de armă.

— Canibali sălbatici, spuneau ei, privind pe Zolu ca pe un duşman direct. Ne-au omorît vitele, au furat oile, au devastat culturile. Şi toate acestea numai pen-

tru că noi le cultivăm pămînturile lor, îndemnîndu-i să facă la fel.

— Gîndesc să plec, să părăsesc ferma, spunea un altul. Vedeți oile acestea jupuite proaspăt? Mi-au fost aduse chiar în dimineața aceasta de la o crescătorie a mea. Blestemații de papagali mi-au distrus douăsprezece într-o singură noapte.

Văzînd nedumerirea noastră, ne dădu explicații:

— Încă de la primele încercări de colonizare, s-a observat că oaia nu poate fi împămîntenită aici din cauza unui papagal numit Kea de băștinași, și Nestor de noi. Pe insulă există nenumărate feluri de papagali, însă niciunul nu provoacă atîtea stricăciuni ca această pasăre mică. Veniți să o vedeți.

Fermierul ne-a dus la un șopron unde se găsea agățată de o grindă o colivie. În ea se vedea un papagal verde, de mărimea unui porumbel ceva mai răsărit. Ciocul său coroiat se termina cu un vîrf ascuțit, iar picioarele scurte — cu gheare puternice. Ochii săi ne priveau speriați însă nu fără oarecare răutate.

— Frații acestuia îmi distrug mie oile. Băștinașii mi-au spus că strămoșii lor găseau aceste soiuri de papagali prin păduri. Încet, încet, au fost goniți din păduri în munți și atunci și-au schimbat felul de viață și au devenit carnivori. Atacă alte animale mai mici și mai mari chiar decît ei. Cincizeci de ani aceste păsări au împiedicat creșterea oilor în cele două insule, căci s-au obișnuit să le sară în spate și cu ghearele și ciocul le smulg hălci de carne și grăsime din spinare. Bineînțeles că a doua zi trebuie să tai bietele animale. În multe părți au dispărut, însă pe aici, spre nenorocul meu, sînt cu sutele.

Plecarăm, comentînd revolta maorilor.

Cînd ne-am apropiat de Auckland, fermele se înmulțiră; apoi de pe o înălțime văzurăm orașul și portul, în care erau ancorate mai multe corăbii. Sutele de case, în majoritate din lemn, păreau că adăpostesc o populație de cel puțin patru mii de oameni, care se agitau într-o viață intensă, proprie porturilor mari.

Reprezentanța lui Bunny Wheler era ținută aci de un francez. Cînd îi fu prezentat domnul Raynol, bucuria lui nu mai cunoscu margini că a întîlnit un compatriot. Părea un om destul de cumsecade, iar cînd Jerry îi propuse să vorbească de ceva „bastoane zgomotoase", cum numi el armele, domnul Foussarigue duse repede un deget în dreptul buzelor în semn de tăcere, controlă ușile să vadă dacă nu ascultă cineva, apoi aplecîndu-se spre noi, spuse cu vocea scăzută :

— La noapte puteți vorbi cu șeful maor Tanei. Îi voi spune că ați sosit și el va veni aci.

La auzul acestor cuvinte, ochii lui Zolu sclipiră de bucurie și ne spuse rîzînd fericit :

— Tanei, rudă cu mine. Tanei frate cu tata. Tanei mare viteaz.

Trebuie ca întîlnirea să nu dureze mult, ne avertiză domnul Foussarigue. În cazul cînd se află ce punem la cale, englezii ne spînzură. Jerry, tu ar trebui să nu te mai arăți în oraș. Cu mutra ta de țap roșu, te vor recunoaște imediat și vor bănui că ai venit să pescuiești în apă tulbure. Spiritele sînt agitate în oraș. Nici Zolu nu ar trebui să iasă de aici pînă la plecare. Se spune, eu nu știu dacă e adevărat, că triburile maore de la sud de orașul Mercer s-au răsculat și au incendiat o mulțime de ferme. Aceasta a făcut ca ura albilor contra indigenilor să crească.

— S-au trimis trupe acolo ? se interesă domnul Raynol.

— Încă nu, căci nu s-a prevăzut răzmeriția. Sînt așteptate două regimente din Australia, care vor lua imediat drumul spre Mercer. Eu acum vă las, căci trebuie să apară în port „Discovery" și vreau să fiu de față cînd se fac formalitățile de sosire.

Am însoțit prin oraș numai pe domnul Raynol, cei doi rămînînd ascunși. Orașul părea, într-adevăr, în fierbere. Se discuta la colțuri de stradă de atrocitățile comise de maori și se cerea cu glas tare ca să se pornească imediat la pedepsirea lor.

În multe locuri se puteau vedea care încărcate cu avutul celor refugiaţi din interior, de frica revoltaţilor. Cu toate că se aflau în plin oraş, şi deci în siguranţă, deseori întîlneam cetăţeni cu pistoalele la brîu sau carabine pe umeri.

Negri de toate nuanţele, între negru şi cafeniu, se întîlneau pretutindeni. Acum, cînd puteam deosebi un tip de papuaş sau melanezian de un maor, îmi dădeam seama că aceştia din urmă nu prea erau văzuţi pe străzi.

Intrînd să luăm un păhărel de rachiu, auzirăm deodată strigăte în stradă, focuri de armă, apoi tropăituri şi iarăşi strigăte. Mulţi au ieşit afară să vadă ce se întîmplă, iar cînd au revenit vorbeau în gura mare de obrăznicia maorilor care se găseau în oraş. Întrebarăm pe un fermier tînăr ce se întîmplase şi el ne spuse că un maor, după cum se pare servitor la un negustor din oraş, fusese obraznic cu stăpînul său. Acesta, biciuindu-l, maorul pusese mîna pe un baston să se apere de lovituri. Gestul a fost luat ca o ameninţare şi stăpînul, înfricoşat, a tras în el cu pistolul, fără însă să-l nimerească. Servitorul încercase să fugă şi fusese prins de trecători.

— Acum îl duc la judecată. Sper să nu mai ajungă pînă acolo. Îl vor linşa pe drum, încheie cu satisfacţie fermierul.

Privirile mele şi ale domnului Raynol se întîlniră într-o întrebare mută. În acelaşi timp se auzi un dangăt de clopot la o biserică din apropiere.

— Probabil că l-au şi spînzurat pînă acum, spuse din nou fermierul, a cărui faţă devenise roşie ca para focului din cauza nenumăratelor păhărele de rachiu. Sau poate l-au împuşcat, chicoti el rîzînd înfundat.

Domnul Raynol plăti şi ieşirăm în grabă afară.

*

* *

Şeful maor Tanei îşi făcu apariţia tîrziu, după miezul nopţii. Întîlnirea cu Zolu îi provocă multă bucurie,

iar mie destulă mirare : de cum s-au îmbrăţişat, au început să-şi frece nasurile în semn de salut.

Nu se deosebea cu nimic de maorii de pe corabia noastră ; aceeaşi cămaşă murdară, acelaşi pantalon răpănos, pe care şi-l legau cu toţii cu un crîmpei de sfoară.

Figura însă era tatuată cu multă grijă, iar din deschizătura cămăşii se vedea că şi pieptul poartă aceleaşi şanţuri săpate în piele. Părul alb, creţ, tăiat scurt, îi dădea un aer de oarecare distincţie.

Se aşeză la masă corect şi începu să poarte o discuţie înflăcărată cu Jerry prin intermediul lui Zolu.

Voia o mie de puşti bune şi muniţie. Mai voia cuţite şi topoare, acestea din urmă de un model anumit pe care ni-l arătă numaidecît, scoţînd din traista cu care venise un tipar sculptat în lemn.

Jerry negocia ajutat de francez. Domnul Raynol asista numai la acest tîrg, cu care nu avea nimic de-a face. Venise doar să-şi dea asentimentul faţă de locul unde se va hotărî predarea armelor.

— Bine, vedem noi ce voiţi — făcu într-un tîrziu Jerry — dar acum spuneţi-ne în ce loc veţi lua puştile.

O scoarţă de copac apăru din traista lui Tanei. Linii şerpuitoare, puncte colorate cu multă grijă ne făcură să înţelegem, după ce ne uitarăm şi pe o hartă pe care o întinsese pe masă domnul Foussarigue, că maorilor le-ar fi convenit ca armele să le fie predate la Rangiriri.

— Aceasta este imposibil, spuse domnul Foussarigue. Înseamnă că trebuie să treceţi de Mercer, care este frontiera între ţinuturile maore şi districtul Auckland. De o parte, probabil trupele engleze, dincolo necunoscutul necălcat decît de foarte puţini albi. Cum veţi motiva trecerea corăbiei prin aceste locuri ?

— Mai este o întrebare, intră în discuţie domnul Raynol. Pînă unde este navigabil rîul Waîkota ? Ce adîncime are la Mercer şi cît la Rangiriri ? Chiar dacă este navigabil, debarcarea armelor se va face pe ascuns,

deci în condiţii cu totul speciale. O eşuare ar însemna de-a dreptul o predare în mîinile trupelor engleze.

Jerry, nemulţumit, dădu din cap în semn de aprobare, cu toate că lui nu i-ar fi convenit acest loc.

Urmară discuţii lungi, neînţelegîndu-se asupra măsurilor date de Tanei. Se căzu de acord ca vasul să ancoreze la Port Waîkota, unde va lua pe bord o călăuză care-i va înfăţişa situaţia de la Mercer şi Rangiriri, cît şi adîncimea rîului, urmînd ca apoi să-i îndrumeze la locul unde vor fi debarcate armele.

— Acum să vorbim de plată, atacă dintr-o dată Jerry punctul care părea că-l interesează în deosebi.

— Plătim cu aur, răspunse Zolu.

— Cît ?

— Cinci uncii o puşcă ?

Jerry îl privi pe Foussarigue şi acesta dădu din cap în semn de aprobare.

— Nu se poate, răspunse Jerry. Riscurile sînt prea mari. Zece uncii o puşcă.

Fu rîndul maorilor să protesteze.

Domnul Raynol se sculă în picioare şi se duse la culcare, în semn că nu-l interesează acest tîrg. Apoi cum a doua zi trebuia să ne înapoiem la vas, şi eu i-am urmat exemplul şi i-am lăsat să se tocmească în linişte.

Încă nu se luminase de ziuă, cînd am fost trezit de domnul Raynol şi Foussarigue.

— Repede, Alick, plecăm. Vasul pe care-l aştepta domnul Foussarigue ieri a sosit acum o oră şi aduce ştirea că la Macquarie Harbour, la sediul reprezentanţei lui Wheler, s-a făcut un control şi s-au găsit arme. Vasul care le-a debarcat este pus probabil în urmărire de autorităţile engleze. Trebuie să-l înştiinţăm pe Musgrave.

Domnul Foussarigue, atît de ospitalier ieri, părea că vrea să scape de noi cît mai curînd. Ne făcu rost în grabă de provizii de drum şi oftă mulţumit cînd ne văzu plecaţi de la el.

Zorile ne-au prins la cîteva mile de oraşul Auckland, iar spre prînz vedeam apele verzui ale golfului Manu-

kan şi pe „Grafton" ancorat liniştit lîngă celelalte corăbii.

Căpitanul Musgrave începu să tune şi să fulgere la auzul acestor veşti. Înjură ca un adevărat marinar pe Wheler, care-l băgase în astfel de treburi şi ameninţă că el pune să arunce armele peste bord. Pînă la sfîrşit proroci că nu vom scăpa cu faţa curată din astfel de treburi.

— Briza este bună, căpitane — îi spuse domnul Raynol calm — putem ieşi imediat din golf. N-ar trebui să pierdem timpul.

— Gata, plecăm, sus barca ! Deodată îşi dădu şapca pe ceafă şi începu din nou să înjure : Domnul Pipelet, unde este domnul Pipelet ?

— Ce s-a întîmplat, căpitane ? îl întrebă domnul Raynol mirat.

— Mă înnebuneşte acest om ! Ieri mi-a blocat toată ziua barca pentru peştii lui, pe care nici cel puţin nu-i mănîncă. Azi a plecat cu Tobie de cum s-a luminat de ziuă. Şi mucosul acela îi cîntă în strună şi de-abia aşteaptă s-o şteargă. Îi dau eu lui. Alick şi George ! Plecaţi în căutarea lor. Vedeţi că au dispărut în stînga limbii aceleia de pămînt.

Căutarea s-a dovedit mai lungă decît ne aşteptam. Dincolo de limba de pămînt nu se zărea nici urmă a micului dory cu care plecase domnul Pipelet. Am vîslit îndelung pe lîngă coastă, cînd deodată observarăm barca lor trasă la mal şi legată de un copac, dar goală.

O legarăm şi pe a noastră şi George rămase să le păzească pe amîndouă, iar eu pornii în căutarea lor. Ierburi înalte, ferigi de tot felul, liane groase se încolăceau de la copac la copac, plante spinoase care-ţi sfîşiau îmbrăcămintea mă făceau să cred că cei doi nu au putut merge prea departe. Trecuse mult timp şi totuşi nu dădusem de urma lor, cu toate că obosisem strigînd cînd pe Tobie, cînd pe domnul Pipelet. Fiindu-mi teamă să nu mă rătăcesc şi eu, trăsei un foc de pistol şi aşteptai cîtva timp să văd rezultatul, apoi făcui cale întoarsă.

La bărci găsii tot pe George, care sta întins la umbră.

— Plec în cealaltă direcţie şi dacă nici de data aceasta nu-i găsesc, mergi tu. Eu sînt frînt de oboseală, îi spusei lui George.

Nu făcusem nici cinci sute de paşi şi dădui peste una din cutiile domnului Pipelet agăţată de o ramură de copac. Mai departe îi găsii pe cei doi, care stăteau la pîndă la marginea unui luminiş. Zgomotul paşilor mei produse panică. Se întoarseră către mine şi îmi făcură semne să merg uşor şi să nu fac zgomot. Mă apropiai de ei tîrîş şi rămăsei întins, curios să ştiu ce-i interesa atît de mult.

— Uită-te şi tu, Alick, aceasta este pasărea Kiwi — îmi spuse la ureche Tobie — şi-mi arătă, la oarecare depărtare, un grup de păsări cenuşii de mărimea unei găini, care păreau că dormitează, sprijinindu-se pe ciocul lung şi pe cele două picioare.

— Trebuie să prindem una, şopti domnul Pipelet. Haideţi!

Cu o iuţeală neaşteptată, naturalistul sări în picioare şi se avîntă spre păsări. Speriate, acestea încercară să se împrăştie, fugind sprintene pe picioarele lor scurte. Ne zăpăcisem şi aproape erau să ne scape, cînd domnul Pipelet, printr-un salt impresionant, care-l făcu aproape să zboare ca un balon prin aer, se prăbuşi peste o biată pasăre.

— Am prins-o, am prins-o, strigă el triumfător, arătînd sub pîntecul său enorm, în locul unde trebuia să fie pasărea. Căută să o scoată cu grijă de sub el, dar nu mai găsi decît o masă de carne zdrobită.

Cu pasărea moartă în mîini, domnul Pipelet se uita aiurit la ea. Totuşi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat, începu să ne explice, arătîndu-ne pasărea:

— Aci se vede un Apterix Oweni, care trăieşte numai în Noua Zeelandă. Numele de Apterix vine de la grecesul aptere, care înseamnă „fără aripi". Impropriu se numeşte pasăre, căci după cum vedeţi nu are aripi,

decît aceste două cioturi. Nici pene nu are, căci, observaţi, sînt înlocuite cu nişte peri cenuşii.

Maorii au dat acestei păsări numele de Kiwi, din cauza strigătului „kiwikiwi", pe care-l scoate în timpul nopţii. Ea este foarte căutată de băştinaşi pentru carnea şi ouăle sale care au mărimea şi greutatea unui sfert din trupul său. Este unica pasăre de pe pămînt care face ouă aşa mari şi grele în raport cu mărimea şi greutatea ei.

Le spusei că trebuie să se înapoieze imediat la corabie şi cu greu putui să-l conving pe domnul Pipelet să nu-şi mai continuie cercetările. La întoarcere trebuia să-i amintesc mereu că-i aşteptat şi dacă briza scade nu mai puteam ieşi din golf.

Toate încurcăturile care s-ar fi putut ivi nu prezentau nici o grijă pentru naturalist. Asculta cuvintele mele ca şi cum nu le-ar fi auzit şi din tot ce-i spusesem înţelesese numai că trebuie să se înapoieze. În schimb se oprea la fiecare cinci paşi să cerceteze o frunză, o floare, sărea după o gîză sau îşi scrîntea gîtul după zecile de papagali de toate culorile care se ocărau pe limba lor, din înaltul copacilor unde erau cocoţaţi. Tobie părea încîntat de felul de a se purta al domnului Pipelet şi astăzi se încărcase el cu toate plasele, undiţele şi cutiile naturalistului. În schimb, acesta îl lua martor la toate descoperirile sale şi în timp ce întorcea cîte o gîză pe toate părţile, îi dădea explicaţii care uneori îl lăsau pe băiat cu gura căscată, el neînţelegînd nimic şi nici eu, de altfel.

Capitolul XVI

IN MIINILE RĂSCULAȚILOR

De-abia pe seară am putut ieși din golf și am luat drumul spre sud, însă nu pentru mult timp, căci după cîteva ore coasta se crestă într-o adîncitură stîncoasă și strîmtă. Căpitanul ordonă strîngerea pînzelor și rămaserăm astfel imobilizați, așteptînd să se facă ziuă pentru a intra în golful portului Waikata.

De la miezul nopții eram de cart și de-abia îmi luasem postul în primire, cînd observai cum dinspre vest apar luminile unui vas. Și el voia să aștepte lumina zilei, dacă îi era intenția să pătrundă în golf.

Încunoștiințai totuși pe căpitan de vecinătate.

— Murdară treabă cu încărcătura asta pe bord, mormăi el. Acum ce facem? Dacă este o fregată engleză și mîine dimineață ne percheziționează? Scoală-l pe domnul Raynol.

Acesta nu fu de părere să plecăm.

— Desigur — spuse el — că și vasul celălalt observase luminile noastre de pe bord. Dacă am fi plecat o dată cu venirea lui, fuga noastră i-ar fi părut curioasă și ar fi alarmat pe cei din portul Waikata și Mercer. Era mai bine să stăm și să vedem cine sînt.

Zorile ne-au prins stînd de veghe la posturile de manevră, astfel ca la prima comandă să putem pleca.

În lumina lăptoasă a dimineții, căpitanul Musgrave căuta să distingă prin lunetă forma vasului vecin.

— Este o goeletă, spuse el într-un tîrziu. Da, acum se vede mai bine. Manevrează să intre în golf.

Răsuflarăm uşuraţi. Însemna că n-am înnoptat lîngă un vas de război englez şi puteam să ne luăm după el către portul Waikata.

Pe măsură ce se lumina de ziuă, observarăm că intrarea în golf nu are mai mult de o milă deschidere. Coastele erau înalte, stîncoase, acoperite de o vegetaţie abundentă.

Portul Waikata nu era decît o îngrămădire de cîteva zeci de case din lemn mai răsărite, înconjurate la mică distanţă de colibe indigene făcute din ramuri de copac. Se vedea cum băştinaşii se pregătesc să iasă în larg la pescuit, cum femeile lor aprind focurile înaintea colibelor, iar copiii goi puşcă stau chirciţi de frig pe lîngă foc.

Nu exista o radă propriu-zisă a portului, ci doar un chei din scînduri întinse pe piloţi, care pornea de la ţărm ca un deget îndreptat către centrul golfului. Două goelete stăteau liniştite la ancoră, pe cînd aceea care intrase o dată cu noi se îndrepta spre fundul strîmt şi împădurit al golfului ce se pierdea în zare.

Căpitanul ne strînse pe toţi lîngă ruf [1], hotărînd ce aveam de făcut.

— Nimeni nu are voie să părăsească vasul, afară de cei pe care îi voi numi eu. Vă daţi seama — spuse el — în ce primejdie ne aflăm cu armele acestea pe bord. Dacă se iveşte o fregată în zare şi scăpăm de pherheziţie pînă la noapte, armele lui Wheler vor coborî să ţină de urît peştilor, căci, cu siguranţă, englezii mîine ne vor controla în cală.

— Dar, domnule căpitan — făcu agresiv Jerry — astea reprezintă mii de uncii de aur.

— Libertatea mea nu se poate plăti în aur.

— Totuşi este o pierdere pe care domnul Wheler nu poate să o admită.

— Ştii prea bine, Jerry — interveni domnul Raynol — că Bunny a fost de acord ca la „strîmtoare" să facem vînt peste bord armelor.

---

[1]. Ruf = cabină mică de unde se poate face paza pe timp rău (n.a.).

— Da, dar pînă nu sîntem percheziționați nu-i nici o primejdie.

— Atunci este prea tîrziu și nu mai rămîne decît să-ți atîrne streangul de gît. Alick și Zolu, pregătiți butoaiele pentru luat apă dulce de la țărm. Mergem să ne interesăm ce este pe acolo, însă le spunem că am oprit doar să luăm apă dulce.

— Și ceva fructe, domnule Raynol — se rugă naturalistul, care atunci cînd nu era lăsat să hoinărească de capul lui, simțea că foamea nu-i dă pace.

Tobie se apropie de mine și-mi șopti că ar vrea să meargă și el la țărm.

— Vezi-ți de treabă, îi răspunsei eu tot în șoaptă. N-ai auzit ce a spus căpitanul? Ai grijă, căci după cît este de supărat acum, s-ar putea să capeți o păruială.

Aci am întîlnit și noi primele victime ale revoltei ce se pregătea. Cea mai mare parte din albi își părăsiseră casele și fugiseră care spre Mercer, care spre Auckland. Restul, cît mai rămăsese, urma să se îmbarce pe cele două goelete.

— Nu ne temem de triburile din interior pentru moment, cît de aceștia care de cîteva luni de zile ne spionează orice mișcare, ne spuse unul din coloniști. Vai de acela care pleacă neînarmat, sau se întîlnește cu un grup de maori. Este zdrobit de topoarele lor de cremene, la iuțeală. Așa s-a întîmplat cu Gibson, care stătea în casa vecină. Avea o exploatare de lemne bune pentru catarge, nu mai departe decît la o oră de aci. Ducîndu-se singur să o inspecteze, nu s-a mai înapoiat. A doua zi dimineața, soția lui i-a găsit trupul zdrobit de ciomege, azvîrlit chiar în pragul casei.

— Poate a fost o răzbunare — încearcă să explice situația domnul Raynol.

— Răzbunare? Omul nostru păru încurcat, poate: Cu o lună mai înainte într-un moment de beție, Gibson ucisese trei indigeni. Se părea însă că a fost în legitimă apărare. Oricum, nu mai este de stat aici. Eu plec mîine la Mercer. Acolo sînt trupe, acolo sîntem în siguranță.

— Am auzit că acolo se găseşte frontiera între ţinuturile rezervate maorilor şi acele „King's country", ţara regelui şi pămînturilor albilor. În interior cred că nu se poate ajunge.

— Nu ştiu, dar ar fi o nebunie să mai mergi în interior. Toate fermele au fost părăsite dincolo de linia de demarcaţie.

— Cum, coloniştii au intrat şi în ţinuturile rezervate maorilor ?

— Ce erau să facă ! Aveau nevoie de pămînt, de lemne, s-au dus să caute aur, poate şi alte metale. S-au întîlnit cu maori sălbatici, nu ca aceştia de aci care ne urmăresc cu o perfidie diavolească şi aşteaptă ziua să ne atace. Iată că au ieşit conflicte. Morţi au fost şi de o parte şi de alta. Vai de noi dacă aceşti sălbatici ar fi înarmaţi cu puşti. Acum ei urmăresc şi întind curse în deosebi acelora de la care le poate rămîne vreo armă de foc.

Reîntorşi pe vas, domnul Raynol linişti pe căpitan, spunîndu-i că deocamdată coloniştii rămaşi nu se gîndesc decît la propria lor viaţă.

— Maorii sînt în stare să ne ucidă pe toţi, numai ca armele să ajungă la ai lor — îmi şopti la ureche George.

— Zolu a fost trimis special la Bunny să negocieze transportul. Cred că este fiul unui şef de trib de pe aci. Cît despre Jerry, el se gîndeşte numai la uncii de aur din care are şi el partea sa.

— Eu aş zice să fim cu ochii în patru, Alick. Sîntem ca între ciocan şi nicovală şi şefii noştri nu pot face nimic. De o parte Jerry şi ameninţările lui, de altă parte trupele guvernamentale, plus mulţimea maorilor.

— Să vorbim şi cu Filippo şi să-i urmărim pe fiecare. Nu înţeleg de ce mi-aş lăsa pielea pe aici.

Supravegherea hotărîtă de noi începu să dea roade. După ce se înnoptă, George veni şi ne spuse că a auzit un clipocit suspect la tribord.

— S-ar putea să fi căzut ceva în apă.

— Toată lumea este pe bord ? întrebai eu.

— Nu știu, ușa cabinei maorilor este închisă, cu toate că pînă acum Jerry se plîngea că ei miroase urît.

— Să-i spunem căpitanului sau domnului Raynol?

— Trimite-l pe Tobie, să nu dea de bănuit.

După un sfert de oră, căpitanul și domnul Raynol făceau inspecția vasului și observară că lipsește unul din maori.

— Constat că sînt urmărit — strigă înfuriat Jerry.

— Și eu constat că ordinele mele nu sînt respectate, spuse căpitanul.

— S-a dus înot la țărm — declară Jerry — ca să ia contact cu călăuza pe care o așteptăm.

— Înțelegerea a fost să vină călăuza pe bord și nu să o căutăm noi. Cînd se va reîntoarce, să vină la mine.

La ordinul căpitanului cartul lui Jerry, fără știrea lui, fu dublat de unul din noi. Spre dimineață, o umbră neagră apăru pe bord, cățărîndu-se pe lanțul ancorei. Intră în cabină, de unde, ceva mai tîrziu, ieși Zolu, care schimbă cîteva cuvinte cu Jerry, ce era încă de cart.

Ziua următoare se scurse în liniște, numai că dispărutul din noaptea trecută fu certat cu asprime de căpitan.

Dinspre Mercer veneau mereu bărci cu pînze mici încărcate cu avutul fermierilor care se retrăgeau din fața răscoalei care se pregătea. Rămăsesem singura corabie din port. În clădirile de la țărm se mai aflau o duzină de albi care umblau în permanență cu carabina în bandulieră și pistoalele la brîu.

Din nou se lăsă noaptea și părea că va trece în liniște, cînd la sfîrșitul cartului meu auzii dinspre apă un zgomot de vîslă.

Tobie, care dormita lîngă mine, fugi și-l sculă pe căpitan și pe domnul Raynol. Ca din senin, din cabina lui Jerry apărură cei trei maori și după cîtva timp și el.

— Cine este acolo? strigă căpitanul.

Un mormăit se auzi din noapte.

— Este călăuza, spuse Zolu.

— Întreabă cîţi sînt în barcă, îi spuse căpitanul.

— Doi, traduse acesta după ce primi răspunsul.

— Să se apropie prin babord, hotărî căpitanul. Alick şi George, supravegheaţi tribordul!

În curînd auzirăm cum barca se izbeşte de peretele corabiei şi apoi pe scara de frînghie apărură două umbre.

— Rămînem aici, pe punte, spuse domnul Raynol. Aha, tot Tanei este.

Convorbirea dură mult timp. Maorul adusese cu el nişte beţe lungi care reprezentau adîncimea apei în diferite puncte ale rîului Waikata, însă căpitanul refuză să-şi ia obligaţia să ducă armele mai sus de Mercer, fiind pericol de eşuare, cu toate că după cum înţelesesem eu, îi mai rămîneau peste trei picioare adîncime sub chilă.

Jerry care nu ştia cît pescaj[1] are „Grafton" nu înţelesese viclenia căpitanului.

— Atunci ce-i de făcut? spuse Jerry desperat.

— Să vină să le ia de aici, îi răspunse căpitanul.

— Nu se poate — zise răstit Zolu — armele sînt preţioase şi trebuiesc duse pe apă. Pe uscat întîlnim spioni ai englezilor care pot să le dea de veste.

— Acesta este ultimul nostru cuvînt. Nu pot pierde corabia. Mi-a fost încredinţată să o duc înapoi, nu să o las să eşueze cu bună ştiinţă pe un rîu, spuse înfuriat căpitanul.

Jerry începu iar cu ameninţările, iar Zolu se frămînta să găsească o ieşire din impas. Apoi după ce vorbi îndelung cu Tanei şi însoţitorii acestuia, spuse:

— O parte din arme la Mercer, o parte pe ţărmul rîului Wanganui.

— Alta acum, zise căpitanul amărît. Ce spuneţi, domnule Raynol?

— Fie, cu toate că aş fi voit să scap de toate odată.

— Dar acelea care vor fi debarcate pe Wanganui vor

---

[1]. Pescaj — adîncimea carenei, parte din corabie care se găseşte în apă sub linia de plutire (n.a.).

costa nouă uncii carabina şi trei uncii pistolul, sări repede Jerry.

Maorii încuviinţară numaidecît. Fură întrebaţi asupra situaţiei de la Mercer şi ne spuseră că trupele sînt în oraş, dar pînă acum, după informaţii care păreau să fie foarte sigure, nici un vas nu a fost percheziţionat.

Hotărîră cînd vor veni să ia armele, apoi plecară în grabă. Pentru mai multă siguranţă, în noaptea aceea am dormit cu rîndul, veghind cîte doi în loc de unul. Gîndul că maorii s-ar putea ivi în orice clipă pe corabie pentru ca să ridice armele, care păreau atît de preţioase pentru ei, după ce, bineînţeles, ne-ar fi măcelărit pînă la unul, ne făcea să stăm de veghe mai mult decît ar fi trebuit.

*
* *

A doua zi dimineaţa ridicarăm ancora şi cu pînzele umflate de o briză uşoară intrarăm în fundul golfului. Pereţii stîncoşi, care se ridicau pînă la trei sute de picioare, de o parte şi de alta, acoperiţi cu o vegetaţie abundentă, ne-au străjuit pînă aproape de intrarea în rîul Waikata. Încă şapte mile de drum şi spre prînz am ancorat în faţa orăşelului Mercer. Străjuit de coline împădurite, orăşelul proaspăt întemeiat, cu locuinţele sale de lemn şi cazărmile care acopereau o mare întindere de teren în stînga portului, dădea impresia unui mic centru de provincie. Totuşi, agitaţia care domnea pe străzile sale şi în port îl făcea să semene cu un stup în care albinele întărîtate de un duşman bîzîiau înfuriate.

Aveam consemn să spunem oricui ne întreabă, şi chiar şi acelora care nu întreabă, că am venit pentru cercetările pe care le face un mare naturalist francez, domnul Pipelet. Grafton era echipat de el, pentru a-l putea duce acolo unde cercetările i s-ar fi părut mai interesante, iar ca să dăm mai multă crezare celor spuse de noi, domnul Pipelet fusese rugat să se plimbe mult timp

pe punte şi să coboare în port cu umbreluţa sa de soare şi o parte din echipamentul pe care şi-l lua atunci cînd, într-adevăr, pleca să erborizeze sau să facă diferite cercetări. Această înşelăciune fusese pusă la cale de Jerry. Pînă la sfîrşit îşi dăduse şi el seama că situaţia este destul de gravă şi că nu merită să-şi pună pielea în joc orbeşte.

La început, domnul Pipelet nu fusese de acord. În cîteva cuvinte răspunsese lui Jerry că el nu are nimic de a face cu armele de pe bord şi puţin îl interesează dacă se vor descoperi. Apoi, cînd auzi că în acest fel va putea întrebuinţa o barcă pentru a explora ţărmurile şi chiar va putea merge pe uscat, acceptase cu bucurie. Încuviinţase chiar să se ducă în oraş şi să stea de vorbă cu diferite persoane, pentru a face impresia că se interesează dacă poate efectua cercetări în susul rîului Waikata.

Răspunsul primit chiar de la căpitanul companiei care avea grijă de ordinea portului nu fu încurajator. În susul rîului nu se putea înainta decît maximum zece mile şi aceasta pe risc propriu.

— După cum puteţi vedea, îi spuse şeful portului domnului Pipelet, toţi fermierii din interior s-au refugiat în oraş. De altfel, aceasta este ultima aşezare a coloniştilor, de aci încep ţinuturile rezervate maorilor.

— Sper că au fost cercetate aceste ţinuturi.

— Numai în parte. Acum cred că vă daţi şi dumneavoastră seama că nu este momentul pentru asemenea cercetări. Nu vă sfătuiesc deci să vă aventuraţi nici pînă la Rangiriri, care de altfel este numai un sat maor mai răsărit.

— Îmi pare rău că am nimerit asemenea timpuri, îşi jucă domnul Pipelet rolul. Totuşi, nu mă pot opri să nu studiez cîteva zile fauna şi flora din împrejurimi.

După ce mulţumi călduros binevoitorului căpitan şi se aprovizionă cu o mulţime de fructe proaspete, se reîntoarse pe bord.

Aci, foarte supărat, anunţă pe Jerry, pe căpitanul Musgrave şi pe domnul Raynol că el nu va mai face ase-

menea demersuri. Aceasta nu cadrează cu poziţia lui de om de ştiinţă. Apoi ceru o barcă, îşi încărcă cutiile, undiţele, plasele şi luîndu-l pe Tobie ca să vîslească, îşi propuse ca, într-adevăr, de data aceasta să pornească în cercetări.

— Alick, însoţeşte pe domnul Pipelet, hotărî căpitanul. Să nu întîrziaţi mult. Înainte ca să se însereze, să fiţi înapoi. Noi vom schimba poziţia corăbiei, să nu stînjenim manevrele celorlalte vase şi în acelaşi timp să fim mai feriţi, pentru ca descărcarea armelor la noapte să se facă în linişte.

L-am lăsat pe Tobie să vîslească, arătîndu-i cum trebuie ţinute vîslele, cum să se lase puţin pe spate cînd trage de ele şi cum să le plimbe pe apă atunci cînd le duce spre spate.

În curînd am pierdut din vedere portul şi am intrat într-un desiş de trestie din care se înălţau, în fîlfîituri de aripi, raţe sălbatice şi bîtlani. Curînd, ţărmurile mlăştinoase se schimbară cu altele, unde pădurile de stejar coborau pînă la marginea apei, iar sub ele se vedea o vegetaţie foarte deasă.

Domnului Pipelet încă nu-i trecuse supărarea. Neavînd chef de vorbă, stătea îmbufnat şi privea ţărmul fără a se adînci prea mult în cele ce vedea.

Trecusem eu la vîsle, căci curentul devenise mai puternic.

După cîtva timp, socotind că parcursesem deja şapte, opt mile în susul rîului, atrăsei atenţia domnului Pipelet că ar trebui să ne întoarcem, pentru că ţinutul nu este sigur şi s-ar putea să ne întîlnim cu maorii răsculaţi.

El rîse acru şi spuse răstit :

— Doar sîntem prietenii maorilor, nu ? Nu le furnizăm noi arme pentru a se război cu coloniştii ? Vîsleşte înainte, Alick, îţi spun eu cînd să opreşti.

Soarele ardea puternic, iar căldura făcea să-mi curgă în picături transpiraţia pe faţă. Încercai să merg pe lîngă ţărm, însă fără folos. Împrejur era linişte deplină, rareori întreruptă de strigătul vreunei păsări, sau clipo-

citul vreunui peşte care sărea în aer după gîze. Singurătatea şi liniştea începură să devină apăsătoare.

Trecuse de mult amiaza, cînd domnul Pipelet dădu ordin să opresc şi să trag la mal, ca să mîncăm.

Legarăm barca de un copac, iar în timp ce eu mă răcoream, spălîndu-mă în rîu, Tobie desfăcea merindele. Ne oprisem sub nişte arbori uriaşi, care făceau o umbră deasă, iar pe sub ei nu creştea decît o iarbă măruntă. Obişnuitele ferigi lipseau din împrejurimi, astfel că locul era destul de liber şi puteam vedea pe o distanţă de o sută de metri în pădure. Mîncarăm în linişte şi aproape că terminasem, cînd văzui că Tobie se opreşte din mestecat şi holbează ochii la ceva în spatele meu. Auzii în acelaşi timp un zgomot de crengi uscate care se rupeau sub paşi grăbiţi. Mă întorsei într-o clipă şi mărturisesc că ceea ce văzui făcu să mă furnice pe şira spinării. Din desişurile din dreapta şi stînga noastră năvăleau o mulţime de maori, agitînd deasupra capului suliţe şi topoare. Pusei mîna pe carabina de lîngă mine şi vrusei să deschid focul asupra celui mai apropiat dintre ei, dar domnul Pipelet mă opri.

— Inutil. Lasă orice împotrivire, căci altminteri vom fi masacraţi.

Între timp, maorii ajunseră lîngă noi şi ne înconjurară. Unul îmi smulse carabina din mînă, iar altul pistoalele lui Tobie. Văzînd că nu opunem nici o rezistenţă, ne legară cu nişte frînghii şi ne trîntiră la pămînt, apoi începură să scotocească în bagajele noastre. Găsiră sticla de rachiu şi o goliră pe toată, căutînd apoi altele în cutiile domnului Pipelet. Stăteam muţi de uimire. Totul se întîmplase în cîteva clipe. O sudoare rece îmi curgea pe trup şi-mi părea rău că nu m-am împotrivit maorilor. Poate că ar fi fost o nebunie, dar nici aşa să mă las legat fedeleş fără să fac cel mai mic gest, ca apoi cine ştie ce să mai urmeze.

După ce terminară de împărţit bagajele noastre, veniră să ne scotocească buzunarele.

— Tanei, Tanei, auzii spunînd pe domnul Pipelet unuia dintre ei, care părea să le fie şef.

— Tanei ? făcu acesta cu mirare.

— Tanei, şi simţeam că dacă nu înţeleg acest singur cuvînt, orele cît mai aveam de trăit erau numărate. Văzui pe naturalist cum ridică piciorul şi arată cu vîrful ghetei carabina mea, care era acum în mîna şefului, apoi repetă cuvîntul de la care aştepta salvarea.

Acesta stătu o clipă să se gîndească, se sfătui cu ceilalţi maori, apoi îl văzurăm vociferînd de parcă ar fi fost de altă părere decît ei şi, în sfîrşit, veni iar la noi şi, schimonosindu-se, ne spuse într-o englezească scîlciată :

— Tanei, prieten ? Tanei, prieten ?

Domnul Pipelet încuviinţă din cap şi repetă şi el aceleaşi cuvinte.

Maorul se întoarse triumfător la ceilalţi şi începu iar să vorbească între ei. După cîtva timp ascunseră barca în tufişurile de la ţărm şi, îmbrîncindu-ne, ne siliră să ne îndreptăm spre interiorul pădurii.

— Curaj, Tobie, poate reuşim să scăpăm, şopti domnul Pipelet. Ce păcat că nu cunosc limba maorilor, mai spuse el.

Sărmanul băiat era alb ca varul şi se împiedica la fiecare pas de frică.

Mergînd între ei începui să observ şi să număr maorii care ne înconjurau. Erau şaptesprezece, toţi tineri, afară de cel care părea că le este şef şi care era mai în vîrstă. Acesta avea o parte a obrazului tatuat în spirale, ceea ce îi dădea un aer foarte curios şi în acelaşi timp sălbatic. Toţi purtau înfăşurată în jurul coapselor un fel de stofă făcută din plante subţiri împletite. Nu aveau arme de foc, ci numai suliţe lungi, un fel de topoare cu lama făcută dintr-o piatră neagră, lustruită. Acestea şi le prindeau de încheietura pumnului cu o cureluşă. La mulţi dintre ei am observat cuţite cu lame de oţel, probabil furate sau cumpărate de la colonişti. Majoritatea erau voinici, înalţi şi dovedeau o neobişnuită uşurinţă în mişcări.

Tobie prinse glas şi, adresîndu-se domnului Pipelet, zise :

— Cum de ați învățat limba australienilor și a maorilor nu o cunoașteți, domnule Pipelet ? Ce bine ne-ar fi prins acum !

— Australienii vorbesc un dialect al limbilor oceanice, dialect care dispare mai repede decît progresează studiul său și pe care eu îl cunosc pentru că am stat aproape trei ani, după cum ți-am mai spus, în mijlocul lor, pe cînd cu maorii n-am avut niciodată de-a face.

Am mers ca două ore spre sud, prin pădure, pe poteci întortocheate, care urcau și scoborau povîrnișurile dealurilor, cînd observarăm că pădurea se rărește și în curînd înaintea noastră se ivi o cîmpie ierboasă. Nu departe de marginea pădurii văzurăm cîteva zeci de colibe făcute din crengi subțiri de arbori și acoperite cu frunze. Încă înainte de a ajunge la ele, cîțiva copii goi, cu pîntecul mare și rotund, ne zăriră între cei care ne escortau și dădură fuga în sat, scoțînd țipete stridente.

În curînd furăm întîmpinați de restul locuitorilor satului. Țopăind și agitînd sulițele, veneau întîi războinicii tineri și bătrîni, apoi femeile și copiii. Aveam impresia că vor începe să danseze în jurul nostru. Unuia îi veni în gînd să ia un bulgăre de pămînt și să arunce în domnul Pipelet. Ceilalți îl imitară și în curînd bulgării curgeau ca ploaia asupra noastră. Cu greu cel care ne prinsese reuși să ne bage într-o colibă, unde intrarăm pe brînci și puturăm scăpa de ploaia de pietre.

Afară se încinse o discuție aprinsă în care auzeam adeseori pronunțîndu-se numele lui Tanei. Pe sub crengile de jos ale colibei, copiii se uitau la noi cu ochii mari și rotunzi, încercînd să ne scuipe. Văzînd că se întrec cu gluma, trasei un picior unuia, ceea ce-i făcu să dispară cu toții. Într-un tîrziu se făcu liniște și puturăm vedea cum s-au îndepărtat după ce lăsaseră la ușa colibei o strajă.

— Iată-ne și în mîinile maorilor răsculați, făcu descurajat domnul Pipelet, trîntindu-se pe pămîntul bătătorit al colibei. Mult aș vrea să știu ce au de gînd să facă cu noi.

Capitolul XVII

STRĂBĂTÎND ŢARA LIBERĂ A MAORILOR

A doua zi de dimineaţă ne pomenirăm în faţa colibei cu Zolu însoţit de un maor foarte bătrîn, cu pieptul şi capul complet tatuate. În spatele lor se strînseseră toţi bărbaţii şi femeile satului.

Dînd cu ochii de noi, Zolu ne explică rîzînd că războinicii nu şi-au dat seama că au de-a face cu oameni albi, prieteni şi de aceea ne-au închis. Ne prezentă pe bătrîn care se numea Patatau[1], regele maorilor din întregul teritoriu liber. Toţi întrebarăm despre soarta lui „Grafton".

— Aflaţi că armele au fost debarcate în miez de noapte — spuse Zolu — şi transportate în bărci pînă la Rangiriri, iar vasul a trebuit să părăsească imediat apele engleze. Căpitanul Musgrave, care tuna şi fulgera că nu aţi sosit pînă cînd vasul a plecat din Mercer, mi-a şoptit la despărţire că dacă vă găsesc să vă comunic că peste două zile vă aşteaptă la capătul de sud al teritoriului nostru, lîngă satul Waitara de la poalele muntelui Egmont. Jerry însă nu mai putea de bucurie că nu v-aţi întors şi ţipa mereu la căpitan să ridice ancora mai repede.

---

1. Sub domnia regelui Patatau, numit şi regele păcii, se terminase în 1859 războiul dintre englezi şi maori, conduşi de eroul lor, Te Revi. Patatau, neştiind carte, în loc de semnătură a desenat spiralele tatuajului său pe actul de pace. În 1861, războiul de hărţuială se declară din nou şi costă pe englezi multe jertfe. El se sfîrşi în 1870, după ce fu învins şeful de trib Te Kosti, care cucerise aproape întreaga insulă de nord (n.a.).

La auzul acestor veşti neplăcute, singurul care nu s-a întristat a fost domnul Pipelet, bucuros că va putea vedea şi explora ţinutul necunoscut de el al insulei de nord.

Zolu le-a adus tinerilor maori din sat arme din cele sosite cu „Grafton" şi le arătă cum să le mînuiască. Unul din ei purta steagul teritoriului maor, steagul libertăţii, de culoare galbenă, avînd desenat pe el silueta muntelui Egmont.

Zolu ne povesti apoi despre coloniştii englezi din Waitara şi Taranaki care nu au respectat delimitarea ţinutului, făcută acum doi ani de comun acord pe actul semnat de regele Patatau. Prin înşelăciune şi vicleşug, englezii au cumpărat de curînd de la un şef de trib renegat aproape douăzeci de mii de acri de pămînt. Acest şef trădător călcase legămîntul făcut în 1859, în faţa marelui preot Te Roto, prin care toţi şefii de triburi juraseră să nu vîndă albilor nici un petec de pămînt.

Maorii au gonit pe foştii soldaţi englezi, care se găseau în regiunea cotropită. Coloniştii au cerut ajutoare în Australia şi azi noapte a sosit la Auckland vasul „Argus", care a debarcat aproape o mie de colonişti voluntari ce vor lupta contra indigenilor.

Toate triburile sînt în fierbere mare. Se fac pregătiri pentru respingerea invadatorilor.

După ce Zolu mai stătu de vorbă cu Patatau, ne spuse :

— Marele nostru şef este foarte mulţumit că am primit armele la timp. Mă însărcinează să vă conduc spre sud, pînă la Waitara, unde v-am anunţat că vă aşteaptă „Grafton".

După ce bătrînul rege ne îmbrăţişă pe fiecare şi-şi frecă nasul său de al nostru — semn de salut frăţesc — plecarăm pe drumul care duce spre Makan, în aclamaţiile şi ţipetele întregului sat.

Străbăturăm o cîmpie golaşă, unde pămîntul părea un imens maidan de gunoi căruia i se dăduse foc. Fumul înecăcios ne oprea respiraţia şi ne făcea înaintarea foarte anevoioasă. Zolu mergea în faţă, ţinînd pe natu-

ralist de mînă, iar eu în urma lor, trăgînd după mine pe Tobie, care tuşea mereu din cauza fumului, cu toate că Zolu îi spusese să nu mai tragă aer în piept. După aproape o milă, cît a ţinut acest infern, ieşirăm la marginea unei păduri de eucalipţi uriaşi, drumul avînd în dreapta noastră pădurea, iar în stînga albia rîului Waipo, care îşi varsă apele sale repezi în Waikato, fluviu cîntat de maori în legendele lor.

Domnul Pipelet ţinea în mînă o bucată fumegîndă din pămîntul ce-l străbătusem şi, rupînd-o în mai multe bucăţi, după ce o mirosi, zise :

— Terenul străbătut pare să fie un cîmp de turbă, care în zilele călduroase ia foc. Norocul nostru este că astăzi soarele nu dogoreşte puternic, căci atunci n-am fi putut străbate acest iad.

Drumul plin cu bolovani începu să urce şi furăm siliţi să sărim din piatră în piatră printre nenumăraţi eucalipţi. Aceşti uriaşi ai naturii zeelandeze erau mai împunători decît cei australieni, însă numai naturalistul le dădu atenţie, deşi unii atingeau o înălţime de peste trei sute de picioare.

El ne spuse că mulţi dintre coloşi au o etate între două mii cinci sute şi trei mii de ani şi, adresîndu-se maorului, zise :

— Bătrînii eucalipţi sînt mîndri ca şi viteazul vostru popor, Zolu !

— Ce putem face noi, domnule, o mînă de oameni ce-şi apără mica lor ţară, faţă de marele număr al coloniştilor bine înarmaţi ? Aveam numai şaisprezece ani în 1843 cînd a început prima răzmeriţă provocată de Wakefield, un colonist ce pretindea că el este stăpîn pe întreaga vale roditoare a rîului Wairan. El credea că şi în ţara noastră va avea de-a face cu oameni înapoiaţi ca în Australia, unde au putut fi păcăliţi cu cîteva mărfuri şi zorzoane. Wakefield şi-a trimis oamenii să măsoare locul, însă tata cu ceilalţi războinici ai tribului i-au luat la goană. Fermierul, îndîrjit, a năvălit împreună cu argaţii săi în sat peste femeile şi copiii care se găseau fără apărare şi a omorît pe mama şi pe sora

mea. Cînd tata şi ceilalţi bărbaţi ai tribului s-au întors acasă şi au văzut masacrul, au asediat ferma şi au luat mai mulţi prizonieri, în cap cu Wakefield, pe care-l mîncară. Această întîmplare a fost începutul războiului „beţelor de steag".

— De ce-i numiţi astfel, Zolu ? îl întrebai eu.

— Englezii au înfipt un băţ de steag pe teritoriul nostru, iar Honi, marele nostru şef, îl doborî cu toporul, executînd împreună cu toţi soldaţii săi un dans războinic împrejurul steagului doborît. De nenumărate ori, englezii au ridicat steagul, iar Honi l-a doborît mereu pînă a început războiul.

— Este ştiut — întrerupse naturalistul pe Zolu — că în regiunea rîului Wairan şi în special de-a lungul coastei de nord a insulei de sud, au fost cele mai crude triburi maore. Tasman, Cook, cît şi compatriotul meu Marion, poposind de-a lungul acestei coaste au avut pierderi mari de mateloţi, care au fost mîncaţi de băştinaşi. De altfel, unul din golfurile acestei coaste poartă numele de „Golful masacrelor", avînd la activul său multe vieţi.

— Totuşi, cred că strămoşii mei nu au atacat pe albi pînă ce n-au fost provocaţi, completă Zolu. Cred că ştiţi — continuă Zolu — că în 1846 şeful nostru Honi, cînd a fost provocat de coloniştii din Kororarecka, înainte de a incendia colonia, i-a anunţat că au dreptul să se retragă şi să-şi ia cu ei tot bagajul şi toate oile.

— Fără îndoială, Zolu, zise domnul Pipelet, cavalerismul maorilor este cunoscut în întreaga omenire. De asemenea, şi curajul cu care voi vă apăraţi drepturile voastre impun respectul albilor. Cunosc eroismul din anul 1858 al celor trei sute de maori înconjuraţi de o mie două sute de soldaţi ai generalului Cameron. Te Revi, conducătorul maorilor, răspunse englezilor care-i somaseră să se predea un singur cuvînt : „Niciodată". Cîntînd vechile cîntece războinice, ei au năvălit peste soldaţii generalului Cameron.

Mergeam acum pe un drum ce cobora în vale, mărginit de rîpi împădurite. Naturalistul, care se oprea mereu să cerceteze împrejurimile, ne spuse :

— Priviţi urmele gheţarului care a coborît acum cîteva zeci de mii de ani această vale, semnele lui sînt încă proaspete. Pare că ieri s-a topit gheaţa. Uitaţi-vă aci — zise el, arătîndu-ne pietrişul şi bolovanii care străjuiau valea — acestea sînt morenele lăsate în cale de gheţar.

Coborînd această panoramă glacială, ajunserăm în vale la un lac de culoarea cobaltului, în care se reflectau trunchiurile uriaşilor eucalipţi. De jur împrejurul acestui lac să găseau mai multe valuri de pietre rotunjite, cu straturi de verdeaţă ce le acopereau spinarea.

În partea stîngă a lacului zărirăm intrarea unei peşteri.

La intrare peştera înfăţişa o gaură largă, înaltă de vreo şaptezeci de picioare şi lată de cincizeci. Zolu ne spuse că este „peştera licuricilor", una din minunile ţării lor, în afară de geyseri şi izvoarele de apă fierbinte din regiunile Ohinemutu şi Rotorua. Naturalistul, căţărîndu-se cu repeziciune pe pietrele ce înconjurau lacul, ajunse pînă la peşteră şi dispăru în grotă.

Cînd noi sosirăm la gura peşterii, văzurăm că el intrase pînă aproape de umeri în apa rîului subteran pe care-l străbătea. Rămaserăm înmărmuriţi, nu de baia făcută de domnul Pipelet, ci de castelul din basme ce se oglindea în apa liniştită a grotei. De bolta peşterii atîrnau miliarde de şiraguri de perle.

O tăcere de mormînt ne cuprinsese, cînd se auzi ca un trăsnet vocea naturalistului :

— Aceşti viermişori numiţi Boletophela luminosa îşi fac leagănele din pînză, ca şi păianjenul, pe tavanul peşterii şi lasă să cadă în jos aceste fire strălucitoare ca un şirag de perle lipicioase în care se prind fluturii şi insectele atrase de acest castel fermecat. Cînd victima s-a prins în plasă, viermele, un abil pescuitor, coboară în jos, pe fir, şi devorează insecta.

Ce păcat că nu avem o luntre să putem explora adîncimile acestei peşteri miraculoase[1].

Ne-am aşezat să ne ospătăm lîngă intrarea grotei, fără domnul Pipelet, care, cu toate invitaţiile noastre, nu s-a îndurat să părăsească miraculosul castel.

Cînd reuşirăm să-l convingem pe naturalist, arătîndu-i neplăcerile ce le-am avea în cazul cînd nu sosim la timp la locul de întîlnire cu „Grafton", soarele se lăsa spre asfinţit.

Domnul Pipelet, cu hainele ude, nu mai înceta să vorbească despre caracterul unic pe pămînt al acestui vierme strălucitor, care, zicea el, dă peşterii o importanţă mult mai mare decît toate stalactitele şi stalagmitele de pe tot globul.

Ne grăbeam să ajungem pînă se va lăsa întunericul la Mokan, un sat ce se întindea peste coastele muntelui Tiltropenga, populat numai de maori.

Se înnoptase cînd sosirăm la marginea satului, unde Zolu ne lăsă să aşteptăm, lîngă un monument grotesc, pînă ce el se duse să anunţe pe marele preot Te Roto de venirea noastră.

Tobie se căţără pe statuia din lemn sculptat, înaltă de zece picioare, reprezentînd corpul tatuat al unui uriaş, avînd cîte trei degete la mîini şi la picioare şi un cap enorm, cu ochii mari şi speriaţi. În gura monstrului se găsea agăţat un clopot de a cărui limbă atîrna o sfoară.

Cuprinzîndu-ne oboseala, ne aşezarăm cu toţii jos, pe soclul curioasei statui. Nu ştiu cît timp picotirăm, cînd auzii glasuri şi foşnete în apropiere. Erau Te Roto şi Zolu, urmaţi de doi tineri maori ce ţineau în mîini făclii aprinse.

Te Roto, ce părea să aibă peste patruzeci de ani, reprezenta tipul ideal de maor : cu pielea cafenie, bustul şi braţele lungi, cu picioarele muşculoase, cu capul prelung, părul creţ, nasul ascuţit şi puţin coroiat, ochii pătrunzători, cu buze groase şi figura tatuată în spirale.

---

[1]. Astăzi, grota Waitomo cu peştera licuricilor este una din cele mai interesante locuri de vizitat din insula de nord (n.a.).

El ne pofti în casa lui construită din lemn, avînd patru camere încăpătoare, însă puțin cam joase.

Ne ospătarăm cu friptură de babirus, o specie de porci de mărimea unui măgăruș, adusă din Noua Guinee. Se mai numește și „porcul cerb", deoarece dinții canini sînt ieșiți mult în afară și întorși înapoi în formă de spirală.

Domnul Pipelet nu mai înceta cu laudele în privința felului cum este preparată friptura și nu se lăsă pînă ce nu avu promisiunea din partea preotului că a doua zi o căruță va transporta, pînă la Waitara, doi porci vii, care urmau să fie preparați pe corabie de Filippo, după rețeta dată de Te Roto.

Masa ne-a fost pregătită și servită de femei maore, care n-au mîncat împreună cu bărbații. S-au strîns toate în ușa bucătăriei și au fost tot timpul atente la poruncile date de soții lor.

Femeile maore au o figură plăcută, cu trăsături regulate, iar majoritatea au buzele, bărbia și fruntea tatuată.

Naturalistul, curios să se inițieze în vechile tradiții și ciudatele obiceiuri ale maorilor, i-a șoptit lui Zolu că ar dori să cunoască geneza poporului polinezian, rugîndu-l pe Te Roto să ne povestească legendele nașterii și ale vieții, așa cum au fost învățate de el din bătrîni.

Preotul păru foarte încîntat de propunerea naturalistului și ne povesti despre zeul suprem al maorilor, care se numește Taaroa. Acesta făcu mai întîi apele în care aruncă un ou strălucitor ca soarele, din care, după nouă luni, ieși cerul și pămîntul. Tot el plămădi pe zeul creației, Oro, care, străbătînd pămîntul și apele într-o pirogă, aruncă sămînța de plante pe pămînt și de pești în apă. Oro dădu viață apoi păsărilor și animalelor. Socotind în urmă că are destulă hrană pe ape și pe pămînt, plămădi bărbatul și femeia din praf amestecat cu sîngele său.

Pentru fericirea și buna înțelegere a oamenilor, Oro a făcut patru caste : aceea a preoților, care are grija altarelor, paza zeilor și dreptul de proprietate asupra a

tot ce există, a doua a războinicilor, care apără preoții și poporul, casta agricultorilor, care se ocupă cu cultivarea pămîntului și ultima, cea a sclavilor, care slujesc celelalte caste.

— Din cine se compune această castă a sclavilor ? întrebă domnul Pipelet.

— Din cauza lipsei de hrană, triburile noastre se războiau neîncetat între ele și cei care erau învinși rămîneau sclavii învingătorilor.

— Mai sînt respectate astăzi aceste tradiții ?

— O dată cu stabilirea primilor europeni în insulele noastre, cam prin anul 1800, majoritatea triburilor, în special cele care populau coastele, au început să nu mai creadă în obiceiurile străvechi. De altfel, primii europeni care au venit aci nu erau cele mai reușite exemplare ale rasei dumneavoastră ; unii erau dezertori de pe vasele de pescuit care colindau mările înconjurătoare insulei noastre și alții fugeau din pușcăriile Tasmaniei și ale celorlalte insule înconjurătoare. Din această cauză, pe coastele Noii Zeelande crimele și masacrele s-au ținut lanț. Unele din aceste exemplare au reușit să se infiltreze în mijlocul triburilor și prin căsătorii cu femeile noastre au devenit „Pakeka-Maori", adică străini deveniți maori. Mulți din ei, purtători de boli infecțioase, au decimat triburile, iar alții, alcoolici, au adus „apa de foc", rachiul, care a ajuns o patimă ce măcina majoritatea bărbaților, încheie Te Roto expunerea sa, rămînînd pe gînduri.

Tobie care ascultă atent tălmăcirea lui Zolu, îl întrebă pe acesta ce reprezintă statuia monstrului de la marginea satului care are un clopot în gură.

— Este Ra, zeul soarelui, care are grijă de cîmp, fructe și apă. Cînd preotul vrea să facă comunicări importante tribului, se trage clopotul și întregul trib se adună la statuia zeului Ra.

— Curios lucru — spune naturalistul — voi numiți pe zeul soarelui Ra, ca și egiptenii, care-l numesc „Amon-Ra", iar în limba sanscrită „Ra" înseamnă lumina soarelui. Totdeodată și voi, maorii, aveți același

credinţe şi mituri religioase ca şi ceilalţi polinezieni din insulele Tonga, Samuan, Tahiti, Hawai şi altele.

Te Roto, căruia Zolu îi tălmăci spusele naturalistului, adăugă :

—. O veche legendă a noastră spune că toate insulele despre care ai pomenit formau, cu multă vreme în urmă, un singur pămînt locuit de galbeni şi negri [1], care s-au războit între ei secole de-a rîndul. Zeii s-au mîniat din cauza acestor certuri şi au dat ordin zeiţei oceanului, Marama, să-i împace. Marama a poruncit valurilor să-i biciuiască. Acestea s-au aruncat cu toată furia asupra lor şi au zdrobit pămîntul, cufundîndu-l în adîncimile oceanului.

Cînd zeii şi-au dat seama, era prea tîrziu. Din pămînturile întinse nu au mai rămas decît platourile înalte şi vîrfurile munţilor.

— Iată deci că cele demonstrate ştiinţific de geologi sînt expuse în geneza acestui popor, zise încîntat domnul Pipelet, înainte de a pleca cu toţii la culcare.

[1]. Galbenii sînt polinezieni, iar negrii malaezieni (n.a.).

Capitolul XVIII

DIN VIAȚA ȘI ISTORIA MAORILOR

Am dormit cu Tobie într-o cameră. Dimineața, cînd ne-am sculat, atenția ne fu atrasă de o sculptură în piatră verde ce reprezenta un șoim cu ochii de aur.

Ne-am îmbrăcat și ne-am spălat fața cu apă rece turnată din vase de pămînt de către fetele maore care serveau în casa preotului. Toate aveau o înfățișare frumoasă, cu fața regulată și pielea de culoare brun deschis, păr ondulat sau ușor cîrlionțat, negru, un nas mic cu nări delicate și rotunde și buzele puțin ieșite în afară. Corpul lor era foarte proporționat. Fetele erau prietenoase, vesele și toate posedau simțul curățeniei și al frumosului. Ele își împodobeau corpul, și în special capul, cu flori și pene. Din păcate, la multe din ele îmbrăcămintea și podoabele s-au schimbat și se schimbă mereu în urma influenței coloniștilor.

Ștergîndu-ne fața cu ștergare de cînepă împodobită la capete cu desene în spirale și pătrate artistic lucrate, îl chemarăm pe Zolu și-l întrebarăm ce reprezintă statuia.

— Este Manuteaho, zeul infernului. El ajută ca sufletele celor ce-și ispășesc pedeapsa să ajungă înot pînă la insula de unde sînt luați de Hanui, zeul vîntului.

— Despre care pedeapsă este vorba ? îl întrebarăm noi.

— Preoții noștri spun că sufletele celor de pe pămînt care au făcut numai bine trec în alte corpuri de animale și încep o viață nouă, iar cei ce au făcut rău, cad în oceanul de flăcări presărat cu insule la care cei blestemați caută să ajungă înot. Cei care au pedepse mai

mici sînt ajutați de Manuteaho să înoate pînă la insula cea mai apropiată, de unde Hanui, zeul vîntului, îi culege și însuflețește cu sufletele lor alte corpuri de animale care încep o viață nouă.

— Voi credeți deci că după moarte sufletul se reîncarnează în oameni și animale? întrebai eu.

— Da, dacă faptele din timpul vieții au fost bune, atunci sufletul mortului se duce într-o pasăre sau animal. Numai sufletul copiilor se reîncarnează în oameni.

Domnul Pipelet, care venise în camera noastră, se amestecă în discuție:

— De altfel, această credință de reîncarnare a sufletelor după moarte o au și sălbaticii australieni. Cît timp am stat în mijlocul lor, la o vînătoare, împușcînd o telegală [1], auzii deodată în spatele meu un țipăt: un australian din tribul Wababucilor, care îndeplinea funcția de călăuză, începu să-și dea cu pumnii în cap, apoi căzu la pămînt lîngă corpul neînsuflețit al păsării și își împlîntă cuțitul în inimă. Credința lor este că fiecare familie din trib se trage dintr-un animal sau plantă pe care ei o numesc Koblong. Acei ai căror Koblong este un șoarece, nu ar omorî un șoarece pentru nimic în lume. Numele Koblongului este ținut secret de toți membrii tribului, spre a nu fi aflat de dușmani, care pot atunci să le pricinuiască moartea.

Ieșirăm cu toții în curte, unde se adunaseră mai mulți războinici, femei și copii care auziseră că la marele lor preot au sosit trei albi prieteni.

Domnul Pipelet se îndreptă spre o femeie, care purta copilul agățat de spate, și examină construcția ingenioasă a sacului făcut din coajă de eucalipt împletită în fibre subțiri. În acest sac era așezat micuțul care se uita curios la favoritii domnului Pipelet. Tobie voi să pună mîna pe copil, dar mama se dete în lături, exclamînd: „Tabu! Tabu!"

— De ce a spus acum „tabu"? se miră naturalistul.

---

[1]. Telegală — pasăre care trăiește în nordul Australiei (n.a.).

— Înseamnă — explică zîmbind Zolu — că nimeni nu are voie să atingă copilul pînă ce nu a fost botezat şi dezlegat de vraja spiritelor. Ceremonia botezului are loc în faţa întregii familii, cînd tatăl coace cartofi cu care ospătează pe toţi invitaţii. El se îndreaptă spre copil cu o tavă plină cu cartofi şi dacă micuţul pune mîna pe un cartof, poate fi botezat. Preotul înmoaie o ramură verde de eucalipt şi stropeşte corpul copilului, rostind cuvinte secrete. Mama nu asistă la ceremonia botezului.

— Vedeţi această pană, spuse Zolu arătîndu-ne o pană de culoare galbenă pe care mama copilului o avea înfiptă în păr. Este semnul că femeia e de rasă pură polineziană, o „wahine". Numai o wahine are dreptul să poarte aceste pene ale păsării Huia în păr.

— Dar aceasta ce este ? zisei eu, arătînd o amuletă de os verde, care reprezinta un peşte şi pe care tînăra mamă o purta la gît.

— Este „Tiki-tiki", spiritul protector al familiei, care veghează ca cei de sub paza lui să nu rămînă fără moştenitori. Şi bărbaţii poartă agăţate de gît amulete moştenite din generaţie în generaţie, care-i apără de spirite rele în timpul războaielor. Aceste amulete sînt făcute din piatră verde, numită de noi „poumanu", şi care se găseşte numai în albia rîului nostru sacru, Aracaura, din insula de sud.

Dar după cum v-a spus şi marele nostru preot, în ultimul timp aceste tradiţii nu mai sînt respectate în întregime, totuşi mulţi dintre noi, deşi am devenit creştini, mai ţinem la încă multe din obiceiurile din bătrîni.

Ne oprirăm lîngă o fată tînără cu trăsături foarte frumoase, însă tatuată pe frunte şi pe bărbie cu spirale şi linii paralele.

Domnul Pipelet se adresă marelui preot ce venea spre noi cu cuvintele :

— De ce oare încondeiaţi obrazul unei fete atît de frumoase cu astfel de desene ?

— În religia noastră „tatau" trece drept podoaba cea mai însemnată şi mai nobilă. Neîndeplinirea acestei ceremonii religioase este o ruşine.

— Cine execută această operaţiune ?

— Preotul tribului are această misiune. El se serveşte de un toporaş mic cu tăişul de os, bine ascuţit. După ce modelul de tatuaj a fost ales şi desenat pe piele, se zgîrie cu tăişul muiat într-o soluţie. Executarea unui model se face timp de mai multe luni, din cauza durerii ce se produce în timpul operaţiei şi chiar după, în special la tatuajele din dreptul buzelor. Pentru ca cel operat să poată suporta mai uşor durerea, fetele cîntă în cor cîntece rituale, încheie preotul.

Pe platoul din faţa casei se strînseră aproape o sută de războinici ce aşteptau de marele preot ca să le dea binecuvîntarea înainte de a pleca la Palh-ul[1] de lîngă Rangiriri, unde urmau să se întîlnească cu războinicii celorlalte triburi.

Tobie zări un războinic ce ducea legat de o sfoară un animal curios, care avea botul ascuţit, picioarele şi capul de lup, iar pe spinare — dungi ca de tigru. Ne chemă la el. La vederea animalului naturalistul scoase o exclamaţie de admiraţie :

— Iată un Thilacinus cynocefalus din familia orasiuridelor, animal întîlnit foarte rar în Noua Zeelandă şi Tasmania. Naşte puii tot aşa de nedezvoltaţi şi-i poartă apoi în sac, ca şi cangurul. Se hrăneşte cu şoareci şi cadavre, aidoma hienei.

Domnul Pipelet, curios să afle amănunte, îl chemă pe Zolu, care-l întrebă pe războinic unde a prins acest animal şi ce vrea să facă cu el. Maorul la început n-a vrut să vorbească nimic. Numai cînd Te Roto îi repetă întrebările puse de Zolu, i se dezlegă limba şi răspunse :

— Cred că în el este sufletul viteazului nostru şef de trib, Wakuti, căci l-am prins de mai multe ori în timpul nopţii la mormîntul său. Am bănuit că sufletul său a

[1]. Palh — fortificaţie construită de băştinaşi la marginea satului (n.a.).

intrat în acest animal şi de aceea îl iau cu mine la război.

— Bine, domnilor, dar este vorba de un animal care se hrăneşte, ca şi hiena, cu cadavre, şi de aceea a fost găsit la mormîntul şefului său, care probabil n-a fost îngropat destul de adînc, exclamă naturalistul dînd din mîini.

Mai mulţi tineri, ţinînd în mîini suliţi şi topoare, ne înconjurară privind la noi cu curiozitate. Văzui pe unul din ei avînd atîrnat de brîu un fel de dovleci afumaţi şi-l întrebai pe Zolu ce sînt aceştia. Rîzînd, tălmaciul nostru ne spuse :

— Nu sînt dovleci, uită-te mai bine la ei, sînt capetele duşmanilor omorîţi şi mîncaţi. Religia noastră spune că nu scapi definitiv de duşman, decît dacă-l mănînci. Ceva mai mult, mîncîndu-l îţi însuşeşti calităţile spirituale şi fizice ale celui mort, iar capul lui purtat ca trofeu te apără de săgeţile inamice.

— Cum de au reuşit — zisei eu mirat — să reducă mărimea capului şi totuşi trăsăturile şi tatuajele feţei să nu fie alterate sau diformate ? [1].

Te Roto schimbă cîteva cuvinte cu războinicul australian, care desprinse cu încetineală de la brîu un cap ce părea atîrnat de cingătoarea sa cu o sfoară neagră, gros împletită, şi ni-l oferi rîzînd.

Spre uimirea noastră, constatarăm că ceea ce luasem drept sfoară, era chiar părul celui decapitat.

— Mumificarea atît de perfecţionată a acestor capete — ne spuse Zolu, care tălmăcea cuvintele lui Te Roto — se obţine printr-un procedeu cunoscut numai de preoţii noştri. Ei golesc capul scoţînd oasele feţei şi cutia craniului, apoi umplu pielea cu plante mirositoare fierte, iar după ce a fost cusut şi uscat la vînt, se afumă la

---

[1]. Prin anul 1820, europenii din Australia trimiteau în dar rudelor lor din Europa, între alte „bibelouri", şi capete de maori mumificate. Ofiţerii şi mateloţii balenierelor şi vaselor de comerţ făceau o bună afacere din comerţul cu capete mumificate. Triburile de zeelandezi se măcelăreau între ele pentru a vinde capetele adversarilor ucişi la Mercer sau Auckland (n.a.).

un foc de plante, timp de zece zile. Trebuie să știți, domnii mei — continuă preotul să vorbească cu patima întipărită pe fața sa tatuată — că acest soldat antropofag, pe care dumneavoastră îl aveți în față, este „creștinat", însă amestecul de precepte creștine ce i-au fost băgate în cap de misionarii dumneavoastră, precepte greșit înțelese, împreună cu credințele noastre vechi, a avut un rezultat contrar celui dorit de propovăduitorii creștinismului [1].

Începuseră pregătirile pentru festivitățile ce aveau loc întotdeauna la plecarea maorilor în luptă, cînd cu această ocazie se execută o serie de dansuri războinice. Domnul Pipelet era încîntat la gîndul că va asista la acest ritual al triburilor, însă Zolu și cu mine nu-i acordarăm această bucurie, deoarece, după socoteala noastră, nu am fi ajuns la timp la locul de întîlnire.

— Mai avem de străbătut pînă la Waitara încă douăzeci și opt de mile, ori după cum mergem noi de încet — zise Zolu — dacă mai întîrziem nu vom putea fi mîine la răsăritul soarelui acolo.

— Și după cum știți, domnule Pipelet — adăugai eu — căpitanul Musgrave, dacă va vedea că nu sîntem prezenți, nu va mai zăbovi așteptîndu-ne și....

— Gîndiți-vă, domnule Pipelet — spuse aproape plîngînd Tobie — că Jerry cel roșu, care a fost foarte încîntat de lipsa noastră la plecarea din Mercer, îl va sili pe căpitan să ridice degrabă ancora, dacă nu vom fi găsiți acolo.

Față de aceste argumente, naturalistul nu mai zise nimic și, luîndu-ne rămas bun de la preot, plecarăm urmați de o căruță în care se găseau doi babirușă grași, care ne fuseseră dăruiți de Te Roto.

---

[1]. Din aceste cauze, în 1863 a luat naștere în Noua Zeelandă secta denumită „Hau-Hau" care, renegînd creștinismul, a practicat un amestec de ceremonii creștine și tradiții vechi maore. Secta, care cuprinsese mai mult de jumătate din populația insulei de nord, organiza groaznice ospățuri cu cadavrele dușmanilor uciși. În 1864, unul din cei mai de seamă misionari, Walckner, a fost mîncat de tribul pe care-l creștinase (n.a.).

* * *

Mergeam întins de aproape o oră peste o pășune și în drum nu întîlnisem decît cîteva oi ce stăteau la umbra unor salcîmi. Zăpușeala devenise anevoie de suportat. O pîclă albăstruie se lăsase peste cîmp, în timp ce pe cer își făcuseră apariția nori roșiatici. Zolu se urcase în căruță și stătea de vorbă cu Nagapuhi, vizitiul care mîna agale carul cu puținele noastre bagaje și cei doi porci.

Curînd se porni o ploaie torențială, însă, spre uimirea noastră, picăturile erau de un roșu aprins, o adevărată ploaie de sînge.

Nagapuhi sări din căruță și, căzînd în genunchi, se aruncă cu capul la pămînt, strigînd și bolborosind cuvinte neînțelese. Tobie și naturalistul se băgaseră sub căruță spre a se mai feri de ploaie, iar Zolu și cu mine ne duserăm în fața bivolilor sub ramurile unui pin singuratic, care nu prea ne apără de udătura ce ne ajunsese la piele. Noroc că ploaia nu ținu decît cîteva minute, apoi soarele se arătă din nou pe cer.

Cu o tristețe mare în glas, cînd o pornirăm din nou la drum, Zolu spuse :

— Ploaia aceasta de sînge este un semn al duhurilor rele care ne înștiințează că în acest război vom pierde multe vieți scumpe și că vom fi învinși, iar națiа noastră va dispare. De aceea Nagapuhi este așa de înfricoșat.

Domnul Pipelet se întoarse din drum și, apropiindu-se de maor, gesticulînd, zise :

— Nu este adevărat, Zolu, o ploaie de sînge nu înseamnă absolut nimic deosebit față de celelalte ploi. Fenomenul se explică în felul următor : în atmosferă există milioane de particule infinit de mici, de origină minerală și organică, ce plutesc în aer. Cînd ploaia se pornește, ea va căpăta culoarea pulberilor. Explicația este deci foarte simplă.

Explicațiile date de domnul Pipelet nu l-au convins însă pe Zolu, care ne spuse :

— Nu ne vor mai lăsa englezii să fim stăpîni în țara noastră, mai ales acum, cînd au găsit aur aici, la Hauraki, iar în insula de sud la Otago, unde chiar acum căutătorii de aur dau năvală.

— De altfel, cred că știi — îl întrerupse domnul Pipelet mergînd alături de el — că insula de sud a fost ocupată încă de anul trecut în întregime de englezi, deoarece triburile voastre, în afară de cele de pe coasta de nord, despre care am mai vorbit, pe restul insulei erau foarte rare și neorganizate astfel că s-a putut „trata" cu ele în parte. Astăzi, pe acest pămînt ocupat de coloniști, paște peste un milion de oi.

— Și aici, în Ika-a-Mani, insula de la nord, au încercat să înșele pe fiecare șef de trib, lucru ce le-a reușit pînă cînd șefii noștri au căpătat convingerea că întinderea coloniștilor va aduce pieirea noastră și s-au unit cu toții, jurînd să nu le mai vîndă din pămînturi.

— Și cînd te gîndești — zise naturalistul, ridicînd mîinile în sus — că insula de sud trebuia să se numească „Noua Franță" și să fie o colonie franceză. Englezii însă ne-au jucat și de data aceasta o festă la fel ca în Australia.

— Cum s-a întîmplat, domnule Pipelet ? întrebă Tobie, care cu greu reușea să se țină de pasul nostru grăbit.

— Prin 1836 — începu domnul Pipelet — o balenieră franceză condusă de căpitanul Langlois a acostat pe coasta de est a insulei sudice, în Wairevа, lîngă Christchurch. Încîntat de poziția pitorească a acestei regiuni, căpitanul a cumpărat de la maori o mare întindere de pămînt, cu gîndul de a veni să se stabilească aici. Întors în Franța, el se îmbolnăvi și cedă drepturile sale unei societăți de emigrare din Bordeaux, care la începutul anului 1840 expediază primul vapor cu șaizeci de familii de coloniști francezi. În jurul acestei plecări a coloniștilor francezi s-a făcut atîta vîlvă, încît englezii au prins de veste.

În timp ce coloniștii noștri erau în drum spre „Noua Franță" englezii, de teamă ca Franța să nu pună mîna pe insula de sud, înștiințară de grabă pe guvernatorul Australiei, Gipps. Acesta expedie de urgență în Noua Zeelandă pe căpitanul Hobson care, după cum știți, o declară colonie a coroanei engleze.

La Christchurch fură trimiși, cu cea mai mare grabă, mai mulți englezi coloniști și soldați, astfel că în august 1840, cînd fregata franceză „Zori de zi" sosi în Acaroua, lîngă Waireva, drapelul englezesc era înfipt în stîncile micului golf, iar soldatul englez patrula pe coastă. Consternarea celor șaizeci de familii a fost de neînchipuit. Se spune că francezii, în drumul lor spre „Noua Franță", cînd se aflau în apele Atlanticului de sud, au rugat pe comandantul vasului să ancoreze pentru cîteva ore pe stînca izolată, cu maluri abrupte, lungă de cincizeci de mile, care se cheamă insula Sfînta Elena.

Acest bloc imens de origine vulcanică, descoperit de portughezul Juan de Nora Castellor în 1502, la 21 mai, în ziua sfintei Elena, constituia un punct strategic de mare importanță pentru vasele care mergeau spre India, China, Japonia, Australia [1], lucru despre care englezii și-au dat seama și în 1651 au pus stăpînire pe insulă. Portughezii, naivi, își frecau mîinile de bucurie la gîndul că „proștii" de englezi au dat în schimb pe această stîncă seacă un teren fertil din Africa de sud. Englezii construiesc aici fortul Saint-James, unde a fost închis și a murit Napoleon [2].

Vasul „Zori de zi" a ancorat în rada portului Jamestown, unde coloniștii au urcat cele șapte sute de trepte, tăiate în stînci, pînă la platoul Longwood, și au vizitat

---

[1]. Înainte de deschiderea Canalului de Suez, Sfînta Elena era o escală foarte importantă pentru toate vasele comerciale și de război, care se aprovizionau aci cu apă proaspătă și fructe. Astăzi vasele în drum spre Cap trec departe de această insulă, la care nu se mai opresc decît rar velierele care merg de la Cap spre coastele Americei de sud (n.a.).

[2]. În decembrie 1840 sicriul cu osemintele lui Napoleon a fost dezgropat și transportat în Franța pe bordul fregatei „La Belle Poule" (n.a.).

casa în care a trăit Napoleon ca prizonier timp de şase ani, apoi s-au dus la mormîntul în care sub simple lespede de piatră mărginite de un grilaj de fier, împăratul odihnea de nouăsprezece ani şi au rupt mai multe ramuri din sălciile plîngătoare care-i străjuiau mormîntul. Ramurile sălciilor aduse pe vas au fost înfipte în sticle pline cu apă şi au prins rădăcini. În durerea lor, cînd au aflat că nu au voie să se stabilească în această regiune, au cerut permisiunea de la englezi să planteze în pămîntul „Noii Franţe" sălciile lor plîngătoare. Permisiunea le-a fost dată şi astăzi sălciile plîngătoare, care s-au înmulţit, sînt replantate în întreaga insulă.

Se înserase de-a binelea, nu mîncasem nimic de la plecare, iar Tobie de-abia îşi mai ducea picioarele.

Intrarăm într-o pădure de pini drepţi şi înalţi, amestecaţi cu ferigi arborescente, unde ne oprirăm să ne ospătăm şi să ne odihnim. Făcusem aproape trei sferturi din drum şi aveam timp să ne şi culcăm cîteva ore.

După masă, Tobie se aşeză lîngă un mănunchi de ferigi arborescente şi adormi repede. Acelaşi lucru îl făcură şi cei doi maori ai noştri, retrăgîndu-se mai lîngă căruţă.

Domnul Pipelet părea că nu se simte de loc obosit. Era supărat din cauza soarelui ce apusese, neîngăduindu-i să mai examineze varietatea speciilor de ferigi din pădure.

Dincolo de începutul pădurii, la orizontul îndepărtat, se vedea luna plină, înălţîndu-se încet. Din cînd în cînd, tăcerea era întreruptă de sforăitul bivolilor sau de cîte un freamăt de frunze.

Naturalistul, care se tot învîrtise de jur împrejur, se aşeză, în sfîrşit, lîngă mine şi îmi oferi sticla sa de rom, din care trăsei o duşcă zdravănă. Tăceam amîndoi. Deodată se auzi în apropiere cîntecul unui greier.

— Ascultă — zise încet naturalistul — el vorbeşte fără voce, gura lui e mută. Ţipătul său monoton şi simplu este la fel ca şi inteligenţa sa. Incapabil de înşelăciune, se lasă prins în cursele cele mai copilăreşti ; singură vocea îi este chemarea, apărarea ; la cel mai mic

zgomot tresare, tace și ascultă un moment, apoi începe iarăși să cînte. El cîntă același cîntec de multe milioane de ani, înainte mult de apariția primelor viețuitoare ce au cîntat cu adevărat.

— De cînd oare datează apariția lui pe pămînt? întrebai eu pe naturalistul care trăgea de zor din sticla de rom.

— Primele specii de greieri au apărut în perioada devoniană și la începutul carboniferului din era Paleozoică, adică cam acum patru sute de milioane de ani. Atunci malurile uscatului nu se ridicau semețe ca să spargă și să respingă năvala talazurilor marine. Peste tot, malul jos se lăsa spre mare și mii de rîuri cu apele limpezi, hrănite din ploile care nu mai conteneau, formau tot atîtea mii de lagune înșiruite de-a lungul uscatului.

El a fost prima insectă care s-a făcut auzită; în lipsa glasului, el își freca elitrele sonore și spuse celor dintîi ființe care-l putură auzi „sînt aici".

Această insectă primitivă ne poate povesti întreaga istorie a naturii. Ea a fost martoră la formarea continentelor. A văzut cea mai mare făptură ce a trăit vreodată pe pămînt, pe Atlantosaurul cu o lungime de peste o sută de picioare. Acest monstru mergea mișcînd agale picioarele lui butucănoase, de patru ori mai groase decît ale elefanților de azi. El a asistat și la nașterea și moartea reptilelor zburătoare, lilieci gigantici ce se cățărau pe pereții stîncilor. În urmă, a văzut apărînd păsările și florile care au început să înveselească plaiurile înverzite.

Luna se înălțase pe cer imensă, binecuvîntînd lumea adormită. Razele ei aruncau tăcut în aer o tremurătoare pulbere de lumină. Neobositul nostru greier cînta mereu cîntecul celor dintîi vremuri ale pămîntului.

Adormii și eu în cîntecul lui, cu gîndul la lumea din basme care a trăit în carne și oase, în acele timpuri îndepărtate ale bătrînei noastre planete.

Capitolul XIX

DE-A LUNGUL INSULEI DE SUD A NOII ZEELANDE

Nu se luminase încă bine, cînd furăm treziţi de Zolu şi pornirăm din nou la drum.

Cu primele raze ale soarelui, muntele Egmont îşi profila pe cer silueta lui mîndră cu vîrful alb de zăpadă. Acest vulcan stins, înalt de aproape trei mii de yarzi [1] este botezat de maori „Taranaki". Zolu ne spuse că se mai numeşte şi „Puke-o Naki", nume care i s-a dat din comparaţia liniilor sale frumoase cu liniile unei graţioase wahine.

Multe legende ale maorilor pomenesc despre acest munte al cărui vîrf este acoperit aproape tot timpul anului cu zăpadă şi nori.

O zicătoare maoră spune : Cînd se vede vîrful lui Taranaki, te aştepţi în curînd la ploaie ; cînd nu-l vezi, plouă.

Lăsaserăm la dreapta noastră satul Waitara şi ajunserăm la malul mării pe o plajă îngustă şi plină de bolovani. Marea era puţin agitată. Două „naia" [2] ale pescarilor maori din împrejurimi erau trase pe nisip. La pravă bărcile aveau sculptate chipuri groteşti de capete ce reprezentau geniul binefăcător al barcagiului.

— Alick, Alick, uite „Grafton", ţipă domnul Pipelet,

---

[1]. În anul 1820 locotenentul Mihail Petrovici Lazarev, comandantul vasului „Mirnîi", care făcea parte din expediţia antarctică rusă, i-a măsurat pentru prima oară înălţimea (n.a.).

[2]. Naia — nume dat de maori pirogilor de pescuit pentru o singură persoană (n.a.).

arătîndu-ne silueta corăbiei noastre, ancorată la trei mile de ţărm.

Bucuria noastră nu mai avu margini cînd zărirăm tras pe plajă barcajul nostru, iar George şi Filippo alături. Îmbrăţişările şi strîngerile de mîini nu mai conteneau, de părea că nu ne mai văzusem de ani întregi. Filippo şi Zolu plecară apoi la căruţa care rămăsese pe mal, să aducă bagajele şi cei doi babiruşi. George, care se uita curios la craniul mumefiat pe care domnul Pipelet îl ţinea în mînă, ne povesti mînia căpitanului cînd a fost nevoit să ridice ancora fără noi şi spaima trasă de el şi domnul Raynol la ieşirea din golful Manukan, unde „Grafton" s-a încrucişat cu fregata cu vapori „Nelson", ancorată la intrarea golfului. Au fost nevoiţi să îndrepte vasul spre Sydney.

După sosirea lui Filippo, aşezarăm porcii pe fundul barcajului şi ne luarăm rămas bun de la Zolu, care ne ajută să împingem barca în apă. La despărţire, Zolu îmi dădu un butoiaş de rom, cam de o jumătate de bushel, rugîndu-mă să-l dau lui Jerry.

Astfel părăsirăm insula de nord şi pe bunii maori. Vîntul bătea destul de puternic. Filippo şi George trăgeau vîrtos la rame, iar eu mă aşezasem la pupă, pentru a comanda cîrma. Cînd ne apropiarăm de vas, Jerry, care stătea rezemat de balustrada babordului, aruncă un scuipat spre noi şi ne strigă printre dinţi :

— Credeam că aţi „înghiţit cangea". [1]

Căpitanul nu se vedea pe punte. Singur domnul Raynol veni spre naturalist şi spre mine şi, dîndu-ne tăcut mîna, îl luă pe domnul Pipelet de braţ, îndreptîndu-se amîndoi spre cabina căpitanului. După ce ridicarăm cei doi babiruşi, traserăm barcajul pe punte şi-l aşezarăm pe bacaport. Căpitanul apăru puţin în uşa cabinei şi zbieră la noi să ridicăm ancora, ceea ce şi făcurăm.

George era la cîrmă, iar Jerry la ghiu şi întinserăm cu toţii velele. Vîntul care căpătase putere sufla din ce

[1]. A înghiţi cangea, în limbaj marinăresc înseamnă „a-şi da sfîrşitul".

în ce mai bare. Direcţia părea să fie bună. Drumul era hotărît, nu mai aveam nevoie de nici o manevră. Vasul nostru fugea înclinat spre insula de sud. Cel mai fericit era Jerry, care trăsese la repezeală cîteva înghiţituri de rom din butoiaş.

Revederea mea cu căpitanul Musgrave avu loc de-abia a doua zi, cînd eram de cart. Ne-am privit unul pe altul, eu salutîndu-l şi el răspunzîndu-mi fără a scoate nici un cuvînt. Însă pipa, care-i trecea mereu de la un colţ la celălalt al gurii, îmi spunea destul.

Tobie, lîngă mine, căsca gura la albatroşii cu aripile lungi ce zburau neîncetat deasupra corăbiei. Sînt păsări cu capul gogonat, cu cioc gros şi rapace, avînd înotătoarele foarte mari. Îşi făcură apariţia şi pufinii cu zborul lung şi repede, urmaţi de cordonierii care planează deasupra apei pe mari distanţe, fără a mişca aripile.

Domnul Pipelet nu se mai văzu de loc pe punte. Filippo îi duse mîncarea în cabină şi ne spuse că şade la masă şi-şi aranjează şi completează de zor notiţele ce le-a cules în zilele de peregrinare. Trecusem de mult capul Farwell, iar acum defilau prin faţa noastră coastele luxuriante ale insulei de sud, cu păduri pline de ferigi uriaşe.

Pe seară ne găseam în dreptul orăşelului Hokitica, deasupra căruia se zăreau în vîrful munţilor împăduriţi gheţarii încărcaţi de ceaţă, care coborau şi se topeau pînă aproape de ţărm într-un cîmp de verdeaţă.

Domnul Raynol venise lîngă noi şi dîndu-i lui Tobie luneta să privească ţărmul, îi spuse :

— Uită-te şi tu, Tobie, vei vedea măreţii Alpi al Noii Zeelande ce se ridică chiar din marea lui Tasman. Din vîrful lor un uriaş fluviu alb coboară aproape pînă în mare. Este cel mai monumental gheţar din lume. El alunecă la vale cu o viteză de cincisprezece picioare pe zi. Cînd ziua este caldă şi după ea urmează o noapte răcoroasă, se aude uneori o pocnitură grozavă, un zgomot asemenea uruitului unui tunet subteran ; este gheţarul care se mişcă. Şi cînd se deschide un nou povîrniş,

se aude acelaşi zgomot. Aceste crăpături ale Alpilor din ţara maorilor sînt adînci şi deasupra lor gheţarul capătă spărturi de o frumuseţe fără pereche. Ajuns la cîteva mile de coasta mării el se topeşte complet în această zonă subtropicală, printre pini şi ferigi gigantice.

— Mai spre dreapta văd trei vîrfuri înalte, care se pierd în nori, spuse Tobie.

— Sînt vîrfurile cele mai înalte din insulă, vîrfuri de un albastru limpede, unde zăpada care le îmbracă nu cade ca nişte fulgi, ci ca un praf fin, o pulbere de stele mici cristalizate. Ele se înalţă la cer aproape douăsprezece mii de picioare de la nivelul mării şi poartă numele de vîrfurile Cook, Tasman şi Laperouse.

— Domnule Raynol — zise Tobie, dîndu-i luneta — am văzut lîngă Sydney, aproape de port [1], un mic loc îngrădit cu un gard de fier, în mijlocul căruia se află un monument în formă de obelisc, pe care stă scris cîteva cuvinte ce le-am citit de mai multe ori şi mi-au rămas întipărite în minte:

„În amintirea marelui navigator francez, Laperouse. Patria recunoscătoare".

Te rog, domnule Raynol, să-mi spui şi mie cine a fost acest navigator despre care am mai auzit vorbind şi pe domnul Pipelet.

— Desigur, Tobie, cum să nu-ţi povestesc cariera romantică a acestui navigator al nostru, mai ales că tatăl meu a fost acela care a ţinut, în anul 1825, discursul la inaugurarea monumentului pe care l-ai văzut şi tu ridicat pe singurul petic de pămînt din întregul continent pe care Anglia a binevoit să-l cedeze Franţei, cu toate că francezii au fost aceia care au pus înaintea englezilor piciorul în acest ţinut, după cum ţi-a povestit domnul Pipelet.

Jean François de Galaup, numit Laperouse, care s-a născut la 1741 a intrat de mic copil, ca şi tine, mus în marina franceză. La etatea de cincisprezece ani a fost rănit în lupta pe care fregata „Formidable" a dat-o cu

[1]. Monumentul se află şi astăzi, în acelaşi loc (n.a.).

vasele de război engleze, lîngă Belle-Isle. A luat apoi parte la războiul de independență al Americii împotriva englezilor și s-a distins prin acte de bravură și curaj în bătăliile Antilelor.

Laperouse, care avea o mare admirație pentru explorările lui Cook, ale cărui jurnale de bord le-a citit și studiat cu de-amănuntul, a prezentat lui Ludovic al XVI-lea un studiu asupra călătoriilor făcute de Cook. La gîndul că și Franța ar putea să ia parte la descoperirea de alte noi pămînturi și mări, regele însărcinează pe Laperouse cu conducerea unei expediții. După un an de pregătire, el părăsi cu fregatele „Busola" și „Astrolabe" portul Brest, la 1 august 1785. El comanda „Busola" iar „Astrolabe" era sub comanda căpitanului Langle.

Străbătu Atlanticul într-o călătorie de nouă luni. În iunie 1786, după ce ocolește capul Horn, ajunge pe coasta de vest a Americii de Sud, vizitează insula Paștelui, apoi debarcă în Hawai, unde face prețioase cercetări geografice. Marinarii săi aruncă în mare o coroană de flori pe locul unde, cu opt ani mai înainte, fuseseră înmormîntate în valuri resturile din corpul căpitanului Cook. Corăbiile se îndreptară apoi spre Alaska, unde au atins tărîmul descoperit cu patruzeci și cinci de ani înainte de exploratorii ruși Behring și Cirikov. Urmează apoi drumul făcut de navigatorul rus Pribîilov în anul 1786, acela care a ajuns pînă la „cămara blănurilor", așa cum au numit rușii insula Nutka [1].

De la Nutka expediția lui Laperouse se îndreaptă spre Macao, apoi prin Formoza intră în strîmtoarea care desparte insula Sahalin de Japonia, strîmtoare ce de atunci poartă numele lui Laperouse. Se duce apoi în Kamciatka. Aci exploratorul rămîne o lună de zile oaspetele rușilor, unde aceștia, la o serbare dată în cinstea lui, executară diferite dansuri tradiționale. De aci naturalistul Jean Baptiste Lesseps, ce făcea parte

[1]. Astăzi insula Nutka se numește Vancouver și face parte din posesiunile Canadei (n.a.).

din expediția franceză, singurul supraviețuitor al expediției, a plecat spre Franța străbătînd întreaga Siberie cu sania și diligența. Laperouse pleacă mai departe spre sud și în arhipelagul Navigatorilor cei șaizeci și unul de marinari care fuseseră trimiși de el în interiorul insulei Maouna pentru a aduce apă sînt atacați prin surprindere de sălbatici. În această luptă unsprezece marinari împreună cu căpitanul Langle sînt măcelăriți de canibali.

După pierderea suferită de echipajul său, avînd și răniți pe bord, precum și din cauza distrugerii de către localnici a mai multor bărci, Laperouse ancoră pe coasta de sud a Australiei, în golful Botanic, descoperit de Cook cu optsprezece ani înainte. Spre marea lui surprindere întîlni aci pe căpitanul Philip cu cele unsprezece vase pline cu ocnașii trimiși de englezi să colonizeze Australia. Englezii au suspectat tot timpul cele două vase ale noastre, care au rămas să-și repare stricăciunile și să-și îngrijească răniții, pînă în martie 1788, cînd au ridicat ancora și au plecat spre nord, de unde nu au mai fost niciodată văzute.

În ultima sa scrisoare lăsată la englezi, cu rugămintea de a fi trimisă în Franța, Laperouse spunea : „Voi pleca mîine mai departe spre noi ținuturi. Sîntem în deplină sănătate eu și întregul meu echipaj".

Dar anii s-au scurs fără ca nimeni să mai audă de el sau de vasele lui.

În 1826, căpitanul englez Dillon observă la un localnic din grupul insulelor Santa Cruz un mîner de sabie pe care recunoscu inițialele lui „Laperouse". Află de la locuitorii mai bătrîni ai insulei că două vase străine s-au zdrobit de țărm într-o furtună, din care puținii marinari scăpați din naufragiu s-au refugiat în insula Vainikoro unde, după cîte își aduc ei aminte, corăbierii au lucrat la construirea unui vas mare. Mai multe n-au știut să spună despre ei.

Cînd aceste vești au sosit în Franța, vasul „Astrolabe", botezat astfel în amintirea celui sfărîmat de stînci cu aproape patruzeci de ani în urmă, a fost trimis sub comanda lui Dumont d'Urville, cu scopul de a se afla ade-

vărul cu privire la cele spuse de căpitanul englez şi totodată a face şi diferite cercetări privitoare la flora şi fauna Pacificului. Timp de un an d'Urville a făcut explorări în interiorul Australiei, Tasmaniei şi Noii Zeelande. El a fost primul explorator care a văzut pasărea Kivi, despre care am auzit că domnul Pipelet ţi-a ţinut o lecţie destul de documentată.

După ce explorează arhipelagul Fidji, compus din 155 de insule şi insuliţe, unde canibalismul este şi azi în floare, trece în toamna anului 1872 în insula Vainikoro, spre a face cercetări privitoare la dramaticul sfîrşit al expediţiei lui Laperouse.

El află de la indigeni că vasul „Busola" s-a sfărîmat complet în timpul furtunii şi tot echipajul s-a înecat. Laperouse, care se afla pe „Astrolabe", a scăpat înot pînă la insulă. Timp de şase luni cei treizeci şi şase de marinari cu comandantul lor în frunte au lucrat la construirea unei corăbii ; dar nu au reuşit să părăsească insula, deoarece canibalii, care se pregătiseră pe furiş, i-au atacat şi după ce i-au omorît pe toţi, i-au devorat. Capetele lor au fost păstrate mult timp ca trofee, iar oasele corpului lor au fost întrebuinţate la facerea săgeţilor. D'Urville a găsit pe o faleză a insulei, într-un recif de corali, resturile putrezite ale „Astrolabei". Astfel se sfîrşi cariera unui mare marinar, care între altele a scris în jurnalul său de bord din prima parte a călătoriei sale, jurnal dus la Paris de Lesseps :

„Pentru simplul motiv că noi oamenii civilizaţi posedăm arme de foc şi baionete, nu avem nici un fel de consideraţie pentru drepturile sălbaticilor asupra insulelor pe care aceştia le stăpînesc de mii de ani, considerîndu-le ca un obiect de cucerire. Descoperirea de noi ţinuturi n-ar trebui să aibă alt scop, decît completarea cunoştinţelor geografice, precum şi educarea şi civilizarea sălbaticilor din ţinuturile descoperite".

— Dar astăzi nimeni, domnule Raynol — zise Tobie — nu pune în aplicare gîndurile de acum şaptezeci de ani ale marelui şi romanticului dumneavoastră navigator.

— Ai perfectă dreptate, Tobie, dar... uite că Filippo ne-a preparat o friptură de babirus şi cred că va fi delicioasă după mirosul pe care-l aduce pe dunetă vîntul. Şi domnul Raynol se despărţi de noi, îndreptîndu-se spre cabină.

După amiază, norii, care se lăsaseră foarte jos şi fierbeau deasupra insulei, se ridicară spre vîrfurile înzăpezite, iar vîntul, care de la plecarea noastră nu slăbise, începu să scadă o dată cu încetarea ploii, astfel că furăm nevoiţi să completăm toată velatura şi pînzele începură să fluture. Făcurăm spre seară încercări zadarnice să strîngem vîntul [1], dar „Grafton" stătea mai mult pe loc. Apoi piscurile Alpilor din ţara maorilor apărură din nou în toată splendoarea lor, cu albeaţa zăpezilor ce-i acoperă întregul an. Razele soarelui ce scad mereu, concentrîndu-se deasupra vîrfurilor înzăpezite, au transformat albeaţa măreţilor gheţari într-un roşu aprins.

Se înnoptase de mult, vîntul începu să bată încet, împingîndu-ne iarăşi spre sud. Deasupra capului nostru, pe seninul cerului se vedea în toată splendoarea Crucea de Sud, care ne arăta drumul spre pămînturile vecine polului austral, spre care înainta „Grafton".

---

[1]. Expresie marinărească: a încerca înaintarea cu toate pînzele întinse (n.a.).

Capitolul XX

VIAȚA PE O BALENIERĂ

Au trecut aproape trei zile de la plecarea noastră. Străbătusem cam trei sferturi din lungimea insulei de sud și căpitanul ne spuse că ne aflăm la 44° latitudine sudică și 168° longitudine estică.

Dinspre uscat bătea o briză puternică și noi înaintam cu un vînt larg spre sud-vest. Domnul Raynol, care se găsea pe teugă, îl luă de mînă pe Tobie, spunîndu-i :

— Haide, Tobie, să mai privim puțin coasta de vest a insulei de sud, pe care în curînd o vom lăsa în urmă. Trebuie să știi că pe cînd în insula de nord munții vulcanici sînt acoperiți de lavă, în cea de sud sînt acoperiți de ghețari, iar pe cînd în cea de nord lacurile sînt alimentate de izvoarele calde subpămîntene, în cea de sud sînt alimentate de ghețari. Unul din cele mai mari lacuri ale insulei de sud este Te Anau, cu nenumărate și micuțe petice de pămînt presărate pe întinsul său albastru. Apele lui se scurg spre Marea Tasman printr-un defileu, formînd o minunată cascadă care cade în trei trepte consecutive, de la o mie nouă sute de picioare înălțime. Această cascadă măreață, care rivalizează cu Niagara americană, se sfîrșește în fiordul Milford.

— Cum, domnule Raynol — îl întrebai eu mirat — aici sînt fiorduri ca la mine, în Norvegia ?

— Desigur, Alick, aici forțele naturii au tăiat grosolan roca în blocuri mari, comparabile cu fiordurile norvegiene. Treisprezece asemenea fiorduri pătrund adînc în pămîntul insulei, ramificîndu-se în altele mai mici. Zidurile lor de granit se ridică brusc, iar marea are o

adîncime de peste o mie de picioare, fără bancuri de nisip sau stînci. Forma lor specială te face să crezi că ele au fost văi de rîuri îngropate cu mii de ani în urmă de gheţarii care coborau pînă la baza lor, iar în era noastră aceşti gheţari s-au retras spre altitudini mai înalte, după cum ai văzut.

Domnul Raynol ne dete şi nouă luneta să privim spre această minune a Noii Zeelande.

Tobie, care nu mai lăsa luneta de la ochi, o îndreptă spre bompres şi privind oceanul spre direcţia în care mergeam, exclamă :

— Ah ! Uitaţi-vă, se vede ceva în direcţia sud-est, şi dete repede luneta domnului Raynol, care, privind în direcţia indicată, zise :

— Nu se distinge încă bine. Probabil este un velier care vine de la Invercargill, singurul port situat în partea de sud a insulei. Apoi se întoarse spre dunetă la George, care era de veghe şi strigă : Vas, două carturi la prova tribord !

Filippo şi Jerry, care şedeau pe dunetă, se ridicară în picioare, iar căpitanul veni spre noi, privind cu luneta în direcţia vasului.

— Pare să fie o goeletă care se îndreaptă către insula de nord, murmură el.

Domnul Raynol se duse să-l schimbe pe Jerry la cîrmă. Mergeam cu o viteză de şase noduri pe oră şi priveam spre vasul care se apropia. Cînd ne mai apropiarăm de vas, căpitanul, uitîndu-se cu luneta, ne spuse :

— Este o balenieră.

— După ce o distingi, căpitane ? întrebă domnul Pipelet, care, terminîndu-şi studiile sale în cabină, se urcase şi el pe dunetă.

— După aspectul ei neîngrijit şi coca pătată de grăsime, precum şi după „micile baleniere" din borduri.

Domnul Pipelet luase luneta din mîna căpitanului şi citi la pupa vasului pe tablou :

— „Minny Jakson — San Francisco".

— San Francisco este centru de armament american pentru pescuitul balenelor, completai eu.

— Un coşciug plutitor avînd steagul cu stele, zise printre dinţi Jerry, dînd drumul peste balustradă la un scuipat.

— Acum cîţiva ani am îndurat cele mai groaznice zile din viaţa mea pe o astfel de „corabie a iadului", zise George, făcîndu-mi semn să mergem spre teugă, unde Filippo ne aşteptă cu cafelele de dimineaţă pregătite. Nu ne terminasem de sorbit cafeaua caldă, cînd Tobie veni lîngă noi şi, luîndu-mă de mînă, mă rugă să-i spun şi lui cîte ceva din viaţa petrecută pe aceste „corăbii ale iadului" cum le numise George.

Ne aşezarăm cu toţii pe un colac de parîme şi îi povestii următoarele :

— Viaţa pe bordul unei baleniere, mai cu seamă a celor americane, este aşa de aspră, încît căpitanii acestor corăbii întîmpină mai totdeauna dificultăţi în recrutarea echipajelor. Prin aceste meleaguri, unde balenele sînt destul de numeroase, circulă balenierele americane, engleze, franceze, olandeze şi portugheze.

În toamna anului 1855 mă găseam la San José, lîngă San Francisco, în cabaretul „Albatros", unde căpitanul Balton încheie tîrgul cu mine. Eram „aruncat la coastă" [1] şi cu avansul asupra părţii mele în calitate de harponier am plătit chiria şi am făcut la „Albatros" un chef pînă a doua zi, cînd vasul nostru „Colorado" se pregătea să ridice ancora. Corabia, proprietatea unui armator din Denver, încărca alimentele, care constatai că erau de cea mai proastă calitate. Contractul încheiat de personal cu armatorul din Denver, pe care nu-l văzurăm la faţă, prevedea ca jumătate din uleiul de balenă provenit din pescuit să fie predat armatorului, iar din jumătatea rămasă se socotea astfel : zece părţi pentru căpitan, cinci pentru fiecare ofiţer, trei pentru harponieri şi o parte pentru fiecare matelot. Dacă vasul are mus, ia şi el o jumătate de parte. Deseori se întîmplă, cînd pescuitul este rău, sau dacă vînzarea este făcută în momentul unei scăderi a preţului uleiului de balenă,

[1]. Expresie marinărească : a rămîne fără mijloace de trai.

ca nenorociții marinari, după doi-trei ani de pericole și suferințe de toate felurile, nu numai să nu pună mîna pe nici un shilling, dar încă să mai datoreze bani armatorului lor. Din această cauză, marinarii nu se prea îndeasă a fi angajați pe baleniere și căpitanii au înțelegere cu patronii de cabarete și cîrciumi să-i îmbete pe bieții oameni fără angajament care sînt transportați pe bordul corăbiei în timpul nopții, cînd ea se pregătește să ridice ancora. Îți poți da seama de amărăciunea și desperarea lor cînd se trezesc și află că sînt plecați la drum pentru doi-trei ani. Căpitanul și ofițerii de pe o balenieră sînt cei mai aspri oameni. Ei nu se sfiesc de a se servi de pumnii lor și chiar de pistol, atunci cînd cel revoltat devine recalcitrant.

Deseori printre cei astfel recrutați se găsesc și cîte unii care nu cunosc nici manevrele, nici nomenclatura marinărească și au ameteli de cîte ori trebuie să se cațere în arboradă. Pe aceste corăbii drăcești ei învață meseria de marinari, cu înjurături, scuipături, bușeli și lovituri de cizmă.

Cît privește hrana, ea se compune din orez și legume fierte, în care plutește foarte rar cîte o bucată de slănină rîncedă. Apa, singura băutură pe o balenieră, este dijmuită, căci se întîmplă de multe ori ca baleniera, în cursul călătoriei, timp de patru, cinci luni să nu atingă pămîntul. Echipajul unei baleniere, în afară de comandant și doi, trei ofițeri, este împărțit în două categorii distincte : simpli mateloți, însărcinați cu manevrele corăbiei, îmbarcați ca vîslași în micile baleniere în timpul urmăririi balenelor, și harponierii, care pe vas nu fac nimic. Ei urmăresc și harponează balenele și dau ajutor cînd se taie corpul cetaceului. Mateloții, în afară de manevre, cînd nu se găsesc într-o regiune de vînătoare nu au mare lucru de făcut, deoarece curățenia corăbiei este aproape inexistentă.

— Dar cînd se găsesc în regiunile de vînătoare ? întrebă Tobie.

— Ajunși în aceste regiuni, un butoi numit fie „cuib de coțofană", fie „moară spartă" este înălțat în vîrful

arborelui trinchet. În acest butoi, un om înarmat cu un ochian cercetează fără încetare oceanul, spre a semnala apariţia balenelor. Cel care are norocul să descopere un cetaceu, primeşte un premiu. Imediat ce balena este semnalată, se pregătesc bărcile mici şi înguste, ridicate la cele două capete şi construite pentru viteză mare.

Corabia ajunsă la oarecare distanţă de balenă, micile bărci sînt puse pe apă şi îndreptate spre vînat.

În fiecare barcă harponierul şade în picioare cu harponul în mînă. Harponul este legat de o frînghie lungă, înfăşurată pe un mosor. Îndată ce cîrligul harponului se înfige în cetaceu, acesta începe să se scufunde, trăgînd frînghia care se desfăşoară de pe mosor cu o viteză uimitoare. Cel mai mic nod care ar împiedica desfăşurarea poate provoca răsturnarea bărcii. Ca o măsură de siguranţă, un matelot stă lîngă mosor, ţinînd un cuţit bine ascuţit în mînă, cu ochiul fixat pe sfoară, gata s-o taie dacă este nevoie. Balena, după ce în zadar încearcă să se scape de harponul înfipt în coaste şi după ce se scufundă de mai multe ori, a sfîrşit prin a muri, căci un bun harponier ştie să-i atingă inima. Cînd nu mai dă semne de viaţă, cadavrul este remorcat pînă la corabie, unde imediat începe măcelărirea colosului, fie că este zi, sau noapte. Ca prin farmec, după ce balena şi-a dat sufletul, apar din toate punctele cardinale mii de păsări de mare, pescăruşi şi albatroşi, precum şi turme de rechini veşnic înfometaţi. Ei se reped fără frică asupra cadavrului şi-l ciopîrţesc din toate părţile. Din această cauză, vînătorii trebuie să se grăbească. Harponierii, cu ajutorul cuţitelor lor lungi, taie şi smulg grosul strat de grăsime care înfăşoară spinarea cetaceului. Pentru acest lucru, ei trebuie să stea cocoţaţi pe spatele balenei, cu încălţămintea lor înmuiată în grăsime şi sînge. Vai de acei care, din neatenţie, alunecă de pe spinarea colosului în mare. Rechinii îl înhaţă imediat.

Bucăţile sfîrtecate din corpul balenei sînt repede ridicate cu cîrligele şi macaralele pe puntea balenierei, unde sînt tăiate mărunt şi aruncate într-un cazan fixat pe un piedestal de cărămizi în mijlocul corăbiei. Grăsimea de

balenă este turnată din cazan în butoaie, care apoi sînt înghesuite în fundul calei. Topirea grăsimii durează de obicei cîteva zile şi nopţi, în care timp nici chiar căpitanul, care lucrează la cot cu mateloţii, nu se odihneşte. Cînd ultima bucată de grăsime s-a terminat de topit, carnea balenei astfel ciopîrţită este aruncată în mare şi mateloţii îşi mai descreţesc puţin frunţile, asistînd la adevărate lupte între rechinii ce se sfîşie între ei, pentru a apuca prada.

După atîta muncă, căpitanul acordă cîteva ore de somn întregului echipaj, apoi puntea este răzuită şi spălată de unsoare şi sînge.

În urmă, fanoanele[1] balenei, care fuseseră puse deoparte pe bord, sînt luate în primire şi după ce sînt curăţite de carne, sînt puse la uscat. În timp ce se usucă, ele răspîndesc un miros infect, ceea ce face pe marinari să spună că o balenieră se simte înainte de a o vedea.

Îţi dai şi tu seama, Tobie, că o asemenea viaţă nu este pe placul bieţilor marinari, care nu aşteaptă decît o ocazie pentru a dezerta. Căpitanul ştie asta şi se fereşte de escale. Numai cînd apa dulce sau alimentele lipsesc, el opreşte vasul în larg, înaintea unui mic port sau insulă şi trimite pe pămînt să caute apă sau hrană o barcă numai cu ofiţeri sau harponieri de a căror credinţă este sigur. Cei care rămîn pe vas sînt ameninţaţi de căpitan, care are pistolul mereu încărcat şi vai de acela care ar îndrăzni să facă dezordine : va fi împuşcat imediat şi aruncat peste bord.

Totuşi, cunosc cazuri cînd bieţii marinari au preferat să evadeze în Noua Guinee, Samoa, sau Filipine, riscînd să fie mîncaţi de canibali, decît să mai suporte traiul mizerabil de pe vas.

Deseori drumurile balenierelor se încrucişează şi atunci căpitanii se întreabă prin pîlnie, reciproc, dacă

[1]. Fanoane — lame subţiri, elastice, care se găsesc în gura balenei şi care în acele timpuri erau întrebuinţate în industrie la confecţionarea umbrelelor şi a corsetelor pentru femei (n.a.).

pescuitul a fost norocos şi dacă mai au mult pînă ce magaziile vor fi umplute pînă la refuz de butoaiele pline cu grăsime.

— Am luat parte acum patru ani — zise George — la o întîlnire de acest fel, care a dat ocazie la o revoltă a întregului echipaj. Mă angajasem ca harponier pe baleniera „Săgeata", a căpitanului englez Barry, şi colindam Oceanul Indian, unde reuşisem să facem o treabă bună. În dreptul insulei Amsterdam, ne-am întîlnit cu căpitanul american Gossip, care comanda baleniera „Zefirul". Cei doi căpitani se cunoşteau de mult timp. „Zefirul" avea magaziile în întregime umplute şi se întorcea în patrie, la Nantucket. Toată noaptea cei doi căpitani au băut şi au jucat zaruri pe butoaie de ulei. Dimineaţa, aflarăm că Barry cîştigase toată încărcătura de pe „Zefirul", rodul unei alergături de aproape doi ani. Mateloţii de pe balenieră, cînd auziră cum stau lucrurile, se revoltară şi intenţionau să-şi arunce comandantul peste bord. În cele din urmă, căpitanul nostru se mulţumi numai cu partea ce se cuvenea prin contract lui Gossip. De altfel, nici nouă nu ne convenea să primim prea multe butoaie pe „Săgeata", deoarece ne-ar fi micşorat pescajul vasului. Nu se terminase încă de cărat pe vasul nostru de pe „Zefirul" preţul nopţii pierdute la zaruri, cînd detunătura unui pistol ne făcu să înţelegem că bietul Gossip îşi zburase creierii.

*
* *

La chemările domnului Raynol, care ne arăta cu mîna spre tribord la vest, văzurăm o ceată de balene ce se îndreptau spre nord.

Naturalistul, alăturat grupului nostru de cînd ascultam pe George, ne spuse :

— Aceste bande compuse din patru pînă la maximum şase indivizi sînt formate din femei şi copii şi nu se pot vedea decît într-un anumit timp al anului.

— Eu cred — zise căpitanul nostru privindu-le — că ar fi mai clar dacă ai spune că vînătorii disting două sezoane, acel al largului, cînd balenele stau în plină mare, şi acel al golfului, cînd ele stau pe lîngă coaste, în timpul naşterii şi îngrijirii puilor. Numai în acest sezon ele se găsesc în „gams“ [1]. Bineînţeles că aceste două sezoane nu corespund în toate mările la aceeaşi epocă a anului. Acum prin aceste meleaguri sîntem în sezonul golfului.

La începutul epocii largului — continuă căpitanul — se întîlnesc masculi izolaţi care înoată înnebuniţi în căutarea femelelor. Atunci ei sînt foarte periculoşi. Femelele bat cu zgomot apa şi se rostogolesc, făcînd diferite tumbe. Cînd masculul a întîlnit o femelă, nu o mai slăbeşte nici cînd se află în pericol.

— Eu am văzut tauri [2] întrerupse George pe căpitan, care s-au lăsat harponaţi şi ei după ce vaca fusese omorîtă şi remorcată pentru a fi căsăpită.

— În sezonul golfului — continuă domnul Raynol — masculul abandonează femela. Ea se apropie de coastă pentru a căuta un loc adăpostit şi o apă liniştită, care urmează să devină leagănul noului născut. Zic noul născut, pentru că rar balena face doi pui. Puiul, care la început înoată numai împrejurul mamei sale, este hrănit cu lapte.

— Unde sînt aşezate mamelele şi cum suge puiul fără să-i între apă de mare în gură, domnule căpitan ? întrebă sfios Tobie.

— Asta nu prea ştiu eu, răspunse încet căpitanul, asta vă poate explica cred, destul de bine, domnul Pipelet.

— Sigur, sigur, strigă naturalistul care şedea ca pe ghimpi şi, pregătindu-se să ne explice el aceste lucruri interesante, începu astfel :

— Femela are două mameloane aşezate în cîte un şanţ situat înaintea organelor sexuale. Ea se întoarce

---

[1]. Gams — denumire dată de marinarii de pe baleniere bandelor de cetacee (n.a.).

[2]. Taur şi vacă — denumiri date de marinari bărbatului şi femelei (n.a.).

pe o coastă ca memelonul să iasă puţin afară din apă. Puiul, în a cărui gură nu se vede nici urmă de fanoane, ia mamelonul între cerul gurii, limbă şi buza sa inferioară, toate foarte dezvoltate. Şi domnul Pipelet îşi introduse în gură unul din cele patru degete ce-i mai rămăseseră la mîna dreaptă.

— Este adevărat, domnule Pipelet, întrebă Tobie, că balenele pot înghiţi oameni ?

— Nu cred acest lucru, zise naturalistul. Singurul om de ştiinţă care a susţinut aceasta a fost doctorul Bland Sutton, care în cartea sa, apărută în 1771, şi pe care o am chiar pe corabie între cărţile mele, povesteşte o întîmplare cu o balenă harponată care a rupt în două barca şi a prins în gură pe marinarul Marsball Jenkins, ce dispăru în stomacul cetaceului, scufundîndu-se cu el. După puţin timp, balena reveni la suprafaţă şi scuipă pe marinarul înghiţit, care scăpă cu viaţă, păstrînd ca amintire numai un picior rupt.

Este drept că în stomacul balenelor, care se hrănesc cu plancton, au fost găsite de multe ori caracatiţe, sepii şi peşti mari, care însă cred că au intrat întîmplător în gura enormă a balenei.

Balenele sînt animale timide care o iau la fugă la cel mai mic pericol, în afară de cazul cînd dragostea conjugală sau maternă este în joc.

Marii delfini de genul Orca sînt singurii care îndrăznesc să atace aceşti Goliaţi ai oceanelor. În faţa orcelor balenele fug ca şi caii în faţa haitelor de lupi hămesiţi. Orcele prind balenele de buza inferioară şi se cramponează cu tenacitatea unui buldog pînă ce bietul animal, epuizat de eforturile făcute, îşi dă sufletul. Atunci orcele le mănîncă limba, iar rechinii uriaşele lor trupuri.

Luptele dintre balenă şi peştele-sabie sînt de domeniul fanteziei.

Tot omul rămîne duşmanul cel mai de temut al acestui cetaceu. Din cele mai vechi timpuri, capturarea unei balene eşuată pe coastă, în urma unei furtuni, a fost considerată de locuitorii săraci ca o mare sărbătoare.

Peron François, exploratorul care a scris excepţionala lucrare „Călătoria de descoperiri pe teritoriul Australiei de la 1800—1804“ a descris cu mult umor ospeţele unui trib de australieni făcute cu epava unei uriaşe balene aruncată pe plajă după o furtună. Şase zile au ţinut serbările, în care timp sălbaticii n-au părăsit cadavrul decît numai atunci cînd au rămas doar oasele.

Filippo, care ascultase şi el ultimele cuvinte ale naturalistului, încheie zicînd :

— Astăzi însă eu nu vă pot oferi mîncare din limbă de balenă, dar vă servesc în schimb o tocană excelentă din babirus şi vă rog să poftiţi la masă.

Pe seară lăsarăm în urmă insula Stewart, ultimul pămînt populat de pe emisfera sudică a globului.

Capitolul XXI

TAINA INSULEI CAMPBELL

O ceață deasă plutea la miezul nopții, cînd l-am schimbat pe George, care era de cart. De-abia spre dimineață am avut o vizibilitate redusă la o jumătate lungime de vas. Aerul devenise mult mai rece, iar vîntul bătea mai puternic, făcînd ca „Grafton" să alunece puțin înclinat spre babord. Dimineața am întîlnit un cîrd de pinguini albaștri, care nu s-au speriat de loc la trecerea noastră. Ceața începu să se ridice treptat, însă soarele nu-și făcu apariția. Fusei schimbat de Jerry, care, luîndu-mi locul, înjura de zor, spunînd că azi nu vom scăpa de „cele patruzeci de vînturi" care sînt cunoscute în această regiune.

Plecînd spre bucătăria lui Filippo, să-mi sorb obișnuita cafea care speram să-mi mai încălzească trupul înghețat, mă gîndeam cu grijă la cele povestite aseară de căpitanul nostru, privitor la vînturile care bîntuie regiunea situată mai jos de 50° latitudine sudică în care intrasem. Pe drum mă întîlnii cu domnul Raynol, care-mi zise că, după ce-mi voi bea cafeaua, să viu cu Filippo în cabina domnului Musgrave, avînd să ne comunice ceva important.

Din două înghițituri dădui peste cap cana de cafea și luîndu-l pe Filippo rămăsei foarte mirat cînd în mica cabină a căpitanului văzui toată lumea strînsă împrejurul domnului Raynol, în afară de Jerry, care era de veghe.

Domnul Raynol, cu vocea sa catifelată, ne spuse următoarele :

— Dragi prieteni, pentru că peste puţin timp ne apropiem de ţinta finală şi pentru că nu mai este nici un pericol ca secretul călătoriei să poată fi cunoscut de alte persoane, voi începe să vă povestesc cum a luat naştere această expediţie.

Acum cîteva luni, întorcîndu-mă din San Francisco, am găsit la Sydney pe bunul meu prieten — căpitanul François Barrois — bolnav de o răceală contractată în ultima sa călătorie cu baleniera „La Victoire". Toate străduaniile mele şi ale sorei sale de a-l pune pe picioare au fost zadarnice. Înainte de a-şi da sfîrşitul, îmi povesti cum în urmă cu cinci ani, în timpul unei vînători, urmărind o ceată de balene, s-a pomenit în dreptul insulei Campbell, la 53° latitudine sudică. În timp ce harponierii şi întregul personal era ocupat cu tăiatul şi aranjatul bogatei prade, el plecă cu o barcă în insulă, spre a căuta apă dulce de băut. Cătărîndu-se pe insula vulcanică, într-o vale nu departe de coastă, a descoperit un filon aurifer.

François rămase pe insulă pînă seara tîrziu, însemnînd datele topografice privitor la poziţia coastei faţă de filonul aurifer descoperit.

Întors pe vas, avînd cîteva bucăţi de aur în buzunar, nu a mărturisit nimănui despre descoperirea sa. A doua zi a verificat poziţia coastei faţă de corabie şi a ridicat un plan detaliat al porţiunii din insula ce fusese cercetată de el cu o zi înainte. François a mai întocmit şi un plan general al insulei Campbell, după măsurătorile făcute în cursul altor două zile, înconjurînd cu baleniera insula şi spunînd personalului că nu-i iese din calcule direcţia ce trebuie să o ia vasul spre a se întoarce către Sydney. Negăsind pe nimeni cu un capital suficient spre a organiza o expediţie în insula Campbell, a ţinut secretă descoperirea sa. El m-a rugat cu lacrimi în ochi

să-i îndeplinesc ultima dorință : de a pune în valoare și de a declara descoperirea pe numele surorii sale [1].

Am încercat în nenumărate feluri a aduce la îndeplinire dorința bunului meu prieten din copilărie, căruia îi eram mult îndatorat, însă posibilitățile mele de a organiza o expediție în această insulă îndepărtată fiind aproape inexistente am fost nevoit să mă asociez cu Wheler.

Aș fi fost în stare să merg pînă în fundul iadului ca să îndeplinesc dorința nefericitului François. Situația nenorocită a sorei lui, infirmă printr-un accident și cu doi copii mici, îmi apăsa sufletul. Nu-mi găseam liniștea.

Știam că Wheler este un bandit, dar n-aveam ce face, el fiind singurul om din Sydney care putea să-mi pună la dispoziție o corabie. Bineînțeles, mi-a pretins jumătate din cîștigul ce se va obține în urma exploatării minei.

Sora prietenului meu a admis acest compromis. Era mai bine și jumătate, decît nimic.

Și domnul Raynol se ridică în picioare, arătînd căpitanului și naturalistului planurile de care vorbise, apoi continuă :

— Vă rog să consultați și dumneavoastră aceste documente ce mi le-a încredințat Barrois în prezența surorii sale și a marinarului Red Dick, pripășit la casa lui.

— Red Dick ziceți că-l cheamă ? se auzi vocea tremurătoare a lui Filippo. Cunosc și eu un vlăjgan, Red, cu o ureche lipsă.

— Sigur, el este — zise repede Raynol — mi-a povestit că i-a fost mușcată la o bătaie în tavernele din Sydney. Mie, drept să vă spun, nu-mi prea plăceau apucăturile acestui fost harponier.

— Ah ! exclamă deodată Tobie, care stătuse înghesuit pe o ladă din dosul cabinei — acum îmi reamintesc că

[1]. Legile australiene din 1860 prevedeau că în regiunile neexplorate, unde nu există dreptul de proprietate asupra solului, descoperitorul unei mine primea aproape 80%, iar statul 20%, urmînd ca după moartea descoperitorului să-i revină statului întreg beneficiul (n.a.).

omul înalt care a vărsat ulciul din felinar și a vrut să dea foc corabiei avea urechea dreaptă tăiată !

Se făcu o tăcere generală. Rămaserăm cu toții înmărmuriți. Domnul Raynol scăpă din mînă sulul cu cele două planuri, care se rostogoliră la picioarele noastre. Pricepurăm cu toții că Red Dick a divulgat secretul și „Gorgone", vasul care plecase din Sydney a doua zi după incendiu, cu o destinație necunoscută, ne-a luat-o cu aproape două luni înainte și poate acum se găsește în drumul de întoarcere spre Sydney, pentru a pune mîna pe mină.

Tobie ridică documentele, se uită la căpitan care mesteca luleaua în gură și, încurcat, le întinse domnului Pipelet, singurul om ce probabil nu rămăsese lămurit complet în urma acestor discuții.

Naturalistul se adresă domnului Raynol cu cuvintele :

— Acum bănuiesc eu de ce nici mie Wheler nu mi-a spus totul pe de-a-ntregul. Vreau să știu însă, domnule Raynol, dacă bucata de cuarț puțin verzuie pe care patronul mi-a arătat-o cu o lună înainte de plecare este cea predată de dumneata.

— Desigur, este una din bucățile luate din filon de către bietul François.

— Ei bine — se repezi domnul Pipelet — trebuie să știi că este o itacolumită, o cuarțită auriferă, la fel ca cea din Brazilia, spre deosebire de filoanele noastre din munții Albaștri, care sînt în calcit.

Domnul Pipelet își continuă explicațiile cu privire la calitățile excepționale ale probei examinate, cînd văzui pe Filippo strecurîndu-se afară. Mă furișai și eu în vîrful picioarelor după el, ajungîndu-l în dreptul scării spre teugă. Un pumn zdravăn în ceafă îl doborî pe punte. Urmară cîteva picioare aplicate într-un loc sensibil, care-l făcură să se chircească lîngă scară.

— Ticălosule — îi șoptii eu — știi de ce ai primit chelfăneală. Adu-ți aminte de beția făcută cu mizerabilul de Red, căruia i-ai spus ca un papă-lapte ce ești că plecăm în insula Campbell.

Vîntul, care spre dimineaţă începu să urle, ne făcu să pierdem aproape două ore cu strîngerea pînzelor terţarolate. George, Filippo şi eu în arboradă, şfichiuiţi de o ploaie rece cu grindină, cu mîinile zgîrcite de frig şi crăpate pînă la sînge, ne ţineam pe vergi şi ne agăţam de parîme ca să nu fim smulşi şi aruncaţi în mare.

Reuşirăm, sub comanda căpitanului, să strîngem velele ude şi băţoase, umflate de vînt. Jerry nu-şi făcuse încă apariţia pe punte. Eram nedumerit de ce căpitanul Musgrave, care cred că-i observase lipsa, nu întreba de el.

De cînd căpătase blestematul de butoiaş cu rom, Jerry nu ne mai dăduse nici un ajutor.

Filippo era cel mai revoltat şi nu mai înceta cu înjurăturile la adresa lunganului, spunînd că nu-i va mai da de mîncare dacă nu face cu rîndul la bucătărie ca ceilalţi marinari.

Vîntul se potolise, însă cerul continua să fie mohorît. Căpitanul se duse să se odihnească şi fu schimbat la cîrmă de George. Tobie se sculase şi se dusese la bucătărie să ajute lui Filippo.

Mă repezii în cabină să-mi schimb bluza udă şi gîndindu-mă că lui George i-ar prinde bine o cană cu cafea fierbinte, mă hotărîi să mă duc să i-o aduc. În drum auzii întîi pe Filippo făcînd gălăgie, apoi un zgomot de vase trîntite. Coborînd repede scara, în faţa mea se înfăţişă un tablou din cele mai caraghioase : Jerry, în uşa bucătăriei, mînjit tot, se ştergea de albuşul de ou pe care Filippo i-l aruncase în faţă, iar acesta, în urma pumnului primit, şedea ghemuit lîngă sobă, după ce măturase în drumul său toate vasele ce se găsiseră pe masă.

Bietul Tobie rămăsese încremenit într-un colţ.

— Jigodie — zbieră Jerry — crezi că eu sînt sluga ta să-ţi ajut la spălatul vaselor ?

— Ascultă, roşcovanule — zisei eu, îndreptîndu-mă ameninţător spre el — să faci bine să ajuţi lui Filippo la bucătărie, că de nu îţi frîng oasele.

— Nici pomeneală ! rînji el. Tot voi, lichelelor, veţi spăla vasele. Dacă nu era Bunny Wheler să vă tragă din

fundul calei [1] și azi v-ar fi ghiorăit mațele pe cheiul din Port Jackson.

— Trîntorule — îi strigai apucîndu-l de cămașă — tu ești sluga lui Wheler, noi sîntem marinari angajați de domnul Raynol!

— Ha, ha, exclamă Jerry, Raynol al vostru, un pierde-vară care linge blidul întins de Wheler.

— Canalie, să nu te legi de domnul Raynol! țipai eu, dîndu-i un pumn în bărbie și proiectîndu-l grămadă peste un colac de parîme.

Văzui strălucind în mîna lui lama unui cuțit pe care-l aruncă cu toată puterea spre mine. Arma țîșni din mîna sa osoasă, trecu vîjîind pe lîngă urechea mea și se înfipse, vibrînd, în scară.

Jerry scoase un strigăt de ciudă și dădu să se ridice în sus, dar înainte de a fi în picioare îi aplicai în plin obraz cîteva lovituri de pumn.

Cu buzele strivite și umflate, scuipînd sînge, se ridică și se îndreptă spre bucătărie.

— Mai vrei încă? strigai eu, smulgînd cuțitul și aruncîndu-l peste bord.

— Nu, nu mai vreau nimic — murmură el, voi da și eu ajutor la bucătărie lui Filippo.

Și astfel reușirăm să îmblînzim fiara, fără ca domnul Raynol sau căpitanul să afle de păruiala noastră.

*
* *

Toți ne vedeam de treabă tăcuți și îngrijorați, numai domnul Pipelet se agita de colo pînă colo, cînd pe teugă, cînd pe dunetă.

Îl chemă la el pe George, care cunoștea bine tîmplăria, și-l puse să-i facă o cruce pentru măsurat înclinarea straturilor și țambre de scînduri pentru căptușit șanțurile și puțurile care urmau să fie săpate în jurul filonului, pentru a-i cerceta direcția și grosimea.

---

[1]. A fi în fundul calei — a nu avea mijloace de trai (n.a.).

Se văita mereu că nu va avea scule suficiente pentru prospectarea și explorarea insulei, despre care el ne spuse că se cunoșteau foarte puține date în lumea geografilor. În afară de punctul unde se găsește situată — 52° 56' latitudine sudică și 166° 52' longitudine estică — se mai știa că este de origină vulcanică, cu un sol muntos lung de două mile și jumătate și lat de peste o milă și că a fost descoperită în anul 1810 de către căpitanul Hozelburgh, care comanda bricul „Perseverența".

După amiază, domnul Raynol, ca să scape de văicărelile domnului Pipelet, îl duse în magazie și-i arătă un maldăr de ciocane, tîrnăcoape, burghie, dalte, țăncușuri și rângi de fier. El mai văzu acolo roabe, găleți, sîrmă, un sfredelitor mecanic pentru sfărîmat roca și altele.

Naturalistul, încîntat de sculele pe care Wheler avusese grijă să le depoziteze înainte de plecare în magazie, merse la căpitan să-l întrebe cînd vom sosi în insula Campbell.

— Dacă direcția vîntului nu se schimbă și nu întîmpinăm o hulă, mîine dimineață sîntem la insulă.

— Te rog, căpitane, să ancorezi în același punct în care a fost ancorată baleniera „La Victoire", de unde Barrois a fixat definitiv coastele pe planul de detaliu, zise domnul Pipelet, care trimisese pe Tobie să-i aducă din cabină sulul cu documente.

Pe domnul Raynol probabil că discuția îl indispunea, deoarece se rezemă de balustradă, privind în zarea plină de ceață.

Rămăsei lîngă naturalist, care desfăcu unul din cele două planuri, spunîndu-i din nou căpitanului :

— Din punctul de ancorare pînă la insulă este exact o jumătate de milă. Vezi golful acesta de la nord-vest însemnat cu o cruce roșie. În documentele anexate, Barrois scrie că este un bun port pentru ancorat, deoarece cînd el a părăsit insula, a măsurat adîncimea în mai multe puncte ale golfului și a găsit că sînt aproape trei sute douăzeci de picioare pînă la fund.

— În orice caz, eu ancorez în punctul arătat pe plan, spuse căpitanul. Nu pot trage vasul în golf decît după ce verificăm cu precizie cele arătate de Barrois.

Plecai de lîngă naturalist şi ducîndu-mă lîngă sarturi, unde se găsea domnul Raynol, căutai să-l încurajez, zicînd :

— Nu mai fiţi trist, domnule Raynol, eu am credinţa că „Gorgone" nu a ajuns pînă la insulă şi noi vom lua în stăpînire mina.

— Nu cred, Alick, căci nenorocul mă urmăreşte de ani de zile. Sînt sigur că vom găsi pavilionul lui „Gorgone" ridicat pe insulă şi oamenii lor lucrînd la extragerea cuarţului aurifer.

— Dacă lucrurile stau aşa, apoi lăsaţi pe mine, domnule Raynol, că le vom trage piraţilor o bătaie zdravănă şi-i vom goni de pe insulă.

— Ştiu, Alick, că tu eşti un băiat curajos, dar... şi după ce mă bătu pe umăr se retrase în cabină.

*
* *

Nu dormisem aproape de loc la gîndul că ne apropiem de insulă. În cabină, lungit pe patul meu tare, îmi făcui nenumărate planuri, cum să mă războiesc cu banditii de pe „Gorgone". Mă gîndeam că dacă vasul se întorsese la Sydney să declare mina ca o descoperire a lor, lăsînd pe insulă numai doi-trei nespălaţi, aş putea termina repede cu ei.

Spre ziuă aţipisem şi visam că sosisem în faţa insulei unde văzurăm aşezate, între stînci, cîteva ţevi de tun şi nenumărate arme de foc îndreptate spre noi, cînd Filippo mă zgîlţîi, zbierînd la mine :

— Scoală repede, Alick, că insula Campbell se vede la cîteva mile de noi.

Într-adevăr, mai multe stînci negricioase, ceva mai înainte spre mijloc, se profilau spre sud. Ceaţa nu se ridicase complet. Domnul Raynol se uita mereu cu luneta. Căpitanul şi domnul Pipelet erau la eche, iar Tobie,

Filippo, George și Jerry, rezemați de balustradă, priveau cu toții spre misterioasa și mult așteptata insulă.

— Toată lumea la pînze ! se auzi comanda căpitanului.

Ne răspîndirăm cu toții la sarturi, gata de a strînge puținele vele ce mai erau întinse, atunci cînd vom primi ordinul. Căpitanul măsura cu un telemetru distanța față de capul de nord al insulei.

Nu trecuseră nici zece minute de la comanda căpitanului, cînd auzirăm pe domnul Raynol țipînd :

— Stînci în fața noastră !

Coborîrăm imediat toate velele și-l văzurăm pe căpitan care venea cu planul în mînă, spre domnul Raynol, zicînd :

— Nu se poate ! Mai avem aproape o sută de picioare pînă la punctul de ancorare, iar noi ne găsim acum la o depărtare mai mare de o jumătate de milă de capul de nord.

— Uită-te, căpitane, și vezi dacă nu am dreptate ! și domnul Raynol arătă o pată mare, albă, de valuri înspumate, ce se întindea din apropierea bompresului pînă la capătul insulei Campbell.

Căutarăm pe cît posibil să dăm navei direcția spre sud și aruncarăm ancora la fund. Sonda ne arătă adîncimea de peste o sută de picioare.

Domnul Raynol se uita cu luneta la insulă, unde nu se zărea nici o mișcare, iar căpitanul se plimba agitat pe dunetă, dînd din mîini și spunînd :

— Nu mai înțeleg nimic ! Pînă la insulă mai avem mai mult de o jumătate de milă și totuși în fața noastră se găsește o masă de stînci, despre care Barrois nu pomenește nici un cuvînt în documentele sale.

Nici naturalistul nu-și găsea locul și se ținea de coada căpitanului, vînturîndu-se și el de colo pînă colo.

În cele din urmă, fața domnului Raynol se mai înseninâ și după ce avu loc o discuție scurtă cu căpitanul, primirăm ordin să lăsăm barca pe apă și să transportăm în ea mai multe tîrnăcoape, lopeți, rîngi și dălți. Savantul nostru, care luase deja loc în barcă, înarmat cu

busolă, ciocan special și lupă, țipa de zor la George să-i aducă crucea de măsurat înclinările.

Domnul Raynol se pregăti și el să coboare împreună cu naturalistul și mă chemă și pe mine să vîslesc. Jerry se îndesa de zor la scară, zicînd că merge el în locul meu, dar căpitanul puse capăt discuției, trimițîndu-l la bucătărie să mai ajute lui Filippo.

Vîslind cu toată puterea, mă gîndeam să-i spun domnului Raynol cum s-au adeverit cele prezise de mine privitor la cei de pe „Gorgone", dar văzîndu-l iarăși îngîndurat, renunțai. Străbătînd această porțiune plină de stînci submarine, domnul Pipelet aruncă de mai multe ori sonda, care de fiecare dată la cel mult opt picioare dete de fund.

De altfel, acum, din cînd în cînd, dintre valuri vedeam apărînd cîte o stîncă negricioasă.

Ajunserăm la peretele insulei care formează capul său de nord și după ce bătui într-o stîncă un piron de care legarăm barca cu două odgoane, luarăm fiecare o parte din sculele aduse și începurăm să ne cățărăm spre vîrful care părea să aibă cam o sută cincizeci de picioare deasupra nivelului apei.

Domnul Pipelet, ciocănind mereu în stîncă, zicea : „Silexit, filoane cu cuarț eruptiv", apoi strîmbînd din nas se cățăra mai sus.

Pe platoul de sus am dat de o mlaștină care se întindea spre sud, pînă în dreptul unor stînci golașe, înalte de peste două sute de picioare, ce ne închideau vederea spre capătul ei sudic. Mii de păsări populau aceste stînci vulcanice.

Naturalistul, ajuns pe platou, se întoarse cu fața spre vas și, după ce privi din nou valurile albe ce se spărgeau de stîncile peste care trecusem cu barca, își dete o palmă peste frunte și exclamă :

— Ah, cum nu mi-am dat eu seama pînă acum că ne găsim în zona cordonului de foc și că din cauza mișcărilor seismice subterane, o parte din insula Campbell s-a scufundat, după ce a fost vizitată de Barrois, iar partea prăbușită a dus cu ea în adîncuri și comoara lui !

— Se poate să ai dreptate — spuse domnul Raynol — totuşi ar fi cazul să înconjurăm insula şi să verificăm coastele arătate în planul general lăsat de prietenul meu.

În caz că poziţia şi forma coastelor existente le găsim la fel cu cele din plan, nu mai încape nici o îndoială privitor la constatările dumitale.

— Desigur, domnule Raynol, este recomandabil să facem această verificare, însă cînd ne vom coborî, vă voi da încă o dovadă a celor afirmate de mine, prin aceea că adînciturile de abraziune ce se formează prin năpustirea de mii de ani a valurilor asupra terenului abrupt, adînciturile care se pot vedea de-a lungul coastelor insulei, lipsesc complet în dreptul coastei de nord, deci încă o dovadă în plus că ruperea şi scufundarea acestei porţiuni s-a produs de curînd. Dar aceasta o vom examina după ce vom străbate şi explora insula pînă la capul sudic al ei, îşi încheie domnul Pipelet demonstraţia, pornind grăbit pe lîngă mlaştină.

— Imposibil, domnule Pipelet — îi spuse domnul Raynol, ducînd mîna la inimă — n-aş putea face un pas mai mult. Nu mă simt deloc bine. Te rog să coborîm şi să ne întoarcem la „Grafton", deoarece simt nevoia de odihnă şi linişte. Mîine sper că mă voi simţi mai bine şi vom face explorarea insulei.

Lăsarăm toate sculele sus şi, ajunşi la barcă, înţelesei privind figura pămîntie a domnului Raynol că nu-i mai face plăcere să asculte demonstraţiile naturalistului cu privire la zguduirile şi scufundările suferite de insulă. Pusei mîna pe rame şi îndreptai barca spre vas, unde figurile noastre triste făcură pe toţi, în afară de Jerry, să bănuiască că lucrurile nu stau bine pe insulă.

Domnul Raynol se retrase repede în cabina sa, unde fu urmat de căpitan şi naturalist.

Povestii celorlalţi discuţia avută pe misterioasa insulă cu privire la mişcările seismice despre care nu înţelesesem mare lucru, totuşi le spusei că zăcămîntul de aur a fost probabil înghiţit de ocean.

Cînd domnul Pipelet ieşi din cabină, năvălirăm cu toţii la el şi-l rugarăm să ne spună ce este cu acele mişcări seismice care au scufundat parte din insulă.

— În această regiune a Pacificului există o centură de foc, unde pămîntul se mişcă într-una şi nu o dată insule întregi au dispărut sau apărut. Aceste mişcări din fundul oceanului sînt în jos sau în sus.

De multe ori cutremurele subterane produc o căldură înăbuşitoare, astfel că focile se strîng în număr mare în această baie caldă.

Acum douăzeci de ani, apăru în Mediterana insula Iulia. Anglia, bineînţeles, ca întotdeauna, pretindea dreptul de stăpînire asupra ei. Italia protestă. Se schimbară note diplomatice. Discuţia ajunsese foarte aprinsă, cînd căpitanul unui vas italian raportă că insula a dispărut. [1]

Vă pot da o mulţime de exemple care ne arată cataclisme întîmplate la fel ca în insula noastră, încheie naturalistul.

— Fleacuri ! exclamă Jerry, care trăsese cu urechea. Astea le spuneţi ca să ascundeţi faţă de ceilalţi mina de aur din insulă.

Domnul Pipelet ne întoarse la toţi spatele şi plecă îmbufnat la căpitan, care între timp verifică din nou, cu telemetrul, poziţia vasului faţă de coastele insulei.

— Nu mai cred — spuse el — că este cazul să mai ocolim insula pe la nord, deoarece demonstraţia dumitale şi verificările mele îmi arată că noi ne aflăm chiar în punctul unde Barrois a declarat că ar fi un loc foarte bun de ancorat. De altfel, verificarea coastei o vei face şi dumneata mîine, cînd vom face explorarea insulei.

— Perfect, căpitane ! Sper să termin explorarea pînă seara, deoarece, după prăbuşirea părţii de nord, lungimea insulei a rămas mai mică de două mile.

* * *

[1] Astăzi numai o stîncă periculoasă pentru navigatori aminteşte de existenţa sa de odinioară (n.a.).

Dimineaţa, pe la orele patru, îl sculai pe George şi tocmai cînd lăsam barca pe apă, apăru şi naturalistul, spunîndu-ne că domnul Raynol se simte prost şi nu poate lua parte la cercetări. Luasem cu noi două rînduri de lopeţi şi ne pregăteam de vîslit, cînd Jerry, care coborî scara ca o pisică, sări brusc în barcă, făcînd-o să se clatine puternic, astfel că domnul Pipelet, tocmai cînd vrea să se aşeze, era cît pe-aci să facă o baie rece de dimineaţă dacă nu l-aş fi prins imediat.

Cînd ajunserăm sus, pe platou, Jerry nici nu vru să audă de căratul tîrnăcoapelor sau rîngilor, ci o luă singur în partea de apus, adică spre coasta din stînga, iar noi de-a lungul malului drept, spre vest.

Domnul Pipelet ciocănea pietrele întîlnite şi din cînd în cînd ne punea să dăm cu tîrnăcopul sau ranga în stîncă şi el examina apoi bucăţile rupte.

Ceaţa se ridică treptat şi soarele începu să ardă. Ajunserăm la stîncile de la mijlocul insulei populate de milioane de păsări, începînd de la cei mai mici pescăruşi pînă la albatroşii polari. Naturalistul îmi spuse că nu este nevoie să-l mai urmez şi eu, George putînd să facă destul de bine treaba singur şi mă rugă să-i strîng cîteva ouă de albatroşi polari, urmînd să ne întîlnim în partea cealaltă, pe coasta estică. Ei plecară înainte şi eu o luai la stînga, prin bazarul de păsări. Într-un loc întîlnii un bloc prăbuşit şi în galeria închisă găsii cuiburi de albatroşi şi pescăruşi aşezate de-a valma. Pescăruşii se găseau tocmai în timpul clocitului şi sute de capete mă priveau liniştit, fără să se mişte. Partea de jos a stîncilor era populată cu corbi de mare cu penele de un albastru închis, care dacă n-ar fi mişcat capul, spre a mă urmări, aş fi zis că sînt turnaţi în oţel. Văzui mai mulţi albatroşi polari stînd pe cuiburi în vîrful unui mamelon. Agăţîndu-mă cu mîinile de stînci, mă mişcai în genunchi cu mare atenţie să nu strivesc pescăruşii şi corbii. Îmi părea foarte curios că văd în jurul meu atîtea păsări, care nici nu încercau cel puţin să se dea la o parte sau să zboare. Chiar cînd am întins mîna

spre a le mişca, ele au întors spre mine numai ciocul, neclintindu-se din loc. Am luat cîteva ouă din mai multe cuiburi şi am plecat mai departe.

La un moment dat îmi veni ideea să fac mai mult zgomot, ca să văd ce se întîmplă, şi mă gîndii să trag un glonţ în aer, dar îmi adusei aminte că zgomotul armei ar putea să-l îngrijoreze pe naturalist. Atunci izbii stînca cu lopata ce-o aveam pe umăr. La zgomotul făcut, mii de păsări se ridicară în aer, acoperind cerul. Curentul şi zgomotul produs de fîlfîitul aripelor lor mă asurziră. După puţin timp, ele începură să se întoarcă la locurile lor, iar eu îmi continuai liniştit mersul.

Sosii la coasta de est a insulei mult înaintea domnului Pipelet şi a lui George. Mă aşezai jos şi începui să mă gîndesc la ziua de azi, 26 ianuarie 1861, ziua naţională a Australiei, care se sărbătoreşte în fiecare an în amintirea zilei de 26 ianuarie 1788, cînd primii puşcăriaşi au sosit în Port Jackson cu cele unsprezece corăbii ale lui Philip. La această oră Sydney-ul este în plină sărbătoare, iar noi, după cum bănuiesc, am pierdut fără nici un folos mai bine de două luni prin aceste meleaguri pustii.

Trecuse mult de amiază, cînd îi zării pe domnul Pipelet şi pe George venind de-a lungul coastei. Jerry nu se vedea nicăieri. Ne închipuirăm că s-a culcat în barcă, unde somnul este mai dulce în legănatul valurilor.

Naturalistul, tare supărat, ne spuse că pe insulă nu se mai găseşte nici un filon aurifer.

La cîteva sute de picioare de locul unde ne-am despărţit de Jerry, dădurăm de cizmele lui lăsate pe marginea falezei. Ne uitarăm jos, dar coasta era abruptă şi nu se vedea adîncitura de abraziune făcută de valuri. Îl strigarăm de cîteva ori fără să primim nici un răspuns. Atunci îmi scosei şi eu cizmele şi îmi dădui drumul în jos, ţinîndu-mă cu mîinile şi picioarele de ieşiturile malului. Nu făcui nici zece paşi prin adînciturа în care trebuia să merg puţin aplecat din cauza scobiturii joase, cînd zării o mogîldeaţă în faţa mea.

Tabloul ce-l văzui mă umplu de groază şi pentru un moment mă apucă un tremur nervos, dar în curînd îmi revenii. Îl văzui pe Jerry doborît jos, iar în jurul gîtului, mîinilor şi picioarelor lui, braţele unei caracatiţe uriaşe îl înfăşuraseră complet. Ochii ei sticloşi mă priveau de la cîţiva paşi. Îl strigai pe George şi-i spusei să se lase şi el jos cu o lopată şi o rangă. Luai cu repezeală ranga aruncată de George şi o înfipsei cu toată puterea într-un ochi al monstrului. Două braţe se desfăşurară din jurul corpului lui Jerry şi se încolăciră în jurul drugului de fier. Aplicai apoi cu sapa mai multe lovituri în capul hidrei şi reuşii, după nenumărate izbituri puternice, să despart capul şi corpul de braţele care rămaseră înfăşurate în jurul trupului nenorocitului Jerry. Îl legarăm apoi cu o sfoară şi-l traserăm pe platou. Reuşirăm să-i eliberăm mîinile şi picioarele de braţele gelatinoase ale monstrului. Domnul Pipelet, care constată că inima lui Jerry mai bate încă, ne puse să-i mişcăm membrele, spre a face să circule sîngele ce i-a mai rămas în corp.

Jerry deschise ochii, căznindu-se să vorbească, dar nu reuşi să scoată din gîtlej decît cîteva horcăituri. Înţeleserăm în cele din urmă că cere hîrtie şi creion. Domnul Pipelet ne oferi cele trebuincioase pentru scris. George îi ţinea carnetul, iar eu îl sprijineam uşor. După multe sforţări, leşinînd des, reuşi să scrie: „Wheler poruncit omor pe Raynol". Îi dădurăm cîteva înghiţituri de rom din sticla naturalistului şi speram că-l vom putea readuce la viaţă, dar capu-i căzu brusc şi inima-i încetă să mai bată. Bietul Jerry îşi dădu sufletul, fără ca noi să putem afla cum de a fost înşfăcat de caracatiţă. Probabil că întîlnirea cu ea a avut loc la puţin timp după ce ne-am despărţit de el şi monstrul a avut răgazul să-i sugă aproape tot sîngele din corp.

Aprinserăm felinarul şi hotărîrăm să-l îngropăm în insulă.

George începu să sape de zor groapa într-un pămînt destul de moale faţă de stînca dură în care ciocănisem toată ziua. Îl întrebarăm pe naturalist cum se face că

pe acest platou pămîntul poate să fie aşa de moale. El ne spuse că probabil pe acest loc a fost craterul unui vulcan stins, care s-a umplut cu cenuşă transformată în tuf prin acţiunea timpului. În urma ploilor căzute şi putrezirea algelor marine, s-a format un strat impermeabil, dînd astfel posibilitate apei să formeze un lac.

În timp ce-i ajutam lui George să termine mai repede groapa, îmi adusei aminte de canalia de Wheler şi tare aş fi dorit să ştie că sapele şi tîrnăcoapele ce le-a îngrămădit în stomacul lui „Grafton", pentru ca noi cu sudoarea frunţii să-i scoatem la suprafaţă aurul, n-au servit decît pentru a face groapa de veci a omului său, care fusese trimis să-l omoare pe bunul Raynol, spre a-i rămîne lui întregul drept de descoperire a filonului de aur.

După ce-l îngropărăm pe Jerry, îi aşezarăm la căpătîi crucea făcută de George pentru măsurat grosimea şi direcţia minei de aur.

Coborîrîm încet la barcă, în lumina felinarului.

Probabil că cei de pe vas erau îngrijoraţi de întîrzierea noastră, deoarece văzurăm cum ni se semnalizează cu lanternele.

Sosiţi pe „Grafton", domnul Pipelet comunică căpitanului rezultatul expediţiei, precum şi moartea lui Jerry, arătîndu-i biletul scris. Ne chemă apoi pe George şi pe mine şi ne spuse să nu povestim la nimeni despre cele scrise de Jerry, pentru că domnul Raynol, care este bolnav, nu trebuie să afle adevărata misiune pe care a avut-o omul lui Wheler.

— Îi vom spune altă dată, cînd vom ajunge în Australia.

Capitolul XXII

NAUFRAGIUL

Ridicarăm ancora pe la ora 10 dimineaţa şi aruncarăm o ultimă privire insulei care devenise mormîntul lui Jerry.

Comandantul şi naturalistul se aflau lîngă mine pe pupă, rezemaţi de balustrada babordului. Căpitanul exclamă :

— Bietul Jerry, dacă în loc de patima rachiului ar fi avut-o pe cea a tutunului, poate n-ar fi avut această moarte !

— Cum adică, căpitane ? Ce vrei să spui ? Ce legătură are tutunul cu moartea omului lui Wheler ?

— Ascultă şi dumneata aventura ce mi s-a întîmplat în tinereţe pe coasta bretonă, în micul şi frumosul orăşel Kervok. Mă aflam în concediu, după cea de a doua călătorie făcută în ţara burilor, şi într-o dimineaţă, avînd pe mine numai halatul şi costumul de baie, în buzunarul căruia ţineam tabacherea mea ermetic închisă, mă îndreptam spre plajă. De tabacherea mea — zise căpitanul scoţînd din buzunar o tabachere mare de argint frumos gravată cu literele T.M. precum şi de această pipă nu mă despart nici în apă, simţind o mare plăcere să o înfund din cînd în cînd cu tutun proaspăt.

Traversînd mica plajă, mă dusei în partea de sud a coastei, unde de obicei îmi luam baia în fiecare dimineaţă. În momentul în care vrui să ies din apă, avui impresia că ceva s-a prins de piciorul meu stîng, ca firele unor ierburi de mare. Agitai piciorul şi în acel mo-

ment o durere atróce îmi perforă mușchii și o greutate formidabilă mă imobiliză. Făcui un efort pentru a ajunge pe plajă și atunci văzui împrejurul piciorului meu cîteva ramuri umede și negricioase, care se încolăceau ca iedera. Simții o nouă durere în pulpă. Urmărind brațele, văzui în apa limpede o umbră hidoasă care mă privea fix cu doi ochi uriași și sticloși. Avea capul cît o pălărie, din care se ramificau opt brațe lungi de aproape șase picioare. Fiecare braț avea două duzini de ventuze. Monstrul îmi sugea sîngele cu numeroasele lui ventuze, care se lipeau de mușchii mei. Cu groază văzui că și ultimele două tentacule înaintau înot spre mine. Îmi adusei aminte de toate istorisirile privitoare la această specie hidoasă de cefalopode și la ororile și grozăviile povestite de marinari pe seama lor.

Neavînd nici o armă la mine, începui să strig după ajutor, dar nu mă auzi nimeni.

Scăparea deci nu ar fi putut veni decît de la mine.

Dar în buzunarul costumului de baie nu aveam decît tabachera și caracatița prin cele cincizeci de guri, îmi bea acum sîngele. Simțeam pielea umflîndu-se și plesnind, cauzîndu-mi o durere de nedescris. Încă o jumătate de oră și aș fi fost omorît definitiv de bestie, continuă căpitanul umplîndu-și pipa din nou.

Văzui lîngă mine o stîncă mică, de care, în desperarea mea, mă prinsei cu mîinile. O bucată din ea rostogolindu-se, o luai în mîini și, cu un efort suprem, aruncai blocul de granit în monstru, cu gîndul de a-l strivi.

Masa gelatinoasă a caracatiței primi șocul cu indiferență. Să strivești o caracatiță sau să tai aerul cu cuțitul este cam același lucru. Tot ce reușii să fac fu să pun un obstacol între capul caracatiței și mine. Dar pe deasupra blocului de piatră, tentaculele care mă ardeau cu nenumăratele lor ventuze continuau să-mi absoarbă sîngele și să-l transmită monstrului ca și o conductă de cauciuc care ar lega două vieți între ele : o viață care se stingea, aceea a mea, și altă viață care se aprindea, aceea a monstrului.

Picioarele mele începură să ia o culoare violetă. O brumă opacă îmi cuprinse ochii și în urechi un țiuit persistent îmi preciză sfîrșitul.

Atunci îmi veni o idee stupidă. Luleaua, ce o strîngeam de durere în gură, era pe sfîrșite. Vrui să fumez o ultimă pipă, nu pentru a mă distra, ci cu speranță că tutunul îmi va calma cît de puțin suferințele. Deschisei tabachera și începui să îndes pipa cu tutun. Scăpînd cutia din mînă, tot tutunul se răspîndi pe piatră și pe picioare. Simții o ușurare a strîngerii și în puțin timp tentaculele caracatiței se retraseră. Tutunul avu asupra ei efectul unui fier roșu. Făcui cîțiva pași și, ajungînd pe plajă, leșinai. Aceasta este întîmplarea care era să mă coste viața, își încheie căpitanul istorisirea.

— Cine a știut pînă acum, căpitane, că această plantă este o armă ucigătoare pentru caracatițe ? Tare aș vrea să mă întîlnesc cu o caracatiță și să-i arunc în ochi un pumn de tutun. Să știi că de azi înainte voi purta cu mine întotdeauna o tabacheră plină cu tutun. Haide, căpitane, să vedem ce mai face bolnavul nostru, și cei doi se îndreptară spre cabina domnului Raynol.

Restul zilei se scurse în cea mai mare liniște, atît pe mare, cît și pe vas. Toți ședeau în cabine și probabil se gîndeau să aibă cel puțin norocul să sosească sănătoși în Australia.

Schimbat de la cîrmă la miezul nopții de George, mă culcai lîngă Tobie și adormii cu aceleași gînduri.

Pe la orele trei dimineață un val ce se sparse de punte cu zgomot mă trezi. Vîntul începuse să bată mai puternic. Mă îmbrăcai în grabă și îl sculai pe Filippo. Tobie se deșteptă și el, fiind gata chiar înaintea lui Filippo.

Legați cu centurile de siguranță, din cauza valurilor puternice și a întunericului de nepătruns, pornirăm pe dibuite spre George. O ploaie însoțită de grindină ne izbea cu putere în ceafă. În timp ce ne căzneam cu mîinile înghețate și însîngerate să coborîm velatura, apăru și căpitanul, care ne dete ajutor. Furtuna și înghețul mării creșteau într-una. De multe ori credeam

că vasul va fi rupt în două, cînd cădea greu în prăpastia dintre două valuri. Un zgomot surd ne făcu să încremenim lîngă George.

— Echea nu mai răspunde la comandă, îmi strigă el la ureche.

— Am auzit la tribord zgomotul cunoscut al valurilor lovite de stîncă, ne țipă căpitanul, care veni lîngă noi.

Îmi dădui seama că stăm pe loc. Împreună cu căpitanul, ne căznirăm de mai multe ori să aruncăm sonda, însă nu reușirăm din cauza valurilor.

Se produse o nouă zguduitură, care ne tăie răsuflarea.

Îl întrebai pe căpitan dacă știe ce e cu Tobie și cu Filippo și prin semne am înțeles că îi trimisese jos să se uite dacă se vede ceva în magazie.

Așteptam cu nerăbdare întoarcerea celor trimiși jos și ne mai liniștirăm cînd sosi Filippo, care ne spuse că nu se simte nimic și că Tobie a rămas acolo să ne dea de veste dacă se va întîmpla ceva.

Zorile ne vor arăta în curînd care este soarta noastră. Zgomotul stîncilor lovite de valuri se auzea acum destul de clar și la babord.

Cînd începu să se lumineze, constatarăm cu groază ceea ce bănuiam și nu vream să ne spunem: corabia fusese aruncată pe o stîncă din apropierea unei insule de care ne despărțeau numai șaptezeci de picioare. Furtuna nu înceta de loc.

Căpitanul nu-și pierdu sîngele rece și ne spuse să dăm drumul ancorei. Nu terminaserăm încă operația și Tobie, tremurînd, ne anunță că în magazie apa a crescut aproape de două picioare.

Mă strecurai lîngă căpitanul Musgrave, propunîndu-i să încercăm salvarea printr-o instalație de „du-te-vino" [1], sperînd să ajung înot pînă la mal, pentru a putea întinde

[1]. În cazul cînd vasul naufragiază în apropierea imediată a coastei iar oamenii nu se pot refugia cu bărcile pe uscat din cauza furtunii, riscînd să fie zdrobiți în bărci, legătura cu coasta se face prin parîme (n.a.).

parîma. La început se împotrivi, dar cînd îşi dete seama că nu mai aveam altă soluţie şi că vasul putea fi smuls şi tras la fund de valuri în orice moment, nu mai zise nimic.

Cînd ne apucarăm cu toţii de treabă, îşi făcu apariţia naturalistul, pe care căpitanul îl trimise degrabă înapoi în cabină, lîngă domnul Raynol.

Îl chemai pe Filippo, care lucrase împreună cu mine la o echipă de salvare, şi-i reamintii manevrele pe care trebuia să le execute el dacă eu aş fi reuşit să ajung la insulă. Tobie îmi ajută să-mi scot hainele ce mi se lipiseră pe piele şi-mi legai de glezna piciorului drept capătul unei sfori pe care George o ţinea cu grijă în mînă, spre a o depăna pe măsură ce eu voi înainta în apă ; de sfoară urma să se lege parîma care va fi trasă apoi de mine pe mal [1]. Îi spusei din nou lui Filippo să fie cu atenţie şi mă aruncai în valuri.

De trei ori valurile uriaşe m-au împins înapoi şi eram cît pe-aci să fiu zdrobit de stînci, dar a patra oară reuşii să trec înot pe sub ele şi să ajung la insulă. Cei de pe vas legară frînghia de capătul sforii şi o trăsei pînă la mine, făcîndu-i un nod solid la cel mai apropiat şi mai gros arbore de lîngă mal. Trăsei apoi de trei ori de parîmă, semn convenţional în urma căruia cei de pe vas urmau să o lege de catarg. Aşteptai apoi să apară Filippo, care cu ani în urmă învăţase să meargă pe sfoară ca maimuţa, agăţat de mîini şi de picioare. El nu întîrzie să sosească cu un palanc ce-i atîrna de brîu şi cu o altă sfoară depănată de pe vas. Dezlegarăm nodul parîmei de la pom şi după ce montarăm palancul strîns legat cu sîrmă la rădăcina pomului, trecurăm parîma prin şanţul roţii de la scripete. Capătul frînghiei fu apoi legat de sfoara adusă de Filippo şi făcurăm celor de pe vas semn că pot trage de ea. Parîma se depănă uşor pe rota scripetelui şi după ce la catarg a fost aşezat

[1]. Peste cîţiva ani de la această întîmplare, a fost inventată aşa zisa puşcă port-saulă care arunca un proiectil pe care era înfăşurată o sfoară subţire şi rezistentă, ce era aruncată de pe vas pe mal sau invers (n.a.).

un scripete la fel ca al nostru, instalația de du-te-vino începu să funcționeze.

George a montat la repezeală un scripete cu pantalon pe parîmă și i-a dat drumul pînă la noi. M-am urcat în pantalon și sosit pe „Grafton" l-am convins pe domnul Pipelet să facă călătoria pînă la insulă. Ajutat de noi toți, s-a suit și el în pantalon, rugîndu-ne să-i salvăm cărțile și sculele.

Trimiserăm apoi și pe Tobie pe insulă să ajute celor de acolo la descărcare, iar noi, cei mai voinici, rămași pe vas, începurăm salvarea sculelor de bord și apoi a alimentelor. Cărarăm apoi toată velatura și păturile, precum și scîndurile pe care Wheler le dăduse pe vas domnului Raynol, pentru construirea instalațiilor de depozitare a aurului extras. George și cu mine ne băgarăm în apa care acoperise complet magaziile și reușirăm să salvăm mai multe ciocane, tîrnăcoape, sape și răngi, precum și o roabă de care știam că vom avea nevoie pe pămînt.

Deoarece ploaia nu înceta de loc, mă dusei și eu pe insulă și construii din pînza gudronată un cort împrejurul unui pom. Cu tot vîntul care sufla, reușirăm să facem un adăpost provizoriu. Mă întorsei din nou pe vas și-l transportai pe bolnav pe insulă, unde Filippo îl duse în cortul pregătit.

Începuse să se însereze cînd terminarăm de ridicat barca pe doi scripeți legați cu sfori groase de capetele ei. Puserăm în barcă tot ce mai puteam salva : cercevelele de la cabine, ușile, lăzile domnului Pipelet și ale noastre, precum și cușca cu păsări a lui Filippo, în care nu știam dacă mai trăia vreo vietate. După acest ultim transport, apa ajunse pe „Grafton" la puntea superioară. George plecă și el pe insulă. Rămăsei numai eu cu căpitanul. Îl invitai să se urce în pantalon, însă el refuză, zicîndu-mi :

— Comandantul, dragă Alick, trebuie să părăsească ultimul corabia.

Cînd sosii pe insulă, Filippo mă întîmpină fericit, spunîndu-mi că în cușca de păsări a mai găsit șase gă-

ini şi un cocoş cu piciorul rupt pe care Tobie l-a pansat şi speră că se va îndrăveni repede.

Domnul Raynol, care tremura, mă rugă să-i fac focul. Reuşii să aprind un foc cu crengi uscate ; erau din belşug acolo. George, care se făcuse nevăzut, apăru cu o găleată de apă, din care căpitanul şi noi toţi ne potolirăm setea şi apoi făcurăm ceaiuri calde.

Întinserăm păturile lîngă patul improvizat al bolnavului şi, doborîţi de oboseală, adormirăm cu toţii.

Tobie şi naturalistul au rămas însă să facă pe rînd de veghe, alimentînd focul din faţa cortului.

Cînd mă deşteptai, după prima noapte petrecută pe insulă, îl văzui pe Tobie cum, picotînd de oboseală, aţîţa de zor focul. Vîntul încetase şi ceaţa se ridica încet. Îl trimisei pe Tobie să se odihnească în locul meu, iar eu mă dusei să mă uit la boarfele noastre şi să văd dacă „Grafton" nu cumva ne-a părăsit.

Biata noastră corabie, îngenuncheată, scotea din trupul său în agonie un plîns prelungit, ritmat de legănarea mării.

Căpitanul îşi scosese din ladă sextantul, busola şi cronometrul şi se uita pe hărţi, făcînd calcule. Sosi şi domnul Pipelet să-i dea ajutor. George şi Filippo veniră şi ei.

Căpitanul Musgrave ne spuse că ne aflam naufragiaţi pe insula Auckland, care face parte din arhipelagul Buitow, situat la 51° latitudine sudică şi 163° longitudine.

Domnul Pipelet se grăbi să completeze spusele căpitanului, cu următoarele :

— Trebuie să ştiţi că arhipelagul a fost descoperit de căpitanul Buitow în 1806 fără să debarce însă pe niciuna din cele trei insule. De asemenea, în 1840, Dumont d'Urville le-a zărit fără să le cerceteze. În 1846 Anglia a declarat acest arhipelag ca posesiune a sa şi a botezat insula principală cu numele de Auckland, în onoarea „Principelui legilor criminale", cum a fost nu-

mit de către poporul englez lordul William Auckland [1]. Mai multe amănunte despre aceste insule nu știu și cred că nimeni nu știe mai mult.

— Ne găsim la capătul de sud al oceanului Pacific, într-o insulă nelocuită, necunoscută, pe unde nu poate trece decît întîmplător vreo balenieră rătăcită, reluă căpitanul. Fără îndoială că Wheler, văzînd că nu ne întoarcem cum a fost vorba după trei luni de la plecare, ne va trimite mai tîrziu poate ajutoare. Chiar dacă aceste ajutoare nu ne vor sosi, nu trebuie să ne descurajăm. Vom reuși cu lucrurile salvate din naufragiul vasului nostru să ne înjghebăm o colibă în care să ne putem adăposti cu toții și cu proviziile ce le mai avem să facem față pînă cînd vom putea cerceta tot arhipelagul, spre a găsi alimente și eventuale posibilități de salvare.

Trebuie însă să ne organizăm munca pentru ca fiecare să știe ce are de făcut. Tu, Filippo, îl vei îngriji pe domnul Raynol, pe care cu toții dorim să-l vedem cît mai curînd însănătoșit, și vei depune toată știința ta în arta culinară, chibzuind ca din puținul pe care-l mai ai la îndemînă și, bineînțeles, din ceea ce domnul Pipelet va mai găsi în explorările sale, să ne poți prepara o mîncare gustoasă și hrănitoare.

Tu, George, care ai cunoștințe de tîmplărie, ne vei construi din materialele ce le ai la îndemînă o colibă în care să ne simțim cu toții bine și să putem suporta cu ușurință iarna, care prin aceste meleaguri va începe peste trei luni. La construirea colibei îți voi ajuta și eu.

Domnul Pipelet și cu Alick vor începe explorarea insulei pentru a vedea ce animale, păsări și plante de aci ne-ar putea folosi drept alimente și totodată spre a îmbogăți știința cu noi descoperiri.

De asemenea, eu le voi da ajutor la ridicarea în plan a întregului arhipelag, spre a adăuga o pagină în plus

---

[1]. Lordul Auckland, om politic englez, a fost un înfocat adversar al revoluției franceze. El s-a ocupat în special de reformele penale engleze, din care cauză poporul l-a botezat astfel (n.a.).

marelui album geografic al lumii. Tobie îl va ajuta pe Filippo, iar cînd va fi liber, va putea să meargă cu domnul Pipelet în cercetări. Cît priveşte domnul Raynol, să-l vedem pe picioare că vom găsi noi o muncă folositoare şi pentru dînsul.

Eu voi încerca astăzi să mai salvez cîte ceva din resturile epavei noastre, înainte ca ele să fie tîrîte la fund. Şi acum fiecare la treabă, termină el, ridicîndu-se de pe lăzile pe care ne aşezaserăm cu toţii.

— Căpitane — zisei eu — la operaţiunile de salvare nu vă las singur. Voi lua şi eu parte alături de dumneavoastră.

Tăcerea lui însemna aprobarea.

Reuşirăm amîndoi să tăiem toate sarturile şi frînghiile velaturei şi, călare pe arbore, eliberai ghiul şi bompresul, iar apoi tăiai cu toporul arborele trinchet şi-l trăsei cu frînghiile pe mal.

Bucuros de ispravă mă întorsei din nou pe epavă cu gîndul să procedez la fel cu arborele mare, cînd din fundul corăbiei se porni un pîrîit puternic. Duneta, cu zgomot de scînduri rupte, se înclină mai mult.

Ne aruncarăm amîndoi imediat în apă şi ajunserăm repede pe insulă, de unde privirăm la ultimele clipe ale corăbiei noastre.

Botul epavei dispăru complet, iar plînsul ei umplea marea cu un foşnet imens. Pentru ultima dată mai vedeam duneta bietului nostru „Grafton".

Căpitanul îşi scoase pipa din gură şi lăsă capul în jos. Două lacrimi se rostogoleau pe barba lui căruntă.

*
* *

Primele zile îl lăsai pe domnul Pipelet să se descurce singur, deoarece rămăsei şi eu să dau ajutor pentru ca locuinţa să fie mai degrabă terminată.

Netezirăm un loc şi-l curăţirăm de buruieni şi mărăcini, tăiarăm cîţiva copaci, care însă erau prea scurţi. Atunci luarăm şi din materialul adus de pe „Grafton",

înfipserăm în pămînt patru trunchiuri groase de copac, la distanţă de douăzeci de picioare lungime şi optsprezece lăţime, tăiaţi la partea superioară ca să poată primi patru traverse orizontale. La mijloc fură aşezaţi alţi doi stîlpi, mai înalţi decît ceilalţi, care serveau la sprijinitul acoperişului. De la aceştia, traversînd înclinat cele două părţi, plecau paisprezece căpriori. Cum nu aveam cuie, lemnele fură legate între ele cu sfori. Se lăsa loc pentru uşă, iar în faţă construirăm soba, care ne luă o săptămînă de lucru.

Aci întîmpinarăm o mare greutate : soba nu putea fi construită decît din zidărie ; cum să ne procurăm varul?

Domnul Raynol, pe care-l consultam mereu, ne dădu ideia să adunăm de pe ţărm scoici pe care, arzîndu-le, obţinurăm un var foarte fin. Acesta, amestecat cu nisip, ne dădu o tencuială minunată.

Pietrele nu lipseau ; căutarăm pe cele mai netede şi mai regulate.

Cînd zidurile fură gata, trebuirăm să construim coşul. Se făcu întîi scheletul din patru prăjini unite prin traverse subţiri, care fură acoperite în interior şi exterior.

Trebui apoi să facem zidurile casei. Să le zidim ar fi fost un lucru prea lung. Iată cum făcurăm : înfipserăm ţăruşii la un picior unul de altul, la cele patru părţi ale casei, apoi pe toată această suprafaţă fixarăm stinghii orizontale şi paralele, la distanţă de o jumătate de picior, apoi umplurăm golurile acestor stinghii şi acoperişul cu iarbă verde, care creştea în tufe dese pe marginea mării. Adunarea şi prepararea acesteia însă ne-a răpit cîteva zile. O făceam mănunchiuri pe care le aşezam pe acoperiş, astfel ca rîndul de deasupra să acopere o parte din cel de dedesubt. Întrebuinţarăm peste nouă mii de mănunchiuri la facerea cărora lucrarăm cu toţii. Astfel, coliba fu prevăzută cu un acoperiş des, cald şi impermeabil. Avurăm grija să lăsăm în ziduri trei găuri în care puserăm cercevelele cu geamuri luate de la „Grafton". După ce locuinţa fu terminată, ne gîndirăm la mobilat. Tot fosta noastră corabie ne furniză şi mobilă, sau mai bine zis materialul necesar.

O ladă de lemn aşezată lîngă fereastră servea drept masă căpitanului şi domnului Raynol. Deasupra agăţarăm cronometrul, instrumentele de navigaţie şi cîteva cărţi împreună cu jurnalul de bord al lui „Grafton".

La dreapta şi la stînga aşezarăm paturile căpitanului şi ale domnului Raynol. Erau lăzi mai mult lungi decît late, puse pe patru picioare şi umplute cu muşchi uscat. În cap cu patul căpitanului îl aşezarăm pe cel al naturalistului şi apoi pe cel al lui Tobie. Pe partea cealaltă, lîngă patul domnului Raynol, venea patul meu, apoi al lui George. Patul lui Filippo era aşezat în colţul din stînga, după patul lui George, unde se afla instalată şi bucătăria, care consta din două rafturi pe care pusesem vesela :

Opt farfurii, cîteva crătiţi, două oale şi cutii de conserve goale, pentru băut ceaiul. Pe o policioară, lîngă uşă, aşezarăm felinarele. Colţul celălalt îl rezervarăm pentru domnul Pipelet, care-şi pusese acolo lada cu cărţi şi-şi aşezase pe două rafturi ustensilele şi cîteva sticle cu soluţii şi medicamente pe care le scosese din ladă.

Capitolul XXIII

IMITÎND PE ROBINSON CRUSOE

La începutul celei de a doua săptămîni, după munca istovitoare pe care o făcuserăm, seara mîncarăm cu poftă ciorba din carne de vacă sărată. Eram destul de veseli, cînd Filippo ne indispuse, anunţîndu-ne că este ultima bucată de carne pe care o mai găsise printre proviziile salvate. Ne culcarăm imediat, făcînd însă cu rîndul la foc, deoarece nu ne mutasem încă în casa nou făcută. Eram de strajă lîngă foc de la ora douăsprezece, cînd auzii zgomote în păduricea din apropiere. Era o zarvă de tufişuri călcate, de răgete şi urlete. Îl sculai pe George şi amîndoi, înarmaţi cu puşti şi răngi, plecarăm spre păduricea. La lumina lunei, văzurăm două foci care se băteau cu furie. Erau enorme, măsurînd şase picioare fiecare, cu puţinul lor păr zbîrlit, cu ochii sclipitori, cu nările umflate, cu gura înarmată cu canini formidabili şi împodobită cu mustăţi lungi. Se luptau cu furie, sfîşiindu-şi carnea ; sîngele le curgea din abundenţă. Ne furişarăm în dosul lor şi le lovirăm pe la spate cu răngile de fier. Reuşirăm să le doborîm. Ne-am întors apoi la cort şi i-am sculat pe Filippo şi Tobie, care ne-au ajutat să cărăm primul nostru vînat pînă la „portul Musgrave" cum botezasem noi mica noastră colonie.

A doua zi am fiert un sfert de focă, care formă de aci înainte hrana noastră de bază. O parte am fript-o agăţînd-o de o sfoară deasupra unui foc mare. Această carne neagră şi grasă, dar proaspătă, ni s-a părut o mîncare minunată.

Pe înserate, în jurul focului, după ce ne ospătarăm cu friptură de focă, peste care Filippo turnase destule mirodenii, domnul Raynol şi căpitanul plecînd la culcare, noi mai rămaserăm cu naturalistul la taifas.

— Domnule Pipelet — întrebai eu — nu cumva printre cărţile dumneavoastră se află şi „Robinson Crusoe"?

— Nu o am la mine — răspunse naturalistul — dar ce vrei cu ea? Îi ştiu la perfecţie conţinutul, cu toate că n-am mai citit-o de cînd eram ca Tobie.

— Şi eu am citit-o şi o cunosc destul de bine, se grăbi să spună Tobie.

— Aş fi vrut să mă mai uit prin ea, poate punem în aplicare o idee de a lui, continuai eu.

— Adică vrei să zici că, recitind-o, vei găsi poate o idee de a lui Alexandru Selkirk pe care s-o poţi pune în aplicare.

— Nu înţelegem de loc ce vreţi să spuneţi, domnule Pipelet, răspunse Tobie.

— Vreau să vă spun că „Robinson Crusoe" al scriitorului Daniel de Föe nu este un erou închipuit de romancier, iar faptele lui nu sînt simple născociri. Robinson Crusoe a existat în carne şi oase şi se numea Alexandru Selkirk. Prin anul 1704, acest Alexandru Selkirk s-a angajat cîrmaci pe o corabie ce urma să facă comerţ de sclavi, pe care-i transporta din Africa în America de Sud.

După o călătorie dramatică de-a lungul oceanului Atlantic, corabia a trecut pe la capul Horn, în oceanul Pacific, de-a lungul coastei chiliene, unde cîrmaciul Selkirk se luă la ceartă cu comandantul corăbiei. Căpitanul, temîndu-se că Selkirk va organiza o revoltă pe corabie, îl legă fedeleş, iar cînd corabia trecu prin dreptul uneia din insulele Juan Fernandez din largul oceanului, îl debarcă, lăsîndu-l să se descurce cum o putea. Aceasta era ca şi o condamnare la moarte.

Insulele Juan Fernandez fuseseră descoperite în 1563 de către navigatorul cu acelaşi nume. Nimeni nu le mai vizită pînă în 1600, cînd corăbierul englez cu numele de Schuter ancoră pentru cîteva zile aci, spre a-şi repara

spărtura căpătată la corabie. Pînă la debarcarea lui Selkirk, adică timp de peste o sută de ani, nimeni nu mai trecuse pe acolo.

Cînd se dezmetici din cele întîmplate, Selkirk văzu că nu are nici o nădejde de scăpare. Nu-şi pierdu totuşi curajul. Începu să ducă viaţa omului primitiv. După ce hainele de pe el ajunseră zdrenţe, purtă pe spate o blană de capră vînată de el, fiindcă devenise curînd foarte sprinten şi alerga mai repede decît caprele sălbatice, pe care reuşea să le prindă din fugă. Aşa se întîmplă că, într-o zi, căzu în fundul unei prăpăstii, unde rămase timp de douăsprezece zile între viaţă şi moarte.

Îşi făcu o colibă din crengi, iar mîncarea i-o dădea natura, insula fiind populată din belşug cu vînat de tot felul.

Tovarăşii săi erau şoarecii — care, puzderie, fugeau nestingheriţi peste tot, strănepoţi probabil ai vreunei şoricioaice adusă de vreo corabie în insulă cu ani în urmă.

Singurătatea fu greu de suportat, dar după patru ani şi patru luni de viaţă aspră sosi şi ziua salvării în următoarele împrejurări :

Celebrul navigator pirat englez William Dampier, despre care vouă, Tobie şi Alick, v-am mai povestit în timpul călătoriei prin Australia, plecase în primăvara anului 1708 din Anglia spre Pacific. La 2 august 1708 ajungînd în dreptul capului Horn, cele două corăbii cu piraţi sufereau enorm din cauza frigului.

Intrînd în zona caldă a Pacificului, navele făcură un popas în insulele Juan Fernandez, pentru a-şi împrospăta provizia de apă dulce. Corăbiile ancorară lîngă ţărmul insulei pe care Dampier o ştia nelocuită de oameni, dar plină de capre sălbatice. Pentru ei carnea şi apa proaspătă însemna scăparea de scorbut, boală periculoasă, spaima navigatorilor pe acea vreme.

Mare le-a fost mirarea cînd au văzut în seara în care au poposit că pe insulă pîlpîie un foc. Au socotit că este lumina de pe o corabie sosită acolo înaintea lor.

A doua zi de dimineaţă, nevăzînd nici o corabie, au trimis cu luntrea pe cîţiva marinari în cercetare. Spre seară, cei trei trimişi se reîntoarseră aducînd cu ei un om sălbăticit şi îmbrăcat în piei de capră.

În acest mod, Selkirk se îmbarcă pe corabia „regelui piraţilor" şi luă parte, împreună cu Dampier, timp de patru ani la toate prădăciunile făcute de aceştia, ajungînd în anul 1712 în Anglia mai sărac de cum plecase.

Aceasta este adevărata poveste a lui Robinson Crusoe, în care, dragă Alick, cred că n-ai găsit nici o idee pe care să o poţi aplica aci, căci insula noastră nu este plină de capre sălbatice şi arbori fructiferi, cum a fost insula Juan Fernandez şi cum, de altfel, place grozav domnilor care ţin aşa de mult la colonii. Totuşi, din cartea lui Daniel de Föe avem cu toţii de învăţat trei lucruri : energie, curaj şi încredere în sine. Acestea ne trebuiesc nouă spre a învinge greutăţile de aici, care nu se pot compara cu cele de pe insula lui Robinson. Noi sîntem şapte într-o insulă săracă şi friguroasă, faţă de el care a fost singur într-o insulă călduroasă şi bogată.

— Da, da, el a fost primul european care a rămas singur într-o insulă pustie, zise Tobie.

— Nu este adevărat, răspunse George. Acum cîţiva ani, locotenentul Diego Valera de pe baleniera spaniolă „Monteria", care mi-a povestit şi mi-a citit din cărţi multe întîmplări marinereşti, mi-a spus că în arhivele marinei spaniole din Madrid se pomeneşte de un oarecare Serano, care cu aproape două sute de ani înaintea lui Selkirk a trăit singur pe o insulă din arhipelagul Antilelor.

Să vă spun eu adevărata poveste a lui Serano, aşa precum mi-a fost povestită şi mie de prietenul meu Diego Valera :

Într-o dimineaţă de primăvară a anului 1526, o corabie părăsi portul Palos din Spania, cu destinaţia America de Sud, unde spaniolii subjugaseră toate triburile indiene. Cerul era clar şi marea liniştită, deci călătoria se anunţa în bune condiţiuni.

Din nenorocire, cînd corabia se apropie de marea Caraibelor se dezlănţui o furtună îngrozitoare, care prefăcu bietul vas într-o jucărie a valurilor. Serano se afla de serviciu pe bord. În timpul nopţii, un val uriaş îl izbi cu atîta putere, încît îl azvîrli în mare.

După ce înotă mai multe ore, zări o dată cu venirea dimineţii pămînt în apropiere şi, cu un ultim efort, atinse ţărmul şi căzu leşinat. Se deşteptă spre seară. Torturat de foame şi de sete, Serano se ridică să viziteze pămîntul pe care îl aruncase soarta. Cercetarea insulei îl dezamăgi complet. Nici un arbore, nici o sursă de apă, ci numai stînci şi nisip fierbinte. El îşi potoli foamea cu scoicile care, din fericire, se găseau destule pe plaja insulei, despicîndu-le repede cu ajutorul unui cuţit, singura armă ce fusese salvată, fiind într-o teacă legată de cureaua cu care se găsea încins în momentul cînd valurile îl aruncaseră peste bordul vasului.

Spre norocul lui, a doua zi de dimineaţă văzu pe plajă o broască ţestoasă. Cu mare precauţie se apropie de ea şi reuşi, după o luptă titanică, să o întoarcă pe spate. O tăie cu cuţitul şi îi sorbi sîngele, reuşind astfel să-şi potolească setea. Îşi potoli apoi foamea cu carnea ei. Peste două zile o ploaie torenţială se abătu pe insulă. Carapacea broaştei, care era destul de mare, prinse bine lui Serano, pentru că îşi făcu în această „farfurie" provizie de apă dulce.

Broaştele ţestoase, care veneau foarte des pe insulă, erau singura lui preocupare. Pe de altă parte, ouăle lor, pe care Serano le căuta printre stîncile insulei, în nisip, constituiau o variaţie destul de plăcută a mesei lui de fiecare zi.

Serano se gîndi cum ar putea să atragă atenţia corăbierilor care, eventual, ar trece în timpul nopţii prin apropierea insulei şi neavînd nici un lemn pe acolo, îi veni ideea de a culege de pe plajă şi din mare alge, din care, după ce le usca, făcu în locul cel mai ridicat al insulei un foc pe care-l aprinse la fel ca şi Selkirk, iar

drept iască își sacrifică cămașa pe care o rupse în fîșii subțiri.

Grija sa permanentă a fost de a menține focul aprins atît ziua cît și noaptea.

Deoarece în timpul zilei soarele ardea foarte puternic, Serano și-a construit o colibă în pămînt, pe care a acoperit-o cu carapacele nenumăratelor broaște țestoase vînate de el.

De asemenea, își strînse în rezervoarele făcute adînc, în nisip, tot din carapacele acestor reptile, provizie suficientă de apă dulce din ploile care erau destul de dese pe insulă. Astfel se scurseră aproape patru ani de singurătate pe acest pămînt arid, unde el uită aproape să vorbească, sălbăticindu-se complet.

Într-o seară, după ce soarele dispăruse la orizont, o corabie atrasă de focul de pe insulă se îndreptă spre ea. Serano fu luat pe bord și la începutul anului 1530 ajunse la Horana, în Cuba, unde la debarcare atrase curiozitatea coloniștilor spanioli, care nu mai văzuseră pînă atunci un om cu o barbă așa de mare. Îndurase timp de patru ani cele mai groaznice lipsuri și fusese perfect sănătos în tot acest interval, iar acum, cînd revenise între oameni, se îmbolnăvi și muri la cîteva zile după debarcare.

În amintirea lui, mica insulă care se găsește între insulele Barbados și Sfînta Lucia fu numită Serano, nume care, mi-a spus Diego, se găsește și astăzi pe toate hărțile de navigație.

— Ei, uite — ni se adresă naturalistul — trebuie să mă credeți că am ascultat cu cea mai mare plăcere frumoasa istorisire a lui George și credeți-mă că n-am știut pînă în prezent despre acest precursor al lui Selkirk.

— Trebuie să vă anunț o veste foarte neplăcută — spuse Filippo — după socoteala mea, cei doi saci cu făină pe care-i mai avem nu ne vor mai ajunge decît o lună.

— Ei lasă — zise George, care mai aruncă pe foc cîteva ramuri uscate — vom mînca și noi mai puțină pîine și astfel vom avea făină mai mult timp.

— Cred că unchiul Wheler, văzînd că nu ne întoarcem, va trimite peste o lună o corabie să ne caute, vorbi şi Tobie, care nu mai putea de somn.

— Sigur ! sigur ! făcu domnul Pipelet, ridicîndu-se.

— Asta, drept să vă spun, zisei eu în numele celorlalţi, nu prea o credem, domnule Pipelet.

Ne culcarăm cu toţii, în afară de George, care rămase de planton, să aibă grijă de foc. A fost ultima noapte de veghe, căci a doua zi, la 15 februarie, ne mutarăm definitiv în noua noastră locuinţă.

Domnul Raynol se simţea mult mai bine şi începu să facă scurte plimbări prin „portul Musgrave".

A doua zi noi mai aveam de trebăluit la ferestre şi la uşa principală, căreia trebuia să-i facem o închizătoare prin interior, iar căpitanul îşi verifică cronometrul.

Domnul Pipelet nu se avîntase încă în inima insulei, ci făcuse numai cîteva tatonări pînă dincolo de rîul cu apă rece, pe care noi îl botezasem „rîul Raynol". Plecase acum de dimineaţă cu Tobie în susul rîului să-i exploreze malurile care — ne spunea el — începuseră să devină abrupte.

Deodată naturalistul apăru în pervazul uşii şi adresîndu-se căpitanului şi domnului Raynol spuse cu îngîmfare :

— Ei, domnilor, vă anunţ că lîngă „rîul Raynol" am descoperit un zăcămînt de făină care ne va salva de la înfometare !

— Ai „descoperit" zici ? i se adresă zîmbind căpitanul. Poate vrei să spui că ai găsit ceva saci cu făină stricată aruncaţi de vreo balenieră care a trecut pe aici să se alimenteze cu apă dulce şi i-a lăsat ca lest pe insulă.

— Nu, am spus „descoperit". Eu ştiu ce înseamnă acest cuvînt şi nu mint. Repet, am descoperit un zăcămînt de diatomee, nişte alge microscopice, monocelulare, ale căror corpuri s-au descompus după moarte, iar scheletele s-au îngrămădit pe fundul oceanului, formînd astfel depozite marine. Un astfel de depozit datează pro-

babil din era vieții de mijloc, era mezozoică, acum peste două sute de milioane de ani, cînd pămîntul era plin de zmei, balauri, hidre, pe care astăzi le găsim descrise în basme, dar care au trăit atunci în carne și oase, domnilor. Spre sfîrșitul acestei ere aici, în Pacific, au avut loc cîteva cicluri de vulcanisme și faze de încreștire a scoarței, ce au făcut ca aceste depozite marine să fie împinse la suprafață și să le descopăr eu astăzi.

— Bine, bine, înțeleg, le-ai descoperit, dar ce legătură este între făină și cochilia acestui plancton marin, care, ca și acum cîteva sute de milioane de ani, trăiește și astăzi și după cîte știu este un bun dejun pentru pești, nu pentru oameni, domnule geolog, încheie rîzînd domnul Raynol.

— Vedeți că nu știți, domnilor? Ascultați atunci: aceste miliarde de schelete mai cuprind încă o cantitate de substanță organică și ele au fost întrebuințate de multe ori în țările europene în vremuri de foamete la fabricarea făinei, amestecîndu-se la șase saci de diatomee un sac de făină.

— Așadar domnule Pipelet, țipă Filippo — care-și făcea de lucru în noua sa bucătărie — vom avea atunci patrusprezece saci de făină în loc de doi.

Luarăm la repezeală roaba și, urmîndu-l pe domnul Pipelet, peste o oră ne întoarserăm cu ea plină de un praf albicios. Filippo făcu experiență cu o singură oală de făină din diatomee, în care amestecă un pumn de făină de grîu. Puserăm această cocă la copt, în cuptorul sobei, și peste o oră rupeam toți și mestecam în dinți scoicile care au trăit acum cîteva sute de milioane de ani și, drept să vă spun, pîinea se prezenta destul de bună la gust, însă, din cînd în cînd, nimerea între dinți cîte un melcișor pe care atît milioanele de ani trecute cît și vulcanismele și dislocările domnului Pipelet nu l-au sfărîmat complet și trebuia să fie pisat de dinții noștri, care nu prea erau învățați să înlocuiască pietrele de măcinat. În ori ce caz, prima descoperire a naturalistului și magicianului nostru a făcut ca din doi saci de făină să avem patrusprezece saci. Bineînțeles că

am pierdut mai mult de o zi cu cernutul melcişorilor salvatori.

*
* *

Peste cîteva zile, seara, înainte de culcare, treburile mele în „portul Musgrave" fiind aproape terminate, stabilisem cu domnul Pipelet că de a doua zi îl voi însoţi şi eu, urmînd ca pentru început să explorăm partea de nord a insulei, dincolo de „rîul Raynol".

Ne culcarăm devreme, însă grohăiturile şi ţipetele focilor, ce se băteau din nou în apropierea casei noastre, îl treziră pe Filippo care se duse la ele cu o feştilă aprinsă, preparată de George din grăsimea focilor omorîte de noi în ajun. Filippo avu ideea de a arunca feştila aprinsă asupra lor. Combatanţii o luară la fugă şi probabil se vîrîră în apă, iar Filippo se întoarse liniştit şi se culcă. Dimineaţa ne povesti la toţi isprava sa.

Domnul Raynol spuse că trebuia să ne scoale pe careva din noi, ca să le omorîm ca şi pe celelalte.

— De ce să mai omorîm şi altele, domnule Raynol — zise înţepat Filippo — nu avem destulă carne de focă ? Ce-am mai face cu ele ?

— Va veni iarna, Filippo, şi ne trebuie grăsime şi carne sărată de focă, pentru că atunci ele vor pleca de prin aceste locuri şi se vor reîntoarce la primăvară. Trebuie, de asemenea, să mai facem un depozit serios de ulei şi pentru felinarele noastre, dacă vrem ca în timpul lungilor nopţi de iarnă să avem lumină în casă. Apoi, te-am auzit mai zilele trecute, Filippo, că săpunul este pe terminate. Va trebui să ne îngrijim şi de săpun.

— Bine, dar cum o să faceţi săpun ? întrebă el, mirat.

— Vei vedea, de asta nu trebuie să te îngrijeşti, încheie discuţia domnul Raynol.

Nopţile următoare nu mai auzirăm nici un zgomot, cu toate că Filippo avea ambiţia să vadă cum va face săpun domnul Raynol şi astfel el stătea aproape în

fiecare noapte de veghe, fără să zărească nimic. Trecură încă cîteva zile şi aproape că uitasem de discuţia avută cu privire la săpun, cînd, spre dimineaţă zgomotul unui foc de armă ne trezi pe toţi. Buimaci de somn, văzurăm că Filippo lipseşte. Mă sculai repede şi luîndu-mi arma din perete, ieşii afară cu felinarul aprins. Îl găsii pe Filippo în apropierea rîului, stînd în dosul trunchiului unuia din pinii tăiaţi de noi, împietrit de spaimă. El îmi povesti următoarele :

— Eram la pîndă de aproape o oră cînd auzii zgomote de ierburi strivite. Distinsei deasupra capului meu o formă gigantică, care se îndrepta ameninţătoare spre mine. Avea doi ochi ieşiţi din orbite şi o gură uriaşă, plină de dinţi ascuţiţi, gata să mă sfîşie. Îi simţeam respiraţia şi mă vedeam făcut bucăţele de enorma făptură, cînd prinsei curaj. Mă aşezai în genunchi, îndreptai arma spre monstru şi trăsei. Lovită între ochi, matahala s-a prăbuşit scoţînd ţipete asurzitoare. Apoi ai sosit tu.

Se lumina de ziuă. Împrejurul uriaşului animal se strînsese toată familia noastră.

Domnul Pipelet, aflînd de lupta lui Filippo, începu să rîdă cu hohote şi ne spuse :

— Bine, domnilor, dar acest uriaş răpus cu atîta vitejie de curajosul nostru Filippo este cel mai blînd şi mai fricos dintre toate mamiferele care populează apele oceanului Pacific. Numai masculii se luptă adesea între ei, însă omului nu-i face nici un rău. Îl poţi omorî cu ciomagul fără ca măcar să fugă.

— Ce specie de foci sînt acestea ? domnule Pipelet, zise căpitanul, împingînd cu cizma capul animalului, dar nereuşind să-l răstoarne, spre a-i putea vedea botul care se înfipsese în pămîntul nisipos al prundului.

— Face parte din ordinul Pinipedelor ; sînt numite astfel toate familiile de foci, morse şi otarii care populează în număr enorm de mare oceanele şi mările emisferei nordice. În emisfera sudică se cunosc numai două specii din familia otariilor : o specie pitică şi alta uriaşă.

Acest „Goliat" doborît de „David" — făcu naturalistul în bătaie de joc arătînd întîi mortăciunea apoi pe

Filippo — este un exemplar din familia „Patriarhul", familie formată din cele mai uriaşe foce, numite şi „Uriaşii urşi de mare". Speciile de la nord sînt mai mici decît „Patriarhul", de care însă, în afară de mărime, nu diferă cu nimic.

Domnul Pipelet ne spuse să rostogolim foca cu picioarele în sus, lucru ce-l reuşirăm George, Filippo şi cu mine după mai multe sforţări.

Uitaţi-vă — continuă el — la labele ei posterioare care au cinci degete. Aceste degete le ajută la înotat, la mers pe uscat şi la scărpinat. Otaria se mişcă mult mai uşor pe uscat decît foca, cu ajutorul celor patru labe şi al abdomenului. Gîtul, împreună cu capul, după cum vedeţi, este aproape de două ori cît restul corpului. Grăsimea otariilor este depozitată în ceafă. Pielea este acoperită cu un păr foarte frumos, asemănător lutrului [1]. Se deosebesc de foci prin faptul că ele au urechi exterioare, care lipsesc cu desăvîrşire focelor. Şi domnul Pipelet ne arată cu nelipsitul său baston două urechiuşe aşezate în partea de sus a gîtului.

— Este bărbat sau femeie ? întrebai eu.

— Este o femelă, deoarece bărbatul are gîtul mai lung şi mai gros decît femela.

— Folosesc la ceva aceste animale, domnule Pipelet ? Putem face ceva cu această namilă, sau am stricat un glonţ degeaba ? întrebă amărît Filippo.

— Sigur, Filippo, gîtul otariei este aşa de gras, încît domnul Raynol ar putea să fabrice cinci butoaie de săpun. De altfel, Baranov [2]) spune că aleuţii îşi satisfac toate nevoile unei gospodării din vînătoarea acestor docile mamifere, pe care ei, de sute de ani le-au vînat cu „drapelul", iar după descoperirea insulelor de către ruşi, aceştia aducîndu-le şi lor umbrele să se ferească de ploaie, aleuţii le-au întrebuinţat drept arme pentru vînarea otariilor.

[1]. Astăzi otariile se vînează pentru blana lor care concurează cu blana de lutru (n.a.).

[2]. Alexandr Andreevici Baranov explorator rus care a descoperit nenumărate insule şi regiuni din Alaska, unde a întemeiat mai multe aşezări ruseşti (n.a.).

Cu toţii începurăm să zîmbim şi întrebarăm pe savantul nostru dacă vrea să-şi bată joc de noi sau vrea să ne spună vreo noutate. El ne povesti că aleuţii înconjoară locul unde se găsesc coloniile de otarii şi, ţipînd şi strigînd, deschid şi închid mereu zeci de umbrele pe care le duc în mînă. Otariile încep să fugă fie de-a lungul coastei, fie prin apă sau pe uscat, fiind astfel duse în turmă pînă la un ţarc. Aci aleuţii au pregătit „abatorul" şi, ajutaţi de femeile lor, jupoaie pielea animalelor, topeşte grăsimea, pune carnea la sărat pentru iarnă şi usucă intestinele pentru făcut aţă şi sfoară trainică.

Înainte de a cunoaşte umbrelele, ei întrebuinţau cîte o piele, legată de băţ, pe care o agitau. De umbrelă însă probabil că otariile se sperie mai mult decît de drapelul lor.

Am încercat să tîrîm mortăciunea cu frînghiile pînă la „portul Musgrave", însă a fost imposibil să o putem urni din loc. Atunci am înţeles de ce aleuţii gonesc aceste namile pînă la locul de tăiere. A trebuit să o jupuim pe loc de pielea pe care am întins-o la vînt să se usuce, iar carnea fu cărată de noi în bucăţi mari pînă lîngă colibă. Problema cazanului a fost rezolvată de căpitan, dîndu-ne lada sa de fier salvată de pe „Grafton", pe care am transformat-o în cazan de topit grăsime. La gust grăsimea de „patriarh" era mai bună decît cea de focă şi carnea, de asemenea, mai gustoasă. O puserăm pe toată la saramură pentru iarnă, gîndindu-ne că poate nu vom mai avea norocul să vînăm vreun alt „patriarh".

A doua zi, totul fu gata. Domnul Raynol, care se simţea aproape complet întremat, ne spuse să facem un foc mare din cotoarele de ierburi care ne rămăseseră de la acoperişul casei, iar cenuşa o băgarăm într-un hîrdău căruia îi dădurăm mai multe găuri mici la fund şi turnarăm deasupra apă. Se scurse astfel dedesubt într-un vas o leşie foarte tare pe care o amestecarăm cu untura de otarie şi obţinurăm astfel un săpun excelent, primind admiraţia întregii comunităţi.

Capitolul XXIV

EXPLORAREA INSULEI AUCKLAND

A doua zi, cu noaptea în cap, fui sculat chiar de domnul Pipelet, înarmat cu bastonul, avînd agăţată de gît traista plină cu lupe, cutiuţe şi alte scule, iar la brîu cu un cuţit de vînătoare şi ciocanul de geolog. Luai puşca pe umăr şi tîrnăcopul la spinare. Ieşirăm binişor din casă, lăsînd pe ceilalţi încă dormind. Auzirăm cum Filippo închise zăvorul uşii după noi. O luarăm de-a lungul rîului şi cînd ajunserăm la „mina de făină", domnul Pipelet îmi declară că el nu a fost niciodată mai departe de mină, dar acum, cînd sînt şi eu cu arma încărcată, vom putea explora tot arhipelagul.

Mergeam de-a lungul pîrăului spre munţii ce se vedeau în faţa noastră şi care, după părerea mea, aveau peste patru mii de picioare înălţime. Domnul Pipelet se oprea mereu de-a lungul malului, ciocănind pietrele şi studiindu-le. Uitîndu-mă bine la el, îmi dădui seama că acum este în al noulea cer.

Ajunserăm la izvorul „rîului Raynol", unde întîlnirăm o mare verde de plante pitice, ce îmbrăcau toate stîncile de la poalele munţilor.

— Uite varza ruşilor, exclamă naturalistul, aplecîndu-se şi rupînd mai multe frunze pe care le bagă în gură.

— Cum adică, domnule Pipelet ? îl întrebai eu, uitîndu-mă de jur împrejur şi chiar pe cer, unde văzui nenumăraţi albatroşi fugărindu-se.

Naturalistul, după ce mestecă bine frunzele în gură şi le înghiţi, mai smulse cîteva şi, privindu-le zîmbind, îmi spuse :

— Marinarii ruşi — căpitanul Bellingshausen şi locotenentul Lazarev — cînd au plecat în 1820 din Sydney, spre a ocoli şi pe la est pămîntul Antarcticei, s-au oprit în insulele Macquarie care se găsesc la cinci sute mile mai la sud de insula noastră, adică la 54° latitudine sudică. Acolo au dat peste această varză sălbatică pe care o vezi în faţa ta, şi pe care ei au strîns-o, au dus-o pe vas şi au pus-o la murat. În timpul călătoriei au făcut cele mai gustoase ciorbe din ea.

— Atunci iată un prim succes pe ziua de azi, domnule Pipelet, zisei eu. Să vin cu Filippo şi George să cărăm din aceste verze, ca să umplem două butoaie, pentru a avea varză murată la iarnă.

— Exact ! zise naturalistul care alerga după o gînganie şi era supărat foc că nu-şi luase cu el plasa de prins fluturi. Gîndeşte-te că această varză este cel mai bun remediu contra scorbutului.

— Şi ce-au mai găsit ruşii în acea insulă care uitai cum se numeşte ? mai întrebai eu.

— Se numeşte Macquarie şi este o insulă stîncoasă ca şi Campbell, înconjurată de o serie de insuliţe mici, care au fost botezate de marinari : preotul, primarul, judecătorul şi vătăşelul.

Fusese descoperită cu cîţiva ani înainte de sosirea ruşilor acolo. Ei au mai întîlnit în cele trei zile cît au stat în acele locuri şi o balenieră din Port Jackson, ce venise să ia apă dulce şi al cărei personal vîna cu metode barbare focele întîlnite pe insulă, fără să ţină socoteală că ele erau în perioada alăptatului.

Vreau să-ţi spun că acum trei ani s-a găsit pe această insulă, tot de către o balenieră, scheletul unui biet matelot avînd un carnet în care-şi însemnase zi de zi nenorocirile sale. Nava sa scufundîndu-se, el a fost singurul supravieţuitor care a reuşit să înoate pînă la această insulă, unde a jucat rolul lui „Robinson Crusoe".

— Domnule Pipelet, spusei eu, să nu avem şi noi soarta acestui marinar.

— Cum se poate să vorbeşti astfel de prostii, dragă Alick, doar noi avem o casă, alimente, arme de foc şi tot felul de scule. Bietul matelot a fost singur şi a ajuns în această insulă avînd asupra sa numai creionul şi carnetul de buzunar, dar fără un cuţit sau altă armă. S-a constatat că sosise în sezonul cînd focile începuseră să se retragă spre nord şi el a murit de foame şi de frig.

— De cîte ori aceste drame nu s-or fi repetînd! gîndii eu, smulgînd cîteva verze sălbatice, pe care le-am vîrît în sacul meu, şi fugind după naturalist, care o luase spre nord, printr-o vale îngustă şi plină de bolovani mari.

— Ei, Alick! zise naturalistul, luînd-o la vale în fugă, să botezăm aceşti munţi cu numele de „munţii Raynol", deoarece din ei izvorăşte apa cu acelaşi nume.

— Cum credeţi dumneavoastră, domnule Pipelet, murmurai eu, cu gîndul la butoaiele noastre şi la Filippo care va fi foarte bucuros că va avea varză care va servi la iarnă la prepararea cărnii de focă.

Deodată savantul nostru alergă la mine şi mă întrebă rîzînd:

— Spune repede la ce nume te-ai gîndit acum, în clipa aceasta?

— La bietul Filippo, zisei eu aproape cu frică.

— Ei bine, atunci acest izvor şi rîul său se vor numi de azi înainte Filippo, spuse vesel naturalistul, arătîndu-mi un alt izvor care-şi ducea apele sale limpezi în direcţia nord-vest, opusă direcţiei de sud-vest a rîului Raynol.

Lăsarăm albia pîrăului la stînga şi o luarăm la dreapta, înfundîndu-ne de-a binelea într-o pădure de pini pitici şi urcînd cu greutate pe sub crengile lor, care ne atîneau calea şi chiar aveau de gînd să ne scoată ochii.

Domnul Pipelet îmi spuse, gîfîind, că ne aflăm pe marginea unei căldări vulcanice.

Deodată, printre pini, în fund, se văzu ca o minunată întindere albastră, un lac ce-şi oglindea apele de ametist, reflectînd în apa lui cristalină umbra pinilor solitari.

Nu eram însă singurii admiratori ai lacului. Pe marginea acestui ciob de oglindă triunghiulară se găseau mii de albatroşi, pinguini, petreli, pufini ce nu se mişcară din loc la apariţia noastră şi nici la exclamaţiile de admiraţie scoase de domnul Pipelet.

Ne vîrîrăm printre aceste făpturi ce păreau împăiate şi naturalistul se opri în faţa unui pinguin uriaş, care părea a fi chiar primarul din Sydney îmbrăcat în frac şi cu cămaşă albă scrobită. De sub corpul său se vedeau ieşind în afară picioarele scurte cu cele patru degete unite printr-o pieliţă.

— Iată un pinguin din specia uriaşă, spuse naturalistul. Ei constituie printre palmipede un grup aparte, deoarece sînt complet lipsite de mijloace de zbor. Aripile lor ca două palete, acoperite de pene transformate în solzi, se aseamănă mai mult cu înotătoarele rechinului. Sînt caracteristice acestei specii penele aşezate în formă de egretă deasupra ochilor. Acest pinguin moţat călătoreşte înot pînă în Antarctica, deoarece navigatorii ruşi au întîlnit unul la fel la şaptezeci de grade latitudine sudică.

În părţile nordice ale pămîntului, pinguinii uriaşi au dispărut definitiv. Ultimul exemplar a fost găsit de ruşi în portul Kiel la 1844. Islanda, prin anul 1450, era plină de pinguini uriaşi, care au fost exterminaţi pentru uleiul foarte fin fabricat din grăsimea lor.

Acesta plesneşte de gras — zise domnul Pipelet — împingîndu-l cu cizma spre apă.

Moţatul făcu cîţiva paşi mici, aplecîndu-se cînd la dreapta, cînd la stînga, apoi îşi bagă ciocul roşu sub o aripă, continuîndu-şi somnul.

Mă dusei la el şi-l luai în braţe. Atunci el scoase un ţipăt ascuţit, crrr ! crrr ! Deodată, din mii de piepturi se auzi un ţipăt care ne asurzi, ţipăt care nu se mai sfîrşea. Petrilii şi pufinii începură să freamăte şi fîlfîitul

aripilor lor din nou ne sfîşiară timpanele. Pe marginea lacului nu mai rămase decît armata de pinguini care se puse şi ea în mişcare coborînd în grabă, cu mersul lor legănat, povîrnişul vulcanului spre nord.

Îl aruncai pe moţat în apa lacului. El începu să fugă cu repeziciunea unui ţipar, afundîndu-se în apă şi lăsînd în urma lui o dungă de spumă. Se îndreptă şi el tot în partea nordică a lacului, unde ieşi pe mal, bătînd din cioturile de aripi şi luînd-o după tovarăşii săi, care scoteau încă ţipete asurzitoare.

O luarăm la fugă pe malul apei şi ajunserăm repede armata de pinguini, care pe povîrnişul stîncilor mai mult se tîrau decît mergeau. Bietele păsări, ce numai păsări nu sînt, se aruncau pe burtă şi, ajutate de labe şi de resturile lor de aripi, îşi făceau vînt şi se rostogoleau cu o viteză uimitoare.

— Trebuie că au cuiburile prin apropiere, îmi spuse naturalistul, coborînd încet printre stîncile colţuroase ale malului.

Ajunserăm într-un golf pe care-l botezarăm „bazarul păsărilor", unde viaţa pulsa cu intensitate.

Petrilii şi pufinii zburau continuu, unii spre mare, iar alţii invers, aducînd în cioc peştişori pentru hrana puilor care de-abia acum ieşeau din ouă.

Albatroşii nu începuseră încă să clocească, astfel că ne umplurăm sacii cu ouăle lor pentru a face o cratiţă de jumări. Stabilirăm ca a doua zi, după ce vom căra varza, să luăm ca provizie şi cîteva mii de ouă de albatroşi.

Peste tot, pe stînci, vedeam numai ouă. Petrilii nu ne dădeau nici o atenţie. Luai un pui în mînă şi-i dădui unul şi naturalistului. Ei începură să ţipe, dar mama lor sta pe cuib liniştită şi ne privea cu ochii săi negri, dînd din cap cînd într-o parte, cînd în cealaltă. Împinserăm unul de pe stînci ; el zbură puţin şi veni înapoi şi din nou puserăm mîna pe el fără să se sperie.

În părţile de jos, aproape de plajă, erau cuiburile pinguinilor făcute din alge uscate împrejmuite cu garduri de pietre.

Domnul Pipelet îmi povesti că pinguinii au obiceiul de a-şi fura reciproc ouăle şi păgubaşul nu observă, continuînd să clocească pietrele. Văzurăm un pinguin care trăgea să moară pe plajă, departe de cuiburi, avînd o rană la piciorul stîng. Probabil fusese atacat de vreun delfin atunci cînd înota.

— Suceşte-i capul, Alick, şi bagă-l în traistă, că vreau să-l disec acasă şi să topim şi untura, să vedem dacă arde mai bine în felinare decît uleiul de focă, care ne cam afumă.

Ajunserăm pe plajă pînă la capătul nordic al insulei, pe care-l botezarăm „capul Musgrave". După ce ne ospătarăm la repezeală cu pîine din melci şi cîte un peşte prăjit din cei prinşi de George cu o zi înainte, o luarăm înapoi de-a lungul coastei de vest.

În afară de „rîul Filippo" pe care-l traversarăm şi care era mai mic decît „rîul Raynol", în drumul nostru nu mai întîlnirăm decît pietre de ale domnului Pipelet, care însă nu-i spuneau mare lucru, decît că sînt de origine vulcanică. Eu mergeam înainte, domnul Pipelet rămînînd mult în urmă, spre a măsura înălţimea platoului pe care ne găseam.

Ajunserăm la o stîncă care-mi atrase atenţia printr-o serie de dungi sclipitoare. Dădui o lovitură zdravănă cu tîrnăcopul şi stînca sfărîmată îmi apăru şi mai strălucitoare. Luai repede o bucată în mînă şi alergai spre naturalist, strigînd în gura mare :

— Domnule Pipelet, domnule Pipelet, am descoperit un filon de aur ! şi-i dădui bulgărele strălucitor.

Naturalistul făcu ochii mari, luă repede bulgărele din mîna mea, îl întoarse pe toate părţile, începu să zîmbească şi, fără să scoată un cuvînt, merse pînă la stîncă. O înconjurarăm amîndoi, apoi îmi făcu semn să dau încă o dată cu tîrnăcopul în ea. Se uită din nou cu atenţie la spărtură şi, începînd să rîdă din tot corpul său dolofan, îmi zise :

— Dragă Alick, eşti un al doilea Frobischer !

— Cine mai fu şi ăsta, domnule Pipelet, tot un explorator ?

— Exact, băiatule, ai ghicit ; a fost un explorator fără noroc, căci ca şi tine el a adus în Anglia, în loc de aur, bucăţi ca acestea de grezie cu vine de pirită.

— Bine, dar eu nu sînt decît un matelot care nu am cunoştinţe de geologie ; exploratorul de care ai spus dumneata cum a putut face aşa ceva ?

— Acum trei sute de ani nu se cunoştea mare lucru despre această ştiinţă, cînd circulau nenumărate legende privitor la comorile ce s-ar găsi ascunse în „Împărăţia albă a gheţurilor polare".

— Şi cum s-a întîmplat, domnule Pipelet ? întrebai eu, vîrînd în buzunar o bucată de pămînt strălucitor cu gîndul de a-l păcăli pe Filippo.

— Prin anul 1576 în Anglia domnea regina Elisabeta care, în nemărginita ei ambiţie de mărire, a echipat o expediţie cu scopul de a descoperi drumul de nord-vest spre ţările mirodeniilor şi aurului. Expediţia condusă de exploratorul Frobischer plecă spre Groenlanda, în căutarea insulelor pline cu aur. Ajuns în dreptul ţării lui Baffin, în golful care-i va purta numele, el găsi mai multe bucăţi de grezie cu vine de pirită şi se grăbi să se întoarcă în Anglia, spre a face cunoscută „marea descoperire". Un alchimist italian de la curtea reginei Elisabeta declară că pietrele conţin aur. Toată aristocraţia engleză se puse în mişcare şi finanţă o expediţie compusă din cincisprezece corăbii, iar regina Elisabeta botează ţinutul descoperit „Meta incognita" care în latineşte înseamnă „Ţintă necunoscută".

Frobischer, conducătorul caravanei, ducea o armată de zidari şi dulgheri ce urmau să construiască acolo un fort puternic, ca nimeni să nu se poată apropia de preţioasa comoară.

În timp ce vasele se întorceau pline cu aşa zisul „aur", în Anglia s-a constatat că alchimistul italian a fost un şarlatan. Regina, de ruşine, a ordonat ca o corabie să plece în întîmpinarea caravanei, care a fost invitată să arunce în mare bolovanii de pirită.

— Cum, domnule Pipelet, cincisprezece corăbii au încărcat pietre în loc de aur ?

— Vezi bine, Alick, aşa s-a întîmplat atunci cînd furia aurului cuprinsese toate ţările civilizate din Europa apuseană.

Cu vorba ajunserăm aproape de reşedinţa noastră şi furăm întîmpinaţi de Filippo, care ne luă din bagaje şi ne spuse că vine de la grădina de cartofi.

— Ce grădină de cartofi ? întrebai eu mirat.

— Vorbeşte mai încet, Alick, nu vreau să ştie nimeni. A doua zi după naufragiu, pe fundul sacului de cartofi aruncat de tine în barcă, am mai găsit doi, trei pumni din aceştia, pe care i-am pus imediat în pămînt, fără să ştie nimeni. Avem peste trei zile o lună de la naufragiu şi văd că au crescut destul de frumos. Poate pînă la iarnă să scot un sac de cartofi.

Cînd ajunserăm la colibă, se înserase de-a binelea. Tobie îngrijea de o găină care căzuse cloşcă şi era gata să scoată pui. Domnul Pipelet povestea de zor căpitanului şi domnului Raynol rezultatele obţinute prin explorarea părţii de nord a insulei noastre şi care după cum observai eu nu-i prea încîntau pe cei doi.

Pe masă stăteau ouăle de albatroşi, cele opt verze sălbatice, iar la uşă zăcea stîrvul bietului pinguin care era cercetat cu atenţie de Tobie.

— Trebuie să reparăm barca şi să o punem pe apă pentru a putea pescui şi explora coastele insulei noastre şi a celor vecine, căpitane, spuse domnul Raynol.

— Mîine dimineaţă mă voi ocupa de această problemă — răspunse căpitanul — dar cred că ne va trebui mai mult de o săptămînă pînă ce vom reuşi să o punem din nou pe apă.

Ne culcarăm devreme, gîndindu-ne fiecare la treburile de a doua zi.

Se mai scurseră încă două săptămîni, în care timp puserăm barca la punct, cioplirăm lopeţi, deoarece lopeţile vechi nu au mai fost găsite pe „Grafton" la naufragiu. Umplurăm două butoaie cu varză sălbatică, din care găteam mereu cu carne de focă, strînserăm peste o mie cinci sute de ouă din care naturalistul alese ca bune peste opt sute de bucăţi — restul le aruncarăm

fiind vechi — şi umplurăm un hîrdău cu ulei de pinguin, deoarece constatarăm că este mult mai bun decît uleiul de focă şi dă o lumină mai limpede [1]. Pe lîngă toate acestea, gospodăria noastră s-a înmulţit cu patrusprezece pui, iar alte trei găini cloceau.

* * *

Toată lumea era ocupată cu pregătirile pentru iarnă, aşa că domnul Raynol şi căpitanul Musgrave organizară cîteva expediţii cu barca, în căutare de foce. Navigînd spre sud, căpitanul intră printr-o strîmtoare care desparte insula Auckland de insula Adam, într-o baie liniştită unde dădurăm de mii de foce care îşi aveau domiciliul de vară aci, în aceste golfuri, unde marea nu izbea plaja cu putere, insula Adam fiind ca un paravan contra valurilor.

George şi cu mine organizarăm mai multe vînători şi constatarăm că focele bătrîne şi masculii se găseau în golful din partea de est a insulei, pe care îl şi botezarăm „golful Bătrînilor", iar puii tineri, care acum îşi căutau singuri hrana, se retraseseră în golful din partea de vest, numit din această cauză, de noi, „golful Tineretului".

Într-una din zile îl luarăm împreună cu noi şi pe Tobie şi cum atunci descoperirăm în baie o mică insulă, îi dădurăm numele de „insula Tobie". Nu puteam să-l luăm în acelaşi timp şi pe Tobie, şi pe naturalist, deoarece nu aveau loc în barcă, mai ales la înapoiere, seara cînd ne întorceam cu vînatul. Pentru carnea în saramură, nu vînarăm decît focele din „golful Tineretului", iar pentru ulei pe cele din „golful Bătrînilor". Noi numeam această specie de foci „năsoase", iar naturalistul ne spuse că se numesc Macrorhinus leoninus sau elefanţi de mare. În medie, ele ating lungimea de două-

[1]. În prezent, uleiul de pinguin se întrebuinţează pentru gresatul maşinilor de precizie. Pinguinii sînt vînaţi pe capete de americani şi se găsesc din ce în ce mai rar în mările antarctice (n.a.).

zeci şi şapte de picioare, iar masculii bătrîni ating chiar treizeci şi şapte de picioare. Noi le ziceam „năsoşi" din cauza unui nas, sau trompă lată, cărnoasă, ce le atîrna bărbaţilor în jos, peste gură. Cînd animalul se mişcă liber, trompa atîrnă moale în jos ; cînd însă animalul este întărîtat, trompa se ridică în sus şi se umflă ca un balon, făcînd ca animalul să pară foarte caraghios. În timp ce trompa se umflă, se văd în gura animalului dinţii canini lungi de o jumătate de picior. Am asistat la o luptă între masculii care se muşcă şi se bat neîncetat pentru a pune fiecare stăpînire pe cît mai multe femele. Pe cît de neîndemînatici sînt aceşti elefanţi de mare pe uscat, mişcîndu-se foarte greu, pe atît de abili sînt în apă. Noi îi vînam cu uşurinţă, prinzîndu-i prin surprindere pe plajă şi înfigîndu-le harponul direct în inimă, astfel că moartea venea imediat, fără ca animalul să se chinuiască.

La ultima vînătoare l-am luat cu noi şi pe naturalist, care nu văzuse un elefant de mare cu nasul ridicat în sus. Ne-am dus cu domnul Pipelet la cîţiva masculi bătrîni şi i-am întărîtat ca să-şi ridice trompa.

Credeam că animalul îşi umflă trompa cu aer, însă domnul Pipelet ne spuse că forma ei este schimbată prin acţiunea muşchilor.

Într-una din zile am plecat cu căpitanul, domnul Raynol, naturalistul şi Tobie, în partea de sud a insulei, unde dădurăm de doi vulcani stinşi, pe care căpitanul i-a botezat cu numele de „George" şi „Alick". În valea dintre cei doi vulcani găsirăm o mică peşteră în care, ne spuse glumind căpitanul, vom afla poate o comoară ascunsă de piraţi.

— Este adevărat, domnule Musgrave — întrebă Tobie — că se pot găsi comori ascunse de piraţi în insulele părăsite din oceanul Pacific ?

— Nu în cele sudice, cum este insula pe care ne găsim noi, deoarece piraţii n-au ajuns niciodată aşa de jos, însă în cele din mările temperate şi calde, se spune că mai sînt încă comori tăinuite de ei. Povestea comorii

ascunsă de piratul Benito Bonito este una din cele mai cunoscute :

Acum şaptezeci de ani, toate insulele şi insuliţele arhipelagului Cocos, situat în apropiere de ecuator la nord de insulele Galapagos, au fost obiectul unor cercetări amănunţite duse de către membrii unei „afaceri" americane, care se ocupa cu căutarea comorii îngropate de piratul Benito Bonito cu peste o sută de ani mai înainte. Lucrurile stăteau cam aşa : La Tocome, în Statele Unite, se înfiinţase o societate pentru a găsi fabuloasele bogăţii îngropate de piraţii care au colindat oceanele şi mările pământului. Diferite anunţuri prin ziare chemau oamenii să spună ce ştiu despre aceste comori. Într-o zi, se prezentă la acest birou un bătrîn care declară că este fiul lui Martin Gorcie, fost temnicer la închisoarea din Panama, care i-a povestit înainte de a muri următoarele : Benito Bonito plecase în 1756 pe bordul unei brigantine, spunînd că pleacă la pescuit balene. După şase săptămîni, Benito, deghizat în marinar, reapăru la Panama, singur şi necunoscut de nimeni, născocind că vasul cu care plecase a fost distrus de o trombă marină şi că el a fost pescuit de o corabie engleză. Dar cîteva zile mai tîrziu un cetăţean recunoscu în marinar pe Benito Bonito şi sări să-l sugrume, declarînd că acesta este şeful unei bande de piraţi, care cu o lună înainte a atacat şi a distrus corabia spaniolă „Nuestra Senora de Alcolo".

Piratul fu arestat şi repede identificat. Cel care-l descoperise se numea Mancino Galoez şi era ofiţer activ pe corabia spaniolă ce plecase spre Calbo del Panama cu un impozant transport de aur. După cum povesti el, nu departe de coastă, „Nuestra Senora de Alcolo" fu atacată de piraţi, care luară în stăpînire corabia şi masacrară tot echipajul, în afară de don Mancino. Acesta reuşi să fugă pe mare fără să fie văzut şi fu salvat de un vas american ce-l debarcă la Panama. Benito, în închisoare fiind, nu vru să recunoască nimic şi nici să spună ce s-a făcut cu corabia piraţilor devenită bogată prin prădarea galionului spaniol.

El fu judecat şi condamnat la spînzurătoare. În ajunul execuţiei, încercă să scape cu viaţă printr-o înţelegere cu temnicerul, tatăl povestitorului. Piratul îi spuse că posedă o imensă avere provenită din prădăciunile făcute şi că pe cei care au lucrat cu el pe brigantină i-a omorît şi îngropat pe una din insulele arhipelagului Cocos, rămînînd el singurul stăpîn a două lăzi pline cu aurul şi bijuteriile jefuite, pe care le-a ascuns tot acolo. Benito a oferit temnicerului jumătate din averea sa dacă-l lasă să evadeze.

Temnicerul, ispitit, acceptă. Piratul i-a încredinţat locul unde e îngropată comoara, dar în ultimul moment paznicul închisorii a refuzat să-şi încarce conştiinţa şi să înlesnească evadarea unui pirat aşa de fioros şi Benito Bonito muri, blestemîndu-l. Temnicerul păstră mult timp secretul şi în cele din urmă îl încredinţă fiului său, cel care venise la Tocome să facă declaraţia după ce se dusese în arhipelagul Cocos să caute singur comoara pe care nu o găsise. S-a format o expediţie care, ajunsă la faţa locului, a constatat că din cauza cutremurelor de pămînt, stîncile care formează insuliţa respectivă s-au prăbuşit ca şi mina noastră de aur, ducînd cu ele şi bogăţiile lui Benito ce n-au mai putut fi aflate.

— Cea mai mare parte din piraţi — spuse repede domnul Raynol, spre a nu se mai gîndi la insula Campbell — au risipit averile strînse prin jafuri în orgii şi chefuri făcute în tavernele şi cîrciumile din porturile spaniole şi engleze. Au fost, într-adevăr, şi piraţi care au strîns averi imense în decursul carierei lor.

— Bine, dar nu s-a găsit pînă în prezent niciuna din comorile ascunse de piraţi ? întrebă domnul Pipelet.

— Ba da. Eu am citit foarte multe cărţi despre viaţa piraţilor şi cunosc, între altele, peripeţiile descoperirii în anul 1853 a comorii piratului numit de spanioli „El Diabolico".

Corabia italiană „La Primaveră", condusă de căpitanul Laperle, un om foarte bun care însă nu glumea cu disciplina, se găsea în marea Antilelor. În timpul nopţii, mateloţii, care se răzvrătiră cu intenţia să pună mîna pe

vas, după ce omorîră şi aruncară peste bord pe ofiţerul de serviciu, se îndreptară spre cabina căpitanului ce prinsese de veste despre isprava oamenilor săi. El părăsise la timp corabia pe o barcă împreună cu cei doi marinari devotaţi, Bob şi Guy, şi cu negrul Bamba, bucătarul vasului.

Despre soarta tovarăşului său, subofiţerul Jansen, nu ştia nimic şi se credea că fusese omorît în timpul încăierării.

Se depărtară puţin de vasul „La Primavera", cînd la o mică distanţă de ei auziră strigăte de ajutor. Era subofiţerul Jansen, care înota din toate puterile spre barcă. În urma lui apa se agita şi o formă neagră se apropia de el. Era un rechin monstru, care sărea în aer şi cădea iarăşi jos, împroşcînd apa în toate părţile. Cei din barcă îl credeau pierdut şi se uitau cu groază spre Jansen, aşteptînd ca din moment în moment să fie sfîşiat de „lupul mărilor".

Deodată un cap de negru îşi făcu apariţia lîngă monstru. Era Bamba care, prevăzînd pericolul, se aruncase în apă cu un cuţit. El dete mai multe lovituri în pîntecele rechinului, care după ce mai sări de cîteva ori în aer, dispăru în adîncime. Bamba şi Jansen se urcară în barcă, ducîndu-se toţi spre necunoscut, neavînd ca provizii decît un sac de biscuiţi şi un butoiaş de apă dulce.

În a treia zi de plutire, ei începură să sufere de sete, căci provizia de apă se terminase. O violentă furtună purtă mica barcă în toate direcţiile, dar o ploaie care căzu după aceea le umplu barca şi butoiul cu apă dulce de care duceau mare lipsă.

În dimineaţa celei de a patra zi, cînd marea era calmă, Bob fu primul care strigă : „Pămînt" ! Mica grupă de naufragiaţi păşi cu inima îndoită pe nisipul plajei din insula plină de palmieri, care-i va adăposti pînă vor putea fi salvaţi.

Bob şi Bamba se urcară în vîrful colinei, de unde puteau să vadă pînă la două mile depărtare pe mare. Apoi porniră în explorare prin insulă. Descoperiră un

izvor de apă dulce şi o numeroasă colonie de broaşte ţestoase, care le vor potoli foamea cît timp vor sta aci. Masa li se compunea din carne de broască, păsări şi peşte.

Se scurseră săptămîni fără nici un eveniment important. Guy se ocupa cu făcutul laţurilor pentru prins păsări, iar ceilalţi cu construirea unei colibe din foi de palmier. Bob, care în fiecare zi cutreiera insula, găsi în partea opusă, printre stînci, o veche ancoră de formă foarte bizară. Nu departe de acolo găsi un pumnal încrustat cu rubine roşii. A doua zi veni şi cu Guy şi, căutînd mai cu atenţie, găsiră un pistol vechi, ros de rugină şi apă. Prăselele erau de argint şi pe el avea încrustate două litere „E.D.".

Guy şi Bob începură să scormonească tot locul în jurul căruia au găsit aceste obiecte şi peste puţin timp, între plantele şi palmierii de pe mal, dădură de resturile putrezite ale unei colibe de lemn, lîngă care zăcea un schelet omenesc.

Scheletul era cu faţa în jos, cu craniul înfipt în pămînt, iar în ceafă avea o izbitură ca de topor. Braţele şi picioarele erau întinse în cruce.

Guy îşi aduse aminte atunci de faimoşii piraţi care cutreierau aceste locuri şi care prădau corăbiile spaniole încărcate cu bogăţii, pe care le ascundeau apoi prin aceste insule. „Dacă şi pe aici se află o astfel de comoară ?" îşi zise el.

Amîndoi examinară cu de-amănuntul scheletul şi observară că sub mîna dreaptă, pe jumătate acoperită de pămînt, se afla o cutie de fier. Bob introduse cuţitul în capac şi o deschise. Înăuntru se afla o bucată de piele pe care erau scrise cu litere grosolane „El Diabolico". „El Diabolico" ziseră ei, aşa a fost botezat un mare pirat care a jefuit mult timp corăbiile de comerţ spaniole.

— Un tezaur ! exclamară ei. Probabil această comoară trebuie să se găsească chiar pe locul acesta.

Acum îşi dădură ei seama că pistolul cu iniţialele „E.D." aparţinuseră piratului „El Diabolico".

După ce anunțară pe căpitanul Laperle și pe ceilalți doi prieteni, se reîntoarseră cu toții la schelet și începură să sape pămîntul cu lopeți făcute din lemn. După o săptămînă de muncă, dădură de o bucată de piatră, sub care găsiră cincizeci de saci de piele plini cu monede de aur și pietre prețioase.

Bucuria lor nu a fost de prea lungă durată, căci căpitanul Laperle le zise :

— Ce vom face cu asemenea comoară în această insulă pustie ? Vom muri și noi toți ca și El Diabolico !

Peste patru zile însă se zăriră în larg catargurile unei corăbii. Căpitanul, Bob, Guy și Bamba se urcară în barcă și, vîslind din toate puterile, reușiră să iasă în întîmpinarea corăbiei, care era „Cownpore", și care îi luă pe toți pe bordul ei, împreună cu comoara găsită.

Aceasta a fost una din cele mai mari comori ale piraților aflată pînă în prezent, își încheie domnul Raynol povestirea.

Apoi plecarăm să ne urcăm prin stînga pe „vulcanul George", însă nimerirăm într-o mlaștină nesfîrșită, care se întindea pînă la mare și pe care o botezarăm „mlaștina lui Jerry".

Urcarăm apoi cu toții pe lîngă peșteră în vîrful „vulcanului George", înalt de o sută optzeci de picioare. Cînd ajunserăm sus, domnul Pipelet ne arătă craterul stins al vulcanului, avînd jur împrejur o barieră de lavă perfect circulară. Coșul craterului era complet astupat. Pe marginile lui, domnul Pipelet, scormonind cu tîrnăcopul, descoperi depozite de sare și ne spuse că ele se datoresc acțiunii apelor marine. Din această cauză nici un fel de vegetație nu se găsea acolo.

— De cît timp credeți că și-a încetat activitatea acest vulcan ? întrebă căpitanul, îndesîndu-și tutun în lulea.

— Dacă socotim pentru era noastră cam șaizeci de milioane de ani și considerăm că vulcanul s-a stins la jumătatea mezozoicului, care a durat și el cam o sută cincizeci de milioane de ani, avem cam o sută treizeci și cinci milioane de ani de la data cînd a murit vulcanul. Este posibil ca în era mezozoică să fi avut loc aci o

regresiune a uscatului urmată de o transgresiune. În orice caz, nu cred că a fost vorba în acest loc de o catastrofă din cele de care vorbeşte compatriotul meu Buffon, marele naturalist, în cartea apărută în 1749, „Teoria Pămîntului", în care el afirmă că la sfîrşitul fiecărei epoci toate vieţuitoarele erau distruse prin asemenea catastrofe.

Te rog, căpitane, în numele ştiinţei, fă-mi şi mie plăcerea şi dă-mi pentru cîteva zile pe Alick şi pe George să-mi ajute să fac o săpătură în pămîntul peninsulei de colo, zise naturalistul, arătînd cu mîna spre o ieşitură de pămînt care se găsea la poalele vulcanului nostru.

— Bine, domnule Pipelet, îţi vom satisface dorinţa după ce vom instala un semnal la „capul Musgrave".

A doua zi căpitanul ne puse să adunăm bolovani mari şi făcurăm o piramidă înaltă la capătul de nord al insulei noastre, în vîrful căreia înfipserăm un băţ cu două bucăţi de vele în cap, astfel ca să poată fi zărite de departe. Priveam marea şi speram că vom vedea într-o zi un vas la orizont.

Spre nenorocul domnului Pipelet, zilele următoare o ploaie ne ţinu în casă aproape patru zile, în care timp naturalistul nu avea răbdare şi mereu se uita pe cer şi la barometrul pe care-l agăţasem la fereastra domnului Raynol.

Timpul îndreptîndu-se, plecarăm cu naturalistul la locul indicat de el şi începurăm să săpăm o groapă de opt picioare lungime şi patru lăţime.

În primele două picioare adîncime nu întîlnirăm decît pămînt şi bolovani, apoi dădurăm de un strat tare în care nu puturăm înainta decît cu cîte un picior în fiecare zi. Naturalistul ne spuse că este pînza de lavă scursă din vulcan şi care are o formă ondulată, deoarece conţine multă silice în ea şi s-a răcit repede.

De-abia a treia zi sparserăm această pînză groasă aproape de patru picioare şi dădurăm de o grămadă de oseminte. Naturalistul se băgă în groapă şi începu să sape alături de noi, atrăgîndu-ne atenţia să nu izbim oasele găsite.

El ne povesti că concepţia modernă asupra fosilelor a fost susţinută printre primii de Leonardo da Vinci, care ca tînăr inginer fusese însărcinat să construiască mai multe canaluri şi văzuse nenumărate fosile scoase la lumină de săpături. Domnul Pipelet aduse la suprafaţă mai multe oase despre care ne spuse că sînt bucăţi din scheletul unui Monatherium, o focă care a trăit în era mezozoică şi pe care o va numi Monatherium-Pipeletus.

El nu mai putea de bucurie şi zicînd că aceste resturi autentice vor face mare vîlvă la universitatea din Melbourne, care-şi începuse cursurile abia de patru ani şi unde studenţii au încercat anul trecut să se distreze pe socoteala unui profesor prieten al său, cum s-au distrat cei din Germania pe socoteala bietului profesor Beringer.

Tobie, care şezuse aproape tot timpul pe marginea gropii, privind la noi ros de curiozitate, îl întrebă ce i-au făcut profesorului Beringer elevii lui. Naturalistul ne povesti următoarele :

— Prin anul 1702 în Germania s-a descoperit un femur de mamut. Profesorul Beringer, de la universitatea din Würzburg, a făcut o mare vîlvă în jurul acestei descoperiri, ţinînd şi o serie de conferinţe.

Studenţii, văzîndu-l aşa de mare admirator de fosile, s-au gîndit să-i joace o festă savantului lor. Au făcut din argilă şi ipsos diferite forme de fosile, pe care le-au îngropat în pămînt, şi au anunţat apoi pe profesorul Beringer că la marginea oraşului s-ar găsi urme preistorice.

Profesorul a început săpăturile şi a scos la lumină o „fosilă" pe care erau desenate soarele şi luna. După alte cîteva zile dădu de o altă fosilă cu o cometă desenată pe ea. Entuziasmat, profesorul şi-a continuat săpăturile şi a dat şi peste alte fosile cu desene de păsări, cîini şi alte animale, care erau pseudo-fosile fabricate de studenţi din Würzburg.

Elevii, văzînd că profesorul lor nu-şi dă seama de păcăleala făcută, ci ia totul în serios, s-au apucat şi au îngropat în pămînt un os pe care scriseseră un citat

latinesc. Încîntat, savantul, care era complet cu capul în nori şi convins fiind că a făcut descoperiri de ceq mai mare importanţă, s-a apucat şi a tipărit o carte în care a schiţat fiecare fosilă descoperită, dînd explicaţii asupra ei. Cartea a apărut în anul 1726.

Ceilalţi colegi ai săi, aflînd de gluma studenţilor, s-au dus la el şi au căutat să-l facă să înţeleagă greşeala în care căzuse. Ei n-au reuşit decît în momentul cînd i-au arătat pe una din „fosilele" pe care el le păstra cu sfinţenie scris într-un colţ numele lui. De-abia atunci i s-a luminat mintea şi şi-a cheltuit banii răscumpărînd de unde găsea exemplare din volumul său.

Rîserăm cu toţii de farsa studenţilor germani, apoi cărarăm osemintele scoase lîngă o ladă în care domnul Pipelet le aşeză cu grijă, spre a putea fi transportate în corabia ce speram că va veni să ne salveze.

Ziua următoare începu o ploaie care umplu cu apă groapa fosilelor şi săpăturile n-au mai putut fi continuate, urmînd un timp ploios şi rece, premergător iernii.

La 23 mai, un strat subţire de zăpadă acoperea pămîntul. În acea zi, domnul Raynol şi cu mine plecarăm cu barca să mai vînăm doi tineri „năsoşi", ca să avem carne proaspătă. Cînd intrarăm în Baia Focelor, văzurăm apele umflîndu-se şi acoperindu-se cu spumă. Ne mirarăm, căci ştiam că aci nici chiar atunci cînd vîntul suflă puternic apele nu se agită. Înţeleserăm cauza cînd văzurăm capetele focelor ieşind din apă. Acestea înotau în cîrduri aproape de ţărm şi după cîteva cercuri făcute în mare, se reuniră în bandă şi se depărtară : emigrau.

Cu cîtă durere în suflet asistarăm amîndoi la această plecare, pe care totuşi o ştiam că va veni într-o zi. Ne întoarserăm trişti în „portul Musgrave". Sosise iarna.

Capitolul XXV

POVEȘTI MARINĂREȘTI

Afară zăpada începuse să acopere toată insula. George ne făcu o surpriză prezentîndu-ne un joc de dame ale cărui patrate le vopsi în alb, cu var, și în negru, cu funingine amestecată cu untură de balenă. Filippo meșterea și el un joc de domino.

Dintre obiectele de îmbrăcăminte, primele care se stricară fu încălțămintea. Eu încercai să fac o pereche de ghete din piele de focă, dar nu ținură nici o săptămînă. Se îmbibau cu zăpadă și în cîteva zile crăpau și se rupeau.

Domnul Raynol se gîndi să le tăbăcească și plecai prin zăpadă împreună cu George să aducem cîteva bucăți din scoarța copacilor din împrejurimi.

Domnul Pipelet le examină și găsi în scoarța unei specii de pini care creșteau la poalele „munților Raynol" o cantitate mai mare de tanin. Luarăm această scoarță, o fierserăm bine în apă și puserăm lichidul într-un butoi. Înmuiarăm cele șase piei de focă ce le aveam în soluția de var care ne mai rămăsese de la construirea sobei, le spălarăm apoi în zăpadă și după ce le presărarăm bine, le băgarăm în butoiul cu tanin.

Pentru a ajunge la un bun rezultat, trebuia să le ținem aci timp de patru luni de zile, schimbînd mereu lichidul.

Cu carnea de focă ne obișnuiserăm repede, dar Filippo se silea să ne-o prezinte cît mai aspectuoasă. Naturalistul îl chemă pe Tobie și-i dădu să citească cîteva din cărțile lui, însă acesta, văzîndu-l pe căpitan bine dis-

pus, se duse la el şi-l rugă să-i povestească ceva despre locurile unde a întîmpinat cele mai groaznice furtuni.

Ne strînserăm cu toţii în jurul căpitanului Musgrave care după ce îşi înfundă pipa, începu astfel :

— Capul Bunei Speranţe este numit de marinari capul furtunilor, deoarece cea mai mare parte a anului acolo domneşte un uragan continuu. Vînturile de sud-est, care bat în mod constant, m-au pus şi pe mine la grea încercare. Odată, plecînd din Anglia cu corabia „Rîndunica", am întîmpinat acolo cele mai mari greutăţi. Cînd m-am apropiat de acest cap, a început o furtună îngrozitoare. Fulgerele şi tunetele nu mai încetau. Marea furioasă arunca spuma albă peste bord. Norii se lăsaseră pînă aproape de suprafaţa mării. Un marinar care era de pază strigă deodată că vede o corabie. Într-adevăr, cînd „Rîndunica" fu ridicată de valuri în sus, cercetai orizontul cu ocheanul şi văzui şi eu, nu departe de noi, o corabie cu trei pînze care plutea în aceeaşi direcţie cu a noastră.

Cîrmaciul strigă : — Pe toţi dracii, acesta este „Olandezul zburător".

— La naiba — îi şoptii eu — nu mai vorbi astfel de prostii, căci sperii marinarii.

Cîrmaciul tăcu şi-şi văzu de treabă, dar vasul misterios nu dispărea de loc, ci plutea mereu pe lîngă noi. Eu mă plimbam pe covertă şi, din cînd în cînd, priveam pe furiş spre tribord. Refuzai să mă mai uit cu luneta.

Un marinar veni spre mine şi-mi spuse că a văzut cum s-a coborît o barcă, cinci oameni s-au urcat în ea şi cu toată furia furtunii, se îndreaptă spre corabia noastră. Toţi marinarii se îngrămădiră la tribord, privind spre barca de care spuneau că se vede îndreptîndu-se spre noi. Toţi erau aplecaţi peste bordaj şi ţipau că deslueşesc şi hainele celor din bărci, cînd un val uriaş se năpusti asupra corabiei, trăgînd cu sine pe patru din mateloţii mei şi pe cîrmaci. Furtuna îşi îndoi furia, corabia trosnea din toate încheieturile. Pusei mîna pe cîrmă şi reuşii să ies din zona periculoasă, îndepărtîndu-mă în golful Sfînta Elena, unde-mi reparai strică-

ciunile şi angajai alţi marinari. Zece zile am luptat contra vînturilor şi valurilor pînă ce am reuşit să mă strecor spre Port Elisabeth, în oceanul Indian.

Căpitanul trase din lulea, îşi trecu mîna de cîteva ori peste frunte, şi continuă :

Acel care crede că legenda „Olandezului zburător" este un basm, e greşit. Povestea are un fond de adevăr, ea este chiar adevărată. E mult de atunci, cînd s-au întîmplat toate astea. „Olandezul zburător" a fost un căpitan îndrăzneţ şi destoinic, încercat de vînturi şi furtuni. El cunoştea toate vînturile puternice şi curenţii, rezista celor mai îngrozitoare furtuni şi aducea corabia sa întotdeauna teafără înapoi în patrie. Ceilalţi marinari începură să-l invidieze, îl urau pe Barend Focke, acesta era numele său. Ei răspîndiră zvonul că ar fi chiar în legătură cu dracul şi triumfară cînd într-o zi nu se mai întoarse. Iată, ziceau ei, l-a luat dracul şi de aci înainte el va fi blestemat să cutreiere marea pe la capul Bunei Speranţe, unde a fost văzut ultima oară. De atunci s-au născocit fel de fel de basme pe seama „Olandezului zburător". Legendele spun că dacă cineva ar încerca să-i vină în ajutor, corabia aceluia va fi lovită de trăsnet sau distrusă de furia valurilor. Şi astfel „Olandezul zburător" rătăceşte mai departe pe mare pînă în zilele de apoi.

— Dar şi altă legendă spune că acea corabie care omoară un rechin-femelă cu pui se va scufunda, ori noi am omorît o femelă şi „Grafton" zace în fundul oceanului, zise înţepat Filippo.

— Mofturi, spusei eu. Dar, domnule Musgrave, vasele cu aburi pe care eu n-am călătorit încă pînă în prezent, tot aşa de greu trec prin dreptul acestui cap ? mă adresai eu căpitanului.

— Mult mai uşor reuşesc aceste vase să învingă furtunile de aci. Însă unde toţi marinarii şi bineînţeles şi eu am întîmpinat cele mai grozave obstacole, în lunga mea carieră, a fost capul Horn, sau mai bine-zis ostrovul lui Diego Ramirez, de la extremitatea continentului american. Această regiune, veşnic bîntuită de furtu-

nile din apus, este cimitirul nenumăratelor vapoare. Strîmtoarea lui Magellan este prea întortocheată şi prea lungă pentru a trece din Atlantic în Pacific. Mai mult de două săptămîni am fost nevoiţi să aşteptăm în dosul capului Diego de la extremitatea sud-vestică a Ţării de Foc, pînă s-au potolit uriaşele valuri de aproape o sută douăzeci de picioare înălţime. A trebuit apoi să navigăm în zig-zag-uri, pentru a putea reuşi să o luăm către vest.

Capul are stîncile sale înalte şi întunecate, acoperite de zăpadă, şi la picioarele lor marea se izbeşte cu furie. Credeam că am scăpat, cînd o rafală de vînt de la vest ne culcă corabia şi de teamă de a nu fi aruncaţi către stîncile care înconjurau capul, a trebuit să schimbăm direcţia şi să fugim către est. Furăm siliţi să luăm totul de la început. Au fost unii căpitani care după ce au rămas luni întregi înaintea capului Horn, fără să-l poată trece, se lăsară păgubaşi şi, pentru a ajunge la destinaţie, preferară să vireze şi să facă înconjurul pămîntului, trecînd pe la capul Bunei Speranţe. Căpitanul Bligh, despre care v-a povestit domnul Raynol, cînd a plecat din Anglia pe vasul „Bounty" a ajuns întîi pe la capul Horn şi a făcut încercări zadarnice să treacă, fiind obligat apoi să asculte de sfaturile lui Cristian, care de mult îi spunea să renunţe la asemenea încercări, şi s-o ia prin oceanul Indian spre insulele Tahiti. Şapte săptămîni au pierdut la capul Horn.

La picioarele stîncilor Diego Ramirez sute şi sute de corăbii s-au sfărîmat, fără ca nici un marinar să poată povesti vreodată ceea ce s-a întîmplat.

Eu am reuşit să trec în cele din urmă, profitînd de un vînt care a bătut o jumătate de zi spre vest. Imediat ce a început vîntul, am strîns toţi mateloţii pe punte, gata la manevre. Să ferească cel de sus — zise căpitanul scuturînd pipa şi dîndu-i-o lui Tobie, care învăţase să i-o cureţe şi să i-o umple cu tutun proaspăt din lădiţa din care consumase numai un sfert — să cadă cineva în mare în timpul vîntului bun. Acolo rămîne, nimeni nu va opri corabia ca să-l ia înapoi pe bord. Să pierzi o oră trimi-

ţînd o barcă să-l salveze, în care timp vîntul ar putea să sufle din vest ?

Este cunoscută de toţi marinarii povestea tragică denumită Nord-85-vest care s-a întîmplat la capul Horn acum cîţiva ani vasului danez „Odin". Ascultaţi-o şi voi :

Vasul „Odin" plecase din Cardiff cu o încărcătură de cărbuni pentru San Francisco. El fu asaltat în largul capului de o formidabilă furtună din vest, care dură unsprezece săptămîni. Căpitanul Gunardsen, care comanda vasul, era un om tare încăpăţînat, care se jură că el va trece. Echipajul său în acel timp era decimat de scorbut. Din douăzeci şi doi de oameni, trei erau morţi şi şase erau întinşi pe puntea plină de apă. În unele zile, furtuna împiedica chiar ducerea mîncării nenorociţilor. Şi ce hrană ! Biscuiţi tari ca piatra şi carne conservată. Cît priveşte cei care erau sănătoşi, arătau ca nişte schelete ambulante. În a şaptezeci şi noua zi de luptă a vasului contra capului Horn, în zorii zilei, urlete de bucurie răsunară : vîntul, în sfîrşit, bătea. De la vest el trecu la sud. De la sud, la răsărit. Cu toate forţele lor unite, cei treisprezece marinari încă în putere se repeziră la vergi, pentru a executa ordinele căpitanului, care luase el însuşi cîrma pentru a lăsa în plus un om liber la manevră.

„Odin", cu toate pînzele sus, se înclină pe valurile cenuşii pînă cînd puntea de mijloc atinse aproape suprafaţa apei.

— Nord-85-vest ! spuse voios căpitanul cîrmaciului, care veni să-l înlocuiască la eche.

De-abia plecă căpitanul de la cîrmă şi un strigăt răsună la dunetă :

— Un om în mare !

— Este Olaf, ţipară mai multe voci.

Toate privirile se îndreptară către căpitanul Gunardsen, căci cel căzut în mare era băiatul său, care fusese smuls de către un val.

Gunardsen păli. El îşi văzu copilul zbătîndu-se între valuri la mai mult de o sută de picioare depărtare de vas. Deasupra lui zburau doi albatroşi.

Căpitanul, cuprins de friguri, se întoarse către marinarii care, amuţiţi, aşteptau ordinele sale. Mateloţii, crezînd că Gunardsen va da ordin să se întoarcă corabia, se repeziseră la vele, dar căpitanul ţipă cu o voce sinistră :

— Atenţiune cîrmaci, ţine drumul Nord-85-vest !

Şi peste două ore pericolul fu trecut, iar căpitanul, imediat ce s-a asigurat că totul merge bine, coborî în cabina sa şi-şi zbură creierii.

De-atunci, cînd cineva spune „Nord-85-vest" ştie că este vorba de tragedia întîmplată la cel mai bîntuit colţ al furtunilor de pe pămînt, capul Horn.

*
* *

La 25 august, fiind ziua de naştere a domnului Raynol, Filippo sacrifică şapte cocoşei din cei treizeci şi opt de pui ce reuşise să-i crească de la cele trei găini salvate. Ne făcu surpriza servindu-ne la fiecare o delicioasă friptură de pui, însoţită şi de o garnitură de cartofi. Cu mare bucurie aflară acum căpitanul şi domnul Raynol despre sacul plin cu cartofi pe care-l obţinuse Filippo din cei semănaţi de el a doua zi după naufragiu. Îi păstra însă cu sfinţenie, pentru a-i semăna pe toţi la primăvară, pe un teren pe care el îşi propusese să care îngrăşăminte din bazarul păsărilor.

Profitînd de voia bună de care dispuneam cu toţii, Tobie îi aminti domnului Raynol de promisiunea făcută cu privire la povestirile cu piraţi.

— Bine — zise domnul Raynol, aşezîndu-se pe patul meu — ascultaţi atunci :

Printre cele mai grozave drame întîmplate pe mare sînt socotite cele cauzate de piraţi. Scufundarea vaselor, omorîrea marinarilor, capturarea bogăţiilor, atacarea oraşelor şi satelor de pe coaste erau operele lor.

Pînă în secolul al XVI-lea, pirateria era practicată mai mult în Mediterana, iar în urmă, cînd a început să se transporte în Europa aurul din Mexico şi Peru, centrul activităţii ei s-a mutat în oceanul Atlantic.

Către anul 1640, piraţii stabiliţi în nenumăratele insule stîncoase şi părăsite din marea Antilelor, asociaţi în bande de cîte cincisprezece, douăzeci de inşi, începură să colinde mările în căutarea corăbiilor spaniole pe care le atacau prin surprindere.

Înainte însă de a se îmbarca, piraţii semnau un acord în care se menţiona cu precizie prada fiecăruia.

Căpitanul era stăpînul absolut pe bord, dacă bineînţeles purtarea lui era admisă de tot echipajul.

Unul din piraţii binecunoscuţi în istoria Spaniei este Peter Frank. Acesta se îmbarcă cu douăzeci şi şapte de prieteni într-o corabie şi se postă în drumul vaselor de care era informat că vor veni cu mărfuri din Venezuela. Aşteptară acolo trei săptămîni. Cum nici un vapor nu-şi făcu apariţia şi ei terminară apa potabilă, se deciseră să atace pescăria de perle spaniolă numită „Ronseria", care se găsea la vărsarea fluviului Hacha în marea Caraibelor. Această pescărie era exploatată de douăsprezece vase de pescuit, protejate de o corabie înarmată cu douăzeci şi patru de tunuri, numită „Armadila".

Peter Frank, aflînd despre bogăţia acestei pescării, trimise patru piraţi care se angajară ca pescuitori de perle pe bordul unuia din cele douăsprezece vase, numit „Capitania". Într-o noapte el veni cu corabia pînă lîngă locul unde „Capitania" era ancorată. Tot personalul vasului dormea, afară de cei patru piraţi.

Peter Frank şi tovarăşii săi se urcară pe bordul „Capitaniei" şi ameninţară cu moartea pe acei care vor încerca să dea alarma. După ce toţi oamenii de pe corabie fură legaţi, el ridică ancora şi plecă în larg.

Dar „Armadila" nezărind vasul de pescuit a doua zi de dimineaţă, plecă în căutarea lui.

Peter Frank profită de lipsa vasului înarmat plecat în căutarea „Capitaniei" şi în aceeaşi dimineaţă năvăli în pescărie, unde puse mîna pe toate perlele strînse

timp de aproape şase luni de zile de cele douăsprezece vase de pescuit şi apoi plecă în larg, unde se întîlni spre seară cu „Armadila".

Frank recurse la o viclenie. El lăsă ca vasul să se apropie şi atunci puse pe prizonieri să strige în cor : „Victorie, victorie, piraţii au fost prinşi".

Căpitanul vasului „Armadila" trimise repede o şalupă cu patruzeci de oameni să ajute celor de pe „Capitania". Dar şi aceştia, urcîndu-se unul cîte unul pe bordul vasului, fură legaţi, punîndu-li-se cîte un căluş în gură.

„Armadila" se apropie şi în noapte comandantul ei strigă celor de pe „Capitania" ca toţi piraţii să fie împuşcaţi şi aruncaţi în mare. Piraţii simulară scena trăgînd focuri în aer şi aruncînd mai multe butoaie în apă. Cei rămaşi pe „Armadila" convinşi că totul a decurs perfect, se reîntoarseră la pescărie, în timp ce piraţii ridicară pînzele şi se depărtară în larg. Ei au dus cu ei o întreagă bogăţie şi numeroşi sclavi.

Unul dintre cei mai grozavi piraţi ai Franţei a fost Ollonnois, care se spune că s-a născut în Franţa la Sables-d'Olonne, de unde şi-a luat şi numele. Cînd a sosit pe insula fortificată numită insula „Broasca Ţestoasă" s-a angajat ca servitor la un fermier. Plăcîndu-i viaţa aventuroasă a piraţilor, s-a îmbarcat apoi pe una din corăbiile lui Peter Frank. Piraţii se despărţiră de Frank şi-l aleseseră apoi pe francez ca şef al lor. La început nu prea avu noroc, căci pierdu curînd cea de a doua corabie pe care o capturase, iar vasul ce-i mai rămăsese fu încolţit de două galere spaniole şi, luînd foc, el se aruncă în valuri împreună cu oamenii săi, îndreptîndu-se către un mic fort păzit de soldaţi spanioli, contra cărora piraţii începură o luptă desperată. Mai toţi tovarăşii săi fură omorîţi. Ollonnois, văzînd că nu mai este nici o speranţă de scăpare, scoase un ţipăt şi căzu cu faţa la pămînt, tăvălindu-se în sîngele unui spaniol căzut lîngă el. Soldaţii spanioli, crezîndu-l mort, se depărtară. În timpul nopţii el se ridică şi, ducîndu-se la malul mării, se spălă şi-şi schimbă hainele cu ale unui soldat spaniol mort şi astfel deghizat pătrunse cu uşurinţă în oraşul Port An-

tonio, unde legă prietenie cu aproape douăzeci de oameni fără căpătîi, care se găseau în tavernele din port. El îi convinse pe toţi să devină piraţi şi pîndiră în port un vas pe care nu se aflau decît cîţiva mateloţi. Furişîndu-se pe el, îi legară pe aceştia, ridicară apoi ancora şi plecară în larg. Se îndreptară spre coasta de nord a insulei Cuba. În drum întîlniră o corabie pe care o capturară şi ameninţînd cu moartea pe marinari, aflară de la ei că guvernatorul din Havana părăsea oraşul pentru cîteva zile pe o fregată uşoară, înarmată cu zece tunuri şi patruzeci de oameni. Ollonnois porni cu amîndouă corăbiile în căutarea ei. O întîlni ancorată nu departe de insula Florilor. Cele două corăbii ale piraţilor se apropiară de fregată şi, prinzînd-o la mijloc, săriră asupra spaniolilor, omorînd douăzeci şi şase de oameni. Îngroziţi, spaniolii rămaşi în viaţă strigară că se predau. Ollonnois ordonă oamenilor săi să caute pe guvernator. Un negru, care era legat, se aruncă la picioarele piratului, spunîndu-i :

— Seniore, nu mă omorî, că-ţi voi spune adevărul !

Piratul, intrigat, îi promise libertatea şi viaţa. Acesta, tremurînd, îi povesti că guvernatorul înscenase plecarea lui pe acea fregată cu scopul de a-l prinde în cursă.

Ollonnois porunci ca toţi prizonierii să fie aduşi imediat pe punte şi să li se taie capetele, afară de unul, pe care-l lăsă în viaţă, însă cu urechile şi nasul ciopîrţite. Acesta urma să-l anunţe pe guvernator de isprava lui.

Cîteva zile mai tîrziu Ollonnois captura lîngă insula Amba o corabie încărcată cu cacao şi o alta cu muniţie. Mica lui flotă avînd suficient armament se îndreptă spre oraşele de pe coasta Venezuelei la Puerto-Cabello, al cărui fort fu distrus şi cucerit în cîteva ore.

Piraţii pătrunseră în oraş şi prădară toate casele bogătaşilor spanioli. Ei strînseră trei sute de mii de napoleoni de aur şi o sută şaizeci de mii de napoleoni de argint, obiecte de aur şi argint, bijuterii şi odoare din biserici. Expediţia se întoarse triumfătoare în insula „Broasca Ţestoasă". Aci Ollonnois se apucă de chefuri şi scandaluri ce au rămas de pomină în toată regiunea. Echipă o

nouă expediție, cu gîndul de a prăda orașul Sfîntul Juan de Nicaragua unde auzi prin informatorii săi că ar fi bogății multe.

În drum, el atacă vasul spaniol „Norque", care venea din Europa încărcat cu mărfuri pentru spaniolii din colonii, precum și cu o mare cantitate de cupru și mătăsuri. Piraților prădară tot și se întoarseră din nou la insula „Broasca Țestoasă" să împartă prăzile. În a treia expediție, intrînd pe albia fluviului Veragua, Ollonnois jefui orașul cu același nume, dar silit de forțele spaniole, se refugie pe corabia sa, în susul rîului, și se împotmoli într-un banc de nisip. Debarcară tunurile și toate greutățile pentru a ușura corabia, dar zadarnic. Atunci o părăsiră și fiind urmăriți de spanioli, porniră pe fluviu în cele trei bărci pe care le aveau cu ei. În timpul nopții fură atacați de tribul de indieni numiți „Indos-Bravos" și după o luptă desperată Ollonnois și toți piratii săi fură măcelăriți. Astfel se termină cariera celui mai vestit dintre piratii francezi.

Lovitura care a zguduit din temelii întreaga aristocrație spaniolă din America a fost cucerirea de către pirați a orașului fortificat Panama unde au pus mîna pe bogății imense.

La 24 februarie 1671 piratul englez Morgan declară tovarășilor săi de jafuri că averile adunate la Panama vor fi împărțite egal tuturor. El le transportă pe cele mai importante pe corabia sa de amiral și în timpul nopții dispăru părăsindu-și prietenii de pînă atunci. Vasul luă drumul Angliei și ajunse fără greutate la Kingston. Grație imensei sale averi care se ridica la aproape cinci sute de mii de livre aur, fu înnobilat de regele Angliei, devenind astfel cavalerul Sir Henry Morgan. El fu numit guvernator în Jamaica, insulă care devenise posesiune engleză în anul 1670.

În timpul cît el a fost guvernator al insulei a eliberat acele „scrisori de recunoaștere", care dădeau voie flibustierilor să atace numai corăbiile acelor țări cu care Anglia și Franța, care între timp încheiaseră între ele o convenție, sînt în război. Cei care erau prinși că atacă o

corabie neutră sau aliată erau imediat spînzurați. Atîta timp cît Morgan a fost guvernator, a spînzurat pe toți piraţii pe care i-a prins atacînd vase prietene.

El a sprijinit însă foarte mult pe „negustorii pădurilor de abanos".

— Ce sînt aceşti negustori ? întrebă Tobie, care era numai ochi şi urechi.

Domnul Raynol se duse şi luă o carte cu scoarţe roşii şi arătîndu-ne-o începu să ne povestească :

— Căpitanul Maynard a tipărit la Sydney această carte cu titlul „Negustorii din pădurile de abanos", în care se arată că cele mai grozave drame ale mărilor nu s-au desfăşurat numai pe vasele care făceau comerţ pe mare, ci şi pe corăbiile care transportau sclavi din Africa în America. Aceşti nenorociţi negri au fost şi mai sînt încă victime nevinovate.

După cum se ştie, vînzarea negrilor datează de la descoperirea Americii. Spaniolii fiind stăpîni pe minele de aur şi argint din Mexico şi Peru, voiau să le exploateze, însă indienii preferau să moară de foame decît să lucreze pentru stăpînii pe care-i urau de moarte.

Spaniolii i-au înlocuit cu negri din Africa Occidentală, pe care i-au transportat în cele două Americi.

Mult timp, comerţul cu sclavi a continuat, fiind foarte avantajos, fără vreun monopol. Acesta nu a început decît prin tratatul de la Utrecht din 1713, prin care Anglia singură avea dreptul de a introduce sclavi în coloniile spaniolilor, angajîndu-se să transporte anual cinci mii de negri. Ei sînt întrebuinţaţi nu numai în mine, ci şi pe plantaţii.

Şefii triburilor din Africa comunicau cu „negustorii din pădurile de abanos", cum erau numiţi căpitanii de vas englezi, cărora le cedau prizonierii de război în schimbul mărfurilor ca : oglinzi, foarfeci, cuţite, mărgele, stofe sau cîteodată şi arme de foc, bineînţeles toate de proastă calitate. Captivii erau îngrămădiţi în bărci şi erau hrăniţi numai cu mei şi sargo.

Cînd soseau corăbiile care îi transportau în America, ele îşi semnalau prezenţa prin lovituri de tun. Căpitanii

coborau apoi pe pămînt și începeau tocmeala asupra valorii negrilor și a mărfii oferite. În cele din urmă se cădea de acord. Negrii erau înhămați doi cîte doi și transportați pe vase. Mai mult de jumătate se prăpădeau pe drum înainte de a ajunge în America. De aceea, negrii se vindeau foarte scump, iar căpitanii realizau cîștiguri enorme. Mortalitatea pe bord era înspăimîntătoare și creștea și prin epidemiile de tifos, vărsat, friguri galbene și holeră, care distrugeau negrii și se întindeau chiar la echipajul vasului.

Să vă citesc cîteva cazuri, și domnul Raynol deschise cartea roșie pe care o ținea în mînă :

— În 1745 corabia engleză „Coronet" plecată din Sierra-Leone cu o mie două sute de membri ajunse după trei luni la Havana cu șapte negri și doi albi. Magaziile unde erau închiși negrii prezentau un aspect oribil, căci în timpul călătoriei nu erau scoși niciodată pe punte.

În 1769 două corăbii engleze, „Delight" și „Achilles", plecaseră cu destinația Rio de Janeiro cu o încărcătură de șapte sute cincizeci de negri.

Trei zile de la plecare, căpitanul Smith, comandant pe „Delight", fu deșteptat din somn de urlete îngrozitoare. Ieșind pe punte, un spectacol teribil i se înfățișă înaintea ochilor : sclavii, scăpați din lanțuri, ieșiseră pe punte și, înarmați cu ce găseau la îndemînă, îi măcelăreau pe marinari, care se retrăgeau îngroziți. Mai mulți negri zărind pe căpitan se repeziră urlînd contra lui, dar, apărat de doi marinari, el a reușit să scape, ascunzîndu-se.

Căpitanul Smith și cei cîțiva marinari rămași în viață se credeau pierduți cînd corabia „Achilles", care era la oarecare distanță, văzînd ce se petrece pe bordul lui „Delight", trimise imediat două șalupe pline cu oameni înarmați.

Negrii, neștiind să se servească de arme, fură învinși.

După două ore de luptă, în care timp muriseră șapte marinari și unsprezece fuseseră răniți, revoltații, văzînd

că orice împotrivire era zadarnică, se retraseră în tăcere în magaziile vasului.

Fără a pierde din timp, ambele vase plecară înainte, căpitanul Smith împrumutînd o parte din echipajul vasului „Achilles".

Prin tratatul de la Paris din 1844 şi în urma Congresului de la Viena, comerţul cu negri fu interzis, totuşi vînzătorii de sclavi, au continuat şi continuă, căci deşi riscă mult, profitul este foarte mare. Comerţul fiind prohibit, preţul sclavilor este dublu şi chiar triplu, dar vai de acel care este prins, căci îl aşteaptă spînzurătoarea, încheie domnul Raynol.

— Cunosc şi eu două întîmplări ale traficanţilor de sclavi petrecute în ultimii ani şi publicate în „Curierul Marinarului" din Sydney, zise căpitanul Musgrave.

Unul dintre cei mai îndrăzneţi traficanţi de sclavi a fost temutul Jerobam Driver.

Într-o noapte, în apropiere de insula Timbo, nu departe de Konahry, el zări apropiindu-se un vas englez care se găsea cam la o jumătate de milă de el. Era imposibil de a scăpa, coasta era prea departe şi o şalupă se îndrepta către corabia lui.

Căpitanul Driver avea în magaziile corăbiei sale peste nouă sute de sclavi. Tot echipajul se crezu pierdut. Singur căpitanul îşi păstra calmul. Porunci ca imediat să se arboreze pavilionul nedesfăşurat, în semn de doliu, şi apoi să fie sugrumat un negru, pe care-l înfăşură într-un cearceaf, lăsîndu-i numai capul descoperit şi puse pe un marinar să se prefacă că-i citeşte grav ultimele rugăciuni. Cînd şalupa engleză fu destul de aproape încît ofiţerul care o conducea să poată vedea, comandantul dădu ordin ca imediat cadavrul să fie aruncat în mare. Marinarii şi ofiţerul din şalupă văzură scena. Căpitanul Driver le spuse: „Nu vă apropiaţi, avem pe bord epidemie de friguri galbene".

Ofiţerul englez, un tînăr naiv, de-abia ieşit de pe băncile şcolii, luă hîrtiile pe care i le dădu căpitanul şi, găsindu-le în regulă, crezu că vasul lui Driver este o

corabie engleză care transportă o încărcătură de lemne de acaju și se depărtă, neinsistînd de a o vizita.

Transportul de sclavi nu fu descoperit și corabia fu salvată.

Un an mai tîrziu însă, cînd Driver se găsea în mijlocul Atlanticului, zări o fregată franceză. Neputînd fugi, renunță la sclavi, pe care-i scoase repede pe punte și, după ce-i legă pe toți unul de altul, femei, bărbați și copii, le agăță de picioare două ancore grele și apoi întreg convoiul fu aruncat în apă. Ancorele grele traseră nenorociții sclavi în fundul oceanului, unde muriră cu toții. Dar, spre nenorocul ferocelui căpitan, o negresă care reușise să se retragă de cîteva zile într-o magazie izolată și care văzuse totul, fu uitată. Cînd marinarii francezi se urcară pe bord pentru a face control, o descoperiră și ea povesti, plîngînd, tot ce se petrecuse cu o oră înainte de venirea lor. Canalia de Driver și întregul său echipaj a fost spînzurat pe propria lor corabie.

Un alt căpitan, tot așa de fioros ca și Driver, a fost Iston Walthman. Corabia sa fu descoperită acum nouăsprezece ani de fregata franceză „Melpomene".

Pe bord s-au găsit vreo douăzeci de negri, cu mintea complet zdruncinată, care nu mai puteau nici să vorbească și care, fiind cu totul lipsiți de hrană, mîncaseră în timpul drumului din carnea tovarășilor lor morți pe vas.

Corabia lui Walthman era plecată de zece luni din Guinea și rătăcise pe mare pînă cînd fu descoperită de vasul francez. Ce credeți că se întîmplase? În timpul călătoriei, negrii s-au revoltat și l-au omorît pe căpitanul Walthman, împreună cu tot echipajul său, dar ei neștiind să conducă corabia au rătăcit pe ocean. După ce și-au terminat proviziile au început să se măcelărească, mîncîndu-se unii pe alții.

Nenorociții fură debarcați și internați într-un ospiciu.

Capitolul XXVI

ULTIMELE AVENTURI ALE ROBINSONILOR NOŞTRI

Sosise timpul de întrebuinţat pieile de focă pe care le tăbăcisem şi din care ne propusesem să ne facem încălţăminte. Ne procurarăm mai întîi materialele necesare ; dintr-o bucată de lemn alb, făcurăm două perechi de calapoade cu ajutorul cuţitelor. Îl puseserăm pe Tobie să facă aţă din pînze deşirate ; în loc de clei aveam gudron de la pînze, pe care îl fierserăm cu untură de focă, obţinînd astfel un fel de clei foarte bun. Un ac de plasă, legat într-o bucată de lemn, ţinu loc de sulă. Această încălţăminte diformă, dar solidă, pe care o făcurăm cu migală, fu pentru noi toţi o adevărată bucurie. Pieile de focă de la cele tinere, care nu fuseseră curăţate de păr, le dăduram lui Filippo. El, avînd puţine cunoştinţe de croitorie, ne făcu la fiecare cîte o haină de ploaie destul de prezentabilă.

Pe la mijlocul lunii septembrie, cînd iarna era pe sfîrşite, într-una din zilele cu soare, bine echipaţi, plecarăm cu căpitanul, naturalistul şi Filippo spre „capul Musgrave", la „bazarul păsărilor", căci Filippo dădea zor mereu că vrea să înceapă căratul îngrăşămîntului pentru cartofi, avînd de gînd să-i vîre în pămînt imediat ce se va topi zăpada.

Drumul pînă acolo a fost foarte plăcut.

Cînd am ajuns la „capul Musgrave", am găsit un munte de gheaţă împins de valuri pînă în „golful păsărilor", unde se legăna uşor. Era înalt de treizeci de picioare şi plin cu nenumăraţi pinguini, ce stăteau rebe-

giți la soare pe treptele acestui castel din basme, părînd sentinele nemișcate la nenumăratele intrări ale cetățuii cu zidurile ei albe, sparte și cu turnurile crăpate gata să se prăbușească în mare.

— Acești munți de gheață — spuse domnul Pipelet — sînt cunoscuți sub numele de iceberguri și sosesc prin aceste meleaguri primăvara și de multe ori ajung pînă în Noua Zeelandă, pe coastele de sud ale Australiei, rătăcind în număr mare pînă la capul Bunei Speranțe și pe coastele Argentinei.

— Atunci înseamnă că sînt un mare pericol pentru navigatori, zise Filippo, uitîndu-se curios la această namilă albă.

— Pe bună dreptate, se auzi vocea căpitanului, în mările nordice, unde limita lor de plutire se întinde mult mai jos decît liniile obișnuite de navigație, sînt mult mai periculoși decît aci, în părțile sudice, unde rar ei ajung în dreptul liniilor de navigație. Totuși, vai de baleniera care, din cauza neatenției sau a ceții, s-ar lovi de un asemenea uriaș.

— Dumneavoastră ați avut de întîmpinat neplăceri de pe urma acestor munți de gheață ? întrebai eu.

— Cum să nu — spuse căpitanul — în tinerețe, cînd lucram ca secund pe vasele de comerț care mergeau din Scoția, pe lîngă Islanda și Terra-Nova, spre Halifax și Boston, i-am văzut venind cu sutele în convoiuri nesfîrșite din Groenlanda și Spitzberg. Prin dreptul Terrei-Nova, din cauza vîntului și curenților, afluxul de iceberguri este așa de mare, încît te vezi cîteodată înconjurat din toate părțile de munți de gheață ce par că vin amenințători spre tine. Atunci trebuie să nu-ți pierzi cumpătul și să te strecori cu dibăcie printre ei.

Dar vai de nava pe care ceața deasă o prinde în apropierea bancurilor din Terra-Nova. Odată eram de cart și treceam prin dreptul strîmtorii David, spre această insulă. Ceața se lăsase în jos și nu vedeam nici bompresul corăbiei. Deodată, o lumină albă îmi apăru în ochi ca o imensă pată de zăpadă. Mi-am dat seama imediat că un munte de gheață se găsește în imediata noas-

tră apropiere, dar unde? Înainte, înapoi, la babord, la tribord? În toate direcţiile nu vedeam nici cea mai mică ieşire printre norii groşi de ceaţă lipicioasă. Îmi ascuţii auzul, sperînd că voi auzi valurile izbindu-se de uriaşul ce simţeam că se găseşte în vecinătate. Situaţia mea devenise desperată. Dacă îmi urmam drumul înainte, riscam să mă izbesc de icebergul care bănuiam că înaintează spre noi. Dacă aş fi cîrmit la dreapta sau la stînga, poate m-aş fi lovit de această fantomă albă. Timp de o jumătate de oră, de la un minut la altul aşteptam să se producă inevitabila ciocnire. Dar deodată licărirea se stinse şi o briză rece sparse pentru puţin timp ceaţa şi văzui marea liberă, iar gheţarul rămas mult în urmă.

Navigatorii numesc icebergurile „ogari de mare". De multe ori ei alunecă cu o viteză de peste un sfert de milă pe minut şi atunci, chiar fără pic de ceaţă, soarta corăbiei este pecetluită.

Nu am uitat drama petrecută pe corabia „Arizona", care aducea din Europa cinci sute de pasageri la Boston şi în celelalte oraşe de pe coasta Americii. Un „ogar de mare", cu toată manevra făcută de căpitan, a izbit în plină zi, cu mare putere, pupa corăbiei construită din solide plăci de fier. O largă spărtură a fost deschisă şi torentul de apă năvăli în interior, anunţînd scufundarea sigură a vasului. Numai hotărîrea căpitanului a salvat vasul de la un dezastru. Fără a pierde o secundă, el a ordonat ca toate pompele să fie puse imediat în funcţiune şi după eforturi supraomeneşti a reuşit să oprească urcarea apei în cală. Vaporul, plutind foarte încet, mereu pompînd apa, sub ameninţarea scufundării, reuşi să ajungă la capul Ray, în Terra-Nova.

Cîte corăbii de pescari nu se izbesc de aceşti munţi de gheaţă şi se duc la fund fără ca nimeni să afle de soarta lor.

— De unde vin şi cum se formează aceşti monştri care pun în pericol navigaţia pe întinsul mărilor şi oceanelor, întrebai eu mai mult pe naturalist decît pe căpitan.

— Acest iceberg din fața noastră este un pitic pe lîngă alți semeni ai săi care au o înălțime de zece ori mai mare, adică pînă la trei sute de picioare.

Cînd vorbesc de înălțime, mă refer la înălțimea pe care el o are deasupra apei, căci sub apă, potrivit legii echilibrului, el se afundă de șapte ori mai mult decît partea ce se vede.

— Cum, domnule Pipelet — spusei eu mirat — adică dacă acest munte de gheață are deasupra o înălțime de trei sute de picioare, în apă trebuie să aibă peste două mii de picioare?

— Desigur, Alick, sînt iceberguri lungi de cîte o jumătate de milă, înalte de peste patru sute de picioare deasupra apei, iar în apă au o adîncime de aproape trei mii de picioare.

Ați văzut, cînd am trecut prin dreptul insulei de sud a Noii Zeelande, acei ghețari din vîrful munților care nu reușesc să ajungă pînă la coasta mării, deoarece în drumul lor trec de hotarul unde temperatura este peste zero grade și ghețarul începe să se topească dispărînd apoi complet? Nu același lucru se întîmplă cu ei în părțile de nord ale pămîntului, în Groenlanda și Spitzberg, unde temperatura nu este niciodată mai mare de zero grade, precum și în părțile de sud ale pămîntului, în continentul Antarctic.

În aceste locuri, ghețarii au o grosime pînă la trei mii de picioare și alunecă încet la vale spre ocean. Cînd au ajuns la coastă, un pocnet năpraznic se aude, iar ecoul zguduie în depărtări marea și pămîntul. Atunci se naște un iceberg ce se rupe din uriașa masă de gheață și cade în apa de care nu se va mai despărți. La desprinderea lui, cînd se prăvălește, marea se înfurie și talazuri uriașe, gonind în depărtare, merg să ducă vestea că oceanul are un uriaș mai mult.

Și domnul Pipelet își continuă cu patos expunerea, dînd din mîini și arătînd spre muntele de gheață din fața noastră:

Cînd timpul este senin, spectacolul este feeric. Aceste enorme blocuri plutitoare, de o admirabilă puritate,

prezintă cea mai extraordinară varietate de motive arhitectonice şi sculpturale ce se pot imagina. Pe această marmură o rază de soare ajunge ca să creeze opere de artă. Cînd descoperi zvelte piramide, cînd turnuleţe îngrămădite în jurul bolţilor înalte de catedrale în întregime albe.

Sub un soare limpede şi un cer albastru, această imensă şi uniformă albeaţă pare un oraş din basme.

Cînd vîntul bate cu putere şi te găseşti în apropierea lor, din cauza curentului de aer ce-i străbate, îţi pare că glasuri nedesluşite s-ar auzi, asemănătoare celor din străzile pustii ale unui oraş mort.

Eschimoşii din Groenlanda văd în aceşti uriaşi plutitori palate misterioase în care locuiesc duhurile rele ce stau neîncetat de vorbă între ele.

Aceste enorme edificii sînt într-o stare de echilibru cu totul instabilă. Cea mai mică deplasare a aerului, sau o uşoară mişcare a mării poate distruge această întindere albă. Răsturnîndu-se, această masă colosală determină împrejurul ei o asemenea clocotire a valurilor, încît nenorocire corăbiei care s-ar găsi prinsă în acest înfricoşător vîrtej de apă şi de gheaţă.

— De ce nu se iau măsuri, de ce nu se înfiinţează un serviciu hidrografic care să aibă grija semnalizării icebergurilor, ca astfel vasele să-şi poată modifica drumul şi să nu mai piară în valuri atîtea vieţi omeneşti ? întrebă naturalistul [1].

Se scurse timpul şi noi, furaţi de aceste povestiri, uitasem aproape scopul venirii noastre la „capul Musgrave". Filippo fu acela care ne aminti că trebuie să ne îngrijim de transportul îngrăşămintelor. Constatarăm însă că nu

[1]. De-abia la 12 aprilie 1912 cînd transatlanticul „Titanic" s-a ciocnit de un iceberg şi s-a scufundat în cîteva ore, ducînd la fund o mie cinci sute de persoane, opinia publică a cerut insistent să se ia măsuri spre a se evita repetarea unei astfel de catastrofe. La 20 ianuarie 1914 reprezentanţi a patrusprezece naţiuni reuniţi la Londra, au hotărît să colaboreze la instaurarea „Patrulei internaţionale a gheţurilor" care să aibă permanent în funcţiune trei vase de patrulare pe întinsul apelor bîntuite de neguri şi de icebergi (n.a.).

poate fi transportat decît cu barca şi stabilirăm cu toţii ca această operaţiune să aibă loc după ce se vor mai topi sloiurile de gheaţă care ne pot zdrobi acum mica noastră ambarcaţiune.

Dădurăm apoi şi pe la piramida noastră şi puserăm în vîrful semnalizatorului o altă pînză, pentru că cea veche fusese ruptă de vînt.

Pe drumul de întoarcere, căpitanul nu mai contenea cu laudele la adresa mea pentru felul cum am reuşit să duc la bun sfîrşit operaţiunile de salvare. Filippo, care avea şi el partea sa de „voinicie" în această operaţiune, îi dădea zor că am învăţat împreună aceste instrucţiuni într-o sucursală a lui „The Royal National Lifeboat" — asociaţie engleză de salvare a naufragiaţilor — înfiinţată încă din anul 1824.

Căpitanul ne spuse că în vechime nu se cunoştea mila şi caritatea pentru salvarea naufragiaţilor. În evul mediu exista aşa-zisul „drept de epavă", care se cuvenea acelui proprietar ce deţinea ţărmul maritim unde se produsese naufragiul sau fusese aruncată epava vasului. Acest drept de proprietate se întindea şi asupra celor ce se mai găseau în viaţă şi care erau făcuţi sclavi sau în caz că rudele lor aveau bani, puteau fi răscumpăraţi. Existau aşa-zişii „piraţi de coastă", care întrebuinţau diferite mijloace pentru a provoca naufragii, de cele mai multe ori aprinzînd lumini false, adică aşezînd între coarnele boilor felinare care se mişcau o dată cu ei şi în timpul nopţii amăgeau pe bieţii naufragiaţi, care credeau că li se fac semne de către oamenii cinstiţi de pe mal spre a se îndrepta cu corabia surprinsă de furtună în acele locuri.

— Eu am citit — zise naturalistul — că în secolul al X-lea legile regelui Bretaniei prevedeau că : „epavele care ajung la coasta regelui, sînt ale regelui". În Normandia exista o mănăstire de călugări care se îndeletnicea cu jefuirea naufragiaţilor. Danemarca a fost prima dintre ţările care s-au ridicat contra acestor procedee bărbare.

— Se pare — zise căpitanul — că primii care au pus bazele societăților de salvare au fost chinezii care, prin 1740, creează de-a lungul coastelor grupuri ce aveau rolul de a veni în ajutorul naufragiaților. Pe urmă, în 1823, a fost înființată în Anglia societatea de salvare și alte țări o imitară apoi.

Vreau să vă spun cîteva cuvinte despre cea mai eroică și mai nobilă figură de salvator din cîte a existat vreodată. Este vorba de un pescar negru care locuia în orășelul Areciba de pe coastele de nord ale insulei Porto-Rico din Antile. El se numea Victor Rójas și și-a consacrat toată viața salvării naufragiaților din golful Areciba. În zilele cînd valurile furioase izbeau cu putere malurile abrupte ale Arecibei, negrul Rójas ședea pe o stîncă și privea cu atenție marea. Înfruntînd vîntul și ploaia, el nu se mișca de la postul său. Cînd vasul naufragia, negrul cobora în goană stîncile pînă la plaja cea mai apropiată de locul naufragiului, unde înfigea în nisip un drug gros de fier, de care lega capătul unei sfori solide. Își lega celălalt capăt al sforii împrejurul trupului, la fel cum ai făcut și tu, Alick, cu ocazia naufragiului bietului „Grafton". Rójas se arunca în apă și fiind un înotător incomparabil, el biruia întotdeauna furia valurilor și ajungea la nava naufragiată în cel mai scurt timp. Un pui de negru, ajutorul lui Rójas, care nu-l părăsea niciodată, lega capătul sforii de o parîmă groasă pe care negrul o trăgea pe vasul naufragiat. Parîma fiind fixată la bord, Rójas, ținîndu-se de parîmă, îi căra în spinare, unul cîte unul, pînă la coastă. Pe pieptul său, care de atîtea ori primise în plin loviturile valurilor, se înșirau cele mai modeste, dar cele mai nobile distincții ce pot onora un om: medalii de salvare. Negrul Rójas era adorat de populația din Areciba.

Într-o duminică, acum cîțiva ani, cînd Victor Rójas se ducea la biserică, avînd pe piept medaliile lui dragi, pe care le cîștigase cu prețul vieții, o brută de polițist spaniol i le smulse, strigînd: „Un negru nu merită să

poarte atîtea medalii !". Sărmanul Rójas, în simplitatea sa, înnebuni de durere şi îşi sfîrşi zilele într-un ospiciu. Înmormîntarea sa adună toată populaţia insulei, care aduse astfel un omagiu aceluia ce fusese cel mai eroic salvator al naufragiaţilor.

Pe mormîntul său din Areciba stă scris şi astăzi :

VICTOR RÓJAS
care a salvat două sute de vieţi omeneşti.
Şi le-a salvat numai cu trupul său.

*
* *

Veni şi luna octombrie, luna primăverii, şi începînd timpul favorabil, întrezărirăm speranţa unei salvări. Dar săptămînile treceau şi nu apărea nici o navă.

Domnul Raynol, într-o zi din luna noiembrie, cînd cu bucurie văzurăm că au apărut numeroase bande de foci care, pe lîngă că erau o garanţie contra foametei mai erau şi vestitorii verii, mă chemă lîngă dînsul şi îmi propuse să începem construirea unei bărci pentru a încerca să ajungem în Noua Zeelandă.

Propunerea noastră făcută seara întregului grup fu primită la început cu o tăcere rece, apoi auzirăm chiar din partea căpitanului o serie întreagă de obiecţii care făceau planul nostru aproape irealizabil.

Dar chiar de a doua zi domnul Raynol şi eu ne aşezarăm pe lucru şi arătarăm că nu este tocmai aşa după cum gîndeau ei.

Pentru a construi o barcă care să reziste la o călătorie aşa de lungă, ne trebuiau mai întîi uneltele necesare. Cele pe care le aveam : trei ciocane, două topoare uzate, un burghiu şi o bardă veche erau insuficiente. Şi nu ne puteam procura unelte noi decît fabricîndu-le. Pentru aceasta, trebuia neapărat o fierărie, adică o vatră, o nicovală şi nişte foale. Acestea erau cele mai complicate şi mai greu de făcut şi noi ne ocuparăm de

ele mai întîi. Resturile lui „Grafton" ne furnizară scîndurile, foile de oţel şi cuiele. Încheieturile fură umplute cu scamă de sfoară unsă cu ulei de focă. Din acestea, una mai lungă fu destinată să ocupe mijlocul şi să rămînă fixă. La extremitatea sa ascuţită aşezarăm un tub făcut dintr-o foaie de oţel, răsucită în jurul ei, şi a cărui bază fu băgată într-o bucată de lemn. Celelalte două, care trebuiau să se mişte, fură aşezate lîngă cea din mijloc, prin capătul cel mai îngust, cu ajutorul a două curele din piele de focă. Fiecare fusese prevăzută cu cîte o gaură, pe care aşezarăm o roată de piele mobilă, supapă destinată a se deschide şi a se închide pentru a lăsa aerul să treacă. În fine, o piele de focă tăiată şi bătută în ţinte pe marginea scîndurilor sfîrşi unealta.

După opt zile de lucru neîntrerupt, puturăm să prezentăm prietenilor noştri adevărate foale cu acţiune dublă, capabile de a sufla continuu şi a căror putere întrecea aşteptările noastre. Vederea acestor foale atît de bine reuşite obţinu admiraţia căpitanului şi a naturalistului şi produse efectul dorit : toate îndoielile se risipiră şi fiecare se oferi să lucreze la opera comună.

Căpitanul împărţi lucrul după aptitudinile fiecărui membru al micii noastre societăţi şi după necesităţile situaţiei.

De cînd se reîntorseseră focile, căutarea hranei devenise foarte uşoară, nemaifiind nevoie de prea multă cercetare şi prea mari oboseli. Acum, această grijă fu dată domnului Pipelet şi lui Filippo, care ştiau să se descurce foarte uşor, cunoscînd golfurile focelor. Se hotărî ca ei să fie ajutaţi de Tobie, care se pricepea şi la pescuit, o altă sarcină pe care o primiră.

Căpitanul Musgrave, domnul Raynol şi George îşi luară obligaţia lucrului de fierărie şi construirea bărcii. Mie mi se dete sarcina de a face cărbuni de lemn pentru a alimenta focul din fierărie. Era un lucru foarte obositor şi care aproape nu suferea întrerupere. Trebuia mai întîi să tai lemne, să formez un rug de optsprezece paşi, apoi să pun peste acest rug un strat de pămînt, să-l aprind şi să supraveghez arderea. În fie-

care moment stratul de pămînt uscat se crăpa și eu trebuia să acopăr crăpăturile pentru a împiedica intrarea aerului, care ar fi aprins lemnele și ar fi prefăcut cărbunii în cenușă. Astfel, timp de șase luni, cu mici pauze în care mai făcui două explorări cu domnul Pipelet, nu dormii decît iepurește, trebuind să mă scol de cel puțin zece ori pe noapte, în timp ce ceilalți se odihneau.

Într-una din primele seri, cînd cuptorul începu să funcționeze, sculîndu-mă în timpul nopții, rămăsei încremenit cînd zării pe cer, în partea de sud-vest, o licărire confuză, mai întîi spre sud, apoi raze luminoase de culoare roșie, violetă și albăstruie se înălțară de la orizont în mănunchiuri de evantai ondulatorii. Deodată, două mari coloane de foc din părțile laterale, crescînd mereu, se apropiară una de alta pe bolta cerului, reunindu-se într-un fel de arc strălucitor de lumină vie, care trecea de la galben la verde închis și purpuriu strălucitor. Părea o boltă de foc de proporții gigantice, care-și răsfrîngea în depărtare, spre stelele cerului, razele sale strălucitoare.

Îmi adusei aminte de cuptorul meu și după ce-mi făcui controlul și văzui că totul este în ordine, alergai în colibă și îl sculai pe naturalist care, buimac de somn, se uită pe geam și începu să zbiere de se deșteptară toți locatarii cabanei noastre.

Împreună ieșirăm afară și privirăm fenomenul care ajunsese de o măreție uimitoare.

— Este o aurora australă. În părțile sudice ale pămîntului se lasă mult mai rar admirată decît în regiunile nordice, unde se numește aurora boreală. Aceste fenomene se văd la distanțe mari de la poli și pe o imensă întindere a cerului, spuse naturalistul.

După cîteva momente, aurora își schimbă forma, semănînd cu o draperie uriașă care se mișca în cute grațioase, a căror bază era roșie, mijlocul verde și vîrful o splendidă culoare galben deschis.

Ne uitam de aproape douăzeci de minute la ea, cînd treptat, treptat, strălucirea ei începu să se micșoreze, culorile să pălească, pînă cînd se stinseră complet. Apoi

tovarăşii mei intrară cu toţii să-şi continue somnul, iar eu mă dusei să mai întreţin focul la cuptor. Cei trei meşteri, care munceau de dimineaţă pînă seara tîrziu, îşi construiră lîngă colibă un şopron acoperit cu foile de tablă de oţel salvate de pe „Grafton". Aşezară foalele sub acest adăpost şi în faţa lor făcură o vatră largă din zidărie. O bucată mare de fier, băgată într-un trunchi de lemn, formă o nicovală excelentă.

La 16 ianuarie, căpitanul, domnul Raynol şi George lucrară pentru prima dată în fierărie. Simţiră o adevărată bucurie cînd foalele, mînuite de căpitan, începură să sufle şi cînd cărbunii se aprinseră, răspîndind mii de scîntei. Domnul Raynol şi George fabricară mai întîi, cu două şurupuri roase, o pereche de cleşti lungi pentru a ţine pe nicovală bucăţile de fier înroşite. Dar pentru că erau începători în meseria de fierărie, ei începură lucrul de mai multe ori pînă reuşiră. Crezură că nu vor ajunge la capăt şi trebuiră să-şi pună în joc toată voinţa pentru a nu-şi pierde curajul. În sfîrşit scoaseră două perechi de cleşti destul de bune. Cînd terminară, se simţiră mai copleşiţi de emoţie decît de oboseală.

Puţin cîte puţin deveniră mai îndemînatici şi fabricară încă trei cleşti de dimensiuni diferite, foarfeci şi două ciocane. O lopată şi un tîrnăcop dădură fierul pentru o rîndea şi un toporaş. Un cerc de butoi întins într-o ramă de lemn formă un ferăstrău, ai cărui dinţi fură tăiaţi cu foarfeca şi apoi ascuţiţi. Cu o lamă de oţel, pe care căpitanul Musgrave trase diviziuni egale, îşi făcură o măsură.

În timpul greutăţilor ce avură de întîmpinat, domnul Raynol îşi schimbă planul. El se gîndi, ţinînd socoteală de timpul pierdut cu confecţionarea diferitelor piese, că o barcă în stare să ia cele şapte persoane şi proviziile trebuincioase ar fi necesitat o muncă încordată de cel puţin doi ani de zile. Putea să fie sigur că toţi vor trăi şi vor suporta trei ierni la Auckland?

Luna februarie era pe terminate cînd ne deterăm seama că este mai practic să întrebuinţăm barca veche,

pe care trebuia să o mai lungim şi să-i înălţăm marginile şi astfel lucrul va fi terminat în cel mult şase luni. În urma acestui plan, ajunserăm la concluzia că nu puteam pleca toţi şapte deodată, căci barca nu ar fi rezistat la o încărcătură de mai mult de trei persoane ; dar aceasta nu prezenta oare şi o parte bună ? Dacă cei trei plecaţi ar fi pierit pe apă, ceilalţi rămaşi pe insulă ar fi fost poate culeşi de vreo navă ; dacă, dimpotrivă, ar fi avut noroc, prima grijă a celor ajunşi în Noua Zeelandă ar fi fost de a face tot posibilul să aducă cît mai curînd pe prietenii lăsaţi la Auckland şi astfel s-ar salva întreaga colonie.

Seara, domnul Raynol ne adună pe toţi şi ne comunică noul său plan. Căpitanul, după cîteva minute de gîndire, îl găsi bun şi acelaşi lucru îl exprimarăm cu toţii.

Rămase stabilit ca în barcă să plece căpitanul, domnul Raynol şi eu, iar ceilalţi patru să aştepte întoarcerea noastră. Toată lumea fu de acord.

Între timp, eu făcusem o provizie suficientă de cărbuni, astfel că avui două zile de răgaz şi plecai cu Tobie pe urmele domnului Pipelet, pe care-l vedeam foarte des luînd-o spre nord, cînd nu se ducea cu Filippo la vînătoare.

Pe drum, Tobie îmi spuse că domnul Pipelet săpase aproape singur o grotă în „munţii Raynol", lîngă izvor, şi găsise alte oase, pe care le lăsase acolo. Sosirăm la el tocmai în timpul cînd îşi lua dejunul. El scobise singur timp de două luni în stînca muntelui o galerie largă de aproape cincisprezece picioare.

— Uitaţi-vă, domnii mei — ne spuse el după ce-şi termină prînzul format din ouă de găină şi carne de focă prăjită : aceasta este falca de jos a unui diprotondontus australis [1], cangurul uriaş care a trăit în Australia în timpul perioadei cuaternare, adică acum peste un milion de ani. Mărimea lui era cît a unui rinocer.

---

[1]. În 1878 marele savant rus Mikluho-Maklai a dezgropat la Glan-Innes primul schelet păstrat în întregime al unui diprotondontus australis (n.a.).

— Bine, domnule Pipelet, merită această falcă de fiară şi cele cîteva oscioare pe care le-aţi mai găsit să săpaţi o grotă aşa de mare în această piatră tare ? îl întrebai eu, arătîndu-i grămăjoara de oase.

— Nu prea merită, drept să vă spun, dar pot demonstra că diprotondontul, acum cîteva milioane de ani, a trăit şi prin părţile acestea. De ! Dacă eu n-am avut norocul căpitanului rus Liahovschi, care a descoperit în nordul Siberiei un mamut conservat în întregime ! Ce să fac, mă mulţumesc şi eu cu o falcă !

— Povestiţi-ne şi nouă cum s-a întîmplat aceasta !

— În toamna anului 1770, căpitanul rus Liahovschi, pornind de la Verhoiansk, de-a lungul fluviului Lena, exploră regiunea tundrei plină cu lacuri şi mlaştini, înaintînd apoi pe gheaţă spre nord, în marea Laptev. El află de la evenchi [1], locuitorii acestor ţinuturi, că pe o insulă se găsesc rămăşiţele unor animale de o mărime colosală, pe care ei le numeau „mamanu", ceea ce însemna „locuitorii de sub pămînt". Evenchii se învoiră a duce pe Liahovschi la locul unde se găseau osemintele acelor animale necunoscute, care, după cum credeau ei, îşi petreceau viaţa locuind galeriile subpămîntene şi murind în momentul cînd dădeau de lumina soarelui.

Ajuns la această insulă, Liahovschi începu explorarea. După cîteva lovituri de sapă, ieşiră la iveală o mulţime de oseminte enorme. Căpitanul rus, care avea bogate cunoştinţe de zoologie, le recunoscu a fi schelete de elefanţi, dar nişte elefanţi făcînd parte dintr-o specie necunoscută încă. El aduse la Petersburg vestea descoperirii. Noutatea făcu un zgomot neobişnuit în toată lumea ştiinţifică din acel timp.

Osemintele au fost studiate de savanţi, care fără şovăire proclamară că proveneau de la o specie dispărută de elefanţi, căreia i se dete numele de mamut, nume inspirat de la numele dat de către evenchi.

În depozitele perioadei cuaternare ale acestei insule, care a fost botezată cu numele lui Liahovschi, s-au găsit

[1]. Evenchi sau lamuţi, care fac parte din grupa Tunguză-Manciuriană (n.a.).

nenumărați colți de mamuți și alte mamifere străvechi, conservate în stratul înghețului veșnic. De-a lungul stîncilor abrupte ale insulei, bătute de valurile mării Laptev, colții mamuților se desprind vara din gheața topită și cad jos pe plajă, unde sînt adunați de pescarii veniți de pe continent. Explicația existenței acestui cimitir al mamuților este următoarea : la începutul cuaternarului, uscatul Siberiei se întindea mult spre nord, fiind rupt în timpul fenomenului de glaciațiune, cînd suprafețe întinse de pămînt s-au scufundat în mare. Atunci au fost înghițite și nenumărate turme de mamuți și alte animale preistorice. Unele însă au reușit să se refugieze pe uscat. Probabil că pe insula Liahovschi s-a adunat un mare număr din aceste animale, care curînd însă au murit de foame.

— Bine, domnule Pipelet, cum se face că acest animal uriaș s-a menținut cu carne și piele pe el atîtea zeci de mii de ani și cum a ajuns el îngropat în întregime în pămînt, fără să se fi zdrobit de loc ? întrebă Tobie, mirat încă de cele ce auzise.

— Ei, dragă Tobie, ca să înțelegi bine acest lucru — spuse naturalistul ridicîndu-se în picioare — să trăim puțin cu gîndul timpurile în care animalul acesta gigantic păștea liniștit iarba de pe cîmpurile siberiene, adică acum optzeci sau poate chiar peste o sută de mii de ani în urmă. Omul de-abia se născuse din rasa maimuțelor antropoide. Un vînt înghețat, venit de la poli, sufla fără încetare. Zăpada își făcu apariția. Vegetației bogate din epoca precedentă i se adăugară plante mai rezistente. Apărură licheni și mușchi necunoscuți mai înainte.

În regnul animal, de asemenea, interveniră schimbări. Dispăruseră de mult enormii prontozauri și chiar mastodonții. Unul singur mai exista dintre uriași. Acesta era mamutul. Animal mai liniștit chiar decît elefantul din zilele noastre, monstru erbivor, cu o statură impresionantă, el avea ca armă de apărare doi colți uneori lungi de cincisprezece picioare și o trompă capabilă să

ridice de la pămînt, fără dificultate, pe toți dușmanii săi.

Avînd o greutate de o mie cinci sute quarți [1], cu o izbitură a piciorului zdrobea orice animal ce i s-ar fi împotrivit.

Oamenii știau să mînuiască diferite arme de piatră și os. Ei locuiau în triburi.

Carnea mamutului constituia o provizie însemnată pentru trib. Din pielea groasă ei își făceau un veșmînt cald contra frigului, iar din oasele tari își făceau arme de apărare. Să atace monstrul din față era periculos. Oamenii au recurs la vicleșuguri. Săpară gropi adînci în fundul cărora zdrobiră mamutul într-o avalanșă de pietre ascuțite și de țepușe de lemn.

Atunci mamutul, fugind de acest dușman, trecu peste Baltică, traversă Siberia și veni să se ascundă în nordul Siberiei, unde primii oameni nu apărură decît după ce ultimul mamut dispăruse.

Să ne închipuim cum poate fi viața acestor animale uriașe în ținuturile unde știința ne permite să reconstituim situația din acele timpuri de mult apuse : ceața nelipsită în regiunea de nord a Siberiei lăsa să se strecoare doar cîteva raze de soare. La orizont totul se pierdea într-o pîclă alburie, pe care vîntul de nord, venit nu se știe de unde, o frămînta neîncetat. Arbori uriași, coniferi veșnic verzi se înălțau spre cer ca niște coloane pline de verdeață. În mlaștini creșteau trestii înalte cu tulpini fragede ce se mișcau neîncetat la bătaia vîntului. Într-un luminiș, o ceată de reni păștea liniștită. Printre frunzișuri apare o masă întunecată — este un mamut. Colții săi îndoiți se înalță amenințători de fiecare parte a trompei. El este acoperit de păr negru și împrejurul gîtului îi atîrnă o coamă mare. Ochii săi mici privesc cu blîndețe. Un singur lucru îl preocupă — hrana sa. Îi trebuie mai mult de zece busheli de verdeață pentru a-și astîmpăra foamea. Setea sa cere opt busheli de apă pe zi.

[1] Quart — unitate de greutate engleză egală cu 1,136 kg. (n.a.).

Ursul cavernelor nu se teme şi se ia la trîntă cu mamutul. Atunci se încinge o luptă groaznică. Mamutul, cu o puternică izbitură a trompei, şi-a ridicat adversarul în sus şi l-a lăsat apoi să cadă pe uriaşii săi colţi, zdrobindu-l cu trompa. Apoi l-a aruncat în jos şi l-a lăsat pradă lupilor şi hienelor, în timp ce el s-a dus la rîu să-şi spele muşcăturile ce i-au fost făcute în toiul luptei. Obosit, se îndrepta spre seară la cavernele ce-i serveau de adăpost, cînd un zgomot asurzitor îl făcu să tresară, ciulind urechile sale uriaşe. O ceată de hiene urlau strident. Speriat, mamutul porni într-un galop furios. Deodată alunecă, pămîntul argilos cedă sub greutatea sa şi uriaşul care nimerise într-o mlaştină începu să se scufunde în noroiul cleios.

De jur împrejurul mlaştinii, ceata hienelor se învîrtea scoţînd urlete piţigăiate. Monstrul începu să se zbată, dar propria sa greutate îl făcea să se afunde şi mai mult. Noroiul îi trecu de pîntec şi îi atinse urechile. Sforţările sale desperate nu făcură decît să-i grăbească sfîrşitul. Mormîntul se închise încet. Cînd zorile se iviră, suprafaţa mlaştinii, unită din nou, nu lăsă să se ghicească tragedia din timpul nopţii.

Secole peste secole trecură. Frigul încercui definitiv Siberia şi regiunile înconjurătoare, congelînd masa mlaştinii şi transformînd-o într-un enorm gheţar, conservînd astfel pentru ştiinţa secolului nostru vestigiile timpurilor trecute.

Ei, acum ai înţeles, Tobie, cum de au găsit savanţii ruşi uriaşul mamut atît de bine conservat, încît în stomacul lui au găsit şi ierburi nedigerate, ceea ce explică moartea lui oarecum fulgerătoare?

— Fără îndoială, domnule Pipelet.

Plecarăm cu toţii spre „portul Musgrave", ducînd fiecare cîteva din oasele care urmau să îmbogăţească preţioasa colecţie strînsă de naturalist.

Deoarece urma ca barca să fie peste cîteva zile aşezată cu gura în jos lîngă atelier, astfel că nu vom mai putea merge cu ea, Filippo făcu ultima vînătoare de foce, cărînd vînatul în barcă. Urma ca în viitor focele

să fie tăiate în bucăţi pe ţărm şi transportate apoi pe uscat pînă la coliba noastră, bineînţeles operaţie mult mai greoaie.

Profitînd că vînătoarea se terminase devreme, naturalistul mă rugă să facem o călătorie de explorare pînă la o insulă mică şi stîncoasă situată la vest de „portul Musgrave".

Cu toate că această insulă se găsea la o milă depărtare de noi, totuşi, văzînd-o aşa de neagră şi aridă, nu o vizitasem niciodată, cum de altfel făcusem şi cu insula Enderby, care se găsea la nord-est de „capul Musgrave". Îl luarăm şi pe Tobie cu noi. Pe drum deciserăm ca insula să fie botezată cu numele domnului Pipelet. Cînd ajunserăm lîngă ţărmurile ei abrupte, rămaserăm foarte surprinşi de o mare pată de ulei ce plutea împrejurul insulei.

— Ia uitaţi-vă — zisei eu — aici probabil înaintea venirii noastre s-a scufundat o balenieră încărcată cu ulei.

Ocolind insula spre nord, zărirăm în apă, la o mică adîncime, cadavrele mai multor balene intrate în descompunere.

— Am aflat misterul, ne spuse domnul Pipelet. Insula care voi doriţi să poarte numele meu eu mai bine aş boteza-o „Cimitirul balenelor".

— De ce, domnule Pipelet ? zise Tobie.

— Pentru că balenele bătrîne au obiceiul de a se ascunde atunci cînd simt că li s-a apropiat ceasul morţii. Ele se despart de puii lor şi se retrag acolo unde ştiu că au mai murit şi alte balene şi stau aici, lîngă stîncile insulei acesteia, pînă ce mor şi apa le duce la fund peste semenele lor. Untura lor se ridică deasupra apei în cantităţi enorme.

Negăsind nimic în această insulă pustie, ne duserăm la bazarul păsărilor să mai cărăm o ultimă încărcătură de îngrăşămînt pentru cartofii lui Filippo.

Capitolul XXVII

DIN NOU CU TOȚII ÎN PORT JACKSON

Lucrul continuă cu o dublă intensitate și domnul Raynol și căpitanul își puseră în gînd să plece înainte ca lunile cele rele ale iernii să sosească.

De la ora șase dimineața, cei trei se așezau la lucru și nu-l părăseau pînă la ora unsprezece seara. Ziua erau dulgheri iar seara deveneau fierari, preparînd cuie și șuruburi pentru a doua zi. Tovarășii mei făcură un șantier pe țărm, din trunchiuri de arbori tăiați cu toporul. Barca fu așezată pe această schelă, prova întoarsă spre mare, după ce i s-a așezat o nouă talpă, mai lungă decît cea veche, și fixată prin șuruburi puternice. În față, la extremitatea tălpii, fu așezată o bucată de lemn destinată să termine carena[1], care se ridica cu două picioare deasupra vechiului bord. Fața fu și ea înălțată la fel. Benți de fier înșurubate legau solid aceste piese noi de barcă. Apoi aplicară pe vechiul corp al ei douăzeci și patru membre noi, cîte douăsprezece de fiecare parte ; aproape de capăt ele purtau în interior traverse subțiri, pe care trebuiau așezate scîndurile punții. Rămînea numai să bordeze barca. Tăiară din pădure cîțiva pini mici, cei mai drepți și mai lungi pe care-i găsiră. Din fiecare arbore se făcură trei-patru scînduri, după mărime. Această tăiere a scîndurilor cu un ferăstrău rudimentar care se strica repede dură timp îndelungat. Numai în primele zile ale lunii mai, putură să aibă totul gata : scînduri și cuie. Barca fu înche-

[1]. Carenă — partea din corpul navei care intră în apă (n.a.).

iată abia prin mijlocul lunii iunie. Tovarăşii mei lucrau în frig şi veneau din cînd în cînd în casă să se încălzească.

Încă cinciprezece zile fură întrebuinţate cu facerea şi aşezarea cîrmei şi cu astuparea crăpăturilor în care domnul Raynol băgă cîlţi şi, în lipsă de gudron, le astupă cu un strat de var amestecat cu untură de focă.

Căpitanul Musgrave, marinar experimentat, şi George se ocupau, mai ales, de catarguri, de pînze şi de frînghii şi sfîrşiră lucrul cu bine. Nu uitară să pună pe punte aproape de cîrmă şi busola ; iar în mijloc, aproape de catarg, instalară o pompă pe care Raynol o fabricase dintr-o veche pompă de pe „Grafton".

Tot el mai luă o precauţie a cărei înţelepciune se văzu mai tîrziu : pe punte se aflau trei deschizături de mărimea unui picior patrat fiecare. Se prinseră pe marginea acestor deschizături cîte un acoperiş cu capac de pînză. Oamenii care conduceau barca puteau astfel să introducă şi să-şi adăpostească picioarele înăuntru, să stea pe punte şi să ridice capacul de la acoperiş, trăgîndu-l pînă sub braţe, care rămîneau libere pentru mişcări. Prin acest dispozitiv se atingeau două scopuri : să fie bine aşezaţi, ca să nu-i poată lua apa, şi să împiedice apa să vină în barcă.

În sfîrşit, sosi ziua cînd lucrul început de şapte luni fu terminat. Vasul nostru n-avea un aspect prea impunător : era o barcă lungă de şaptesprezece picioare, largă de şase şi jumătate şi adîncă de patru.

Era prevăzută cu două focuri[1] şi o pînză. În ziua de 12 iulie, în timpul fluxului, îi scoaserăm penele şi ţăruşii pe un viscol care începuse de două zile şi o pregătirăm pentru a-i da drumul pe apă. Peste trei zile, cînd timpul se îndreptă, îi făcurăm proba şi rămaserăm mulţumiţi de ea. Barca se prezenta în condiţii destul de bune.

*

* *

[1]. Focuri — felinare de poziţie care se aşază în stînga şi în dreapta unei nave în mers (n.a.).

Ne aprovizionarăm cu o cantitate suficientă de apă şi carne de focă şi aşteptarăm un vînt favorabil. După puţine zile, la 19 iulie, începu să sufle o briză de sud-vest. Deşi ne găseam în mijlocul iernii, timpul era frumos.

Ora plecării sosise.

În momentul cînd trebuia să ne despărţim, cel mai emoţionat era micul Tobie, care plîngea în hohote, şi pierdurăm aproape o oră pînă să-l facem să înţeleagă că ne vom gîndi tot timpul la el, iar eu îi promisei că nu voi avea linişte pînă ce nu mă voi întoarce să-l iau.

Noi, ceilalţi, ne simţirăm adînc mişcaţi. Timp de optsprezece luni, zi cu zi, îndurasem împreună necazuri şi lipsuri. Cu toată diferenţa de educaţie, cultură şi poziţie socială, trăiserăm ca fraţii. Împărtăşisem toate nenorocirile şi năzuinţa noastră era aceeaşi : salvarea. De aceea cu greu ne stăpînirăm lacrimile.

Filippo ne dădu nouă găini fripte pe care le tăiase din cele peste şaizeci de păsări ce le mai rămîneau şi cîteva bucăţi de carne de focă prăjită.

Naturalistul nu-şi găsea locul şi făcea pe curajosul spunîndu-ne să venim cu un vas mai mare care să-i poată lua pe ei şi materialul strîns de el în aceste luni de chin, iar George implora cerul să aibă grijă de noi în timpul călătoriei şi să ajungem cu bine în Noua Zeelandă.

Apoi coborîrăm pe ţărm, ne îmbrăţişarăm fără a spune un cuvînt, dar figurile noastre triste vorbeau îndeajuns.

Filippo îmi mai aruncă un sfert de sac de cartofi copţi, să-i avem în loc de pîine, apoi căpitanul şi domnul Raynol se aruncară şi ei în barcă şi ridicarăm pînzele.

Drumul pe care trebuia să-l parcurgem pentru a ajunge în Noua Zeelandă era de trei sute douăzeci de mile ; cu un vînt bun putea fi făcut în optzeci de ore, adică peste trei zile şi jumătate urma să ajungem la destinaţie.

Prima zi trecu cu bine. Spre seară, însă, timpul se schimbă, vîntul se mări şi luă proporţiile unui uragan. Valurile deveniseră enorme ; ridicau barca pînă în vîrf şi apoi îi dădeau drumul în jos. Cu toate că eram obişnuiţi cu navigaţia, furăm cuprinşi de rău de mare.

În timpul nopţii fu şi mai greu. Începu să cadă zăpadă. A doua zi la fel. După treizeci de ore am vrut să mîncăm, dar păsările fripte fuseseră înmuiate de apa care pătrunsese prin crăpăturile bărcii şi nu mai aveau nici un gust. Totuşi muşcarăm din ele să ne potolim foamea, căci carnea de focă se alterase.

Situaţia devenea din ce în mai grea. În orice moment trebuia să strîngem pînza ; înaintam cu mare greutate. La ora şase seara trecurăm printr-un mare pericol. Un vîrtej luă barca şi o suci de cîteva ori. Cu toţii ne trezirăm sub apă şi ne-ar fi luat curentul dacă n-am fi fost băgaţi în învelişul de pînză. Dar barca îşi reluă poziţia normală şi puturăm să ne venim în fire şi să respirăm în voie. Ziua şi noaptea de 21 iulie nu fură mai uşoare. Barca se mai învîrti de două ori ca şi în ajun. Cartofii fură singurii din alimentele luate care ne folosiră cel mai mult ; dar erau şi ei pe terminate.

Ziua a patra nu puse capăt suferinţelor noastre. Nu mai îndurarăm nici un accident, dar apa ne îngheţă de tot oasele. Tremuram de frig, sfîrşiţi de oboseală şi de foame. La toate acestea se mai adăuga şi grija că nu vedeam pămînt apărînd la orizont.

Această zi şi noapte care urmă ne părură şi mai îngrozitoare. În sfîrşit, în dimineaţa zilei a cincea, zărirăm o coastă în depărtare.

— Trebuie să fie insula Stewart, spuse căpitanul, care înjura mereu că nu putea să-şi aprindă luleaua din cauza valurilor.

Eram într-o stare de suferinţă de nedescris. Vîntul nu mai sufla aproape de loc. Încercarăm cu toţii să lopătăm, dar braţele obosite nu mai puteau să se mişte.

Petrecurăm noaptea riscînd să fim tîrîţi în larg şi să pierim după ce aproape ne atinsesem ţinta.

A doua zi zărirăm iarăşi pămîntul. Începînd să bată o briză favorabilă, ne puserăm în joc toate forţele pentru a ridica pînzele ; reuşirăm şi la ora unsprezece dimineaţa intram într-un golf ale cărui coaste erau deşirate şi păreau nelocuite. Zărirăm nişte colibe şi grădini. Era în adevăr insula Stewart. Cîţiva băştinaşi alergară, gesticulînd, pe plajă.

Un european pe care-l recunoscurăm după culoarea pielei se plimba însoţit de un cîine. Cîinele zări barca şi începu să latre, oamenii făceau semne : fusesem zăriţi.

Ne trezirăm înconjuraţi de indigeni, care ne ajutară să coborîm şi ne duseră susţinuţi de braţe, căci eram prea slabi pentru a merge singuri, pînă la locuinţa europeanului. Acesta ne oferi o găzduire excelentă. Vederea unei case confortabile şi a unei grădini cu pomi fructiferi şi mai ales grija pe care domnul Cross, gazda noastră, ne-o arăta, ne umplea inima de bucurie. După ce făcurăm cu toţii o baie caldă şi ne îmbrăcarăm cu veşminte uscate, ne aşezarăm la o masă încărcată cu tot felul de bunătăţi. Apoi oboseala ne doborî şi un somn binefăcător ne cuprinse.

A doua zi, domnul Cross ne transportă cu vasul său „Colonistul", la Invercargill, în insula de sud a Noii Zeelande, unde găsirăm îngrijirile medicale de care aveam nevoie, mai ales domnul Raynol, care era cel mai istovit dintre noi.

Primul lucru pe care-l făcu căpitanul Musgrave fu să anunţe autorităţile de pierderea lui „Grafton" şi totodată ceru ajutor pentru naufragiaţii rămaşi la Auckland.

Dar se scurseră aproape trei săptămîni de aşteptare şi nu se găsea nici o navă disponibilă care să poată face această călătorie.

În cele din urmă, domnul Cross, văzînd că timpul trece şi speranţele sale în ceea ce priveşte găsirea unui

vas sînt foarte slabe, se oferi să ne pună la dispoziție corabia sa, care să plece imediat să aducă pe tovarășii noștri rămași la Auckland. Vasul nu avea însă un ofițer experimentat și încercat pentru o călătorie mai lungă, într-o zonă așa de bîntuită de furtuni. Atunci căpitanul Musgrave și cu mine ne oferirăm să conducem nava salvatoare. Făcurăm o revizie vasului și după ce căpitanul mai adăugă la săgeata bompresului încă un strai, plecarăm voioși spre Auckland în ziua de 2 septembrie 1862, împreună cu Landell, corăbierul domnului Cross. După patru zile de călătorie destul de liniștită ajunserăm la iubiții noștri prieteni pe care-i văzurăm făcîndu-ne semne la „capul Musgrave", unde ei ne povestiră apoi că-și petreceau de o lună de zile tot timpul. Își construiseră acolo și o baracă, ca să se adăpostească de viscol și de ploaie.

Încărcarăm tot bagajul domnului Pipelet, împachetat în lăzi, și la 14 septembrie 1862 ne luarăm rămas bun de la coliba și atelierul nostru, precum și de la rămășițele bietului nostru „Grafton", ce se mai vedeau încă așezate frumos de George într-o stivă destul de respectabilă.

Și astfel, peste cîteva zile ne văzurăm cu toții iarăși împreună la Invercargill.

Așteptam venirea vasului „Atlanta", care făcea în fiecare lună cursa Sydney-Hokitica-Invercargill-Duedin și înapoi, pentru a ne îmbarca pentru Sydney.

În ziua sosirii vasului ne plimbam prin port, uitîndu-ne la mulțimea de oameni care debarcau de pe „Atlanta" și se grăbeau să ocupe mai repede locuri în diligența ce-i va transporta acolo unde ei sperau să găsească mult visatul aur.

Deodată Filippo, înghiontindu-mă, îmi atrase atenția asupra unui individ care, despicînd mulțimea cu coatele, căuta să ajungă la noi. Cînd fu mai aproape, toți recunoscurăm în el pe Johnston, omul cu piciorul de lemn, administratorul lui Wheler.

— De cînd vă caut, domnule Raynol! strigă Johnston, gîfîind. Am să vă comunic lucruri foarte importante. Dar fiindcă aci nu este locul nimerit, haideţi într-o cîrciumă unde vom putea discuta în voie, nestingheriţi de nimeni.

Ne duserăm cu toţii în cîrciuma ce purta firma „La găinuşa de aur" şi ne aşezarăm tăcuţi la o masă mai retrasă, curioşi însă să aflăm mai repede noutăţi din Sydney şi în special ce s-a mai întîmplat în lipsa noastră la casa de comerţ a lui Bunny Wheler.

După ce Johnston goli pînă la fund primul pahar cu rom, turnîndu-şi din cană un al doilea, îşi şterse cu cotul mustăţile stufoase, apoi, plescăind din limbă şi măsurîndu-ne din nou cu privirea pe toţi şapte, zise :

— Dar pe Jerry unde l-aţi lăsat?

— În insula Campbell, îi răspunse domnul Raynol, unde a avut nenorocul să fie omorît de o caracatiţă, în timp ce s-a dus singur să cerceteze coastele insulei.

— Dar de ce l-aţi lăsat singur într-o insulă necunoscută, întrebă cu voce tare omul cu piciorul de lemn, dînd pe gît cel de al doilea pahar de rom.

— Jerry — continuă domnul Raynol — nu s-a încrezut în spusele domnului Pipelet, care constatase chiar din prima zi cînd a pus piciorul pe acel pămînt blestemat că o parte din insulă, în urma unui cutremur subteran, s-a scufundat, ducînd în adîncuri şi filonul aurifer. A doua zi a mers şi Jerry cu noi pe insulă, însă bănuindu-ne că l-am fi minţit şi i-am ascuns găsirea zăcămîntului de aur, ne-a părăsit plecînd singur în cercetare. Astfel nimeri în braţele caracatiţei. Seara, cînd dădurăm de urma lui, fu prea tîrziu.

— Cu alte cuvinte, după spusele dumitale, reiese că expediţia nu a avut nici un rezultat, se grăbi să spună Johnston.

— Este adevărat, se auzi vocea naturalistului, dar aceasta nu din vina noastră, ci din cauza unui cataclism natural.

— Dar „Grafton" unde se află ancorat, căci în port nu l-am văzut ? întrebă administratorul lui Wheler, turnîndu-şi un al treilea pahar de rom.

— Dacă ţii aşa mult să-l vezi, se amestecă în discuţie şi căpitanul Musgrave, n-ai decît să faci o călătorie pînă în insula Auckland, unde vei găsi pe coasta de vest depozitată arborada lui, iar la şaptezeci de picioare de la coastă, lîngă o stîncă, în fundul oceanului, zace restul vasului.

În această insulă pustie am aşteptat mai bine de un an şi jumătate ca Wheler să ne trimită o corabie în care să putem îmbarca resturile bietului „Grafton" şi, dacă se mai găsea puţin loc, şi pe naufragiaţii care se află în momentul de faţă cu dumneata la masă.

— Mina de aur prăbuşită în adîncurile oceanului, Jerry mort iar „Grafton" pierdut, acesta este bilanţul călătoriei dumneavoastră, zise zîmbind sarcastic şi bătînd în podea cu piciorul său de lemn omul lui Wheler.

— Dar expediţia noastră mai aduce ceva, spuse repede căpitanul, întorcîndu-se spre domnul Pipelet, care începu să scotocească prin nenumăratele sale buzunare. După puţin timp, el scoase printre lupe şi alte instrumente carneţelul cunoscut de mine din seara morţii lui Jerry, pe care-l dădu căpitanului.

— Citeşte ! tună bătrînul nostru lup de mare, scoţîndu-şi cu o mînă luleaua din gură şi cu cealaltă întinzînd carnetul deschis administratorului.

Johnston, nepricepînd mînia căpitanului, luă cu sfială carnetul din mîna lui şi se întoarse cu faţa spre domnul Raynol, părînd că cere ajutorul acestuia. Dar domnul Raynol avea o figură tot aşa de mirată ca şi a lui Johnston şi, ridicîndu-se în picioare, voi să-l întrebe ceva pe căpitan, care în acel moment se adresă din nou administratorului lui Wheler cu vocea sa poruncitoare :

— Citeşte odată !

— „Wheler poruncit omor pe Raynol", citi Johnston cu glasul tremurător.

— Nu înţeleg ce este asta, căpitane, spuse domnul Raynol, smulgînd carnetul din mîna administratorului.

— Recunoaşteţi scrisul, domnule ? îl întrebă căpitanul pe Johnston, scuturîndu-şi luleaua de marginea mesei.

— Pare să fie al lui Jerry, îngînă acesta cu vocea înecată.

— Fără îndoială, spuse comandantul nostru, îndesîndu-şi luleaua cu tutun proaspăt, este al omului dumneavoastră trimis pe „Grafton" de banditul de Wheler, ca să-l omoare pe domnul Raynol în cazul cînd am fi găsit comoara de aur de care blestematul dumitale stăpîn nu se mai satură.

Se făcu o tăcere mormîntală. Cu toţii ne uitam la domnul Raynol care pălise.

— Este un ticălos ! tună căpitanul, bătînd cu pumnul său puternic în masă şi făcînd să se rostogolească toate paharele de pe ea.

Bietul nostru mus, Tobie, stătea sfios pe scaunul său şi se uita cu teamă la omul cu piciorul de lemn, aruncîndu-ne din cînd în cînd cîte o privire întrebătoare şi nouă.

Johnston dădu pe gît ultimul pahar de rom ce se mai găsea în cană şi, ridicîndu-se în picioare, tuşi de cîteva ori, apoi spuse :

— Domnule căpitan Musgrave şi domnule Raynol, eu vă asigur de tot respectul meu, iar pentru marinarii dumneavoastră am mare simpatie, în special pentru Alick, care mi-a salvat viaţa. Dar cunoaşteţi firea domnului Wheler. Dînsul va tuna şi fulgera cînd va auzi adevărul, căci el m-a trimis să vă caut prin aceste meleaguri, bănuind că aţi descoperit mina de aur şi nu mai vreţi să vă reîntoarceţi în Australia. În ultimul timp a pus spioni s-o urmărească pe sora căpitanului Barrois crezînd că aceasta ar fi primit veşti de la dumneavoastră şi s-ar fi pregătit să părăsească Sydney-ul.

— Ticălosul ! exclamă domnul Raynol.

— Mi-a ordonat — continuă Johnston — să mă interesez de soarta lui Jerry, de care el pomenea mereu

şi se întreba de ce nu dă semne de viaţă, şi să-l iau pe Tobie înapoi cu mine la Sydney. Îl auzeam spunînd că va cere apoi autorităţilor arestarea tuturor celor care au luat parte la călătoria vasului „Grafton".

— Cum, şi a mea ? sări ca ars, domnul Pipelet.

— După cum vezi — zise căpitanul — domnul Raynol suferă mult de pe urma acestei nereuşite. De asemenea, toţi ceilalţi am irosit doi ani din viaţa noastră într-o continuă frămîntare, fără nici un folos personal, în afară de o serie de cunoştinţe de ordin geografic şi geologic ce vor îmbogăţi ştiinţa. Dacă totuşi nesătulul tău stăpîn nu va înţelege să se potolească, vom fi nevoiţi să dăm în vileag procedeele sale criminale. Noi sîntem siguri că nu va fi spînzurat, după cum ar merita-o, deoarece cu aurul lui va putea cumpăra chiar pe guvernator. Sîntem însă încredinţaţi că nu-i va conveni să se afle în lumea celor de teapa lui nenumăratele sale mîrşăvii şi crime. Wheler trebuie să se gîndească că-i va trebui mult aur ca să astupe gura nesăţioşilor conducători englezi şi că în faţa lui se găsesc oameni călîţi în lupte care-şi vor vinde foarte scump pielea.

În tăcerea ce se lăsă după ultimele cuvinte ale căpitanului, nu se auzea decît scîncetul lui Tobie, care începuse să plîngă aflînd că trebuie să se întoarcă la unchiul său. Toate privirile se îndreptară spre el. Musul nostru plîngea cu hohote şi îngîna printre sughiţuri :

— Nu mă duc la unchiul Bunny, nu vreau să mai văd pe unchiul Bunny, rămîn cu domnul Raynol şi cu Alick...

Ne-a trebuit mult timp pînă ce l-am convins pe Tobie că trebuie să se ducă la Wheler, care este unchiul său, şi în cazul cînd va avea neplăceri, să ne dea de veste.

Cinstirăm apoi cu omul cu piciorul de lemn încă cîteva pahare de rom şi căpătai din partea lui asigurarea că va avea grijă de Tobie şi că ne va ţine la curent cu ceea ce se va mai întîmpla.

*

* *

Trecuseră mai multe luni de la discuţia avută la „Găinuşa de aur" şi ne găseam cu toţii la Sydney. Eu, Filippo şi George ne plimbam îmbrăcaţi în haine noi, marinăreşti, gravi ca nişte amirali.

Tocmai cînd treceam prin faţa grădinii botanice, îl zărirăm pe domnul Pipelet înconjurat de mai mulţi tineri, într-o discuţie ce părea foarte aprinsă.

— Hei, Alick, Filippo, George, unde vă duceţi aşa de grăbiţi ? strigă el în urma noastră. Opriţi-vă nitel să stăm de vorbă, şi, despărţindu-se de grupul celor ce-l însoţeau, se îndreptă voios spre noi, zicînd :

— Vin de la Societatea de ştiinţe naturale unde am ţinut o conferinţă la care am făcut comunicări importante cu privire la fauna şi flora din regiunea insulei Auckland. După o ceartă bună, am terminat-o cu banditul de Wheler şi am ocupat, graţie cercetărilor făcute în timpul expediţiei noastre, postul de director al Grădinii botanice din oraş.

— Vă felicităm, domnule Pipelet.

— Mulţumesc, băieţi ! Dar unde vă grăbiţi ?

— La noul „Grafton", vasul Companiei ruso-americane. Am reuşit să ne angajăm pe el, împreună cu căpitanul Musgrave, care a luat comanda vasului. După cum vedeţi, aventura noastră a făcut destulă vîlvă.

— Asta mă bucură grozav, băieţi. Dar domnul Raynol, Tobie ?

— Tobie e şi el pe vas, răspunsei eu, va pleca cu noi în călătorie. E şi el marinar. A fugit de la banditul de Wheler, care-l bătea de cîte ori dădea cu ochii de el. Îi e frică să părăsească vasul, să nu-l înhaţe iscoadele piratului. Pe domnul Raynol nu l-am mai întîlnit deatunci. La despărţire părea foarte nenorocit. Se ducea la sora prietenului său, ca să-i anunţe nereuşita expediţiei.

Rămaserăm cu toţii tăcuţi cîteva clipe. Sărmanul Raynol...

Apoi pentru a rupe tăcerea aceasta apăsătoare, întrebai :

— V-am rugă să ne spuneți, domnule Pipelet, de ce vasul vechi s-a numit „Grafton" și de ce s-a dat același nume și celui nou ?

— Iată de ce. Vechiul nostru „Grafton" era o goeletă a unor coloniști perseverenți care au întemeiat orașul Grafton de pe coasta Pacificului, lîngă fluviul Clarence, unde s-a descoperit de curînd aur, zinc, cupru și antimoniu. Ei vînduseră vechea lor navă lui Bunny Wheler. Bineînțeles că Wheler i-a păstrat același nume, nu pentru că-i erau dragi coloniștii din Grafton, ci pentru simplul motiv să nu mai cheltuiască cu ștergerea vechiului nume.

Acum toată Australia a auzit de naufragiul lui „Grafton" și pretutindeni se vorbește despre aventurile noastre, numindu-ne „Robinsonii din Auckland."

După un timp ne mai înveselirăm și ne despărțirăm, urîndu-ne noroc. Dar imaginea bunului și nobilului Raynol ne apăsa parcă.

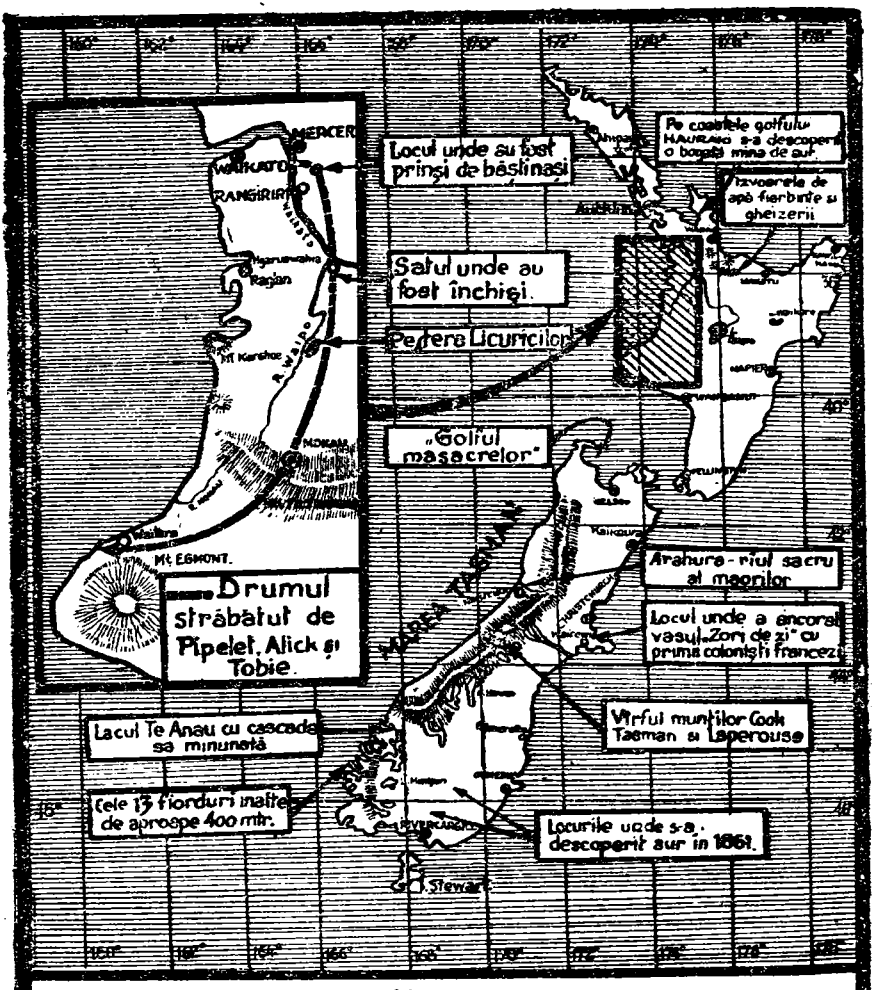

HARTA NOII-ZEELANDE

CU LOCURILE PE UNDE AU TRECUT EROII NOȘTRI

Scara

0 70 140 210 280 Km

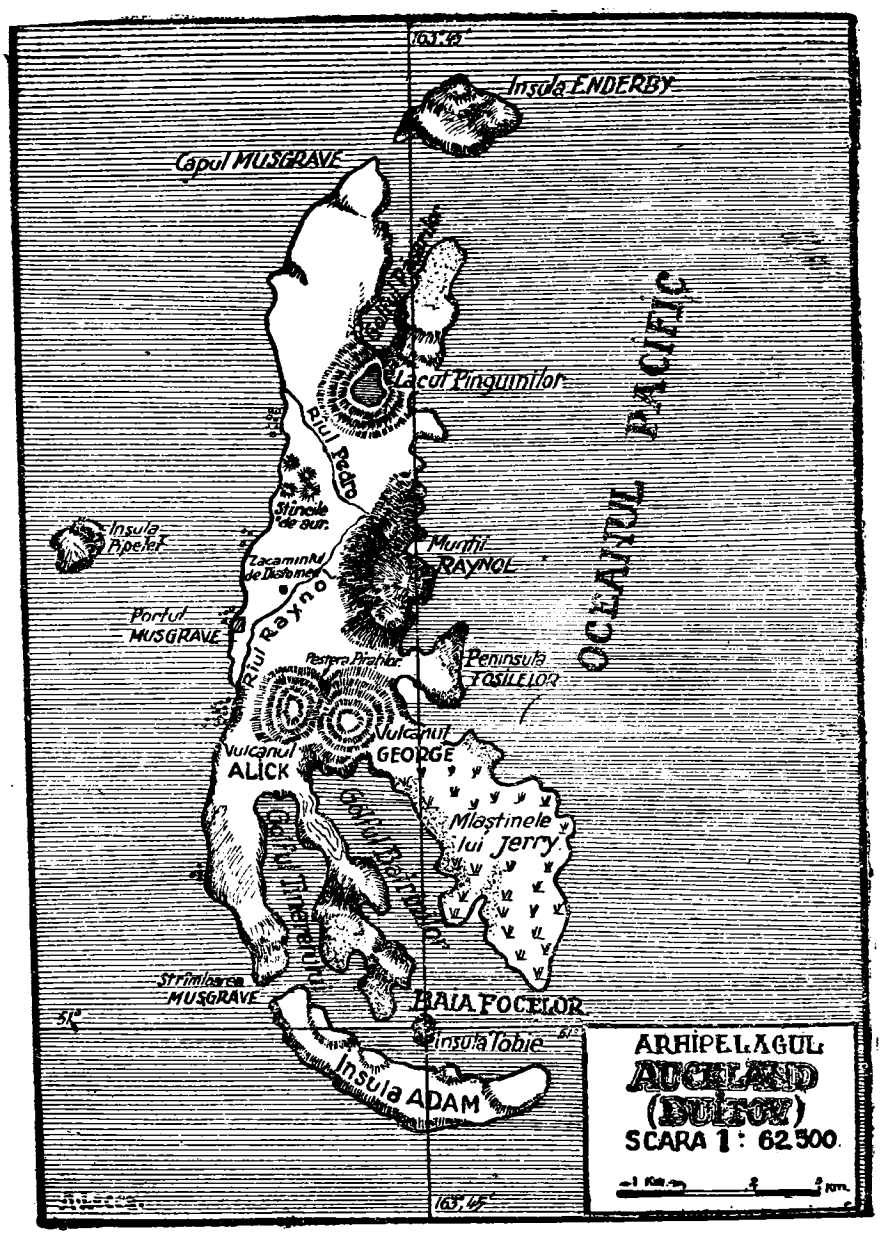

163°45'
Insula ENDERBY
Capul MUSGRAVE
Golful Pasarilor
Lacul Pinguinilor
Riul Pedro
Stincile de aur.
Insula Pipelet
Munti RAYNOL
Zacamintul de Diatomee
Portul MUSGRAVE
Riul Raynol
Pestera Piratilor
Peninsula FOSILELOR
OCEANUL PACIFIC
Vulcanul ALICK
Vulcanul GEORGE
Golful Bairozilor
Golful Tinerarului
Mlaştinele lui Jerry
Strîmloarea MUSGRAVE
BAIA FOCELOR
51°
Insula Tobie
61°
Insula ADAM
ARHIPELAGUL AUCKLAND (DUITOV)
SCARA 1 : 62.500
1 Km.
2
3 Km.
163°45'

CUPRINS

Cuvînt înainte		9
CAPITOLUL	I O încăierare cu urmări fericite	11
CAPITOLUL	II În vizuina piratului din Port Jackson	22
CAPITOLUL	III Micul Tobie şi Jerry cel roşu	33
CAPITOLUL	IV Foc pe „Grafton“	43
CAPITOLUL	V Jean Pipelet învaţă pe Tobie puţină istorie	53
CAPITOLUL	VI O încărcătură misterioasă. Plecarea spre sud	66
CAPITOLUL	VII Pe coasta de sud a Australiei	73
CAPITOLUL	VIII În mijlocul sălbaticilor australieni	82
CAPITOLUL	IX O întîlnire cu un omorîtor de dingo	88
CAPITOLUL	X Ocolind Tasmania	104
CAPITOLUL	XI Revolta de pe vasul „Bounty“	113
CAPITOLUL	XII Viaţa pe o corabie de comerţ	125
CAPITOLUL	XIII O vînătoare de rechini	135
CAPITOLUL	XIV O lecţie de geologie şi puţină antropofagie	141
CAPITOLUL	XV Noua Zeelandă în anul 1861	149
CAPITOLUL	XVI În mîinile răsculaţilor	162
CAPITOLUL	XVII Străbătînd ţara liberă a maorilor	174

CAPITOLUL XVIII Din viaţa şi istoria maorilor 183
CAPITOLUL XIX De-a lungul insulei de sud a Noii Zeelande 194
CAPITOLUL XX Viaţa pe o balenieră 202
CAPITOLUL XXI Taina insulei Campbell 212
CAPITOLUL XXII Naufragiul 228
CAPITOLUL XXIII Imitînd pe Robinson Crusoe 239
CAPITOLUL XXIV Explorarea insulei Auckland 251
CAPITOLUL XXV Poveşti marineşti 269
CAPITOLUL XXVI Ultimele aventuri ale robinsonilor noştri 283
CAPITOLUL XXVII Din nou cu toţii în Port Jackson 300

Walter Scott

TALISMANUL

La 5 ani după apariția romanului „Ivanhoe", în 1825, pana marelui scriitor scoțian reia în „Talismanul" descrierea evenimentelor de la sfîrșitul secolului al XII-lea, în centrul cărora stă figura regelui Richard I-Inimă de Leu și Cruciada a III-a.

De data aceasta, completînd povestirea anterioară, acțiunea se petrece pe pămîntul sterp al Palestinei, sub soarele torid al orientului.

Pline de culoarea epocii zugrăvite, însuflețite de un romantism fermecător și uimitor de realiste, paginile acestui nou roman învie înaintea cititorului perioada de destrămare a coaliției cruciaților apuseni, intrigile din tabăra creștină, josnicia, samavolnicia și poftirile prădalnice ale reprezentanților ordinelor religioase care năpădiseră acele ținuturi nu pentru idealuri transcendente ci pur și simplu mînați de setea de cuceriri și de înrobire a popoarelor localnice — toate acestea puse față în față cu figura de loc sălbatică, ba chiar plină de noblețe sufletească a lui Saladin — sultanul sarazin.

Dominîndu-i pe toți se profilează chipul viteaz, împodobit cu adevărate virtuți cavalerești, al regelui Richard Inimă de Leu, eroul „acestui nou gen de poezie : romanul istoric", cum a numit Belinski creațiile lui Scott.

„În romanele sale, mulțimile se frămîntă, pasiunile se pun în mișcare ; e un clocot de preocupări mari și mici, înalte și meschine, iar spiritul epocii este exprimat în toate acestea pe viu, cu o artă uimitoare. A citi unul din romanele sale înseamnă a retrăi epoca zugrăvită de el ; înseamnă să devii contemporan cu personajele pe care le descrie, să gîndești o clipă cu creierul lor, să simți așa cum simțeau ei", spunea marele critic rus despre opera romancierului scoțian.

Jean Pierre Chabrol :

MAHALAUA RÎIOASĂ

„Mahalaua rîioasă" este cel de al doilea roman al tînărului şi talentatului publicist francez J. P. Chabrol, care s-a bucurat de mare succes în rîndurile cititorilor francezi.

Eroul principal al romanului este tineretul muncitor al Franţei cu viaţa lui plină de amărăciuni şi speranţe, de dureri şi bucurii, de visuri şi desnădejdi.

Centrul povestirii îl constituie originala grevă a tinerilor muncitori de la un imobil în construcţie, pe care „societatea" vrea să-i concedieze pentru a angaja mînă de lucru mai ieftină. Cot la cot cu cei vîrstnici tinerii refuză să părăsească şantierul şi orgánizează greva : ei vor continua să lucreze fără leafă, dar şi fără patron, pînă ce „societatea" va fi nevoită să le recunoască drepturile.

În ucenicia grea a luptei în comun eroii lui J. P. Chabrol încep să deschidă ochii, să devină conştienţi că lumea este a lor, că lumea va fi a celor ce muncesc. Cum ? Nu ştiu încă prea bine. Dar ciudata lor grevă, entuziasmul cu care muncesc fără patron, îi face să întrezărească ziua cînd munca va fi cu adevărat şi definitiv descătuşată.

Meritele artistice remarcabile ale romanului — bogăţia imaginilor, verva spumoasă, ironia subtilă, emoţia dureroasă — dau o savoare deosebită citirii lui.

Nr. 3018

Redactor de carte : Gheorghiu Const.
Tehnoredactor : C. Guluță
Corector : Gh. Dumitriu

Dat la cules 14.VI.958. Bun de tipar 12.8.958. Tiraj 18.100 ex. broșate pe hîrtie tipar de 50 gr./m² și 2.050 ex. cartonate pe semivelină de 65 gr./m². Coli de tipar 20. Coli de editură 15,7. Ft. 32/84×108. Com. editurii 2890. Ediția I. A. 0293. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 8 (R)

Tiparul executat sub com. nr. 80903 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN", Piața Scînteii nr. 1, București — R.P.R.

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

2025